

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 203

משפטים - שקלים תשפ"ג

בגליות ארבע פרשיות | פרשת שקלים | חודש אדר

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ הרה"צ חו"פ
רבי אשר יעקב
בהגה"ק רבי רפאל זצוק"ל

נלב"ע כ"ד תמוז תשמ"ט
תנצב"ה

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
רבי אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁתַּת מִשְׁפָּטִים

וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמַקְבֵּל מֵהֶם עֲצָתָם,
נַחֲקֵק בּוֹ אֲמַת' וְכוּ'. כִּי
הָעֲצוֹת' שְׁמַקְבֵּל מֵהֶם - הוּא בְּחִינַת
'נְשׂוּאִין וְזוּנָג'.

וְכַשְׁמַקְבֵּלִין עֲצוֹת' מ'רְשָׁעִים' - הוּא
בְּחִינַת 'נְשׂוּאִין בְּקַלְפָּה'.

וְלָמָּה נִקְרָא 'עֲצָה' בְּבְחִינַת 'נְשׂוּאִין'? - כִּי
"הַפְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת" (בְּרִכּוֹת סא.).
וּבְכָלִיּוֹת' הֵם 'פְּלִי הַהוֹלְדָה', 'פְּלִי הַזָּרַע'.
נִמְצָא: כַּשְׁמַקְבֵּלִין 'עֲצָה' מֵאָדָם, כְּאִלּוּ
מִקְבֵּלִין מִפְּנֵי 'זָרַע' וְכוּ'!

וְהַכֹּל לְפִי אָדָם, אִם רָשָׁע אוֹ צַדִּיק וְכוּ'.
'וְעֲצַת-הַצַּדִּיק', הוּא "כֹּל זָרַע
אֲמַת'" (יְרֵמְיָה ב, כא).

וְדַע: שְׁעַל-יְדֵי 'מִצְוֹת צִיצִית' - נִצּוֹל
מ'עֲצַת הַנְּחָשׁ', מ'נְשׂוּאִין שֶׁל רָשָׁע',
מִבְּחִינַת 'נְאוּף', כִּי 'צִיצִית' שְׁמִירָה ל'נְאוּף'
וְכוּ'.

הֵינּוּ: עַל-יְדֵי 'צִיצִית', יְכוּלִין לְבֹא
ל'עֲצַת-צַדִּיקִים', לְבְּחִינַת 'אֲמַת'.
וְעַל-יְדֵי 'אֲמַת', בָּאִים ל'אֲמוּנָה'. וְעַל-יְדֵי
'אֲמוּנָה', בָּא ה'גְּאֻלָּה'.

וְזֶה פֶּרוּשׁ: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר
תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם" (שְׁמוֹת כא, א). אָמְרוּ
חַז"ל (קְדוּשֵׁין לַה. בְּבֵאֲרָמָא טו.): "הִשְׁווּ אִשָּׁה
לְאִישׁ".

וְאִתָּא ב'מְכִילְתָּא' (מִשְׁפָּטִים, נִזְיָקִין א):
"יְכוּל יִהְיֶה הַתְּלַמִּידִים לְוָמְדִין
וְאִינָם מְבִינִים? - תְּלַמּוּדֵי-לְוָמְד: אֲשֶׁר

כִּי עַל-פִּי דְבָרִים הָאֵלֶּה הַמְּבִאֲרִים בְּסִפְרֵים הָאֵלֶּה, יוֹכֵל
כָּל אָדָם, לְהִבִּין וּלְהַטְפִּיל מִרְחֻק, גְּדוּלוֹת נוֹרְאוֹת
וּנְפִלְאוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל דִּין וְדִין מִפְּרָטֵי הַמִּצְוָה.
וְאִפְּלוּ הַדֵּינִים שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ הַמְּבִאֲרִים ב'חֻשְׁן-
מִשְׁפָּט', אֲשֶׁר אֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב, לְהִבִּין מֵהֶם רְמִזִּים
וְדָרְכִים לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ - וּבְחֻסְדֵי-הַשֵּׁם בְּאֵלּוֹ
הַסִּפְרִים, יְרוּה אֶת נַפְשׁוֹ, הִצְמָא לְשִׁמְעַ דְּבִרֵי-הַשֵּׁם.

כִּי זֶה יָדוּעַ: שֶׁכָּל הַתּוֹרָה וְכָל הַדֵּינִים וְהַהֲלָכוֹת שֶׁבְּכָל
חֻלְקֵי הַתּוֹרָה - מִכֻּלָּם צְרִיכִין לְהוֹצִיא עֲצוֹת וְדָרְכִים
וּרְמִזִּים, לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֲמַת. וְכַמְבָּאָר בְּדַבְרֵי
רַבְּנּוּ ז"ל בְּהַתּוֹרָה "חֻדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן" בְּסִימָן ס"א:
"שְׁמַכְלֵל הַלְמוּדִים שֶׁהָאָדָם לּוֹמֵד, צְרִיכִין לְהוֹצִיא
מִשְׁפָּטֵי הַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל" וְכוּ'. עֵינֵי-שֵׁם.
(הַקְּדֻמַּת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל לְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת)

[כָּל עֲנִינֵי הַדֵּינִים וְהַמִּשְׁפָּטִים שֶׁבֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ הַנִּמְצָא בְּפֶרֶשְׁתָּן
'פְּרַשְׁתַּת מִשְׁפָּטִים' - תִּמְצָא בְּסִפְרֵי-הַקְּדוּשׁ 'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת' חֵלֶק
'חֻשְׁן-מִשְׁפָּט' בְּטַנֵּי הַחֲלָמִים. (וְכֵן מִיָּתֵר לְצִין: שֶׁשָּׂאָר חֻלְקֵי הַפְּרָשָׁה,
נִמְצָאִים בְּשָׂאָר חֻלְקֵי 'לְקוּטֵי-הַלְכוֹת', וְכַמוֹ כֵּל כָּל פְּרָשָׁה וּפְרָשָׁה)].

"וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם"

(שְׁמוֹת כא, א)

א.

(ח"א ז, א-ב-ג-ד-ה-בסוף)

דַּע: כִּי עֵקֶר ה'גְּלוּת' אִינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל
'חֶסְרוֹן אֲמוּנָה'. וְכַשֶּׁתְּרַבָּה 'אֲמוּנָה'
בְּעוֹלָם, אָז יָבֹא 'מְשִׁיחַ', כִּי עֵקֶר ה'גְּאֻלָּה'
תְּלוּי בְּזֶה וְכוּ'.

אָבֵל אִי-אֶפְשָׁר לְבֹא ל'אֲמוּנָה' - אֶלָּא
עַל-יְדֵי 'אֲמַת', כְּמוֹכָא בְּזִהַר (בְּלֶק
קצח): "אֲמוּנָה אֲתִקְרִיאַת, כִּד אֲתַחְבֵּר בָּהּ
אֲמַת".

וְאִי-אֶפְשָׁר לְבֹא ל'אֲמַת' - אֶלָּא עַל-יְדֵי
'הַתְּקַרְבוֹת-לְצַדִּיקִים', וְיִלְךְ
בְּדַרְךְ 'עֲצָתָם'.

תָּשִׁים לַפְּנִיָּהֶם, עָרַכְם לַפְּנִיָּהֶם כְּשִׁלְחֶיךָ-
עֲרוֹךְ." **וְאֵלֶּה** - "כָּל־מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵלֶּה,
מוֹסִיף" (רש"י; שְׁמוֹת־רַבָּה ל, ג). זֶה
בְּחִינַת יוֹסֵף, בְּחִינַת שְׁמִירַת־הַפְּרִיט,
בְּחִינַת צִיצִית.

"הַמְּשַׁפְּטִים" - זֶה בְּחִינַת: "כֹּלֵה זֶרַע
אַמֶּת", כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (תְּהִלִּים
יט, י): "מְשַׁפְּטֵי ה' אַמֶּת" - שְׁזוֹכָה לְעֵצַת־
צַדִּיקִים, לְבְּחִינַת אַמֶּת.

"אֲשֶׁר תָּשִׁים לַפְּנִיָּהֶם" - זֶה בְּחִינַת: "כֹּד
אֶת־חֵבֶר בָּהּ אַמֶּת".

זֶה בְּחִינַת: "הִשְׁוּוּ אִשָּׁה לְאִישׁ" - כִּי זֶה
אִישׁ וְאִשָּׁה, הֵם בְּחִינַת הַתְּחַבְּרוּת
אַמֶּת וְאַמוּנָה - וּבְזֶה תְּלוּי הַגְּאֻלָּה, כִּנּוּל.

זֶה: "יָכוֹל שִׁיְהִי הַתְּלַמִּידִים לְוֹמְדִים
וְאִין מְבִינִים, תְּלַמּוּד־לֹמֵר וְכוּ',
עָרַכְם לַפְּנִיָּהֶם כְּשִׁלְחֶיךָ עֲרוֹךְ" - זֶה בְּחִינַת
הַגְּאֻלָּה - שְׁלֵעֶתִיד יִתְגַּלּוּ כָּל הַחֻכְמוֹת
כְּשִׁלְחֶיךָ עֲרוֹךְ, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (ישַׁעִיָּה יא, ט):
"וּמְלָאָה הָאָרֶץ דַּעַה".

ב.
(ח"א, י, ה-ח"י)

"הָעֵצָה הַיְעוּצָה" (לְשׁוֹן הַכְּתוּב יִשַׁעִיָּה יד, כו)
לְבַעַל הַגְּאֻלָּה [עַל־פִּי דָפוּס מוֹהַרְנִת; עֵינִי
בְּאוֹר־הַלְקוּטִים], שֶׁהִיא הָעֲבוּדָה־זָרָה - הָעֵקֶר
הוּא עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוּת לְצַדִּיקִים.

וְצַדִּיק' הוּא בְּחִינַת ר'וּחָא, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב
(בַּמְדַּבֵּר כז, יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ".

וְעַל־יְדוֹ - נִכְנַע רוּחַ גְּבוּהָ, "אֵל אַחֵר"
(שְׁמוֹת לד, יד), וְנִתְבַטַּל הַגְּאֻלָּה,
וְנִתְבַטַּל הָעֲבוּדָת־אֱלִילִים.

וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְתְּקִין ה'דִּינִים' - כִּי "כָּל־
זְמַן שִׁישׁ עֲבוּדָה־זָרָה בְּעוֹלָם,
הַרוּךְ־אָף בְּעוֹלָם" (סַפְרֵי רָאָה), וְכִשְׁנֵת־עֶבֶר
הָעֲבוּדָה־זָרָה, נִתְעַבֵּר ה'הַרוּךְ־אָף, וְנִמְשָׁכִין
'חֲסָדִים' וְכוּ'.

זֶה בְּחִינַת: מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר, וְהֶמֶן,
בְּחִינַת פְּוִרִים וְכוּ' - כִּי הֶמֶן בְּחִינַת
הָעֲבוּדָת־אֱלִילִים, וְמְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר הִיָּה
לָהֶם כַּח לְבַטַּל הָעֲבוּדָת־אֱלִילִים שֶׁל הֶמֶן
וְכוּ'.

זֶה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת כא, א): "וְאֵלֶּה הַמְּשַׁפְּטִים
אֲשֶׁר תָּשִׁים לַפְּנִיָּהֶם". כִּי אֵיחָא
ב'מְכִילְתָא' (מְכִילְתָא דְרַשְׁבִּי; קְדוּשִׁין לַה. בְּבֵא־קָמָא
טו): "אֲשֶׁר תָּשִׁים לַפְּנִיָּהֶם" - הִשְׁוּוּ אִשָּׁה
לְאִישׁ לְכָל דִּינִים שֶׁבַתּוֹרָה".

פְּרוּשׁ: "לְכָל דִּינִים שֶׁבַתּוֹרָה" שְׁצַרִּיךְ
לְהַמְתִּיקֶם, צַרִּיךְ לְהַשְׁוּוֹת, הִיָּנוּ:
לְיַחַד קְדָשׁ־בְּרִיךְ־הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ, שֶׁהוּא
בְּחִינַת אִשָּׁה וְאִישׁ, בְּחִינַת מְרַדְּכֵי וְאַסְתֵּר.

זֶה פְּרוּשׁ: "וְאֵלֶּה" - "כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר
וְאֵלֶּה, מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" (רש"י;
שְׁמוֹת־רַבָּה ל, ג), בְּחִינַת תּוֹסֵפוֹת וְרַבּוּי, בְּחִינַת
גְּאֻלָּה, 'עֲבוּדָה־זָרָה', כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (דְּבָרִים ז, ז):
"לֹא מִרְבַּכֶם חֶשֶׁק ה'", שֶׁפְּרוּשׁוֹ: גְּאֻלָּה.

זֶה בְּחִינַת: "מוֹסִיף עַל הָרֵאשׁוֹנִים" -
שֶׁהוּא בְּחִינַת הָמֶן־עַמְלֶק, כְּמוֹ
שְׁכֵתוֹב (בַּמְדַּבֵּר כד, ט): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֶק".

וְתַקּוּנּוֹ: "הַמְּשַׁפְּטִים" - בְּחִינַת ר'וּחַ,
כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (ישַׁעִיָּה כח, ו): "וְלָרוּחַ
מְשַׁפֵּט וְכוּ' מְשִׁיבֵי מַלְחָמָה" - כִּי עַל־יְדֵי
ה'רוּחַ, נִתְתַּקֵּן הַגְּאֻלָּה וְהָעֲבוּדָת־אֱלִילִים,
כִּנּוּל.

וְעַל־יְדֵי־זֶה: "אֲשֶׁר תָּשִׁים לַפְּנִיָּהֶם" -
הִיָּנוּ: "הִשְׁוּוּ אִשָּׁה לְאִישׁ

לְכֹל דְיִינִים שֶׁבַתְוֹרָה, הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמִּתְקַת־הַדִּינִים.

כִּי "כָּל־זְמַן שֵׁישׁ עֲבוֹדַת־אֱלֹהִים בְּעוֹלָם, חֲרוֹן־אָף וְדִינִים בְּעוֹלָם" (ספרי ראה), וְעַל־יְדֵי הַרֹחַ הַגָּזֵל, נִתְיַחַד קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא וְשָׁכֵנֶתָהּ, וְנִמְתְּקִין הַדִּינִים, וְנִסְתַּלַּק חֲרוֹן־אָף מִן הָעוֹלָם.

ג.

(ח"א טו, ב)

בַּמָּה מַעֲלִין אֶת ה' יְרָאֵה?! - בְּבַחֲיִנַת 'מִשְׁפָּט'! כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשָׁלִי כט, ד): "מִלֶּךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ". וְ'אֶרֶץ' הוּא בְּחִינַת 'יְרָאֵה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים עו, ט): "אֶרֶץ יְרָאֵה".

הֵינּוּ: שֵׁישְׁפֹּט וַיִּדִין בְּעַצְמוֹ כֹּל עֶסְקִיו! - וּבְזֶה יָסִיר מַעֲלָיו כֹּל ה'פְּחָדִים, וַיַּעֲלֶה בְּחִינַת 'יְרָאֵה בְּרָה וְנִקְיָה', וְתִשָּׂא אֶף 'יְרֵאת־הַשָּׁם, וְלֹא יְרָאֵה אַחֲרַת'.

כִּי כִּשְׂאִין אָדָם דָּן וְשׁוֹפֵט אֶת־עַצְמוֹ, אֲזִי דָנִין וְשׁוֹפֵטִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה - כִּי "אִם אִין דִּין לְמִטָּה, יֵשׁ דִּין לְמַעַלָּה" (דְּבָרִים־רַבָּה ה, ה; תַּנְחֻמָּא מִשְׁפָּטִים ה).

וּכְשִׁשׁוֹפֵטִין אֶת הָאָדָם ב'מִשְׁפָּט דְלַעֲלָא' - אֲזִי הַדִּין נִתְלַבֵּשׁ בְּכָל הַדְּבָרִים, וְכָל הַדְּבָרִים נַעֲשִׂים שְׁלוּחִים לְמַקּוֹם לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָאִישׁ "מִשְׁפָּט כְּתוּב" (תְּהִלִּים קמט, ט). כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (נְדָרִים מא - על תְּהִלִּים קיט, צא): "לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ" - אֲזִי (שם): "הַכֹּל עֲבָדֶיךָ", לַעֲשׂוֹת דִּין בְּזֶה הָאָדָם.

אָבֵל כִּשְׁשׁוֹפֵט אֶת־עַצְמוֹ, וּכְשֵׁישׁ דִּין לְמִטָּה אִין דִּין לְמַעַלָּה" - אִין ה'יְרָאֵה' מִתְלַבֵּשׁ בְּשׁוֹם דְּבָר לְעוֹרֵר הָאָדָם, כִּי הוּא בְּעַצְמוֹ נִתְעוֹרֵר.

וְזָהוּ (תְּהִלִּים נ, כג): "וְשֵׁם דְרָךְ" - "מִי שֵׁשׁ אֲרַחֲוֹתָיו" (סוֹטָה ה:), הֵינּוּ: 'שִׁשׁוֹפֵט אֲרַחֲוֹתָיו', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כא, א): "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים".

עַל־יְדֵי־זֶה (תְּהִלִּים שם): "אֲרָאנוּ בִישַׁע אֱלֹהִים" - זֶה בְּחִינַת 'יְרָאֵה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת יב, יג): "אֶת הָאֱלֹהִים יְרֵא" - הֵינּוּ בְּחִינַת 'יְרָאֵה', עוֹלָה מִה'קִלְפָּה' וּמִה'אֲמוֹת' עַל־יְדֵי 'מִשְׁפָּט' - כִּי מִתְחַלֵּף הִיתָה נִתְלַבֵּשׁ ב'קִלְפָּה'.

וְזָהוּ שֶׁהָאָדָם מִפְּחַד אֶת עַצְמוֹ מֵאִיזָה דְבָר, מִשֵּׁר אוֹ מִגְּנָבִים וּשְׂאָר פְּחָדִים - זֶה הוּא שֶׁה'יְרָאֵה' נִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הַדְּבָר! - כִּי אִם לֹא הָיָה נִתְלַבֵּשׁ, לֹא הָיָה כַּח בְּזֶה הַדְּבָר לְהַפְחִיד אֶת הָאָדָם.

[תַּנְחֻמָּא, מִשְׁפָּטִים ה: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אִם יֵשׁ דִּין לְמִטָּה, אִין דִּין לְמַעַלָּה. וְאִם אִין דִּין לְמִטָּה, יֵשׁ דִּין לְמַעַלָּה. כִּיצַד? אִם יַעֲשׂוּ הַתַּחֲתוֹנִים אֶת הַדִּין מְלֻמָּטָה, אִין הַדִּין נַעֲשֶׂה מְלֻמָּעָן. לְפִיכָךְ אָמַר הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא: שְׁמְרוּ אֶת הַמִּשְׁפָּט, שֵׁלֹא תִגְרַמוּ לִי לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט מְלֻמָּעָן, שְׁנֵאמַר: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים"].

ד.

(ח"א סא, א)

עַל־יְדֵי 'אֲמוֹנַת־חֲכָמִים', יְכוֹלִין לְהוֹצִיא 'מִשְׁפָּטֵנוּ' לְאוֹר.

כִּי 'מִשְׁפָּט' הוּא 'עֲמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא', בְּחִינַת 'דְרָךְ הַמִּמְצָע' שֶׁאִינוּ נוֹטֵה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל.

וְזֶה זֹכִיךְ עַל־יְדֵי 'אֲמוֹנַת־חֲכָמִים', שֶׁהוּא בְּחִינַת (דְּבָרִים יג, יא): "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל".

וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא ה'מִשְׁפָּט' בְּרוּר, בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים יט, י): "מִשְׁפָּטִי אֲמֵת". הֵינּוּ: כִּי כָּל הַלְמוּדִים

ה.

(ח"א רפ)

דע: מי שצריך לדון לפני דינים בדין-תורה - זה לו ענש ונקמה שהתורה נוקמת בו!

פי באמת: כל המשאומתן הוא תורה, פי למשל הדין (בבא מציעא פ"ח מ"ד): "המחליף פרה בחמור" - הוא תורה. ומכל-שכן כשעושין הדבר בעצמו, הוא בודאי תורה - וכמו שמספרין בשם הבעל-שם-טוב ז"ל (מאור-עינים) - 'שמח-לב', מסכת-שבת דבור-המתחיל 'נשאת ונתת באמונה'.

ועל-כן כשעושין משאומתן, צריך שיקשר מחשבתו רק בהתורה והדינים המלבשים שם.

וכי שעוקר המשאומתן מן התורה, ונופל אל המשאומתן בעצמו, ואינו מקשר מחשבתו אל התורה המלבש שם - אזי ענשו: שאחר-כך הוא צריך לדון בדין-תורה!

ואזי צריך לחזור ולהביא כל הדברים, וכל המחשבות, וכל העסקים, שהיה לו בשעת המשאומתן מתחלתו ועד סופו - צריך להביא הכל אל התורה - דהינו: שצריך לחזור ולספר הכל לפני הדינים, והם פוסקים על-זה דין-תורה.

נמצא: שחזר ונעשה מכל דברי המשאומתן, תורה - והוא לו נקמה, שהתורה נוקמת בו, על אשר עקר הדינים המלבשים בה משאומתן, מן התורה, ונפל אל המשאומתן בעצמו, כאלו אין שום תורה בה משאומתן.

על-כן ענשו: שצריך לבוא לפני דין-תורה! - ואזי צריך להביא כל

שהאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם "משפטי אמת", שלא יהיה בבחינת "משפט מעקל" (חבקות א, ד).

דהינו: שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד, משפטי הנהגות ישראל, שידע איך להתנהג, הן לעצמו, הן לאחרים שמתנהגים לפי דעתו, כל אחד ואחד כפי בחינתו וכו', בבחינת: "משפטי אמת" - שאינו נוטה לימין ושמאל.

וכל-זה זוכין על-ידי אמונת-חכמים, שהוא בחינת: "לא תסור" וכו'. אבל כשפוגם באמונת-חכמים - אזי נדון ב'גיעת בשר', הינו: ב'מותרות' וכו'.

וכל המשפטים, הן מן המוח, בבחינת (מלכים-א ג, כח): "וייראו מפני המלך פי ראו פי חכמת אלקים בקרבם לעשות משפט".

וה'מוח', הוא לפי המזון. וכשהגוף נקי - אזי המוח ברור, ואזי יכול להוציא "משפטי אמת", הנהגות ישראל.

אבל כשנדון ב'מותרות' על-ידי פגם אמונת-חכמים פנ"ל - אזי עולים עשנים סרוחים אל המוח, ומערבבים ומבלבלין דעתו. ואזי אינו יכול להוציא "משפטי אמת", ואזי יוצא "משפט מעקל", בבחינת (תהלים קמז, ב): "משפטים בל ידעום", הינו: בלבול המוחין.

ודואג' - על-ידי שלמודו היה מבחינת אלו המותרות וכו' - לא היה מוציא מלמודו "משפטי אמת", רק "משפט מעקל" וכו'. ועל-כן היה דין: "שאינ דוד ראו לבוא בקהל" (יבמות עו).

"כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד, ובשבעת יצא לחפשי חנם" (שמות כא, ב)

ז.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, יג - על-פי לקוטי-

מוהר"ן ח"ב סא, 'השם-יתברך למעלה-מהזמן')

"כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד, ובשבעת יצא לחפשי חנם" (שמות כא, ב). ה'עבדות' אין שיה' לישראל ככל, כמו שכתוב (ויקרא כה, נה; קדושין כב:): **"כי לי בני ישראל עבדים, עבדי הם וכו'".**

וזו שנפל לבחינת 'עבדות', מחמת גדל חסרון דעתו שנפל ל'תחת-הזמן' כל-כך, עד שמכר עצמו ל'עבד' - צריכין לרחם עליו, שלא יעבד בו-כי אם **"שש שנים"** - כנגד 'ששת ימי המעשה'.

אבל "בשבעת", בחינת 'שבת' - **"יצא לחפשי"**. כי 'שבת' היא 'מעין עולם-הבא', שהיא בחינת 'למעלה-מהזמן'.

הינו: כי מבאר בכל הספרים (זהר פנחס רנז, זהר-חדש יתרו; פרדס-רמונים כג, י):

"ש'ששת ימי המעשה' - הם כנגד 'ששה מדות' - מ'חסד עד יסוד'; ו'שבת' - היא בחינת 'מלכות', שהיא בחינת 'אמונה'".

ולכאורה אין מובן: כי הלא ה'ששה מדות', הם גבוהים מבחינת 'מלכות', ואיך שיה' ש'ששת ימי המעשה', יהיו חסין-שלום גבוהים מ'שבת'!?

אך באמת: זהו עצם מעלת ה'שבת-קדש'. כי כל ה'שש מדות' - הם בחינת 'דעת', בחינת 'תפארת', שכלול מכל ה'שש מדות', כידוע (זהר פנחס רלה:).

אבל ב'שבת' - משפיע 'דעת ושכל גדול', ממקום עליון ונורא מאד, עד שזוכין

דברי ה'משא-ומתן', ולעשות מהם 'תורה'! - ואזי מראים לו: שכל ה'משא-ומתן', הוא 'תורה' - כי עכשו נעשה מהכל, 'דין-תורה' כנ"ל.

כי בודאי הוא צריך להביא כל הדברים, אפלו 'כל המחשבות', לפני ה'דינים'! - כי אם חסר איזה דבור או איזה מחשבה - יתקלקל ה'דין-תורה', והם עושין מזה 'דין-תורה'.

נמצא: שחזר ונעשה מה'משא-ומתן', 'תורה' - ומראין לו: שאין הדבר כמו שהוא סבר מתחלה, שאין בה'משא-ומתן', 'תורה'! - כי הלא ראה בעיניו: "שכל דברי ה'משא-ומתן' כלם, הם 'תורה' - כי עכשו נעשה מהכל, 'דין-תורה', כנ"ל.

והכל לפי הפגם - כי יש אחד שאין ענשו רק שצריך לדון, אבל זוכה בדין, רק שמראין לו שפגם כנ"ל! - אבל יש אחד שעקר יותר ה'משא-ומתן' מן ה'תורה' - אזי ענשו יותר, שגם אינו זוכה בדין.

כי באמת: כשעושין 'משא-ומתן' - צריך שיהיה רק 'חיצונית המחשבה' בתוך ה'משא-ומתן'! - אבל 'פנימיות מחשבתו', צריך לקשר אל ה'תורה', כנ"ל!

ו.

(ספר-המדות, למוד י)

כל ידיעה ב'משפטי התורה', הן 'מצות שבין אדם לחברו', הן 'מצות שבין אדם לקונו' - הידיעה הזאת בעצמה, היא 'הצלחת-הנפש'.

לידע האמת, שאין לנו שום דעת כלל, בבחינת: "תכלית הידיעה אשר לא נדע", בחינת (קהלת ז, כג): "אמרתי אהבמה והיא רחוקה ממני".

ואז מאירה האמונה באור גדול - פי יודעין ומשיגין: שעקר השלמות האמתי, להתחזק את עצמו רק באמונה-שלמה.

ועל-כן שבת, היא מעין עולם-הבא, בחינת 'בטול-הזמן' - פי על-ידי שלמות-הדעת, זוכין ל'בטול-הזמן'.

אבל ב'עולם-הזה' - אין מי שיזכה לדעת הזה בשלמות, עד שיתבטל אצלו הזמן לגמרי, בייאם גדולי בחירי הצדיקים.

אבל ב'שבת-קדש' - אז זוכה כל אחד מישראל ל'שלמות האמונה', על-ידי עצם הדעת והחכמה נפלאה שמאיר אז, כנ"ל. שעל-ידי-זוה זוכין לידע: שרחוקים מ'חכמה', ולהתחזק את עצמו רק באמונה-שלמה, כנ"ל.

ועל-ידי אמונה, יכול כל אחד לזכות לבחינת 'בטול-הזמן' כנ"ל. ועל-כן שבת, הוא בבחינת 'בטול-הזמן' - מחמת שאז זוכין לאמונה-שלמה, שעל-ידי-זוה יכולין לבטל הזמן, גם בעולם-הזה, אפלו מי שאין דעתו שלם כל-כך.

כי הלא מרחוק אנו רואין ומבינים: שאין לה'זמן' שום ממש וכו', וכנ"ל. רק אף-על-פי-כן, מהות 'בטול-הזמן', אי-אפשר להכניס בשכלנו.

אבל על-ידי החזק האמונה הנמשך מ'שבת' - יכול כל אחד לזכות לבחינת 'בטול-הזמן'.

ומ'שבת' - ממשיכין הקדשה על כל ששת ימי החל, שנזכה תמיד לאמונה-שלמה, עד שנזכה לבטל הזמן. ולא נהיה פרוכים חסד-שלום, אחר תאות עולם-הזה, והבליו, ומכאוביו, וכעסיו, ועבודתו, ועמלו, ויגיעו, וכו' - שכלם הם תחת הזמן, כנ"ל.

ועל-כן העבד שנפל לבחינת עבדות, לא יעבד על-כל-פנים יותר מ'שש', כנגד ששת ימי המעשה, ששם עקר אחיזת העבדות - מחמת ש'ששת ימי המעשה', יניקתם מה'מדות' שהם בחינת דעת. ול'דעת', לאו כל אדם זוכה - עד שיזכה לבטל הזמן שהוא בחינת עבדות, כנ"ל.

אבל "בשבעת", בחינת שבת - יצא לחפשי חנם. פי "בשבעת", בחינת שבת, מאיר בחינת אמונה. שעל-ידי-זוה יכול כל-אחד לזכות לבחינת 'בטול-הזמן', ששם 'בטול העבדות' - פי למעלה-מהזמן, הוא בחינת חפשי וחרות, כנ"ל.

"שארה כסותה וענתה לא יגרע" (שמות כא, י)

ח.

(ח"ב ז, י)

דע: פי מי שרוצה להגד מתניו להיות מפרנס, לתן פרנסה להתלויים בו - הוא צריך שיהיה איש-חיל, ולא יהיה חפה, שקורין: "רע-מזל" "שלימזל".

פי צריך שיהיה לו קצת ממשלה, פי כל הפרנסה נמשך מ'המלכות' וכו'. ועל-כן מי שרוצה לקבל פרנסה - צריך שיהיה

לו קצת 'ממשלה', כדי שיהיה לו איזה שיכות עם המלכות.

ועל-כן בשהבעל חוגר מתניו נגד אשתו, ומחייב עצמו לפרנסה, כמו שכתוב בכתוב: "ואנא אפלה ואוקיר ואזון" וכו'! - אז נותנים לו קצת 'ממשלה' וכו', כמו שכתוב (בראשית ג, טז): "והוא ימשל בך" - פי על-ידי ה'ממשלה', הוא יכול להמשיך ה'פרנסה' בנ"ל.

אדרבא: יזכה להעלות ולקשר הזמן, בחינת ה'אשה' - לבחינת 'למעלה-מהזמן', שהוא בחינת 'זכר'. עד שיתבטל הזמן, ויכלל בבחינת 'למעלה-מהזמן', בבחינת (זהר חקת קפג): "באתר דאית דבר, נוקבא לא אדבר תפון" (עי' שם בפנים אותיות ו-כג).

"אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו, ונקה המפה" (שמות כא, יט)

ט.

(ספר-המדות, עניני עונה')

[א] מי שמחסר עונת אשתו, ויש לה צער מזה, הוא נענש במיתה (נאוף יג).

[ב] חולאת של ריקת דם בא, על-ידי שמבטל עונה של 'ליל טבילה' (פרישות ח"ב ד).

י.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, בסוף - על פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב סא, 'השם-יתברך למעלה-מהזמן')

על-כן 'זיווג' נקרא בשם 'עונה', כמו שכתוב (שמות כא, י): "וענתה לא יגרע" - פי עקר ה'זיווג בקדשה', הוא ליחד ולחבר הזמן הנאחז בה'אשה', לבחינת 'למעלה-מהזמן'.

וכל תקונה: על-ידי 'בעלה', שמעלה אותה, מבחינת 'רגליה ירדות מות' (משלי ה, ה), שהוא בחינת 'תחת-הזמן' - ומקשר אותה לבחינת 'למעלה-מהזמן', ששם עקר ה'חיים ואריכות-ימים'.

וזה כל עבודת האדם: לקשר ולהעלות הזמן, לבחינת 'למעלה-מהזמן', לבטל תאות-נשים. ולא יפל לבחינת הזמן חסו'שלום, ששם כל הבליון וכסופיו.

יא.

(שיחות-הר"ן צח)

'אמירת תהלים', מעלה גדולה, פאלו אמרם 'דוד-המלך' בעצמו - פי הוא אמרם ב'רוח-הקדש', וה'רוח-הקדש' מנח בתוך התבות, וכשאומרם, הוא מעורר ברוח פיו את ה'רוח-הקדש', עד שנחשב פאלו אמרם 'דוד-המלך' על-ידי השלום בעצמו.

והוא מסגל מאד לרפאות החולה, להיות לו 'בטחון' רק על השם-יתברך - שעל-ידי 'אמירת תהלים' יושיעו השם.

וה'בטחון' הוא בחינת 'משענת' - כמו שהאדם נשען על ה'מטה', בן הוא נשען על ה'בטחון' שבוטח שיושיעו השם, כמו שאמר דוד (תהלים יח, יט): "וייהי ה' למשען לי".

ועל-כן על-ידי-זה נתרפא החולה, כמו שכתוב (שמות כא, יט): "אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה".

וזה בחינת (ישעיה יא, א): "ויצא הטור מגזע ישי", הנאמר על 'משיח' שהוא 'דוד', בחינת (איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח ה'".

יג.

(ח"א יד, יא)

"טוב ה' לכל" (תהלים קמה, ט). זה בחינת 'תפלה', שמאמין בהשם, שהקדוש-ברוך-הוא טוב לכל - הן לרפואה, הן לפרנסה, הן לכל הדברים.

בשמאמין כך - בודאי יהיה עקר השתדלותו בטר קדשא-ברוך הוא, ולא ירדף אחר תחבולות רבות.

כי מי שאין מאמין בהקדוש-ברוך-הוא - צריך להשתדל אחר תחבולות רבות. למשל: כשצריך לרפואה, צריך להשתדל אחר עשבים רבים.

ולפעמים אלו עשבים הצריכים לו אינם בנמצא במדינתו, והעשבים הנמצאים אינם טובים למפתו.

אבל הקדוש-ברוך-הוא - טוב לכל המפות לרפאותם, והוא בנמצא תמיד, כמו שכתוב (דברים ד, ז): "מי פה אלקינו בכל קראנו אליו".

יד.

(ח"א יד, יג)

"המבזה תלמיד-חכם, אין רפואה למפתו" (שבת קיט:). כי המבזה תלמיד-חכם ומזלזל יראי-השם, נמצא שפוגם בפבוד, ואינו מחזירו לשרש היראה, ואזי אין זוכה לשלום, ועל-כן אין רפואה למפתו.

כי כל ה'חולאת' באין על-ידי בחינת 'מחלקת', שאין שלום בעצמיו, והיסודות מתגברין זה על זה, ואין מתנהגים בשלום בפזגה-שונה, ועל-ידי-זה בא 'חולאת' כידוע.

וזה בחינת (פסחים סח. זהר וירא קיד: תיישרה קלה): "עתידין צדיקים שיחיו מתים על-ידי ה'משענת', בחינת (זכריה ח, ד): 'ואיש משענתו בידו', בחינת (מלכים-ב ד, כט-לא): 'ונתת המשענת על פני הנער'".

"רק שבתו יתן ורפא ירפא" (שמות כא, יט) - עניני רפואה -

והכלל: כי בהיות ישראל שלמים והם רבים, לא יתנהג ענינים בטבע כלל, לא בגופם, ולא בארצם, לא בכללם, ולא ביחיד מהם, כי יברך השם לחם ומימם, ויסיר מחלה מקרבם, עד שלא יצטרכו לרפוא, ולהשתמר בדרך מדרבני הרפואות כלל, כמו שאמר (שמות טו, כו): "פי אני ה' רפאך". וכן היו הצדיקים עושים בזמן הנבואה, גם כי יקרה עון, שיחלו - לא ידרשו ברופאים, רק ב'נביאים' וכו' וכו'. אבל הדרש השם ב'נביא', לא ידרוש ברופאים. ומה חלק לרופאים בבית עושי רצון השם, אחר שהבטיח (שם כג, כה): "וברך את לחמך ואת מימך, והסרתי מחלה מקרבך" וכו'. אלו לא היה דרכם ברפואות, יחלה האדם כפי אשר יהיה עליו ענש חטאו, ויתרפא ברצון השם, אבל הם נהגו ברפואות, והשם הניחם למקרי הטבעיים.

וזה היא פונתם באמרם (ברכות ס. גבא-קמא פה. על שמות כא, יט): "ורפא ירפא - מכאן שנתנה רשות לרפוא לרפאות".

לא אמרו: "שנתנה רשות לחולה להתרפאות!" - אלא פיון שיחלה החולה ויבא להתרפאות, כי נהג ברפואות, והוא לא היה מעדת השם שחלקם בחיים - אין לרפוא לאסר עצמו מרפואתו. לא מפני חשש שמא ימות בידו, אחרי שהוא בקי במלאכה ההיא; ולא בעבור שיאמר כי השם לבדו הוא רפא כל בטר, שכבר נהגו.

ועל-כן האנשים הנצים "שהכו זה את זה באבן או באגרף" (שם נא, יח) - יש על המכה תשלומי הרפואה, כי התורה לא תסמך דיניה על הנסים וכו'.

אבל ברצות השם דרכי איש, אין לו עסק ברופאים. (רמב"ן פרשת בחקותי - דברים כו, יא)

יב.

(ח"א יד, ט)

אפלו אלו תפלות המפרשים בתפלה שהם לצורך הגוף, כגון "רפאינו" ו"ברך עלינו" ושאר 'צרכי-הגוף', לא היה פונתו של רבה בר בר חנה בשביל 'גופו' - אלא בשביל 'נשמתו', שהיה מכון: לפרנסת נשמתו, ולרפואתה'.

וְעַל־כֵּן בְּשִׂמְכֵזָה תִּלְמִיד־חֶכֶם וּפּוֹגֵם
בְּשָׁלוֹם, אֵין רְפוּאָה לְמַפְתּוֹ - כִּי
עַקֵּר הָרְפוּאָה עַל־יְדֵי ה'שָׁלוֹם' בַּנ"ל -
בְּבַחֲיִנַת (ישעיה נז, יט): "שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרְחוֹק
וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאתֵיו".

טו.

(ח"א נג, ה)

אֵין דָּבָר שֶׁמִּפְסִיד הַחַיּוֹת, כְּמוֹ הַדְּאָגָה
וְהָעֲצָבוֹת, כִּידוּעַ לְחֶכְמֵי־הָרוֹפְאִים.

טז.

(ח"א נז, ז)

כְּמוֹ שֶׁכָּל הָרְפוּאוֹת' הֵם בְּסַמִּים מְרִים,
כֵּן ה'שָׁלוֹם' שֶׁהוּא רְפוּאָה' לְכָל
הַדְּבָרִים, בְּבַחֲיִנַת (ישעיה נז, יט): "שָׁלוֹם
לָרְחוֹק וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאתֵיו".

וְלַפְעָמִים הַחֲלָשָׁה גּוֹבֵרַת כָּל־כָּךְ - עַד
שֶׁאֵין יְכֹלֶת בְּיַד הַחֹלֶה לְסַבֵּל
מְרִירוֹת הָרְפוּאוֹת! - וְאֵז הָרוֹפְאִים מוֹשְׁכִין
יְדֵיהֶם מִן ה'חֹלֶה', וּמֵיֹאשִׁים אוֹתוֹ.

כָּךְ בְּשֶׁה'עוֹנוֹת' שֶׁהֵם חֲלֵי ה'הִנָּפֵשׁ' גּוֹבְרִים
מְאֹד, אֵז אֵין יְכוּל לְסַבֵּל מְרִירוֹת
הָרְפוּאוֹת, וְאֵז (שם שם, כא; וְשֵׁם מַח, כב): "אֵין
שָׁלוֹם אָמַר לְרָשָׁעִים".

יז.

(ח"א כט, ז)

עַל־יְדֵי 'תְּקוּנַת־הַכֹּלִי', שֶׁמְעוֹרֵר ה'מַחֲיין',
וּמְמַשִּׁיף לְבַגְנוּגִית' לְה'גִּידִין' - אֵזִי
נִתְרַפֵּאת מ'חֹלֶאת הַנְּפִילָה'.

יח.

(ח"א לב, ב)

כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן וּמְרַחֵק בְּיֹתֵר, צָרִיךְ
מְלַמֵּד גְּדוֹל בְּיֹתֵר. שִׁיחִיה אִמֵּן כְּזֶה,

שְׂיוֹכֵל לְהַלְבִּישׁ שְׂכָל עַלְיוֹן כְּזֶה, דְּהֵינּוּ
הַשְּׁגָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ־שְׁמוֹ, לְקַטֵּן וּמְרַחֵק כְּמוֹתוֹ.
כִּי כָּל מַה שֶׁהַחֹלֶה נִחְלָה בְּיֹתֵר - צָרִיךְ
רוֹפֵא גְּדוֹל בְּיֹתֵר!

עַל־כֵּן אֵין לְהֵאָדֵם לוֹמַר: "דֵּי לִי אִם
אֶהְיֶה מְקָרֵב אֶצֶל אִישׁ נִכְבָּד וְיֵרֵא־
הַשֵּׁם, אֲדָּה שֶׁאֵינּוּ מְפֹלֵג בְּמַעֲלָה - כִּי הַלּוֹאִי
שִׁאֶהְיֶה מְקָדֵם כְּמֵהוּ!"

אֵל יֹאמֵר כֵּן! - כִּי אֲדַרְבָּא: כְּפִי מַה שִׁידַע
אָנֶשׁ בְּנַפְשָׁה, גְּדוֹל פְּחִיתוּתוֹ, וְגִדְל
רְחוֹקוֹ שֶׁנִּרְחַק מְאֹד מֵהַשֵּׁם־יִתְבַּרֵּךְ, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד כְּפִי מַה שִׁידַע בְּנַפְשׁוֹ; וּכְמוֹ־כֵּן כָּל
מַה שִׁידַע בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מְרַחֵק בְּיֹתֵר -
צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לְנַפְשׁוֹ 'רוֹפֵא גְּדוֹל' מְאֹד
מְאֹד, הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה בְּיֹתֵר!

דְּהֵינּוּ: שִׁיחֲזִיר וַיִּבְקֶשׁ תְּמִיד, לְזָפוֹת
לְהַתְקַרֵּב לְהַרְבֵּי הַגְּדוֹל מְאֹד מְאֹד
בַּנ"ל! - כִּי כָּל מַה שֶׁהוּא 'קָטָן בְּיֹתֵר', צָרִיךְ
'מְלַמֵּד גְּדוֹל בְּיֹתֵר', בַּנ"ל.

יט.

(ח"א נו, ח)

'שָׁלוֹם' הוּא רְפוּאָה', כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (ישעיה
נז, יט): "שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרְחוֹק
וְלִקְרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאתֵיו".

כִּי עַקֵּר ה'חֹלֶאת' חֲסִידֵי־שָׁלוֹם, הוּא מַחְמַת
'הַעֵדֵר הַשָּׁלוֹם', הֵינּוּ 'מַחְלֶקֶת
הַיְסוּדוֹת', שֶׁיְסוּד אֶחָד מֵתַנְבֵּר עַל חֲבֵרוֹ -
ו'שָׁלוֹם' הוּא רְפוּאָה'.

כ.

(ח"א נז, א-בסוף)

כָּל הָרְפוּאוֹת' תְּלוּיִים ב'תּוֹרָה', בְּבַחֲיִנּוֹת
(מְשַׁלֵּי ד, כב): "וְלִכְלֹל בְּשֵׁרוֹ מְרַפֵּא".

כי ה'תורה' נותנת כח ל'מלאכים',
וה'מלאכים' משפיעים ל'עשבים',
ו'עשבים' מרפאים ב'כה'התורה'.

ומי שפוגם ב'אמונת-החכמים', ופורץ
גדרם - אזי "אין רפואה למפתו",
בבחינות (שבת קי): "דלמא הויא דרבנן טרקה,
שאין לו אסותא" וכו'.

ותקוננו: שיקים 'אמונה הנפולה', ויאמין
'אמונת-החכמים', ועל-ידי אמונתו,
יתרפא.

ועל-כך "המבזה תלמיד-הכם, אין לו
רפואה למפתו" (שבת קיט).

כי כל ה'רפואות', הם ה'רפבות', סם
פלוגי' ועשב פלוגי', במדה ובמשקל
כך וכך וכו', וכן מבמה מינים. וכל 'עשב' יש
לו כח אחר, ומערבין ביחד, ועושין מהם
'הרפבה'. וזאת ה'הרפבה' יש לה כח לרפאות
ה'חולאת'. ועל-כך צריך 'רופא ממחה'
שיודע לעשות ה'הרפבה'.

אבל מי שאינו ממחה - אף אם יקח
העשבים שיש להם כח לרפאות, לא
יפעל כלל, כי אין יודע איך להרפיבם.

כמו-כן ה'תורה' שהיא רפואה לכל
דבר', כמו שכתוב (משלי ד, כב):
"ולכל בשרו מרפא" - אין מי שיודע אותה
כיאם 'הכמיי-הדור', כי נמסרה להם לדרשה
ב'שלש-עשרה מדות'.

אבל מ'התורה בעצמה' - אי-אפשר לידע
דבר וכו', וה'החכמים' מלקטין
ומערבין ומרפיבין את ה'תורה', ודורשין
אותה ממקום למקום ב'שלש-עשרה מדות'.

ועל-כך בפפוגם בכבודם, אין רפואה
למפתו, כי עקר 'כח הרפואה'

שמקבלין מה'תורה', אי-אפשר לקבל כיאם
על-ידם, כי להם נמסרה לדרש, והם יודעים
להרפיב אותיות התורה' פנ"ל, שזה עקר
'כח הרפואה'.

כי כל ה'עשבים' מקבלים כח מה'תורה',
כמבאר לעיל, ועקר כחם לרפאות הוא
על-ידי ה'הרפבה' פנ"ל.

על-כך העקר: שיהיה לו 'אמונת-
חכמים', ולהזהר בכבודם, לירא
מהם מאד, ולהשליך שכלו ודעתו, רק
לסמוך עליהם.

ואף אם נראה לו מהם דבר שאינו מפרש
בהתורה כך לפי דעתו, ונדמה לו
שהם עושים חסו-שלום פנגד התורה, הוא
צריך להאמין: "שבודאי הם עושים נכונה
על-פי התורה!" - כי התורה נמסרה להם
וכו'.

נא.

(ח"א נת, ה)

'שבת', משלח הארותיו לכל המדרגות,
בבחינת (זהר בראשית לב): "חד יניק
לכמה סטרין" - ומרפא רפואות-הנפש'
ורפואות-הגוף', בבחינת (שמות כא, יט): "רק
שבתו יתן ורפא ירפא" - 'שתי רפואות'
על-ידי 'שבת'.

נב.

(ח"א סב, ו)

יש חושבים: שהכל על-פי הטבע, עולם
פמנהגו נוהג.

ויש חושבים: שצריך לעבד את האמצעי,
כמו שטעו בעגל וכו', ועושים את
הסבות 'אמצעי' בינם לבין השם-יתברך,
שמאמינים בהשם-יתברך, אבל גם-כן
ב'אמצעי', ואומרים: שצריך לסבות.

לְמַשְׁלֵךְ: בְּהַ'סָּבָה שֶׁל פְּרִנְסָה' שֶׁהוּא
הַ'מְשָׁא-וּמִתֵּן' - וְאוֹמְרִים: הַ'סָּבָה
שֶׁל מְשָׁא-וּמִתֵּן' עֵקֶר! - כְּאִלּוּ בָּלֹא זֶה אֵין
יְכַלֵּת בְּיַד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לָתֵן לָהֶם 'פְּרִנְסָה'!

וּבְהַ'סָּבָה שֶׁל הַרְפוּאָה' שֶׁהוּא 'סָמִים',
עוֹשִׂים מֵהֶם עֵקֶר, כְּאִלּוּ בְּלִי
הַ'סָּמִים' אֵין יְכַלֵּת בְּיַד הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְרַפֵּא.

וְאֵין הַדָּבָר בֵּן - כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
'סֹבֵת כָּל הַסְּבוֹת' וְעֹלֵת כָּל הָעֹלֹת,
וְאֵין צְרִיךְ לְשׁוּם סָבָה.

וְעִסְקֵנוּ בְּאִלּוּ הַ'סְּבוֹת' - צְרִיךְ לְהֶאֱמִין
בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
מִהַ'סְּבוֹת' עֵקֶר.

נג.

(ח"א רלא)

בְּשָׁעָה שְׂאוֹמְרִים (בַּתְּפִלַּת שַׁחֲרִית): "וַיִּצְבֵּא
הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים" (נְחֻמָּה ט, ו)
- רְאוּי לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל דָּבָר!

כִּי כָּל הַרְפוּאֹת, עַל-יְדֵי 'פְּחוֹת
הַגְּלָגָלִים', שֶׁהֵם 'צְבֵא הַשָּׁמַיִם', וְכָל
אֶחָד נוֹתֵן כַּח בְּאִיזָה סֵם וְעֹשֵׁב הַשִּׁיף לּוֹ,
וּמֵהֶם מְקַבְּלִים הַ'סָּמִים וְעֹשֵׁבִים' כַּח לְרַפְּאוֹת.

וּכְשֶׁצְּרִיכִים 'רְפוּאָה', מִתְּחַבְּרִים כַּמָּה
פְּחוֹת מִהַ'גְּלָגָלִים', שֶׁזֶּה נוֹתֵן
כַּח בְּ'עֹשֵׁב זֶה', וְזֶה בְּ'עֹשֵׁב אַחֵר', וְכִיּוֹצֵא,
וּמִתְּחַבְּרִים כָּלֶם וְעוֹשִׂין מֵהֶם 'הַרְכָּבָה'
לְרְפוּאָה.

עַל-כֵּן בְּעֵת שְׂאוֹמְרִים: "וַיִּצְבֵּא הַשָּׁמַיִם לָךְ
מִשְׁתַּחֲוִים" - שְׂאֵז בָּאִים כָּלֶם
לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְתֵן שִׁבְחָ וְהוֹדָיָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ
- טוֹב לְבַקֵּשׁ מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ: שְׂיִצְוֶה לָהֶם
שְׂיִמְשִׁיכוּ אֵלָיו הַפְּחוֹת הַצְּרִיכִים לְרְפוּאָתוֹ,

בְּתוֹךְ הַתִּיכַת לָחֶם, אוּ בְּדָבָר אַחֵר, וַיִּתְרַפֵּא
מִמִּילָא. (עֵין לְהֵלֵךְ מ'לְקוּסֵי-מוֹהַר"ן ח"ב א).

נד.

(ח"א רסח)

כְּשֶׁאֵין הָאָדָם מְסַתְּפֵל עַל הַתְּכָלִית,
לָמָּה לוֹ חַיִּים!

וְהִנֵּה: הַנֶּפֶשׁ מִתְּנַגַּעַת תָּמִיד לַעֲשׂוֹת
רְצוֹן יוֹצְרָה, וּכְשֶׁרוּאָה שְׂאֵין הָאָדָם
עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ - אֲזִי הִיא מִתְּנַגַּעַת מְאֹד
לְחֹזֵר לְשִׁדְּשׁוּהָ, וּמִתְּחַלֵּת לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמָה
לְהַסְתַּלֵּק מִגּוּף הָאָדָם.

וּמִזֶּה נִחְלָה הָאָדָם, עַל-יְדֵי שְׂנַחֲלֵשׁ 'פַּח
הַנֶּפֶשׁ'.

וּמָה שֶׁחֹזֵר לְבְרִיאֹתוֹ עַל-יְדֵי 'רְפוּאֹת'
- הוּא מִחַמַּת שֶׁהַ'נֶּפֶשׁ' רוּאָה: שֶׁזֶּה
הָאָדָם יְכוֹל לְכַף עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת הַפֶּךָ תְּאוֹתוֹ
וּרְגִילוֹתוֹ, כִּי הוּא מְרַגֵּל בְּאֲכִילַת לָחֶם וּשְׂאֵר
מֵאֲכָלִים, וְעִכְשׁוֹ פּוֹפֵה תְּאוֹתוֹ וּמְקַבֵּל
רְפוּאֹת וְסָמִים מְרִים בְּשִׁבִיל בְּרִיאֹתוֹ.

וּמִחַמַּת שֶׁהַ'נֶּפֶשׁ' רוּאָה שֶׁהוּא יְכוֹל לְכַף
תְּאוֹתוֹ בְּשִׁבִיל אִיזָה תְּכָלִית, עַל-
כֵּן הִיא חוֹזֶרֶת אֵלָיו, כִּי הִיא מְצַפֶּה שְׂיִכַּף
תְּאוֹתוֹ בְּשִׁבִיל הַתְּכָלִית הָאֱמֵתִי, לַעֲשׂוֹת
רְצוֹן יוֹצְרוֹ יִתְבָּרֵךְ.

נה.

(ח"ב א, ט)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת כג, כה):
"וְעַבַדְתֶּם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם".

נו.

(ח"ב ג)

אַחֵר הַהִמָּתְקָה וְהַפְּדִיּוֹן, אֲזִי דִיקָא טוֹב
לְרַפְּאוֹת הַחוֹלָה עַל-יְדֵי רְפוּאֹת,
כִּי אֲזִי דִיקָא יֵשׁ רְשׁוּת לְרוּפֵא לְרַפְּאוֹת.

כי הנה באמת, איך יכול הרופא לחגור מתניו לרפאות החולה על-ידי רפואות וסמים, הלא אינו יודע הסם הצריך לרפואות אותו החולה, כי יש סמים הרבה שמסגלים לרפואות החולאת!?

אך בודאי - החולה אינו יכול להתרפא, כי אם על-ידי סם פלוני המיוחד לרפואתו, "כפי שנגזר למעלה, שיתרפא על-ידי סם פלוני ואיש פלוני, ביום פלוני" (עבודה זרה נה).

ואם-כן איך יכול הרופא להכניס עצמו לרפאות, הלא אינו יודע הסם שנגזר למעלה!?

אבל אחר ההמתקה והפדיון, אז יכול לרפאות!

כי מה שצריך שיתרפא דיקא על-ידי סם פלוני ואיש פלוני - הוא מחמת 'מדת-הדין' שנגזר שימשך החולאת עד אותו הזמן.

כי כפי הזמן שצריך שימשך החולאת, כך גוזרין הסבות לרפואתו, כדי שלא יוכל להתרפאות עד שיזדמנו יחד סבות אלו: סם פלוני ואיש פלוני, באפן שלא יהיה לו רפואה 'כי-אם ביום פלוני'.

אבל כשעושים פדיון וממתיקין הדין, ונתבטל הגזרה - אזי קדם שגוזרין דין אחר - כי כשנמתק דין זה אזי גוזרין דין אחר - ובין כך ובין כך, יכול הרופא לרפאות החולה על-ידי סמים - כי אזי אין דין, ויוכל להתרפאות על-ידי איזה סם שיהיה, כי אין צריך דוקא סם פלוני וכו'.

נמצא: שאי-אפשר לרופא לרפאות - כי-אם על-ידי 'פדיון' תחלה

להמתיק הדין, ואז דיקא יש רשות לרופא לרפאות, כנ"ל.

וזהו (שמות כא, יט): "ורפא ירפא", עם שתי התבות - מספר 'פדיון' נפ"ש. כי עקר הרפואה, על-ידי 'פדיון' דוקא, שממתיקין הדין.

וזה שאמרו רז"ל (ברכות ס): "מפאן שנתנה תורה רשות לרופא לרפאות". "מפאן" דיקא - הינו: אחר הפדיון וההמתקה - אז דיקא יש לו רשות לרפאות. כי קדם הפדיון, אין רשות לרפאות - כי צריך להתרפאות על-ידי סם פלוני וכו', כנ"ל.

גם החלוק שפין הנקדות של "ורפא ירפא" - "ורפא" ב'חולם', "ירפא" ב'צירי'.

כי "חולם הוא בחינת המתקה" (לקוטי-תורה וישב; פרי-עץ-חיים' שער העמידה פ"ז). ואזי אחר ההמתקה שהוא בחינת "ורפא" ב'חולם' - אזי דיקא יכולין להתרפאות על-ידי רפואות שהוא בחינת "ירפא" ב'צירי', בחינת (ירמיה ח, כב): "הצרי אין בגלעד אם רפא אין שם".

נד.

(ח"ב כד)

כל החולאת' באין רק מ'קלקול השמחה'.

כי יש עשרה מיני נגינה, שהם בחינת 'שמחה', והם באין בתוך 'עשרה מיני דפיקין' ומחייין אותן.

ועל-כן כשיש קלקול ופגם בה'שמחה' - באין 'חולאת' מן ה'יו"ד מיני דפיקין, שנתקלקליו על-ידי קלקול ה'יו"ד מיני נגינה, שהם ה'שמחה'.

וְגַם 'חֲכָמֵי הָרֹפְאִים' הָאֲרִיכוּ בָזָה: שֶׁכֵּל
ה' הַחֹלְאֵת' עַל־יְדֵי 'מְרַה־שְׁחָרָה'
וְעֵצְבוֹת'. וְהַשְׁמָחָה' הוּא רְפוּאָה גְדוּלָה'
וְכוּ'.

כת.

(שיחות הר"ן ג)

מֵעֵינֵי דְאֶקְטוּרִים וְרְפוּאֹת' הַרְבֵּה לְדַבֵּר
עִמָּנוּ מְאֹד, וְהָיָה מְגַנָּה מְאֹד מְאֹד
עֵינֵי רְפוּאֹת וְדְאֶקְטוּרִי'.

וּמִזְהִיר מְאֹד מְאֹד לְכָל מִי שְׂרוּצָה לְחוּס
עַל חַיָּו וְעַל חַיֵּי זָרְעוֹ וּבְנֵי־בֵיתוֹ:
"שִׁיתְרַחֵק עִצְמוֹ מְאֹד בְּתַכְלִית הַרְחוּק,
מִלְעַסֵּק חֲסִי־שְׁלוֹם
וְדְאֶקְטוּרִים!"

וְאֶפְלוּ מִי שֵׁישׁ לוֹ חוּלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
וְאֶפְלוּ אִם הַחֹלְאֵת חָזַק חֲסִי־
וְשְׁלוֹם רַחֲמָנָא־לְצַלָּן - אִף־עַל־פִּי־כֵן יִשְׁלִיךְ
עַל הַשֵּׁם יְהוָה, וְיִשְׁעַן בְּאֶלְקָיו לְבַד. וְאֵל
יַעֲסֵק בְּרְפוּאֹת וְדְאֶקְטוּרִים' כָּלֵל אֶפְלוּ
בְּמָקוֹם שֵׁישׁ דְאֶקְטוּרִים מְפֻלְגִים' - אִף־
עַל־פִּי־כֵן אֵל יִסְמַךְ עֲלֵיהֶם, וְאֵל יִמְסַר חַיָּו
בְּיָדָם, כִּי הֵם קְרוּבִים לְמִיתָה יוֹתֵר מִחַיִּים
רַחֲמָנָא־לְצַלָּן.

כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא דְאֶקְטוּר גְּדוּל - אִי־
אֶפְשָׁר לוֹ לְכוּן הַחֹלְאֵת וְהַרְפוּאָה
הַשְׂיִכֵּת לוֹ לְפִי מִזְגוֹ וְטַבְעוֹ, וְכַפִּי הַחֹלְאֵת
שָׁלוֹ, וְכַפִּי הָעֵת וְהַזְמַן.

כִּי יֵשׁ בָּזָה בְּמָה וְכַמָּה שְׁנוּיִים שְׂצָרִיךְ
הַדְאֶקְטוּר לְכוּן בָּהֶם מְאֹד, וְקִשָּׁה לוֹ
מְאֹד שִׁיכוּן וְלֹא יִטְעָה בְּכָל הַפְּרֻטִים, בְּאֶשֶׁר
הֵם בְּעֵצְמָם מוֹדִים בָּזָה. וּבְקַל בְּקַל יוּכַל
לְקַלְקַל לוֹ הַרְבֵּה הַרְבֵּה, שֶׁלֹּא יוֹעִיל שׁוּם
תַּקְנָה לְחַיָּו חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְאֶפְלוּ הַדְאֶקְטוּר הַגְּדוּל מְאֹד - מְכַל־שִׁכּוֹן
וְכַל־שִׁכּוֹן רַב הַדְאֶקְטוּרִים
הַמְצוּיִים בְּמִדֵּינַתְנוּ, אֲשֶׁר רַבָּם אֵינָם יוֹדְעִים
בֵּין יְמִינָם לְשְׂמֹאלָם, וְהֵם רוֹצְחִים מִמֶּשׁ
וְהוֹרְגִים נַפְשׁוֹת בְּיָדֵים חֲסִי־שְׁלוֹם, צָרִיךְ
לְבָרַח מֵהֶם בְּמִטְחָוֵי קִשְׁת׃ לְבַל יִמִּית
עִצְמוֹ, אוֹ הַחֹלָה שְׂמוּסָר לָהֶם בְּיָדֵים.

וְאֶפְלוּ כְּשִׁפּוּמָה עַל דְאֶקְטוּרִים גְּדוּלִים
- הוּא סַפְנָה גְּדוּלָה מְאֹד וְרַחוּק
מִן הַחַיִּים, מֵאַחַר שֶׁנִּפְלַל בְּיַד הַדְאֶקְטוּר.

וְסִפְרָה: שֶׁכְּשֶׁהָיָה בַקְּהֶלֶת־קֹדֶשׁ לְעַמְּבִעְרָה,
שֶׁהוּא מְקוּם קְבוּץ דְאֶקְטוּרִים
גְּדוּלִים, הָעִיד לְפָנָיו דְאֶקְטוּר גְּדוּל בְּעֵצְמוֹ:
"שְׂטוּב לְהִתְרַחֵק מִרְפוּאֹת וְדְאֶקְטוּרִים
בְּתַכְלִית הַרְחוּק!"

וְאָמַר: שֶׁכְּבָר חָקְרוּ כָּל־כָּף בְּחֻכְמַת
הַדְאֶקְטוּרִי, עַד שֶׁעֲכָשׁוּ אֵינָם
יוֹדְעִים כָּלֵל וְכָלֵל לֹא, כִּי מִרְבוּי חֻקֵּיהֶם
כָּבֵד רָאוּ: שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לְחַקֵּר וּלְבַרֵּר אֱמֶתֶת
הַדְּבָרִים עַל מְכוּנָם.

גַּם יֵשׁ מַחְלֻקוֹת גְּדוּלוֹת בֵּינֵיהֶם בְּעֵינֵי
הַרְפוּאֹת וְכוּ' וְכוּ', וְכָל אַחַת מֵהַפְּתוּת
מְבִיאָה רְאיוֹת חֻזְקוֹת לְדַבְּרֵיהֶם, וְלִפִּי דַעַת
כָּל אַחַת מֵהַפְּתוּת, מִי שֶׁמִּתְנַהֵג בְּהַפְּדָה
דַּעַתָּם, הוּא 'סֵם הַפְּוֹת' חֲסִי־שְׁלוֹם לְפִי
דַּעַתָּם וְכוּ'.

וְאִי־אֶפְשָׁר לְבַרֵּר בְּחוּשׁ עִם מִי הָאֱמֶת, כִּי
לְפַעְמִים נִרְאָה בְּחוּשׁ כַּפִּי
דַּעָה זוֹ, וְלְפַעְמִים לְהַפְּדָה, וְאִי־אֶפְשָׁר לָהֶם
לְבַרֵּר הַדְּבָר כָּלֵל.

נִמְצָא: שֶׁאִי־אֶפְשָׁר לְסַמֵּךְ עַל
הַדְאֶקְטוּרִים, מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּעֵצְמָם
מְבַלְבְּלִים מְאֹד מְאֹד בְּחֻכְמָה זוֹ, וְאִי־אֶפְשָׁר
לָהֶם לְעַמֵּד עַל הָאֱמֶת־לְאֱמֶתוֹ.

וְאִיךָ יִמְסַר חַיֵּיו בְּיָדָם, שֶׁהוּא תְלוּי בְּחוּטֵי-
הַשְּׁעָרָה, שֶׁבְּאֲשֶׁר הִדְאקטִיר שׁוּגָה
אֵיזָה תְּנוּעָה בְּעֶלְמָא בְּחוּטֵי-הַשְּׁעָרָה, הִרִי הוּא
מְקַלְקֵל חַיֵּיו וּמְמִיתוּ בְּיָדִים.

וְכַאֲשֶׁר רוֹאִין בְּחוּשׁ רַב הַפְּעָמִים: שְׂרָבִים
מְאֹד מֵתִים מִן הָעוֹלָם עַל-יְדֵי
הִדְאקטִירִים.

כִּי יֵשׁ בְּעֵינֵין 'חֲכָמַת הִדְאקטִירִי, דְּקִדּוּקִים
הִרְבָּה הִרְבָּה מְאֹד מְאֹד, וְהֵם נְעֻלְמִים
מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, עַד שְׂאֵי אֲפָשֶׁר שְׂיִבּוֹן
הִדְאקטִיר בְּכָל הַדְּקִדּוּקִים וְהַפְּרָטִים וְלֹא
יִשְׁגָּה כְּלָל. עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק וּלְבָרַח
מֵהֶם מְאֹד.

וְאֵל יֹאמֶר הָאָדָם שֶׁהוּא חוֹלָה, אוֹ שִׁישׁ לוֹ
חוֹלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ חֲסִי-וְשָׁלוֹם: "אִם-כֵּן
עַל מִי אֶסְמְךָ? כִּי בְּהִכָּרַח לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֵסֶק
בְּדַרְדְּ-הַטֵּבַע, וְאִיךָ אֲנִיחָה אֶת הַחוֹלָה וְלֹא
אֲשַׁתְּדֵל בְּהַצֵּלְתוֹ!?"

כִּי בְּאֵמַת זֶה שְׁטוּת! - כִּי מֵאַחַר
שֶׁהִדְאקטִיר רְחוּק מֵחַיִּים וְקָרוֹב לְהַפְּדָה
כַּנְ"ל, וְסוּף כָּל סוּף הוּא צְרִיךָ לְסַמְךָ רַק עַל
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ - טוֹב לְסַמְךָ מִיַּד עַל הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל יִסְכֵּן אֶת הַחוֹלָה בְּיָדִים עַל-יְדֵי
הִדְאקטִיר - כִּי עַל-פִּי-רַב, הִדְאקטִירִים הֵם
'שְׁלוּחֵי הַמְּלֶאכֶת-הַמְּוֹת' רַחֲמָנָא-לְאֶלְכָן.

וַיִּדְמָה בְּעֵינָיו: "כְּאֵלוֹ הוּא יוֹשֵׁב בְּמִדְבָּר,
אוֹ בְּיַעַר!" - שֶׁבְּהִכָּרַח לְסַמְךָ עַל
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד, מֵאַחַר שֶׁאֵין מַה לַּעֲשׂוֹת.

כְּמוֹ-כֵּן אֲף-עַל-פִּי שִׁיוֹשֵׁב בְּמִקּוֹם שִׁישׁ
דְּאִקטִירִים וְרַפּוּאוֹת, אֲף-עַל-פִּי-
כֵּן מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּעֵצָמָם מְבַלְבְּלִים בְּחֲכָמָה זוֹ,
וְשָׂאָר הַחֲשָׁשׁוֹת הִרְבָּה מְאֹד שִׁישׁ בְּעֵינֵין

רַפּוּאוֹת, אִם-כֵּן קָרוֹב הַדְּבָר שֶׁעַל-יְדֵי
הִרַפּוּאוֹת וְהִדְאקטִיר לֹא דִי שְׁלֵא יוֹעִיל,
אֲדַרְבָּא יְקַלְקֵל בּוֹדָאֵי - וְאִם-כֵּן לְמַה יַעֲשֶׂה
עֵסֶק בְּדַרְדְּ-הַטֵּבַע, מַה שֶׁרְחוּק מְשֻׁכָּר וְקָרוֹב
לְהַפְּסֹד!

וְאָמַר: שֶׁכָּבֵד הָיָה בְּעוֹלָם מְלֶכֶךְ אֶחָד
שֶׁהִרְגָה כָּל הִדְאקטִירִים שֶׁבְּמִדְיָנָתוֹ,
מֵאַחַר שֶׁהֵם מְזִיקִים מְאֹד אֶת בְּנֵי-אָדָם.

וְאָמַר בְּדַרְדְּ צַחוּת: שֶׁעַל 'מְלֶאכֶת-הַמּוֹת',
קָשָׁה וְכָבֵד עָלָיו לַעֲשׂוֹת הַכָּל
בְּעֵצָמוֹ, לְהַמִּית בְּעֵצָמוֹ, כִּי כָּל הָעוֹלָם תְּלוּי
בּוֹ.

עַל-כֵּן הָעֵמִיד שְׁלוּחִים בְּמִקּוּמוֹ בְּכָל-
מְקוֹם, וְהֵם דְּאִקטִירִים שֶׁהֵם
שְׁלוּחָיו לְהַמִּית אֲנָשִׁים, כִּי הֵם מְמִיתִים בְּנֵי-
אָדָם הִרְבָּה מְאֹד מְאֹד.

אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּתְרַחֵק מֵהֶם וּמְחַזֵּיק עֵצָמוֹ
בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְסַמְךָ עָלָיו לְבַד
וְכוּ'. יְהִיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה חֲסִי-וְשָׁלוֹם, יִשָּׂא
עֵינָיו לְשָׁמַיִם וַיִּשְׁעֵן בְּהַשֵּׁם לְבַד וְכוּ'.

נט.

(טיחות הר"ן רמג)

צָוָה לְאֶחָד שֶׁהָיָה אֶצְלוֹ חוֹלָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ:
שִׁיקוּם קֵדָם אוֹר הַיּוֹם, וַיֹּאמֶר
"שִׁירֵי-הַשִּׁירִים" כְּלוֹ!

וְאָמַר: "שֶׁכָּל הִרַפּוּאוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כָּלָם
כְּלוּלִים בְּ"שִׁיר הַשִּׁירִים"!

וְכֵן הָיָה: שֶׁתַּכַּף הָיָה שְׁנוּי לְהַחוֹלָה, וְחִזַּר
לְאִיתָנוּ.

"וְכִי יֵצְאוּ אֲנָשִׁים, וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה, וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ, וְלֹא יִהְיֶה אִסּוּן, עָנּוּשׁ יַעֲנֵשׁ וְגו'." **וְאִם אִסּוּן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נַפֶּשׁ תַּחַת נַפֶּשׁ** (שמות כא, כב-כג)

ל.

(ח"א ו,ו)

"דְּשִׁמִּיטָן גְּדַפְיָהוּ" [נוצותיהם היו שמוטות] (בבא-בבא עג:). **פֶּרֶשׁ רַש"י:** "נוצות". זה בחינת 'מחלקת ובזיונות', כמו שכתוב (שמות כא, כב; דברים כה, יא): **"כִּי יֵצְאוּ אֲנָשִׁים"**.

הֵינּוּ: שאין משגיחין על מחלקת ובזיונות שֶׁמְבִזִין אוֹתָהּ, "וְשׂוֹמְעִים חֲרַפְתָּן וְאֵינָם מְשִׁיבִים" (שבת פח:).

וְזֶה לְשׁוֹן: "דְּשִׁמִּיטָן", כמו שכתוב (דברים טו, ב - בשמטת כספים: "וְזֶה דָבָר הַשְּׁמִטָּה) "שְׁמוּט כָּל בַּעַל מִשָּׁה יָדוּ" - הֵינּוּ: שְׁלֹא יִתְבַּע עַל־בּוֹנוֹ.

לא.

(ח"ב ב)

עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקָת שֵׁישׁ בְּעוֹלָם, נַעֲשִׂין מְפָרְסָמִים קִדְּם זְמַנָּם.

(התורה הזו שִׁינָה לְסַפְר־הַמְדוּת, מְרִיבָה ח"ב י; מְפָרְסָם ג: עַל-יְדֵי הַמְרִיבָה גוֹרְמִים: שֶׁהַתְּלַמִּידִים הַקְּטַנִּים נִתְפָּרְסָמִים קִדְּם זְמַנָּם, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּלַת נַפְלִים, שֶׁהוּלָד יוֹצֵא לְאוֹרֵי-הָעוֹלָם קִדְּם זְמַנּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה גוֹרֵם 'עֲנִיּוֹת', וְלִפְעָמִים גוֹרֵם 'מִיתוֹת' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם).

הֵינּוּ: כִּי בְּשֵׂאֵחַד נִכְנָס בְּעִבּוּד־תְּהֵשֶׁם - צָרִיד לְשָׁהוּת וְלִהְתַּמְהָמָה עַד שִׁיתְפָּרְסָם בְּעוֹלָם.

וְעַל-יְדֵי 'פָּגַם הַמַּחְלָקָת' - נִתְפָּרְסָם קִדְּם זְמַנּוֹ. וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם גוֹרְמִים הַזֵּק וְהַפֶּסֶד לְהָאִישׁ הַזֶּה, שֶׁנַּעֲשֶׂה מְפָרְסָם קִדְּם זְמַנּוֹ, אוֹ גַם לְהַדְרִיךְ לְעִבּוּד־תְּהֵשֶׁם' שֶׁהִיא זֶה רוּצָה לְגַלוּת בְּעוֹלָם.

וְאִזִּי גוֹרְמִין 'מִיתָה' לְבַעֲלֵי-הַמַּחְלָקָת. וְלִפְעָמִים שָׂאִין הַפָּגַם גְּדוֹל כַּל-כָּף, אִזִּי גוֹרְמִין 'עֲנִיּוֹת'.

כִּי כְּשֶׁמִּתְחִיל לְכַנֵּס לְאִיזָה 'דְּרָךְ' - הוּא בְּחִינַת הַרְיִיזוֹן, בְּבְחִינַת (מְשַׁלֵּי ד, יא): **"בְּדֶרֶךְ חֲכָמָה הִרְתִּיתִךְ"** - וְצָרִיד לְהִתְעַלֵּם שֶׁם בְּבְחִינַת 'עֲבוּר', לְשָׁהוּת שֶׁם וְלִהְתַּמְהָמָה, לְחַמֵּם עֲצָמוֹ שֶׁם כְּמוֹ עֶבֶר בְּמַעֵי אָמוֹ, עַד שֶׁיִּגְיַע הַזְּמַן שֶׁיֵּצֵא לְאוֹרֵי הָעוֹלָם, לְגַלוּת זֶה הַדְּרָךְ בְּעוֹלָם.

וְכַשִּׁיּוֹצֵא קִדְּם זְמַנּוֹ - זֶה בְּחִינַת 'נַפְל'. וּפָגַם זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'מַחְלָקָת' כְּנ"ל.

וְזֶה הַסּוּד מְבַאֵר בַּתּוֹרָה בְּפָסוּק (שמות כא, כב-כג): **"וְכִי יֵצְאוּ אֲנָשִׁים, וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה, וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ, וְלֹא יִהְיֶה אִסּוּן, עָנּוּשׁ יַעֲנֵשׁ וְגו'.** וְאִם אִסּוּן יִהְיֶה וְנָתַתָּה נַפֶּשׁ תַּחַת נַפֶּשׁ".

"וְכִי יֵצְאוּ אֲנָשִׁים יַחְדָּו" - הֵינּוּ: 'מַחְלָקָת'.

עַל-יְדֵי-זֶה: "וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ" - הֵינּוּ: בְּחִינַת הַמְפָּרְסָמִים שֶׁנַּעֲשִׂין קִדְּם זְמַנָּם, שֶׁהֵם בְּבְחִינַת 'נַפְלִים' כְּנ"ל, וְעָנְשָׁם 'מִיתָה' אוֹ 'עֲנִי', לְפִי הַפָּגַם כְּנ"ל.

וְזֶה: **"אִם לֹא יִהְיֶה אִסּוּן"** - פֶּרֶשׁ רַש"י: **"בְּאִשָּׁה"** - הֵינּוּ שְׁלֹא יִפְסִידוּ וְיִקְלְקְלוּ אֶת הַדְּרָךְ-הַחֲכָמָה בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אִשָּׁה הָרָה" כְּנ"ל - רַק יִפְסִידוּ הַנַּפְלִים, דְּהֵינּוּ: הָאֲנָשִׁים בְּעֲצָמָן' שֶׁנִּתְפָּרְסָמוּ וַיֵּצְאוּ בְּעוֹלָם קִדְּם זְמַנָּם.

כִּי כְּמוֹ שֶׁבְּ"אִשָּׁה הָרָה", כְּשֶׁנּוֹגְפִין אוֹתָהּ עַד שֶׁמְפַלֵּת נַפְלִים, יֵשׁ שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת -

לג.

(לקוטי הלכות, מצרנות ד, יג - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב סז, 'בראשית, לעיני כל ישראל')
"והארץ היתה תהו ובהו והשף על פני תהום" (בראשית א, ב) - זה בחינת ה'ארבע מלכיות', שהם 'כלל כל הגליות', כמו שדרשו רז"ל (בראשית רבה ב, ד): "תהו זו מלכות בבל" וכו'.

הינו: בחינת פגם ה'ארבעה יסודות', שמהם יונקים **"ה'ארבע מלכיות"** - שהם בחינת (בבא-קמא פ"א מ"א): **'ארבעה אבות נזיקין'** (אלשיך משפטים, כב, ד"ה; מגלה עמקות, שמות; ואתחנן) - שנמשך על-ידי שפוגמין חסוֹשֵׁלוֹם בכבוד הצדיק, שהוא ה"ראש-בית".

לד.

(לקוטי הלכות, נזקי ממון א - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ד, 'אנכי ה' אלקיך')
ענין "ארבעה אבות נזיקין" שהאדם חייב לשמר אותם שלא יזיקו, שהם: "השור, והבור, והמבעה, וההבער" (בבא-קמא פ"א מ"א) - על-פי התורה "אנכי ה' אלקיך" (ח"א ד).

והיוצא משם לעניננו הוא, מה שמבאר שם על מאמר רז"ל (סוטה כא): **משל לאחד שהיה מהלך באישון לילה ואפלה ומתירא וכו'.**

והכלל: שיש 'ארבעה יסודות', אש רוח מים עפר - שהם בחינת: דומם צומח חי מדבר.

ומאלו ה'ארבעה יסודות', נמשכין כל ה'מדות-רעות' ותולדותיהן, כמבאר ב'משנת-הסידים' (עשיה-גופנית פ"א) בפרטיות, כל המדות הנמשכין מכל יסוד ויסוד.

שלפעמים היא מפסדת ה'נפלים' לבדם, שמפלת אותם על-ידי שיצאו בלא עתם. ולפעמים, גם ה"אשה הרה" בעצמה נזוקת על-ידי-זוה ונסתלקה.

כמו-כן בבחינות הנ"ל - שלפעמים נפסדין האנשים בעצמן שנתפרסמו קדם זמנם, שהם בחינת 'נפלים' - אבל עדין לא נסתלק ה'דרדך-הכמה' בעצמו, רק ה'נפלים' לבד - ויכולין אחרים להתעבר שם בבחינת 'הריון הנ"ל', כמו במשל "אשה הרה" פנ"ל.

ולפעמים נפסד גם ה'דרדך-הכמה' בעצמו, באפן שאפלו איש אחר אינו יכול לכנס לשם בבחינת 'הריון', לגלות ולהוציא 'זה הדרדך' לעולם - שזה בחינת מיתת ה"אשה הרה" פנ"ל.

ולפי הפגם, כן הענש - כמו שמפרש בתורה: "אם לא יהיה אסון, באשה" - "ענוש יענש, בממון" - הינו 'עניות' שנעשה כשאין הפגם גדול כל-כך פנ"ל.

"ואם יהיה אסון, באשה" - שגרמו להפסיד גם ה'דרדך' בעצמו פנ"ל - אזי: "ונתת נפש תחת נפש" - הינו 'מיתה' פנ"ל, השם-יצילנו.

- עניני נזיקין -

לב.

(ספר-המדות, ממון ק)

לא יבוא שום אחד להזיק את חברו - אם לא מנאות לבו'.

ומי שרוצה לילך בדרך הקדש - הוא צריך לשבר כל המדות רעות ותאות רעות הנמשכין מאלו הארבעה יסודות.

ויספר לפני התלמידהכם, הינו: זדיי-דברים. והתלמידהכם יפרש ויברר לו דרך לפי שרש נשמתו וכו' וכו'. ועל ידי זה אתה נכלל באין סוף וכו'.

ועל ידי זה זוכין לבחינת הטוב והמטיב, שיודעין: שכל מארעותיו הם לטובתו - שזה בחינת מעין עולם הבא, בחינת כלו טוב ומטיב (פסחים ג.), כמבאר שם היטב כל הענין הזה באריכות, עין שם.

וזוהו בחינת: "ארבעה אבות נזיקין", שמהיב האדם לשמרם מאד שלא יזיקו.

כי "ארבעה אבות נזיקין, נמשכין מבחינת הרע שבארבעה יסודות" (שערי קדשה לרבי חיים וויטל, א, א) - שמהם נמשכין כל התאות רעות והמדות רעות ותולדותיהן, שמהם נמשכין הסיושלום כל החטאים (שם) - שזהו בחינת "ארבעה אבות נזיקין", כנגד "ארבעה יסודות הנ"ל.

כי החטאים והמדות רעות הנמשכין מארבעה יסודות, הם בחינת "מזיקי עלמא" (זהר ויקרא כה.) - כי כל ההזקות שבעולם נמשכין מהם.

ועל כן לעתיד שהכל ישובו להשם באמת, ואת רוח הטמאה יעביר מן הארץ (זכריה יג, ב), ויתבטל הרע שבארבעה יסודות - על כן באמת לא יהיה עוד שום הזק בעולם, כמו שכתוב (ישעיה יא,

ט): "לא ירעו ולא ישחיתו וכו' כי מלאה הארץ דעה את ה' וכו'.

ועל כן נקראין: "ארבעה אבות נזיקין" - "אבות מכלל דאיכא

תולדות" (בבא קמא ב.). [ממה שכתוב שיש אבות, מוכן הדבר שיש להם גם תולדות].

כי גם בהמדות רעות הנמשכין מהארבעה יסודות - יש בהם גם כן אבות ותולדות, כמובא בהתורה הנ"ל: "עצבות ותולדותיו וכו', גאווה ותולדותיו וכו'". ועל כן הם "ארבעה אבות נזיקין", כנגד "ארבעה יסודות הנ"ל, כנ"ל.

וזוהו בחינת: "השור והבור והמבעה וההבער" - כי הם כנגד "ארבעה יסודות הנ"ל, שהם: 'אש רוח מים עפר' - שהם בחינת: 'דומם צומח חי מדבר', כידוע (עץ חיים ג, י; מבוא שערים, שער ו; ח"ב פ"י).

כי "השור" - זה בחינת ה'חי, שהוא כנגד 'יסוד הרוח'.

"והבור" - זה בחינת 'דומם', שהוא כנגד 'יסוד העפר'.

"והמבעה" - "זה ה'שן" (בבא קמא ג:) - זה בחינת 'תאות רעות', שנמשכין מבחינת 'צומח', מבחינת 'יסוד המים', כמובא שם (בהתורה).

וזוהו בחינת: "מבעה, שהוא השן" - בחינת 'תאות אכילה ושתייה', שהם ראשי התאות, שכל התאות נמשכין אחריהם, כמבאר בדברי רבנו ז"ל בהתורה "ויסב אלקים" (ח"א סב).

"וההבער" - "זה האש" (שם ד), בחינת 'יסוד האש', שהוא כנגד

בְּחִינַת מְדַבֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נְאוּה'
וְתוֹלְדוֹתֶיהָ, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר שָׁם.

נִמְצָא: שֶׁ"אַרְבַּעַת אָבוֹת נְזִיקִין", הֵם
בְּגֵד 'אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת', שֶׁמֵּהֶם
נִמְשָׁכִין כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, הַכְּלוּלִים
בְּ"אַרְבַּעַת אָבוֹת נְזִיקִין" וְתוֹלְדוֹתֶיהֶן,
כַּנִּל.

וְעַל־כֵּן (גִּטִּין פ"ה מ"ב; מ"ח): "הַנְּזִיקִין נִפְרָעִין
מִן הָעֵדִית", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת
כב, ד): "מִיֵּטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב כְּרָמוֹ יִשְׁלַם".

כִּי הַתְּקוּן שֶׁל "אַרְבַּעַת אָבוֹת נְזִיקִין",
שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת' הַנִּל -
הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'עֲלֻמָּא־דְאֵתִי', שֶׁהוּא
בְּחִינַת "כָּלוּ טוֹב וּמִטֵּיב", שָׂאז יִתְבַּטְּלוּ כָּל
הַהִזְקוֹת כַּנִּל.

וְכַמְבֹּאֵר הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה הַנִּל: שֶׁצָּרִיכִין
לְשַׁבֵּר כָּל הָרָע שֶׁבְּאַרְבַּעַת
יְסוּדוֹת, שֶׁהֵם כָּל הַמְּדוּת־רַעוּת' וְכוּ', וְאֵז
זוֹכָה לְבְּחִינַת "כָּלוּ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב", כְּמוֹ
שֶׁמְבַאֵר, עֵינ־שָׁם.

נִמְצָא: שֶׁבְּחִינַת "הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב", הוּא
הַתְּקוּן שֶׁל ה'אַרְבַּעַת־יְסוּדוֹת' - כִּי
לְבְּחִינַת "כָּלוּ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב" זוֹכִין: עַל־יְדֵי
שְׁמִתְקַנִּין ה'אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת', עַל־יְדֵי
שֶׁמְשַׁבְּרִין כָּל הַמְּדוּת־רַעוּת' הַנִּמְשָׁכִין
מֵהֶם, כַּנִּל.

וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְשַׁלֵּם הַהִזָּק שֶׁל
ה'אַרְבַּעַת אָבוֹת נְזִיקִין"
בְּ'מִיֵּטֵב', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "מִיֵּטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב
כְּרָמוֹ" וְכוּ' - כִּדֵּי לְהַמְשִׁיךְ עַל־יְדֵי־זֶה
בְּחִינַת "כָּלוּ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב", בְּחִינַת 'עֲלֻמָּא־
דְאֵתִי', שָׂאז יִתְבַּטְּלוּ ה'הִזְקוֹת' כַּנִּל.

כִּי 'תְּשֻׁלוּמֵי הַנִּזְק' - הֵם בְּחִינַת ה'תְּקוּן
שֶׁל הַהִזְקוֹת' שֶׁל "אַרְבַּעַת אָבוֹת
נְזִיקִין", שֶׁהֵם בְּחִינַת הָרָע שֶׁבְּאַרְבַּעַת
יְסוּדוֹת'.

וְעַל־כֵּן תְּקוּנָם: עַל־יְדֵי 'מִיֵּטֵב' דִּיקָא,
בְּחִינַת: "מִיֵּטֵב שָׂדֵהוּ וּמִיֵּטֵב
כְּרָמוֹ יִשְׁלַם" - כִּדֵּי לְהַמְשִׁיךְ עַל־יְדֵי־זֶה,
בְּחִינַת "כָּלוּ הַטּוֹב וְהַמִּטֵּיב", שֶׁהוּא ה'תְּקוּן
שֶׁל ה'אַרְבַּעַת יְסוּדוֹת', כַּנִּל.

לה.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, נְזִיקֵי־מִמּוֹן ד, א־ב ג - עַל־פִּי
לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א כב, 'חֹתֶם בְּתוֹךְ חֹתֶם')

כָּל ה'מְזִיקֵי עֲלֻמָּא" (זֶהר וַיִּקְרָא כה.).
נִמְשָׁכִין מ'עֲזוֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא',
שֶׁהֵיא בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נח, יא): "וְהַכְּלָבִים עֲזִי
נִפְשׁ" - שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהִזְקוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם.

וְכַנְרָאָה בַּחוּשׁ: שֶׁכָּל שֶׁדִּרְכָּן לְהִזִּיק, כְּגוֹן
ה'כְּלָבִים' וְכִיּוֹצֵא בָהֶם - הֵם 'עֲזִי
נִפְשׁ' בִּיזְתָר, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְהַכְּלָבִים עֲזִי
נִפְשׁ"; וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהִזְקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

וְעַקֵּר הַכְּנַעְתָּם וְתַקּוּנָם: הוּא עַל־יְדֵי
'עֲזוֹת־דְּקַדְשָׁה' - שֶׁצָּרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ 'עֲזוֹת־דְּקַדְשָׁה' וְכוּ'.

זֶה בְּחִינַת מַה שְׂאִיתָא בְּתַקּוּנִים (תְּקוּנֵי־זֶהר
קמז: עַל בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים" - "דָּא בְּבֵא, וְאֲנֹן תִּלְתַּת בְּבֵי
דְאִיתְרַמִּיזוּ בְּתִלְתַּת אֲלָפִין בְּרֵאשִׁית בְּרָא
אֱלֹהִים, שְׁרַמְזִים בְּשִׁלְשׁ אוֹתֵיזַת א". עֵינ־
שָׁם.

[תְּרַגּוּם: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים - זֶה רֵאשִׁי־תְּבוֹת 'בְּבֵא'
(שְׁעַר). וְהוּא מְרַמֵּז עַל 'שְׁלֶשֶׁת הַבְּבוֹת' (הַשְּׁעָרִים), שֶׁיֵּשׁ
בְּמַלְיָם בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים].

כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְכָּד: שִׁנְעֵשֶׂה וְנִשְׁמַע, שְׁעַל־יָדָם זֹכִיךְ לְעֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה, הֵם בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא" וְכוּ, עֵינ־שָׁם.

וְעַל־כֵּן רְמָזָה הַתּוֹרָה 'דִּינֵי מְמוֹנוֹת וְנִזְיָקִין' הַמְּבֹאֲרִין בְּתַלְתָּא בְּבֵ"א - בְּפִסּוּק: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים", שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוֹת 'בְּבֵ"א'.

כִּי 'תְּקוּן הַנִּזְיָקִין', הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא", שֶׁהוּא בְּחִינַת "נִעְשֶׂה וְנִשְׁמַע" וְכוּ, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה' - שְׁמַתְקֵן וּמְכַנִּיעַ 'עֵזוֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא', שְׁמַשֵּׁם כָּל הַנִּזְיָקִין בְּנִלְכָּד.

וְגַם כָּל הַדִּינֵי מְמוֹנוֹת' שֶׁבְּשֵׁאֵר הַתַּלְתָּא בְּבֵ"א - הֵם גַּם־כֵּן בְּבְחִינַת 'תְּקוּן הָעֵזוֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא', עַל־יְדֵי 'עֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה'.

כִּי כָּל הַהִכָּחָשׁוֹת וּמְרִיבוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְחֵבְרוֹ בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת, הַכֹּל עַל־יְדֵי 'פְּגָם הָעֵזוֹת', וְכִמּוֹ שְׁאֵמְרוּ רַז"ל (בְּבֵ"א־מְצִיעָא ג): "אִין אָדָם מַעֲזֵ פְּגָמִים בְּפָנֵי בַעַל־חֻבּוֹ" וְכוּ, וְכִמְבֹאֵר מְזָה בְּמָקוֹם־אֲחֵר (הַלְכוֹת הַלּוֹאָה הַלְכָּה ג).

וְעַל־כֵּן כָּל הַמַּצּוֹת וְהַדִּינִים הַקְּדוּשִׁים שְׁצוּתָה הַתּוֹרָה בְּדִינֵי מְמוֹנוֹת וְנִזְיָקִין - הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָעֵזוֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא, עַל־יְדֵי הָעֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת "נִעְשֶׂה וְנִשְׁמַע", שֶׁהוּא בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא".

וְעַל־כֵּן שָׁם מְרָמָז בְּרֵאשִׁי־תְבוֹת 'בְּבֵ"א', דְּאֲנֹן תַּלְתָּא בְּבֵ"א שְׁנֵאֲמַר בָּהֶם כָּל דִּינֵי מְמוֹנוֹת וְנִזְיָקִין, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַכְּנַעַת וּבִטּוֹל הָעֵזוֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא, עַל־יְדֵי הָעֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה' שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא", וְכֵ"ל.

וְעַל־כֵּן כָּל הַמִּזְיָקִין כְּלוּלִין בְּ'אַרְבַּעַה נִזְיָקִין', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּעַה מַלְכוּיֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא' ('אַלְשִׁיד' מִשְׁפָּטִים, כַּב, דִּה; מְגַלְהֵ־עֲמֻקּוֹת, שְׁמוֹת; וְאַתְחַנּוּן), שֶׁעַקֵּר מַלְכוּתָם עַל־יְדֵי 'עֵזוֹת', שֶׁהוּא "מַלְכוּתָא בְּלֵא תְּגָא" (סְנֵהֲדִין קה).

וְתַקְוָנָם: עַל־יְדֵי (בְּרֵאשִׁית ב, י): "הַנִּהְרַר הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן וְכוּ, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהָיָה לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים".

שְׂאֵלוֹ הָ'אַרְבַּעַה רְאשִׁים' - שְׁבַשְׂרָשָׁם הָעֲלִיּוֹן שְׁבַקְדָּשָׁה, הֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשָּׁם', כִּידוּעַ (תְּקוּנֵי־זֶהַר פּח), שְׁמַשֵּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הָ'אַרְבַּעַה יְסוּדוֹת', שֶׁמֵּהֶם נִתְּהוּוּ כָּל הַדְּבָרִים שְׁבַעוּלָם - מְכַנִּיעִין וּמְבַטְלִין מִמְּשַׁלַּת הָ'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת דְּסִטְרָא־אֲחֵרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת "אַרְבַּעַה אָבוֹת נִזְיָקִין", שֶׁהֵם "מִזְיָקֵי עֲלָמָא" שֶׁהַחֲרִיבוּ בֵּית רַאשׁוֹן וְשֵׁנֵי.

וְכִמְרָמָז בְּתַקְוָנִים בְּתַקּוּן הַנִּלְכָּד, כְּמוֹ שְׂאִיתָא שָׁם: "וּבְגִין דָּא בְּשׁוֹר וּבְחַמּוֹר דְּאֲנֹן מְמַנְן דְּעֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, יִיתוֹן רְכִיבִין עָלֵיהוֹ תְּרִין מְשִׁיחִין וְכוּ".

[תְּרִגוּם: וְלָכֵן עַל הַשׁוֹר וְעַל הַחַמּוֹר שֶׁהֵם הַמְּמַנִּים עַל עֵשׂוֹ וַיִּשְׁמַעֲאֵל, עָלֵיהֶם יְבוֹאוּ רְכוּבִים שְׁנֵי הַמְּשִׁיחִים].

כִּי כָּל 'דִּינֵי נִזְיָקִין', הֵם בְּשִׁבִיל לְהַכְנִיעַ כָּל הַ"מִּזְיָקֵי עֲלָמָא", שֶׁהַכְּנַעַתָם עַל־יְדֵי 'עֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה', הַנִּמְשָׁךְ מִבְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים".

שֶׁעַקֵּר תְּקוּן זֶה בְּשַׁלְמוֹת, יִהְיֶה עַל־יְדֵי 'מְשִׁיחַ צְדָקְנוֹ', שֶׁיִּקְבַּל הַ'מַּלְכוּת־דַּקְדָּשָׁה', עַל־יְדֵי 'עֵזוֹת־דַּקְדָּשָׁה', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים כא, ב): "ה' בַּעֲזָךְ יִשְׁמַח מְלֹךְ".

וְהוּא יִבְטַל כָּל הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת דְסִטְרָא-
 אַחֲרָא, שְׁהֵם בְּחִינַת "אַרְבַּעַה אַבוֹת
 גְּזִיקוּן", "שְׁהֵם בְּחִינַת: "תְּהוּ וְבִהוּ וְהִשְׁךְ
 וְתִהוּם" (בְּרֵאשִׁית א, ב; תְּקוּנֵי-זֶהַר ו.), "שְׁהֵם
 בְּחִינַת הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ד, ב).

כִּי עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת-דְקָדְשָׁה' שִׁמְשִׁיךְ
 'מְשִׁיחַ' מִבְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרָא" -
 יִבְטַל הָ'עֲזוֹת-הָרַע' שְׁלָהֶם, וְיִתְתַקֵּן הַכֹּל.

בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית שָׁם): "וְרוּחַ אֱלֹקִים
 מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - דָּא
 רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ" (זֶהַר וַיֵּשֶׁב קצב:), שֶׁהוּא הַתְּקוּן
 שֶׁל "תְּהוּ וְבִהוּ וְהִשְׁךְ וְתִהוּם", שְׁהֵם בְּחִינַת
 הָ'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת, כַּנֵּ"ל.

כִּי "בְּרִית, הוּא בְּחִינַת 'מְלָח', הַמְּמַתִּיק
 'מְרִירוֹת וְעֲצוּבֹן הַפְּרִנְסָה'" (זֶהַר וַיַּחֲזִי רמא:).

לז.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, בּוֹשָׁה טו)

מִי שְׂבוּרָה בּוֹר - סוּף שֶׁבָּא לִיְדֵי אֵיזָה
 בְּזִיווֹן, וְלִפְעָמִים הַדָּבָר גּוֹרֵם שֶׁנַּעֲשֶׂה
 שִׁיחָה בְּפִי בְּנֵי-אָדָם.

"אם זרחה השמש עליו" (שמות כב, ב)

שֶׁמֶשׁ בְּשִׁבְתָּ צְדָקָה לְעֲנִיִּים, טִנָּאמְר: "וְזָרְחָה
 לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי שְׁמֵשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא". (תַּעֲנִית ח:)

לח.

(ח"א נז, ז)

וְדַע: שֶׁלְבַטֵּל וְלִהְכַנִּיעַ הָ'אוֹיְבִים' - דִּי
 ה'צוּם' אוֹ 'אֲכִילַת-שֶׁבֶת' לְבַד. אָבֵל
 לְרֹב הַשָּׁלוֹם' - צָרִיךְ גַּם 'לְהִרְבוֹת בְּצְדָקָה'.
 כְּמֵאמֶר חז"ל (אָבוֹת פ"ב מ"ז): "מְרַבֵּה צְדָקָה,
 מְרַבֵּה שָׁלוֹם".

וְזָהוּ שֶׁאָמְרוּ (בְּרֵכוֹת ו:): "אֲנִיָּא דִּתְעֵנִיתָא,
 צְדָקְתָא", וְאָמְרוּ (תַּעֲנִית ח:): "שְׁמֵשׁ
 בְּשִׁבְתָּ, צְדָקָה לְעֲנִיִּים".

'שְׁמֵשׁ' זֶה בְּחִינַת 'שָׁלוֹם', כְּמֵאמֶר חז"ל
 (ירוּשְׁלָמִי כְּתוּבוֹת פ"ד ה"ד; סְנַחֲדְרִין פ"ח
 ה"ח; מְכִילְתָּא מִשְׁפָּטִים, גְּזִיקוּן ו; סְפָרֵי תְצַא כז - עַל
 שְׁמוֹת כב, ב): "וְזָרְחָה עָלָיו הַשְּׁמֵשׁ" - "מָה
 'שְׁמֵשׁ' הוּא 'שָׁלוֹם' לְכֹל בָּאֵי עוֹלָם" וְכוּ' [אף
 זֶה, אִם יְדוּעַ בּוֹ שֶׁבְּ'שָׁלוֹם' נִהְרַג, תְּרִי זֶה תְּיַב].

וְזָהוּ: 'שְׁמֵשׁ', הֵינּוּ ה'שָׁלוֹם' - אֵינּוּ אֶלָּא
 עַל-יְדֵי 'צְדָקָה' לְעֲנִיִּים.

"וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור"

(שמות כא, לג)

"כִּי יִפְתַּח אִישׁ בּוֹר" (שְׁמוֹת כֹּא, לֵג) - אִם עָשָׂה חֶסֶד
 וְשָׁלוֹם עִבְרוֹת שְׁגוּרִמִּים לְחַפְר' בּוֹר, שֶׁהוּא
 'יְסוּד דְנוֹקְבָא דְקַלְפָּה, הַפֶּךְ הַבְּאֵר הַמְדֻשׁ'.
 "וְנִפְל שְׁמָה שׂוֹר אוֹ חֲמוֹר" (שָׁם) - מְשִׁיחַ בֶּן
 דָּוִד, מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף. "שָׁלֵם יִשְׁלֵם" ("בַּעַל הַבוֹר
 יִשְׁלֵם". שָׁם פְּסוּק לֵד). (טַעֲמֵי-הַמִּצְוֹת לְהַאֲרִיז"ל, מִשְׁפָּטִים)

לו.

(ח"א כג, ב)

וְדַע: שֶׁעַל-יְדֵי 'תְּקוּן בְּרִית-קִדְשִׁי, נִצּוּל
 מ'פְּנִיִם דְסִטְרָא-אַחֲרָא'.

עַל-יְדֵי 'דָם בְּרִית', נִתְתַקֵּן 'דָם גְּדָה',
 'תְּאוֹת-מְמוּן'.

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (זְכָרְיָה ט, יא): "גַּם בָּדָם
 בְּרִיתְךָ" - עַל-יְדֵי 'בְּרִית'.

"שְׁלַחְתִּי אֲסִירְךָ מִבוֹר" (שָׁם) - "בוֹר, דָּא
 טְחוּל" (תְּקוּנֵי-זֶהַר פה.), 'מְרָה-
 שְׁחוּרָה', 'בְּעֲצוּבֹן תֵּאבְלָנָה" (בְּרֵאשִׁית ג, יז).

"וְנִקְרַב בַּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים, אִם לֹא
שָׁלַח יָדוֹ בַּמִּלָּאכָת רַעְהוּ" (שְׁמוֹת כב, ז)

החושב לשלח יד בפקדון, בית שמאי אומרים,
חייב. ובית הלל אומרים, אינו חייב עד שישלח בו
יד, שנאמר: "אם לא שלח ידו במלאכת רעהו".
(בבא מציעא פ"ג מ"ב; דף מג:)

מב.

(ח"א סט)

דע: פי גם על-ידי 'המדה ותאוה
והשתוקקות' שיש לו לממון חברו,
יוכל לגזלו! - פי ה'מחשבה' יש לה תקופה
גדול! כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מורה"ן ח"א
קצג; שיחות-ה"ן סב).

ועל-כך יוכל להיות, שיהיה להאדם ממון
גזלה, אף שלא גזל כלום בידיים.

וזהו האסור הלאו החמור שב'עשרת-
הדברות' (שְׁמוֹת כ, יד): "לא תחמד". פי
ה'המדה' בעצמה, הוא אסור חמור מאד
רחמנא-לצלך - פי יש פח בה'המדה', לגזל
ממנו ממזנו, ונפש בניו ובנותיו (עי' בפנים).

ועל-כך יש אסור, אפלו במחשבה,
לשלח יד בפקדון, כמו ששינונו
ב'בבא-מציעא' (פ"ג מ"ב; דף מג:): "החושב
לשלח יד בפקדון". פי ה'פלגתא', היא רק
אם חייב על-יזה כמו 'השולח יד' ממש.
אבל אסור, יש בודאי לכלי-עלמא.

"מכשפה לא תחיה" (שְׁמוֹת כב, יז)

מג.

(ספר-המדות, בנים ח"א פז)

אשה שעוסקת בכשפים, בניה מתים
ונעשית אלמנה.

"פי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמו"
(שְׁמוֹת כב, ו) - ענין 'פקדון' ו'ארבעה שומרים'

לט.

(ח"א נד, ו)

עקר התקבצות ובנין ה'רוח-נבואה', הוא
על-ידי ה'יד', פי שם 'פקדונות
הרוחות', כמו שכתוב (תהלים לא, ו): "בידך
אפקיד רוחי", וכמו שכתוב (איוב יב, י): "אשר
בידו נפש כל חי, ורוח כל בשר איש".

מ.

(ח"א סו, ב)

בבחינת ה'ידיים', שהם 'פלי העשיה' -
שם הוא עקר התגלות בחינת
ה'רוח', בבחינת (תהלים לא, ו): "בידך אפקיד
רוחי", ובבחינת (איוב יב, י): "אשר בידו נפש
כל חי, ורוח כל בשר איש".

מא.

(לקוטי-הלכות, שאלה א, ב)

'ארבעה שומרים' הפתויים בתורה -
בנגד בחינת:
'טעמים', 'נקודות', 'תגים', 'אותיות', שהם
'כלל התורה', בחינת: "תלת גונין דעינא,
ובת-עין" (תקוני-זהר יח: קכו:).

פי עקר ה'שמירה', על-ידי ה'תורה-
הקדושה', שהוא בחינת 'פח-הראות',
בחינת 'השגחתו יתברך', שעל-ידי-יזה לבד
עקר ה'שמירה'.

וזה בחינת (שבועות דף מט:): "ארבעה
שומרים הן ודיניהן שלשה" - פי עקר
ה'גונין', הם 'תלת גונין דעינא'. אבל 'בת-
עין' אינה בחינת גון כלל, פי "היא כלולה
בכלם", כידוע (זהר ויחי קכו:). ועל-כך הם
'ארבעה', שהם 'שלשה' - פי עקר 'שנוי
הגונין', הם 'תלת'.

מה.

(ח"א כג, ה-בסוף)

'עבודה-זרה' היא 'חובה' (רש"י בראשית יד, טו) - **שְׁמֹרֶת הַכֹּל לְכַף-חֹבֶה, וְכֹל הַמִּתְדַבְּקִין בָּהּ הֵם 'בְּעַלְי-חֹבוֹת'.**

כְּמוֹ שְׂאֵנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ: שְׂזָה הַמַּשָּׂא תְלוּי בְּצוּאָר בְּנֵי-אָדָם, שְׂאִין מִסְתַּפְקִין בְּמִמוֹנָם. וְלוֹוִין מְמוֹן מְאַחֲרִים, וְנִדְמָה לָהֶם שְׂמִשְׁתַּפְּרִין שְׂכָר הַרְבֵּה, וְאַחֲרֵיכֵן מֵתִים 'בְּעַלְי-חֹבוֹת'.

וְאִם אֵינֶם מֵתִים 'בְּעַלְי-חֹבוֹת' - הֵם בְּחַיֵּיהֶם 'בְּעַלְי-חֹבוֹת', וּמִטְרִיחִים עֲצָמָם בְּטִרְחוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְכְּנִים עֲצָמָם בְּסִפְנֵת דְּרָכִים, בְּשִׁבִיל שְׂכָר מְעֻט.

בְּשִׁבִיל לְשִׁלְם חוֹב אֲבִיהֶם, חוֹב עֲבוּדָה-זָרָה. כִּי "מִצְוָה לְקַיֵּם דְּבַרֵי הַמֵּת" (תענית כא. כתבות ע. גיטין יד:) - וְזֶה הַדָּבָר לָהֶם כְּמוֹ 'צוּאָה' מְאֲבִיהֶם: 'שִׁישְׁלָמוּ חֹבוֹתָיו'.

(מוהרנ"ת ז"ל פֶּאן בְּהַתּוֹרָה: זֹאת הַתּוֹרָה הִיא לְשׁוֹן רִבְנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ וְכוּ'. וְעוֹד לְאַלּוֹת מְלִיךָ, מִה שְׂשִׁמְעֵתִי וְהַבְנֵתִי מִפִּי-הַקְּדוֹשׁ, בְּעַת שְׂזַכִּיתִי לְשִׁמְעַת מִפִּי הַקְּדוֹשׁ הַתּוֹרָה הַזֹּאת):

כִּי עַל-פִּי הָרֹב: אֵלּוּ הָרוֹדְפִים בְּיֹתֵר אַחַר 'תְּאֻנֹת-מְמוֹן' - הֵם מֵתִים 'בְּעַלְי-חֹבוֹת', וּמְאוּמָה אֵין בִּידָם.

וְאַפְלוּ אִם אֵינֶם מֵתִים 'בְּעַלְי-חֹבוֹת' - הֵם בְּחַיֵּיהֶם 'בְּעַלְי-חֹבוֹת' לְתֵאוֹתָם, שֶׁהֵם מֵתְאוּיִם כְּלַכְּד לְמִמוֹן הַרְבֵּה, עַד שֶׁהֵם רָצִים וַיִּגְעִים מְאֹד כָּל יְמֵיהֶם בַּיְגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, וּמִסְכְּנִים עֲצָמָם בְּסִפְנֵת גְּדוּלוֹת, בְּשִׁבִיל לְמִלְאֵת תְּאוֹתָם.

כְּאֵלּוּ הִיָּה עֲלֵיהֶם חוֹב גְּדוֹל לְשִׁלְם, הֵינּוּ 'חוֹב הָעֲבוּדָה-זָרָה' וְכוּ', כְּמִבְאָר לְעִיל.

[אולי יש קשר לסמיכות הפסוקים - פי קצת אחרי פסוק הזה, כתוב (שמות כב, כא-כג): **"כָּל אֲלֻמְנָה וַיְתוֹם לֹא תַעֲנוּן; וְחָרָה אַפִּי וְגו', וְהָיוּ נְשִׁיכֶם אֲלֻמְנוֹת וּבְנֵיכֶם יְתָמִים"**].

שְׂאֵר עֲנִינֵי 'כְּשׁוּף' - נִמְצְאִים בְּ'פְרִשַׁת שׁוֹפְטִים', בְּפִסּוּק "לֹא יִמָּצֵא בָּךְ וְגו', קִסֵּם קִסְמִים, מְעוֹנָן וּמְנַחֵשׁ וּמְנַשֵּׁף"

"כָּל אֲלֻמְנָה וַיְתוֹם לֹא תַעֲנוּן וְגו'. וְהָיוּ נְשִׁיכֶם אֲלֻמְנוֹת וּבְנֵיכֶם יְתָמִים" (שמות כב, כא-כג)

מד.

(ספר-הַמִּדּוֹת, עֲנִין 'יְתוֹם-וְאֲלֻמְנָה')

[א] כָּל הַמְּגִדֵל יְתוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ - כְּאֵלּוּ יִלְדוּ. (בְּנִים כו).

[ב] אִשָּׁה שְׁעוֹסֶקֶת בְּכִשְׂפִים - בְּנִיָּה מֵתִים, וְנַעֲשִׂית אֲלֻמְנָה (בְּנִים פז).

[ג] עַל-יְדֵי 'חֲנֻפָה' - נַעֲשִׂית אִשְׁתּוֹ אֲלֻמְנָה, וּבְנָיו יְתוֹמִים, וְאֵין מְרַחֵם עֲלֵיהֶם (חֲנֻפָה ב).

[ד] בְּעוֹזֵן 'נְבוּל-פָּה' - צָרוֹת וּגְזֵרוֹת מִתְחַדְּשׁוֹת, וּבַחֲזֵרֵי-יִשְׂרָאֵל מֵתִים חֹסֵי-וְשִׁלּוֹם, וַיְתוֹמִים וְאֲלֻמְנוֹת צוֹעֲקִים וְאֵינֶם נַעֲנִין (נְבוּל-פָּה ג).

[ה] מִי שְׁעוֹזֵר לִיתוֹמִים - עַל-יְדֵי-זֶה מְשַׁבֵּר כְּהֵם שֶׁל הָאֻמוֹת; וְעַל-יְדֵי שְׁבִירָתָן - רְשָׁעֵי-יִשְׂרָאֵל חוֹזְרִין בְּתִשׁוּבָה (תְּשׁוּבָה לה).

"אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" (שמות כב, כד)**- עֲנִינֵי 'הַלְוָאוֹת וְחֹבוֹת' -**

"בא וראה: כל ברייתיו של הקדוש-ברוך-הוא, לוֹוִין זֶה מִזֶּה" וְכוּ'. (שמות-רבה לא, טו; תנחומא משפטים יב - עין-שם באריכות)

וְכָל יְמֵיהֶם אֵינֶם יְכוּלִים לְמַלְאֵת תְּאֵנֹתֶם, וְלִשְׁלֹם חֹב הַזֶּה שֶׁל תְּאֵנֹתֶם, כִּי "אֵין אָדָם מֵת וְחַצֵּי תְּאֵנֹתוֹ בִּידוֹ" וְכוּ' (קהלת-רבה א, לב; ג, יג).

נִמְצָא: שְׂאִין מְמוֹנָו מְמוֹן בְּכָל, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הַנָּאָה מְמוֹנָו, כִּי "אֵל אַחַר אֶסְתֵּרִם וְלֹא עֶבֶד פִּרְיִן" (זהר משפטים קג.) וְכוּ'.

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, רַבִּית ג, א (על-פי ח"א כג הנ"ל): יִשְׂרָאֵל הֵם רְחוּקִים בְּשִׂרְשָׁם לְגַמְרֵי מִתְּאֵנֹת-מְמוֹן שֶׁהוּא 'עֲבוּדָה-זָרָה'. וְעַל-כֵּן הֵם רְחוּקִים מִהַלְוֹאוֹת וְחֻבּוֹת בְּשִׂרְשָׁם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כח, יב): "וְהַלְוִיָּת גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תִלְוֶה" וְכוּ'; "וְהָעֶבְטָת גּוֹיִם רַבִּים וְאַתָּה לֹא תַעֲבֹט" (שם טו, ו). כִּי 'חֻבּוֹת וְהַלְוֹאוֹת, הֵם עֵקֶר 'תְּאֵנֹת-מְמוֹן שֶׁהוּא 'עֲבוּדָה-זָרָה' וְכוּ'. כְּמוֹכֵן בְּסוּף מֵאֲמָר (ח"א כג) הַנַּ"ל.

כִּי 'תְּאֵנֹת-מְמוֹן, הוּא מַחֲמַת שְׂאִין לוֹ 'אַמוּנָה וּבִטְחוֹן בְּהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שֶׁיְכוּל לְהַזְמִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּסִבָּה קְלָה בְּלִי יְגִיעוֹת. וּמַחֲמַת זֶה הוּא רֵץ אַחַר פְּרִנְסָתוֹ תְּמִיד בִּיגִיעוֹת רַבּוֹת וְכוּ', וְהוּא מְלֹא עֲצָבוֹת וְדֹאגוֹת וּמְרָה-שַׁחוּרָה, וּמְרַבָּה לְלוּזוֹת מְמוֹן מֵאַחֲרֵים, מַחֲמַת שְׂאִינוֹ מֵאֲמִין שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְמִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ בְּעֵתוֹ בְּלִי יְגִיעוֹת בְּסִבָּה קְלָה וְכוּ'.

מו.

(ח"ב א, ט-יג)

בְּשִׁנְנֵאֲלָת וְנַפְדִּית ה'תַּפְּלָה' - אַזִּי נוֹפֵל כָּל ה'דְּאִקְטִירִי' - כִּי אֵין צְרִיכִין לְרַפּוּאוֹת!

כִּי כָּל ה'רַפּוּאוֹת, הֵם עַל-יַדִּי עֹשִׂים, וְכָל עֹשֵׁב וְעֹשֵׁב מִקְבֵּל כַּח מְכֻבָּב וּמְזָל הַמִּיחָד לוֹ.

כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל (בְּרַאשִׁית-רַבָּה י, ו): "אֵין לָךְ כָּל עֹשֵׁב וְעֹשֵׁב, שְׂאִין לוֹ מְכֻבָּב וּמְזָל שֶׁמִּכָּה אוֹתוֹ וְאוֹמֵר לוֹ: גְּדֹל".

וְכָל מְכֻבָּב וּמְזָל - מִקְבֵּל כַּח מְכֻבָּבִים שֶׁלְמַעַלָּה מִמֶּנּוּ. וְהַעֲלִיזוֹן - מִהַעֲלִיזוֹן מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁמִּקְבָּלִים כַּח מֵהַשָּׂרִים הַעֲלִיזוֹנִים.

כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ (תְּקוּנֵי-זֶהַר פב: שְׁמוֹת-רַבָּה לא, טו; תְּנַחֲמוּמָא מִשְׁפָּטִים יב): "כָּל מְכֻבָּבֵי לְוִיָּן דָּא מִן דָּא, סְהָרָא לְוִי מִן שְׁמִשָּׂא" וְכוּ', "כִּי גְבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ" וְכוּ' (קַהֲלַת ה, ז), וְהֵם בְּכָל בְּחִינַת 'לוֹוִים' זֶה מְזָה, וְזֶה מְזָה - עַד שֶׁמִּקְבָּלִים וְלוֹוִין מֵהַשָּׂרִים הַעֲלִיזוֹנִים, וְהַשָּׂרִים מִקְבָּלִים מֵהַעֲלִיזוֹנִים מֵהֶם, "גְּבוּהָ מֵעַל גְּבוּהָ".

עַד שֶׁכָּלֶם מִקְבָּלִים מ'שִׂרְשָׁה הַכֹּל, שֶׁהוּא "דְּבַר ה'", כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לג, ו): "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צְבָאִם".

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁזֹּכִין ל'תַּפְּלָה' - אֵין צְרִיכִין ל'רַפּוּאוֹת הַעֹשִׂים, כִּי ה'תַּפְּלָה' הִיא בְּחִינַת "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא 'שִׂרְשָׁה הַכֹּל'.

וְאַזִּי יְכוּל לְהַכִּיר ה'מְפָרְסָמִים שֶׁהֵם עַל-יַדִּי עֲזוֹת' - כִּי עֲזוֹתֶם נוֹפֵל לְפָנָיו.

כִּי כְּשֶׁזֹּכֵה ל'תַּפְּלָה' שֶׁהִיא בְּחִינַת "דְּבַר ה'" (תְּהִלִּים לג, ו), שֶׁהוּא ה'שִׂרְשָׁה הַעֲלִיזוֹן, שֶׁכָּל הַשָּׂרִים הַעֲלִיזוֹנִים וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם, בְּכָל מִקְבָּלִים כַּחֶם מִמֶּנּוּ - אַזִּי הֵם בְּכָל בְּחִינַת 'לוֹוִין' אֲצִלוֹ, בְּבְחִינַת: "כָּל מְכֻבָּבֵי לְוִיָּן דָּא מִן דָּא" וְכוּ'.

נִמְצָא: שֶׁכָּלֶם הֵם בְּחִינּוֹת 'לוֹוִים', עַד ה'שִׂרְשָׁה הַעֲלִיזוֹן, שֶׁהוּא "דְּבַר ה'", שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'בְּעַל-תַּפְּלָה', שֶׁהוּא ה'מְלֹחָה הַגְּדוֹל, שֶׁכָּל צְבָא הַשָּׁמַיִם, וְכָל הַכַּחוֹת בְּכָל - הֵם בְּחִינַת 'לוֹוִין' מִמֶּנּוּ.

בְּבְחִינַת (נְחֻמָּיָה ט, ו): "וְצָבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים" - שֶׁכָּל צְבָא הַשָּׁמַיִם, הֵם מִשְׁתַּחֲוִים וְנִכְנָעִים לְשִׂרְשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת "דְּבַר ה'", בְּחִינַת ה'בְּעַל-תַּפְּלָה'.

וְזֶה (נחמיה ט, ו): **"וַיֵּצֵא ה' שְׁמַיִם לְיָהּ מִשְׁתַּחֲוִיִּים"** - ראשי-תבות **'מלו'ה'** - כי כלם הם בחינת **'לוי'ן' זה מזה, וזה מזה** - עד ה'מלוה הגדול', שהוא בחינת ה'בעל-תפלה', שהוא ה'מלוה הגדול' - כי הוא בבחינת ה'שרש העליון', שהוא **"דבר ה'",** כנ"ל.

וְעַל-כֵּן יכול להפיר בה'מפרסמים שהם רק על-ידי עזות' - כי **"אין אדם מעז פניו בפני בעל-חובו"** (כתבות יח. גטין נא: בבא-מציא ג. ועוד), ועל-כן עזותם גופל לפני ה'בעל-תפלה', שהוא ה'מלוה הגדול' כנ"ל - כי כלם הם בחינת **'לוי'ן' ממונו, כנ"ל.**

[לקוטי-הלכות, ראש-חדש ב, ב (על-פי ח"ב א הנ"ל): כשאין נתגלה מלכותו ותברך בחינת **"דבר ה'"** - אז שיה' ה'הלואה', שכלם לוי'ן זה מזה". כי מתנהג הכל כסדר, שזה מקבל מזה וזה מזה וכו'.

אבל כשנתגלה בחינת **"דבר ה'"** - אז נתבטלין כל ה'הלואות', כי אז נתגלה: שאין שום סדר חיוב-הטבע ומערכת-השמים כלל. רק הכל כאשר לכל, כלם כאחד, מקבלין מה'מלוה הגדול', דהיינו **"דבר ה'"**.

כי (תהלים קג, יט): **"מלכותו בכל משלה"**, וכמו ש'הגלגל העליון' מקבל מ'דבר ה'" - כן ה'עשב הפחות' מקבל מ'דבר ה'". כי זה ה'בעל-תפלה' ממשיך ומגלה בחינת 'מלכות', בחינת **"דבר ה'",** למטה בעולם השפל הזה, וממשיך אלקותו ותברך למטה].

מז.

(שיחות-ה'ר"ן קיב)

איתא: **"אם התורה היתה נכתבת בסדר, היו יודעין כל ענש-ושכר של כל לא-תעשה ועשה"**.

הנה: יש עברה שענשה של עברה ההיא, שיהא **'בעל-חוב' תמיד!** - ואפלו יעשה כל טצדקי דאפשר, לא יועיל כלל, ויהיה **'בעל-חוב' תמיד.**

ולפעמים גורם העברה, שמפיל גם אחרים להיותם **'בעל-חובות'.** ולזה יש עת שנעשו כמה **'בעל-חובות'** בעולם - זהו מחמת ה'עברה הנ"ל' שנתגברה בעולם חסו-ושלום.

ועצה לזה: לשוב בתשובה בכלליות, ולהתחנן לפני השם-יתברך: **"להצילו מעברה זו!"** ולהתחרט בכלליות על **'עברה זו'.** ועת לשוב על-זה, הוא כשהוא ב'מחין-דגדלות', אזי טוב להתחרט ולבקש מאת הבורא-יתברך על זה, ולשוב בתשובה.

כי **'מחין-דקטנות'** הוא בחינת **'בעל-חוב'.** כי אמרו רז"ל (קדושין מט:): **"עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים"**. **"שנה"** - הוא בחינת **'מחין-דקטנות'.** **"עבדים"** - בחינת (משלי כב, ז): **"עבד לזה לאיש מלוה"**.

ולזה כשהוא ב'מחין-דגדלות' - אזי העת לשוב על-זה, ולבטל הענש של **'בעל-חוב',** בחינת **'מחין-דקטנות'.**

מח.

(שיחות-ה'ר"ן קכב)

שמעתי בשמו שאמר: **"שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת-השם, כבר היה איש נוסע ומטלטל, כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו!"**

והפונה: כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית, שעל-פירב חסר לאדם הרבה. פגון: לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או 'דירה' וכו' - שצריכין להמתין לישועת-השם, ו'לבלי

מט.

(חיי-מוהר"ן תמוז)

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ זצ"ל, סֵפֶר מְשָׁל לְעֵנָן מַה
שְׁצָרִיכִין לְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים בִּירֵאת-
שָׁמַיִם, וְזֶהוּ:

פַּעַם-אַחַד הָיָה גָּבִיר גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ לוֹ כַּמָּה
אֲלָפִים וּרְבָבוֹת. עָשָׂה הָעֵשִׂיר
הַנַּ"ל פְּקֻדָּה וְאָמַר: שָׁכַל מִי שְׁצָרִיךְ לְלוֹזוֹת
מְעוֹת, יָבֹא אֲצִלּוֹ וְהוּא יְלוֹהוּ. מִסְתַּמָּא הָיוּ
עַל זֶה בְּעֵלְנִים [קוֹפְצִים] הַרְבֵּה, וּבָאוּ אֲצִלּוֹ
אֲנָשִׁים הַרְבֵּה, וְלוֹוּ אֲצִלּוֹ מְעוֹת. וְהַגָּבִיר הַנַּ"ל
הָיָה אֲצִלּוֹ פְּנִקָּס עַל כָּל הַנַּ"ל.

פַּעַם-אַחַת לָקַח ה'פְּנִקָּס' בִּידוֹ, וְהִתְחִיל
לְעֵין בּוֹ, וְרָאָה שֶׁהוֹצִיא הַרְבֵּה
מְעוֹת מְאֹד עַל 'עֶסֶק הַהֲלוֹאוֹת', וְאִין אִישׁ
שֶׁשׁ עַל לֵב" (על-פי ישעיה נז, א), שֶׁיָּבֹא לְהַחְזִיר
וּלְפָרַע לוֹ מַה שֶׁלָּוָה מִמֶּנּוּ. מִסְתַּמָּא חָרָה לוֹ
עַל זֶה, וְהָיָה לוֹ לְעֵגְמַת-נֶפֶשׁ.

בְּתוֹךְ הַלוֹוִים הַנַּ"ל, הָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁלָּוָה
גַּם-כֵּן אֲצִלּוֹ הַגָּבִיר, וְאָבַד וְהִפְסִיד
הַמְּעוֹת בְּאִיזָה מִשְׁאֵל-וּמִתָּן, עַד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ
מִמָּה לְפָרַע חוֹבוֹ, וְהָיוּ לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים
מְזֵה. הֵינּוּ: שֶׁהָאִישׁ הַנַּ"ל הָיָה לוֹ יְסוּרִים
גְּדוֹלִים מְזֵה שְׁאִין לוֹ לְפָרַע חוֹבוֹ.

וְהִתְיַשֵּׁב הָאִישׁ הַנַּ"ל בְּדַעְתּוֹ: שֶׁעַל-כָּל-
פָּנִים צָרִיךְ לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִם
הַגָּבִיר, וּלְסַפֵּר לוֹ כָּל לְבוֹ, בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא אָנוֹס
בְּדַבֵּר וְכו'.

וּבֹא אֲצִלּוֹ הַגָּבִיר, וְהִתְחִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו לְבוֹ:
בְּאֲשֶׁר שְׁאִיךְ שֶׁקִּבַּל אֲצִלּוֹ מְעוֹת
בְּהֲלוֹאָה, וְהִגִּיעַ זְמַן פְּרֵעוֹן, וְאִין לוֹ מִמָּה
לְשַׁלֵּם, כִּי הִפְסִיד הַמְּעוֹת, וְאִינוּ יוֹדֵעַ כָּלֵל
לְשִׁית עֲצוֹת בְּנִפְשׁוֹ מַה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה.

לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה" (ערובין יג) לְמַלְאוֹת
הַחֲסָרוֹן תִּכְפֹּף וּמִיד. רַק צָרִיכִין לְהִמָּתִין עַד
יִרְחַם הַשֵּׁם.

וְאָמַר עַל-עֲצָמוֹ עֵנָן הַנַּ"ל: שָׂאֵם לֹא הָיָה
מְמַתִּין, כִּגוֹן כְּשֶׁהָיָה חָסֵר לוֹ אִיזָה
דָּבָר - אִם הָיָה דוֹחַק אֶת הַשְּׁעָה שֶׁיְהִיָּה דוֹקָא
תִּכְפֹּף, הָיָה צָרִיךְ לְלוֹזוֹת לְעֲצָמוֹ וּלְהִיֹּת
'בְּעַל-חֹב', עַד שֶׁהָיָה מְכָרָח לְהִיֹּת נוֹסֵעַ
וּמִטְלָטֵל.

כְּמוֹ שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים עֵנָן הַנוֹסְעִים, שֶׁהֵם
מְכָרְחִים תָּמִיד לְסַע עַל הַמְּדִינָה,
מִחֲמַת שֶׁהֵם תָּמִיד 'בְּעַל-חֹבוֹת'.

וְעֵנָן זֶה צָרִיכִים לִידַע מְאֹד - וְצָרִיכִין
לְלַמֵּד עֲצָמוֹ לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּזֶה
מְאֹד, כִּי לְכָל אָדָם חָסֵר הַרְבֵּה, אֲפִלּוֹ בְּעַל-
בָּתִּים וְעֵשִׂירִים גְּדוֹלִים, מִכָּל-שֶׁכֶּן מְקַבְּלִים,
אֲפִלּוֹ הַחֲשׁוּבִים וְהַגְּדוֹלִים. וְצָרִיךְ לְזֶה
לְהִסְתַּפֵּק בְּמַעוֹט, וּלְהִנְהִיג בֵּיתוֹ כִּפִּי הַשְּׁעָה
וְהַזְּמַן.

וְאִם נִדְמָה לוֹ שְׁצָרִיךְ 'מְלַבּוֹשׁ', אוֹ
לְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו - אַף-עַל-פִּי שֶׁמְכָרָח
לוֹ, אַל יִדְחַק הַשְּׁעָה לְלוֹזוֹת וּלְהַקִּיף וּלְהִיֹּת
'בְּעַל-חֹב'! - אִךְ יִמָּתִין, עַד שֶׁיָּבֹא עֵתוֹ.

וְטוֹב לְסַבֵּל דַּחַק אֲפִלּוֹ בְּמַזְנוֹנוֹת! וְכָל-שֶׁכֶּן
בְּמַלְבוּשִׁים וְדִירוֹת וְכו'! וְלֹא לְהִיֹּת
'בְּעַל-חֹב'!

וּמוֹטָב שֶׁיְהִיָּה 'בְּעַל-חֹב' לְעֲצָמוֹ, אוֹ
לְבְנֵי-בֵיתוֹ בְּמַלְבוּשִׁים, מְלַהִיֹּת
'בְּעַל-חֹב' לְהַחְנוּנֵי אוֹ לְאַחֲרִים.

כִּי בְּכָל עֵנָנִי 'פְּרִנְסָה', צָרִיכִין לְהִמָּתִין עַד
שֶׁיָּבֹא 'עֵתוֹ' כַּנַּ"ל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּחִלִּים
קמ"ה, טו): "עֵינֵי כָל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְאַתָּה נוֹתֵן
לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ".

וְעִנָּה הַגִּבִּיר וְאָמַר לוֹ: "מָה אִכְפַּת לִי
הַמַּעוֹת הַמַּגִּיעֵ אֲצִלְךָ, כִּי מָה נֶחְשָׁב
אֲצִלִּי סֶךְ קָטָן כְּזֶה שְׂאֵתָה חַיֵּב לִי בְּשֵׁת־סֶלֶק,
אוֹ לְחֶפֶד - נֶגֶד סֶךְ הַכּוֹלֵל מֵהַלְוָאוֹת אֲשֶׁר
עוֹלָה לְאֶלְפִים וְלִרְבָּבוֹת.

עַל־כֵּן רְצוֹנִי: שְׂתַלֵּךְ אֲצִל כָּל הַלוֹוִים
שָׁלִי, וְתִתַּבַּע אוֹתָם, וְתִזְכִּיר אוֹתָם
שֶׁהֵם חַיִּבִים לִי כְּלֶכֶד מַעוֹת, וְלָמָּה אֵין
מִסְלָקִים לִי.

וְאֶפְלוּ אִם לֹא יִפְרְעוּ וַיִּסְלְקוּ אֶת הַכֹּל, רַק
כָּל אֶחָד יִתֵּן וַיִּסְלַק מַעֲט מַחֻבּוֹ,
גַּם־כֵּן יַעֲלֶה אֶלְפִים וְרַבָּבוֹת פְּעָמִים, כְּמוֹ סֶךְ
כָּל הַחֻב וְהַלְוָאָה שְׁלֶךְ."

וְהַנְּמֻשׁ' מוֹבָן מִמִּילָא, וְהַבֵּן.

ג.

(ספר-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי הַלְוָאוֹת וְחֻבוֹת)

[א] מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בְּמַהִירוֹת בְּלִי
'יְשׁוּב־הַדַּעַת' - נַעֲשֶׂה 'בַּעַל־חֹב' (מִמוֹן עז).

[ב] מִי שֶׁצָּרִיךְ לָלוֹת מֵאַחֲרֵים - הוּא דוֹמָה
לְבַהֲמָה (מִמוֹן ח"ב יט).

[ג] עַל־יְדֵי 'נְאוּף' - בָּאִים לְגָלוֹת תַּחַת יַד
'שָׂרִים לְצִים', וְנַעֲשֶׂה 'בַּעַל־חֹב' (נְאוּף לו).

[ד] מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ 'תּוֹכְחָה', וְאִינוֹ נִתְקַבֵּל
אֲצִלוֹ - יֵדַע שֶׁיִּצְטָרֵךְ לָלוֹת אֲצֵל אַחֲרֵים.
וְסִימָן לְדַבֵּר (מִשְׁלֵי כט, יט - וְשֵׁם כב, ז): "בְּדַבְרִים לֹא
יֹסֵר עֶבֶד - לֹוֶה לְאִישׁ מַלְוָה" (תּוֹכְחָה ח"ב ג).

[ה] מִי שֶׁרוֹצֵה לָשׁוּב - יִזְהַר מִלְּהִיּוֹת 'בַּעַל־
חֹב' (תְּשׁוּבָה מו).

נא.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַלְוָאָה ה', א-ה - עַל־פִּי לְקוּטֵי־
מוֹהַר"ן ח"א לג, מִי הָאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים')

הַלְוָאָה' נִמְשַׁכֶּת - עַל־יְדֵי שֵׁשׁ יָמֵי
טוֹב וְיָמֵי רַע'.

כִּי הַלְוָאָה, מַחֲמַת 'הַסְרוֹן הַפְּרָנְסָה'
שְׂאִין לוֹ עֵתָה, וּמִצְפָּה שְׁלֹאֲחֵר אֵיזָה
יָמִים יוֹכֵל לְשָׁלֵם לוֹ.

וְזֶה מַחֲמַת שְׁחוֹשֵׁב: "שְׁעֵתָה הַזְּמַן אֲצִלוֹ,
בְּחִינַת 'יָמֵי רַע', שְׁמֻשָּׁם כָּל הַסְרוֹן
הַפְּרָנְסָה!" - וְעַל־כֵּן הוּא לֹוֶה מַחֲבֵרוֹ,
שִׁימְתִין לוֹ עַד שִׁיעֲבֵרוֹ הַיָּמִיר־רַע, וְאִזּוֹ יוֹכֵל
לְסַלֵּק לוֹ.

כְּמוֹ שֶׁרָגִיל בְּפִי הָעוֹלָם לֹוֶמֶר בְּכָל־פְּעָם:
"שְׁהַזְּמַן רַע עֵתָה!" [דִּי צַיִט אִיז שְׁלַעֲכַט].

וּבְאַמְתָּ: כָּל יָמֵי חַיֵּיהֶם אוֹמְרִים כֵּן, וּמַעוֹדֵי
עַד הַיּוֹם אֲנִי זוֹכֵר שְׂאוֹמְרִים בְּכָל
פְּעָם כֵּן, וְכֵן בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים הָיוּ אוֹמְרִים
בְּכָל פְּעָם כֵּן.

וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל־אֶחָד לְהִרְחִיק עַצְמוֹ
מֵאֵד מ'הַלְוָאוֹת'! - כִּי צָרִיכִין
לְהֶאֱמִין: שְׁגַם בְּהַיָּמִיר־רַע בְּעַצְמָם, יֵשׁ
'טוֹב', בְּחִינַת 'יָמֵי טוֹב', בְּבַחֲיִנַת (קַהֲלַת ז, יד):
'וּבַיּוֹם רָעָה רָאָה', "רָאָה" דִּיקָא.

וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יוֹכֵל לְהַשִּׁיג פְּרָנְסָתוֹ "דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ" (שְׁמוֹת טז, ד), וְלֹא יִצְטָרֵךְ לְבוֹא
לְיְדֵי הַלְוָאוֹת וְחֻבוֹת'.

עַל־כֵּן בְּאַמְתַּ הַזְּהִיר רַבְּנוֹ ז"ל: "שִׁיזְהַר
מִלְּהִיּוֹת בַּעַל־חֹב, וּבְפָרֵט מִי
שֶׁרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסֵפֶר
הָאֶלְפָּה־בֵּית הַקְּדוֹשׁ (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה מו) וְזֶה
לְשׁוֹנוֹ: "מִי שֶׁרוֹצֵה לָשׁוּב יִזְהַר מִלְּהִיּוֹת
בַּעַל־חֹב".

כִּי מֵאַחֲרֵ שִׁיּוֹדַע בְּעַצְמוֹ שֶׁחֲטָא וְהַגִּבִּיר
הָרַע עַל הַטוֹב וְעֵתָה רוֹצֵה לָשׁוּב, וְעַקֵּר
הַתְּשׁוּבָה עַל־יְדֵי שְׁמוּצָא הַטוֹב בְּתוֹךְ הָרַע
בְּעַצְמוֹ, וּמֵאַמִּין שֶׁעֲדִין יֵשׁ בּוֹ טוֹב וַיֵּשׁ לוֹ
תִּקְוָה לָשׁוּב.

בְּבַחֲיִנַת (דברים ד, כט): **"וּבְקִשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת ה' אֱלֹהֵיךָ", "מִשָּׁם" דִּיקָא, מְכַל הַמְקוֹמוֹת שֶׁנִּגְדַח שָׁם בֵּין הָעֵבוֹרִים, כְּמוֹכֵן שָׁם בְּפִרְשָׁה.**

עַל-כֵּן צָרִיךְ בּוֹדָאי לְזַהֵר מִלְּהִיזוֹת בְּעַל-חֹב, שֶׁנִּמְשָׁךְ מִחֶמֶת שְׂאִינוֹ מֵאֲמִין וְאִינוֹ מִסְתַּכֵּל שֶׁגַם בְּיָמֵי רַע' יֵשׁ טוֹב, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַהֲלוֹאוֹת וְהַחֻבוֹת.

וְלִפְעָמִים גַּם הַצְדִּיק מִכָּרַח לְבוֹא לְיַד הַהֲלוֹאוֹת' - וְזֶה לְטוֹבַת הָעוֹלָם, בְּבַחֲיִנַת "יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה".

כִּי עַל-יְדֵי שֶׁה'יִמְיָרַע' מֵתַגְבְּרִין כָּל-כָּף, עַד שֶׁגַם הַצְדִּיק אִינוֹ יָכוֹל לְהִמְשִׁיךְ הַשֶּׁפַע מִיָּד, וּמִכָּרַח לְבוֹא לְיַד הַהֲלוֹאָה' - עַל-יְדֵי-זֶה הַצְדִּיק מֵתַגְבֵּר אַחֲרֵי-כֵן בְּיֹתֵר, וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ וּמוֹצֵא טוֹב' הַרְבֵּה, בְּתַקְוָה הַתַּגְבְּרוֹת ה'יִמְיָרַע' שֶׁהַתַּגְבְּרוֹ בְּיֹתֵר.

כִּי זֶה בְּחִינַת הַמְּלַחְמָה שֶׁל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּפִרְט שֶׁל הַצְדִּיק - שְׂאִינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, וְאִינוֹ מֵיֵאֵשׁ עֲצָמוֹ, בְּכָל הַיָּמִים רָעִים וְהַעֲתִים רַעוֹת הָעוֹבְרִים עָלָיו.

רַק אֲדַרְבָּא: כָּל מָה שֶׁמֵתַגְבְּרִין ה'יִמְיָרַע' יוֹתֵר וְיוֹתֵר - הוּא מֵתַגְבֵּר בְּיֹתֵר לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ גַּם בָּהֶם, עַד שֶׁמוֹצֵא גַם בָּהֶם 'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה', וּבוֹנֶה מֵהֶם 'תּוֹרָה'.

כִּי בְּאֵמַת: אֵין שׁוֹם מְקוֹם נְמוּךְ וְיָרוּד בְּעוֹלָם, וְלֹא שׁוֹם יוֹם וְעַת וְזִמָּן בְּעוֹלָם, שְׂאִין שָׁם דְּבִרְיֵי-תּוֹרָה בְּהָעֵלִם וּבְצִמְצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲלֻקוֹתוֹ הַמְּחִיָּה אוֹתוֹ הַמְּקוֹם וְהַזְמָן וְכוּ'.

נב.

(לְקוֹטֵי-הַלְכוֹת, עֶרְבַג, יב)

ה'לֹוָה', הוּא בְּבַחֲיִנַת 'עֲשִׂיָּה' וְעַבְדוּת', בְּחִינַת (מְשָׁלִי כב, ז): **"עֲבַד לֹוָה לְאִישׁ מְלֹוָה"**.

כִּי עִקַּר כָּל ה'הֲלוֹאוֹת' וְה'חֻבוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת' - הַכֹּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ג, יז): **"בְּעֲצָבוֹן תֵּאכְלֶנָּה"** וְכוּ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'ל"ט מְלֹאכוֹת' - שֶׁמִּחֶמֶת-זֶה הוּא כָּל 'חֶסְרוֹן הַפְּרִנְסָה', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִכָּרְחִין לְעֲשׂוֹת כָּל הָעֲסָקִים.

וְכָל מִי שֶׁנִּשְׁאַחַז בּוֹ בְּיֹתֵר 'זְהֵמַת-הַנְּחָשׁ', נוֹפֵל לְטִרְדוֹת וְעַבְדוֹת וְעֲסָקִים יוֹתֵר, עַד שֶׁנוֹפְלִים ל'חֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת', שֶׁהֵם 'עַבְדוֹת' מִמֶּשׁ, 'תַּקְוָה הָעֲשִׂיָּה', בְּחִינַת "עֲבַד לֹוָה לְאִישׁ מְלֹוָה", כַּנ"ל.

וְצָרִיךְ ה'לֹוָה', לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְקַיֵּם מִצְוֹת "פְּרִיעַת בַּעַל חוֹב מִצְוָה" (פְּתוּבוֹת פו, בְּבֵא-בְתָרָא קַעֲד, עֶרְכִין כב), לְהַשְׁתַּדֵּל לְפָרַע לְהַמְלֹוָה בְּזִמְנוֹ.

וְאִזִּי מִבְטֵל בְּחִינַת ה'עַבְדוּת', בְּחִינַת ה'הֲלוֹאָה' וְה'חֹב', שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'עֲשִׂיָּה'. וְחֹזֵר וְנִכְלָל בְּרֵצוֹן' - כִּי חֹזֵר הַדָּבָר לְמְקוֹמוֹ לְה'מְלֹוָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת רֵצוֹן', כִּי גָמַל עִמּוֹ חֶסֶד, בְּנִדְבַת לְבוֹ וְרֵצוֹנוֹ הַטוֹב וְכוּ'.

"לֹא תִשְׁיָמוֹן עָלָיו נֶשֶׁךְ" (שְׁמוֹת כב, כד)

נג.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי רַבִּית')

[א] ה'רַבִּית' - מִפְּסִיד ה'יִרְאָה' (יִרְאָה ח"ב ח; מִמוֹן ח"ב טו).

[הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל צִין לְשִׁמּוֹת־רַבָּה לֹא, ו: כָּל מִי שְׁלוֹקֵחַ רַבִּית, אֵין גְּרָא אֱלָקִים". וְצִין לְשִׁמּוֹת־רַבָּה לֹא, יג: כָּל מִי שְׁנוֹטֵל רַבִּית מִיִּשְׂרָאֵל, אֵינוֹ גְּרָא מִן הַמָּקוֹם].

[ב] הַמְּלוֹהָ בְּרַבִּית – נִכְסֵיו מִתְמוֹטְטִין וְאֵינָן עוֹלִין (מְמוֹן צה).

[ג] הַמְּלוֹהָ בְּרַבִּית – אֵינוֹ מוֹצֵא מִי שֵׁילְמֵד עָלָיו זְכוּת (מְמוֹן ח"ב טז).

וְזָהוּ: "כִּי הִיא כְּסוּתָהּ וְכוּ' הִיא שְׁמֵלְתוֹ לְעוֹרוֹ", דָּא תַּפְלִין" – הֵינּוּ: שְׁהַתְּפַלִּין הֵם עֵקֶר הַשְׁמֵלָה הַמְּגַנֶּת עַל עֲגִיט הַשְּׂכִינָה וְכִנְסַת־יִשְׂרָאֵל, כִּי תַּפְלִין מִבְּטִלִין הַדְּלוּת. כִּי עֵקֶר הַשְּׁפַע וְהַעֲשִׁירוֹת נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת אֲמַת, בְּחִינַת תַּפְלִין].

"אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל, וְנָשִׂיא בְּעַמֶּךָ לֹא תֹארוֹ"
(שְׁמוֹת כב, כז)

"הָרִי זֶה אֲזַהְרֶה, לְבִרְפַת הַשָּׁמַיִם, וְאֲזַהְרֶה לְקַלְלַת דִּין".
(רַש"י: סִנְהֶדְרִין סו.)

נו.

(סִפְר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי בְּזוּי דִּינִים)

[א] עַל־יְדֵי הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁמְבַזִּין אֶת הַדִּינִים – הַתְּבוּאָה־נִשְׁתַּלַּח בָּהּ מֵאֶרֶץ (דִּין ו).

[הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל צִין לְשִׁמּוֹת־רַבָּה לֹא, ח: "הַזְּהִיר לָךְ הַכְּתוּב (שְׁמוֹת כב, כז): "אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל". וְאִם קִלַּלְתָּ, תְּבוּאָתְךָ אֲתָה מְקַלֵּל, שְׁנֹאֲמַר (שָׁם פְּסוּק כח): "מִלְּאֲתָךְ וְדָמְעֶךָ לֹא תֵאָחֵר" – לָכֵךְ נִכְתְּבוּ זֶה אַחֵר זֶה".]

[ב] עַל־יְדֵי הַבְּזִיוֹנוֹת שֶׁמְבַזִּין דִּינֵי יִשְׂרָאֵל – עַל־יְדֵי־זֶה הַיָּקָר הוּא בְּעוֹלָם (דִּין ז).

[הָרַב מִטְשַׁעְהָרִין ז"ל צִין לְהַמְשֵׁךְ שְׁמוֹת־רַבָּה הַנ"ל: "וְכֵן אֲתָה מוֹצֵא: כְּשֶׁהַדִּינִין מִתְקַלְלִין, הַתְּבוּאָה מִתְמַעֲטֶת, שְׁנֹאֲמַר (רוֹת א, א): "וַיְהִי בַיּוֹם שֶׁפִּטְט הַשְּׁפָטִים, וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ".]

"וּבָשָׂר בְּשָׂדֵה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ"
(שְׁמוֹת כב, ל) – עֲנִינֵי טְרֵפָה –

נד.

(ח"א יז, ג-ד)

הַתְּקוּן לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת הַשְּׂכָל – הוּא עַל־יְדֵי בְּחִינַת מְזַבְּחַ, בְּחִינַת אֲכִילָה בַּבְּשָׂרוֹת, כִּי "שְׂלַחְנוּ שָׁל אָדָם מִכַּפָּר בְּמִזְבֵּחַ" (בְּרַכּוֹת נה).

"אִם חָבַל תַּחֲבֵּל שְׁלֵמַת רַעֲךָ"
(שְׁמוֹת כב, כה)

נד.

(סִפְר־הַמִּדּוֹת, בּוֹשָׁה י)

מִי שֶׁנֶּאֱרָךְ לָלוֹת עַל הַמְּשֻׁבּוּן – בִּידוּעַ שְׂאֵלוֹ הַדְּבָרִים הַמְּשֻׁבָּנִים, הָיוּ נִבְזִים בְּעֵינָיו בְּגִלְגוּל אַחֵר.

"כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּה, הִיא שְׁמֵלְתוֹ לְעוֹרוֹ"
(שְׁמוֹת כב, כו)

נה.

(ח"א מז)

וְזֶה פִּירוּשׁ (שְׁמוֹת כב, כו): "כִּי הִיא שְׁמֵלְתוֹ לְעוֹרוֹ", דָּא עוֹר שֶׁל תַּפְלִין" (תְּקוּנֵי־זֶהר ק:). שְׁבָה נִכְנָס בְּחִינַת תַּפְלִין.

[מִוְהַרְנ"ת שָׁם בְּהַתּוֹרָה: נִרְאָה כּוֹנֵן הַקְּדוּשָׁה – כִּי לְמַעַל מְבֹאֵר: שְׁעַל־יְדֵי תַּפְלִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲמַת, בְּחִינַת יַעֲקֹב, שְׂזוֹכִין עַל־יְדֵי שְׁבִירַת תְּאוֹת־אֲכִילָה – נְצוּלִין מִדְּלוּת וְעֲנִיוֹת. וְזֶהוּ מַה שֶׁהֵבִיא מִקְרָא זֶה: "כִּי הִיא שְׁמֵלְתוֹ" וְכוּ' לְעֲנִין זֶה.

פִּירוּשׁ: כִּי מִקְרָא זֶה נֹאמַר עַל הָעֲנִי וְהָאֲבִיוֹן: "כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּה, הִיא שְׁמֵלְתוֹ לְעוֹרוֹ". וּמִרְמֵז עַל עֲנִיוֹת הַשְּׂכִינָה בְּגִלְגוּתָא, שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הָעֲנִיוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּגִלְגוּת. כְּמִבְּאֵר בִּתְקוּנֵי־שָׁם).

כי עקר יניקת ה'בסילות', דהינו ה'קלפות', הוא רק מבחינת 'מזבח' (זחר תרומה קלט). ועל-כן אפלו אחר 'אכילת איש הפשר', בהכרח שיהיה לו 'בלבול הדעת' קצת אחר האכילה, מחמת ש'יניקת ה'בסילות' הוא משם.

אך צריך שלא לתן חיות לה'קלפות', כי אם כדי חינונו בצמצום ולא יותר.

אבל כשאוכל כ"זולל וסובא" (דברים כא, כ), שזה בחינת 'פגם המזבח' - אזי יונקים ה'קלפות', דהינו ה'בסילות', יותר מהראוי - ואזי מתגבר ה'בסילות' על ה'שכל'. וזה בחינת (זבחים נג): "מזבח בהלקו של טורף" - זה בחינת (תהלים קיא, ה): "טורף נתן ליראיו" - בחינת 'אכילה בפשרות', שעל-ידיה מכניעין וטורפין אותן, את ה'קלפות' וה'בסילות'.

אבל על-ידי 'פגם המזבח', הינו 'פגם האכילה' - נותן פח לה'בסילות', ונעשה מ'טורף', 'טרוף-הדעת' שמתגבר על-ידיה כנ"ל.

ול'שלים' 'פגם המזבח', הוא על-ידי 'גרים' וכו' (עין בפנים).

וזה בחינות (במדבר כג, כד): "לא ישכב עד יאכל טורף ודם חללים ישתה", ותרגומו: "ונכסי עממיא יירת".

"יאכל טורף" - זה בחינות 'שלמות המזבח', בחינת: "מזבח בהלקו של טורף" כנ"ל.

וזה נעשה על-ידי: "ונכסי עממיא יירת", הינו על-ידי 'גרים', כמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא מב. נג קמט. ועוד) לענין 'ירשת הגר': "כל הקודם בנכסי הגר, זכה".

[לקוטי-הלכות, טרפה א, ב: ועל-שם-זה נקרא 'טרפה', לשון 'טרוף הדעת' - פי 'טרפה' היא בחינת 'פגם האכילה', שמשם יונק ה'בסילות' ו'טרוף-הדעת', המזכר במאמר (לקוטי-מוהר"ן ח"א יז הנ"ל): "ניהי הם מריקים שפיהם".]

[לקוטי-הלכות, בשר שנתעלם מן-העין ב, א (על-פי תורה יז הנ"ל): "טרף נתן ליראיו" (תהלים קיא, ה) - זה בחינת 'אכילה בפשרות', הפך 'פגם האכילה' שהיא בחינת 'טרפה', בחינת 'טרוף-הדעת', שהיא הפך 'טרף הנ"ל].

נח.

(ח"א לו, ו)

"**טרף נתן ליראיו**" (תהלים קיא, ה). "טרף" יש לו שני משמעות: לשון 'טרפה' (זחר משפטים קכא), ולשון 'מזון'. לרמז: כשישראל שומרים עצמם מ'טרפה' - על-ידי-זה יש להם 'פרנסה'.

נט.

(ח"א מה)

מחאת-כפים בתפלה - פי על-ידיה נתעוררים בחינת 'נפנים', שמשם בא ה'דבור', כמו שכתוב (קהלת י, כ): "ובעל נפנים יגיד דבר", וכתוב (יחזקאל א, ח): "וידי אדם מתחת נפיהם".

נמצא: שעל-ידי שאדם נתעורר ב'ידי' שלו - אזי ה'נפנים' נתעוררים, הינו: 'נפני-ראה', שמשם נתהוה ה'דבור'.

אבל עדין צריכין להכין ולתקן 'פה', לקבל את ה'דבור' בתוכו. ועל-ידי שמפכה פה אל פה, על-ידיה נתהוה ה'פה' וכו' (עין בפנים).

וה'פה' מקבל ה'דבורים' מה'נפני-ראה', כמו שכתוב: "ובעל נפנים יגיד דבר". ו'נפנים' נתעוררים בהתעוררות 'ידי אדם', כמו שכתוב: "וידי אדם מתחת נפיהם".

וְכָל־זֶה אָנוּ רוֹאִים בְּחוּשׁ: שֶׁה'יָדִים, הֵם בְּנֶגֶד 'בְּנִפְי־רָאָה'. וּבְשִׁבְל־זֶה אָמְרוּ הַפּוֹסְקִים (שְׁלַח־עֲרוּף יוֹרֵה־דָעָה, נג, ב): "נִשְׁבַּר הַגֶּף סָמוּךְ לַגּוֹף, טְרַפָּה" - כִּי בּוֹדֵאֵי נִקֵּב עַל־יְדֵי־זֶה ה'רָאָה'.

ס.

(ספר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי 'אֲכִילת טְרַפָּה')

[א] עַל־יְדֵי 'שְׁנֵאת־חֲנָם' - נִכְשֵׁל ב'טְרַפּוֹת' (אֲחֻבָּה ח"ב ד).

[ב] כְּשֶׁאֲרַע לָאָדָם 'טְרַפָּה' בְּבֵיתוֹ עַל־יְדֵי תַעֲרֹבֶת אֲסוּר בְּהִתֵּר, וְאִין בְּהִתֵּר לְבַטֵּל אֶת הָאֲסוּר - זֶה מֵרֵאִין לוֹ: שֶׁפֶגַם בְּאִיזְהוֹ 'יְחוּד וְזוּג עַל־יָדָיו'. כִּי ה'יְחוּד' וְה'זוּג' הוּא בְּחֵינֵת 'בְּטוֹל הָאֲסוּר בְּהִתֵּר', בְּבַחֲיֵנֵת (תְּהִלִּים סה, ז): "מוֹצִיא אֲסִירִים בְּבוֹשְׁרוֹת" (הוֹרָאָה ח"ב ג).

[וכן אֵיטָא ב'לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵין ח"ב כט, עִם הַתְּחַלַּת הַמַּאֲמָר: כְּשֶׁאֲרַע 'שְׁאֵלָה' בְּבֵית הָאָדָם עַל־יְדֵי תַעֲרֹבֶת אֲסוּר בְּהִתֵּר וְכוּ].

[ג] הַשּׁוֹחֵט שֶׁהוּא מְקִים 'כְּבוֹד אָב' - הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁמְרוֹ שֶׁלֹּא לְהֵאֲכִיל 'טְרַפּוֹת', וְהוּא־הַדִּין לְהַפְּךָ (שׁוֹחֵט ח"ב ב).

[ד] עַל־יְדֵי ה'שׁוֹחֵטִים הֲרַשְׁעִים' הַמַּאֲכִילִין 'טְרַפּוֹת' - ה'גְּזוּלוֹת' נִתְרַבָּה בְּעוֹלָם (שׁוֹחֵט ח"ב ג).

"לְכַלֵּב תִּשְׁלַכְנוּ אֹתוֹ" (שְׁמוֹת כב, ל)

סא.

(ח"א נ)

כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל וְטוֹעֵם 'מִתִּיקוֹת' ב'דְּבוּרֵי־הַתְּפִלָּה' - זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרָאת: "כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאמְרָנָה" (תְּהִלִּים לה, י). וְאִין יָכוֹל לְטַעַם 'מִתִּיקוֹת' בַּתְּפִלָּה, אֶלֶּא כְּשֶׁתִּקֵּן 'פְּגַם־הַבְּרִית', כִּי "מֵיִן

מִתִּיקִין" (זֶהֱרָ נִשְׂא קְכָה. וְעוֹד) - זֶה בְּחֵינֵת 'מֵיִן דְּדַכְּוִין', 'זֶרַע קָדָשׁ" (יִשְׁעִיָּה ו, יג), 'שְׁמִירַת־הַבְּרִית'.

וְכִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיֵנֵת 'מֵיִן מִתִּיקִין' - אֲזִי דְבוּרֵיו מִתּוֹקִים וְטוֹבִים. וְכִשְׁיּוֹצְאִים מִפִּיו וּמִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּרַכּוֹת טו.): "הִשְׁמַע לְאָזְנְךָ" וְכוּ' - אֲזִי נִכְנָסִים 'מִתִּיקוֹת הַמֵּיִן' לְתוֹךְ 'עֲצֻמוֹתֵינוּ', בְּבַחֲיֵנֵת (מִשְׁלֵי טו, ל): "וְשִׁמוּעָה טוֹבָה תִּדְרֹשׁן עֵצִים".

וְכִשְׁ'עֲצֻמוֹת' מְרַגִּישִׁין 'מִתִּיקוֹת הַדְּבוּרִים', זֶה בְּחֵינֵת: "כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאמְרָנָה". וְאֲזִי: "אֲרִיָּה נָחַת וְאָכַל קִרְבָּנָה" (תְּקוּנֵי־זֶהֱרָ קמ.). כִּי 'עֵצִים' זֶה בְּחֵינֵת 'אֲרִיָּה' (שָׁם).

אָבֵל מִי שֶׁפֶגַם בְּבְרִיתוֹ - הוּא בְּבַחֲיֵנֵת "מֵיִן מְרִירִין" (תְּקוּנֵי־זֶהֱרָ פ.), בְּבַחֲיֵנֵת (שְׁמוֹת טו, כג): "וְלֹא יִכְלוּ לְשִׁתֵּת מַיִם מִמֶּרְה", "מֵיִן מְסֻאֲבִין" (תְּקוּנֵי־זֶהֱרָ שָׁם), 'זֶרַע טָמֵא' - אֲזִי אִין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל בְּבַחֲיֵנֵת: "כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאמְרָנָה".

וְאֲזִי "כָּלכָּא נָחַת" (תְּקוּנֵי־זֶהֱרָ קמ.), שֶׁהוּא בְּחֵינֵת "מֵיִן מְרִירִין", "שְׁצוּזָה: הַב הַב" (תְּקוּנֵי־זֶהֱרָ שָׁם, עַל־פִּי מִשְׁלֵי ל, טו).

וְזֶה שֶׁנִּצְטַוֵּינוּ ב'קְרַב־פְּסַח' (שְׁמוֹת יב, מו): "וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ" - כִּדֵּי שִׁיבְחֵינוּ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶת־עֲצָמוֹ, אִם 'בְּרִיתוֹ' עַל תְּקוּנוֹ.

כִּי ב'פְּסַח' כְּתִיב בוֹ (שָׁם יב, מח): "וְכָל עֵרֶל לֹא יֵאָכַל בוֹ" - כִּי עֵקֶר ה'פְּסַח' תְּלוּי ב'מִצּוֹת מִלְּחָה', כִּידוּעַ.

וְכַתּוּב בַּזֶּהֱרָ (בא מא): "שִׁהִיו מְקִימִין בְּעֲצֻמוֹת 'לְכַלֵּב תִּשְׁלַכְנוּ אֹתוֹ' (שָׁם כב, ל), וְזֶה הִיָּה קִשָּׁה מְאֹד לְהַמְצִירִים".

וּכְשֶׁהִשְׁלִיכוּ אֶת 'עֲצָמוֹתַי' לְכַלְבִּים,
וְרָאוּ אִם שָׁלְטוּ בָהֶם
הַכַּלְבִּים חֲסִי־שָׁלוֹם, הֵיוּ יוֹדְעִים שְׂאִין
הַבְּרִית עַל תְּקוּנָו.

וְעַל־כֵּן צוֹתָה הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת כג, ב): "אַחֲרֵי
רַבִּים לְהַטּוֹת" - כִּי מֵאַחֵר
שָׂרְבִים נִתְקַשְׂרוּ בְּאַחַד, בּוֹדְאֵי שֵׁם הָאֱמֶת,
בְּנִ"ל.

אַבְל דַּע: שֵׁישׁ כְּנֶגֶד זֶה 'קֶשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים',
שְׁמֵת־קֶשֶׁרִין יַחַד הִרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל
רְשָׁעִים, וְנִעְשָׂה מֵהֶם 'בֵּית' ו'מְדוּר' ל'שִׁקְר'.

וְעַל־זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (ישעיהו ח, יב): "לֹא
תֵאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר
הָעַם הַזֶּה קֶשֶׁר" - כִּי "קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינּוּ מִן
הַמְּנִין" (סְנֵהֲדִין כו). וְעַל־זֶה כְּתִיב (שְׁמוֹת שם):
"לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעַת".

"לֹא תִשָּׂא שִׁמְעֵ שׂוֹא" (שְׁמוֹת כג, א)

כְּתִירָגוּמוֹ: "לֹא תִקַּבֵּל שִׁמְעֵ דְשִׁקְר" - אֲזַהְרָה
לְמִקַּבֵּל 'לְשׁוֹן־הָרַע'. (רש"י: פְּסָחִים קיח. מִבּוֹת כג.)

כָּל עֲנִינֵי 'לְשׁוֹן־הָרַע' נִמְצָאִים בְּפִרְשֵׁת 'מְצוּרַע'

"לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רַבִּים לְרַעַת וְגו',
אַחֲרֵי רַבִּים לְהַטּוֹת" (שְׁמוֹת כג, ב)

"כִּי תִרְאֶה חֲמוֹר שֶׁנֶּאֱכַר רִבֵּץ תַּחַת מִשְׂאוֹ"
וְחִדְלָתָ מֵעֵזֶב לוֹ - עֵזֶב תַּעֲזֹב עִמּוֹ" (שְׁמוֹת כג, ה)

סג.

(שִׁיחוֹת־הַר"ן קכ)

צָרִיף כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְחַזֵּק אֶת חֲבֵרוֹ,
לְבַל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דָּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם.

וְאִפְלוּ אִם הוּא יוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא כְּמוֹ
שֶׁהוּא, אֶף־עַל־פִּי־כֵן יִחַזֵּק אֶת
חֲבֵרוֹ, כִּי אֶת חֲבֵרוֹ בְּקָל יוֹתֵר לְחַזֵּק, מִלְּחַזֵּק
אֶת עַצְמוֹ, כִּי "אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר אֶת־עַצְמוֹ"
(בְּרִכּוֹת ה:).

וּכְשִׁיזְכָּה לְכָלֵי לְהַפִּיל אֶת חֲבֵרוֹ, אֶף־עַל־
פִּי שִׂידַע בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא רְחוּק
מֵעֲבוּדָתוֹ - אֲדַרְבָּא יִחַזְקוּ בְּכָל מִינֵי
הַתְּחַזְּקוֹת, וְיִחַיְהוּ וְיִשְׁיִבְהוּ בְּכָל מִינֵי
דְּבוּרִים הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ וְכוּ' - עַל־יַד־
זֶה יְכוּל לְהִיּוֹת: שְׂאֲחֵר־כֶּף יִזְכָּה גַם הוּא,
לְחַזֵּר וְלָשׁוּב לְעֲבוּדַת־הַשֵּׁם עַל־יַד־זֶה.

סב.

(שִׁיחוֹת שְׂאֲחֵרֵי סְפוּרֵי־מַעֲטִיּוֹת)

דַּע: שֵׁישׁ 'שְׁנֵי מִינֵי פְּלִטִין' שְׂדוּמִין זֶה
לְזֶה. בְּאֶחָד דֶּר 'מְלֻד', וּבַהֲשֵׁנִי דֶּר
'עֶבֶד'.

וּבּוֹדְאֵי בְּאֱמֶת: הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בֵּינָם. רַק
אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת
בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קֶשֶׁר' שְׁמֵת־קֶשֶׁרִין הִרְבֵּה נִפְשׁוֹת,
עַד שֶׁנִּעְשָׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי
מֵתִקְשְׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד
שֶׁנִּעְשָׂה מֵהֶם 'סוּד'. וְאַחֲרֵי־כֵן נִעְשָׂה 'אֶהֱל',
עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

וְזֶה הַמְּדוּר' - הוּא 'מְדוּר' לְאֱמֶת.
וּכְשֶׁצָּרִיכִין לְבַקֵּשׁ 'אֱמֶת', מוֹצֵאִין שֵׁם
בְּאוֹתוֹ הַמְּדוּר'. הֵינּוּ: בְּתוֹךְ הַקֶּשֶׁר שֶׁל
הַנִּפְשׁוֹת הַנִּ"ל, שֶׁמֵּהֶם נִעְשָׂה 'מְדוּר'
לְהָאֱמֶת.

סד.

(לקוטי הלכות, אבדה ומציאה ג, טו-טז)

וְזֶה בְּחִינַת מִצְוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה, בְּחִינַת (שמות כג, ה): "כִּי תִרְאֶה הַמּוֹר שֶׁנֶּאֱדָר רֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ, וְחִדַּלְתָּ מְעִיז לּוֹ, עֲזַב תַּעֲזֹב עִמּוֹ". וְדָרְשׁוּ רַז"ל (פסחים קיג:): "שֶׁנֶּאֱדָר - שֶׁעֲבַר עֲבָרָה".

וְזֶהוּ: "רֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ" - שְׁקִשָּׁה לְהַגְבִּיחוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ, מִגְדֵּל ה' מִשְׁאוֹי' שֶׁמִּנַּח עָלָיו, שֶׁהוּא בְּחִינַת מִשְׁאוֹי הָעוֹנוֹת' בְּחִינַת (תהלים לח, ה): "כִּמְשָׂא כְּבֵד יִכְבְּדוּ" וְכו'.

וְעַל-כֵּן יִכּוֹל לְהִיזֵת שִׁיעֻלָּה עַל דַּעְתָּךְ לְחִדֹּל מְעִיז לּוֹ, בְּחִינַת: "וְחִדַּלְתָּ מְעִיז לּוֹ"? - כִּי יִדְמָה לָךְ: שְׁקִשָּׁה לְהַעֲלוֹתוֹ מִגְדֵּל ה' מִשְׁאוֹי' שֶׁעָלָיו!

אָבֵל הַשֶּׁם-יִתְבָּרֵךְ רַחוּם וְחַנוּן, וְרַחֲמָיו רַבִּים מְאֹד, עַל-כֵּן הִזְהִיר בְּרַחֲמָיו: "עֲזַב תַּעֲזֹב עִמּוֹ" - שֶׁאִפְלוּ נֶפֶשׁ כְּזֹאת צָרִיכִין לְעִזֹּב וּלְעִזֹּר, לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל כּחוֹ לְהַגְבִּיחַ וּלְהַעֲלוֹתוֹ.

וְזֶהוּ: "עִמּוֹ" דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (בבא-מציעא לב:): "יִכּוֹל אֲפֵלוּ יֵשֵׁב לּוֹ וְאָמַר הוֹאִיל וְעָלִיד מִצְוָה וְכוּ"? - תִּלְמוּד לְזוּמַר: "עִמּוֹ".

כִּי מִבְּאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר (ח"א יג): "שֶׁהַצְּדִיק בְּגֵדֵל כּחוֹ, מִגְבִּיחַ וּמַעֲלָה בְּבְחִינַת עֲבוּר', גַּם הַנֶּפֶשׁוֹת הַרְחוּקִים מְאֹד, שֶׁלֹּא יֵצְאוּ עֲדִין מִחַל אֶל הַקֹּדֶשׁ אֲפֵלוּ כְּחוּט-הַשְּׁעָרָה!"

הִינּוּ: כִּי בּוֹדָאֵי מִצְוָה גְּדוּלָּה לְהַטְפִּיל עִמּוֹ, וּלְעִזֹּר לּוֹ גַּם-כֵּן לְהַעֲלוֹת וּלְחַדֵּשׁ נֶפֶשׁוֹ, אָבֵל כְּלִיזָה: "עִמּוֹ" - דְּהִינּוּ: כִּשְׁהוּא בְּעִצְמוֹ רוֹצֵה גַּם-כֵּן לְעַסֵּק בְּזֶה, לְרַחֵם עַל-

עִצְמוֹ לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַקְנַת-נֶפֶשׁוֹ, לְסַלֵּק ה' מִשְׁאוֹי' הַגְּדוּלָּה שֶׁעָלָיו.

רַק שְׂאִי-אֲפֹשֶׁר לוֹ בְּעִצְמוֹ, וְהוּא מְצַפֶּה לְמִי שִׁיעִזֹּר לוֹ לָזֶה - אֲזִי מִצְוָה גְּדוּלָּה לְעִזֹּר לוֹ בְּכָל כּחוֹ לְהַטְפִּיל עִמּוֹ לְהַעֲלוֹתוֹ, כִּי יֵשׁ כַּח לְחַדֵּשׁ נֶפֶשׁוֹ גַּם-כֵּן - אִם הוּא בְּעִצְמוֹ יֵשׁ לוֹ אִיזָה רְצוֹן אֲמַתִּי לָזֶה, לְעַסֵּק בְּתַקּוּן נֶפֶשׁוֹ.

אָבֵל אִם רוֹצֵה לְסַלֵּק עִצְמוֹ לְגַמְרִי, וְאִינוּ רוֹצֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּתַקּוּן-נֶפֶשׁוֹ כָּלֵל - רַק רוֹצֵה: שֶׁהַצְּדִיק בְּעִצְמוֹ יַעֲשֶׂה הַכָּל עֲבוּרוֹ, וְהוּא לֹא יַעֲשֶׂה כָּלֵל, וְלֹא יִשְׁתַּדֵּל בְּזֶה כָּלֵל - אֲזִי בּוֹדָאֵי אֵין הַצְּדִיק צָרִיד לְעַסֵּק עִמּוֹ! - כִּי אִי-אֲפֹשֶׁר לְעִזֹּר לוֹ כִּשְׁאִינוּ רוֹצֵה לְעַסֵּק בְּעִצְמוֹ בְּתַקּוּנוֹ כָּלֵל.

וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר אֲדָמוֹר ז"ל לְאַחַד (תניי-מוהר"ן של): "אַתָּה בְּלִעְדֵי אֵינְךָ יִכּוֹל לְעִשׂוֹת כָּלֵל (דְּהִינּוּ: לְתַקֵּן נֶפֶשׁוֹ בְּעִצְמוֹ)! - אָבֵל גַּם אֲנִי בְּלִעְדֵיךָ, אֵינִי יִכּוֹל לְעִשׂוֹת דְּבָר!"

וְזֶהוּ גַּם-כֵּן בְּחִינַת מִצְוֹת פְּרִיקָה וּטְעִינָה מִמֶּשׁ בְּפִשְׁטוֹת! - כִּי זֶה שֶׁחֲמוּרוֹ רוֹבֵץ תַּחַת מִשְׁאוֹ, וַיֵּשׁ לוֹ צַעַר וַיִּגִּיעָה כְּזֹאת בְּדָרְךְ - זֶה נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת (בראשית ג, יט): "בְּזַעַת אֶפְיָךְ תֹּאכַל לֶחֶם", בְּחִינַת (שם שם, יז): "בְּעִצְבוֹן תֹּאכַלְנָה" - שֶׁמֶשֶׁם נִמְשָׁכִים כָּל הַצַּעַר וְהַיְגִיעוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בְּהַעֲסָקִים שְׁעוֹסֵק בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה.

וְאִי-אֲפֹשֶׁר לְתַקֵּן זֹאת, וּלְהַנְצִיל מִזֶּה - כִּי אִם עַל-יְדֵי הַתַּקּוּנִים הַנִּצְמָרִים בְּהַתּוֹרָה הַנִּזְכָּר (ח"א יג), דְּהִינּוּ: עַל-יְדֵי שִׁישְׁבֵּר 'תְּאוֹת-מִמוֹן' עַל-יְדֵי 'צְדָקָה', שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְבַטֵּל בְּחִינַת "בְּזַעַת אֶפְיָךְ" וְכוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְדַעַת' וְכוּ.

ועל-כן זה שרובץ תחת משאו, ויש לו יגיעה בזאת שנמשך מפגם תאות-מזון וכו' - על-כן אפשר יעלה על דעתך: "שאי-אפשר לעזר לאיש בזה, מאחר שנפל כל-כך"!

ועל-כן הזהירה התורה: "עזב תעזב עמו" - כי באמת צריכין להשתתף בצערו, ולעזר לו בכל כחו.

ובזה שמסייע לו בגשמיות, ומקים המצוה: "עזב תעזב" (שמות כג, ה), ו"הקם תקים" (דברים כב, ד) - בזה החסד שעושה עמו, מכניע ומבטל ממנו בחינת: "בזעת אפיד" וכו', פגם תאות-מזון וכו'.

כי על כל אחד מישראל, מטל הדבר להשתדל בתקנת חברו בגשמיות ורוחניות, ולקיים בחברו "עזב תעזב" ו"הקם תקים"!

כי אף-על-פי שחברו רחוק מאד מהשם-יתברך, אף-על-פיי-כן יכולין לעזר גם אותו, על-ידי כח הצדיק-האמת, שיש לו כח להעלות גם נפשו וכו'.

נמצא: שכל אחד ואחד, צריך לעזר ולהזכיר את חברו ביראת-שמים, אף-על-פי שהם כמו שהם, אף-על-פיי-כן בכח הצדיק, כלם יכולים לעלות.

ועל-כן הזהירה התורה לעזר גם להשונא, דהינו: "שראוהו עובר עברה" - כי גם אותו צריכין לעזר הרבה, כי יש כח להעלותו גם-כן, בכח הצדיק הגדול העוסק בזה.

סה.

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה א, אג"ד)

"כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו וכו', עזב תעזב עמו" (שמות כג, ה),

ותרגומו: "משבק תשביק מה דבלבך עליה" וכו'.

כי 'כבודת המשאוי' שנכבדת ונופלת, הוא על-ידי ה'שנאה', כי 'שנאה' הוא 'פגם-הדעת'. וכשנפגם ה'דעת', אזי נכבדת ה'משאוי' ונופלת - כי ה'דעת' מרים כל הדברים.

ועקר ה'חיות' על-ידי ה'דעת', ועל-כן האדם על-ידי ה'דעת', יכול להרים כל ה'משאות' שבעולם בקל, על-ידי תחבולות ועצות. אבל כשנסתלק ה'דעת' - נסתלק ה'חיות', ואזי נופל ה'משאוי'.

וזה: "שנאך" דיקא - כי עקר נפילת המשאוי, היא על-ידי ה'שנאה'. ועל-כן צוטה התורה לעזר לחברו לפרק ולטעון, כדי שיהיה 'אהבה וחבה' ביניהם! - ועל-ידי-זה נתתקן פגם נפילת המשאוי, שהוא על-ידי ה'שנאה'.

וזה שתרגם: "משבק תשביק מה דבלבך" וכו' - כי עקר מצוה זו בשביל ה'אהבה'. וכמו שאמרו רז"ל (תנחומא משפטים א) לענן מצוה זו: "שמי שרואה שונאו, שהוא פורק וטוען עמו - בודאי יחבקנו וינשקנו" - כי עקר זאת המצוה, בשביל ה'אהבה'.

וזה שאמרו רז"ל (פסחים קיג): "ש'שונא' האמור פאן, הוא שראוהו עובר עברה" - ומזה בעצמו נעשה בחינת ה'נפילה', בבחינת (תהלים לח, ה): "כי עונתי עברו ראשי כמשא כבד" וכו' פנ"ל - כי אסור לשנא ישראל, אם לא שראוהו עובר עברה, שאז מצוה לשנאתו.

ואף-על-פיי-כן צוטה התורה: לבל יניחנו לפל לגמרי, רק

צריך לעזב מה שבלבו עליו, ולהפוך בזכותו - להביאו לבחינת 'אהבה', כמו שתרגם אונקלוס: "משבק תשבוק" וכו', ועל-ידי זה מרים אותו מנפילתו, כנ"ל.

ועתה יש לרמז מצוה זו על האדם בעצמו: "כי תראה חמור שנאך רבץ" וכו' - שפשוט אין חמור וגופו של שונאו שעבר עברה כנ"ל, שהוא רבץ תחת משאו, ואינו יכול לשא עליו משאוי ועל-תורה, ונופל חסוֹשְׁלוֹם - פי ידוע: "שהאדם צריך להיות פשור לעל וכחמור למשאוי" (עבודת-זרה ה:).

וכפשוט אין האדם נופל מעבודת-השם חסוֹשְׁלוֹם, וזה על-ידי 'עברות' חסוֹשְׁלוֹם, בחינת "שנאך" כנ"ל - צוּתָה הַתּוֹרָה: "לכלי להתעלם ממנו".

רק "עזב תעזב עמו" - שצריך לראות לעזר לו, ולקרבו ולקרימו מנפילתו, וצריך לאהבו דוקא, כמו שתרגם: "משבק תשבוק" וכו'.

כי צריך לדון את כל אדם לכפי-זכותו, ואפלו ברשע גמור צריך למצא בו איזה זכות! ועל-ידי-זה מוציאים אותו מרשעתו, ומכניסין אותו באמת לכפי-זכותו, וחוזר בתשובה, כמו שכתב רבנו בסימן רפ"ב. וזהו מצות: "עזב תעזב" - שעקר המצוה היא ה'אהבה', כמו שתרגם כנ"ל - כי גם להרים האדם עצמו מנפילתו, הוא רק על-ידי ה'אהבה' - דהינו: על-ידי שמכניסין אותו לכפי-זכותו ו'אהבה', כנ"ל.

סו.

(לקוטי-הלכות, פריקה-וטעינה ב)

"כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו, וחדלת וכו', עזב תעזב עמו" (שמות כג, ה).

איתא במאמר "כי מרחמם ינהגם" (ח"ב ז): "שעקר הרחמנות הוא: פשאחד מישראל נופל בעונות חסוֹשְׁלוֹם".

כי זהו 'משא כבד', שאי-אפשר לאיש ישראל לישא ככל 'משאוי כבד' כזו וכו', וצריך לרחם על ישראל להוציאם מעונות, ולהכניס בהם דעת וכו'.

וזהו מרמז במצוה הנ"ל: כי "שונא" פרשו רז"ל (פסחים קיג:): "מי שראה אותו שעבר עברה".

וזהו בחינת: "רבץ תחת משאו" - כי מתגבר עליו 'כבד המשאוי', שהוא ה'משאוי של עון', ומחמת זה הוא "רבץ תחת משאו", כי אי אפשר לו לשא ככל 'משאוי' כזו, כנ"ל.

כי כשמתגבר חסוֹשְׁלוֹם ה'משאוי של עון', אזי אינו נקרא בשם 'אדם', כי עקר ה'אדם' הוא ה'דעת', רק הוא בחינת 'חיה בדמות אדם', כמבאר במאמר הנ"ל (ח"ב ז).

והזהירה התורה, על כל אחד: שיראה את חברו שהתגבר עליו חסוֹשְׁלוֹם ה'משאוי של עון', כי רק זה נקרא 'משאוי' כנ"ל - אזי אסור לו להעלים עין.

רק מטל עליו לרחם על חברו ולעזר לו, לקיים: "עזב תעזב עמו".

כי זה מטל על כל אחד מישראל: "לרחם על חברו ב'רחמנות האמתית', הגדול מכל מיני רחמנות!" - דהינו: לעזר לו לפרק מעליו ה'משאוי הכבד של עון', אשר אי-אפשר לו לשא ככל משאוי כבד כזו, כנ"ל.

כי כל אחד מחיב להשתדל להשגיח על חברו, לדבר עמו ביראת-שמים,

להוציאן מה'משאוי הכבד של עונות' - שהוא כבד מפל המשאות, שזה עקר הרחמנות, כנ"ל. וזהו: "עזב תעזב עמו!"

וגם המצוה בעצמה ממש, דהינו 'פריקה וטעינה' ממש - לעזר לחברו לפרק ה'משאוי' ממש מעל חמורו - הוא גם כן בחינה הנ"ל.

כי ה'משאוי שעל הבהמה' שהוא ממונו ופרנסתו' - נמשך מ'סתחבמה', שבא על ידי 'פלליות בן ותלמיד', על ידי הארת הדעת בבן ותלמיד, כפי מה שמוציאין אותן מ'משאוי הכבד של עון', כמובן שם במאמר הנ"ל.

ועל כן מי שזוכה לצאת מ'משאוי הכבד של עונות', וזוכה לדעת, שהוא בחינת הארת בן ותלמיד' - כמובן פרנסתו מעופפת לו בנקל, כי משם עקר ה'פרנסה' כנ"ל.

וכן להפך הסושלום - מי שמתגבר עליו חסושלום ה'משאוי של עון', ואין בו דעת' חסושלום - אזי פרנסתו באה לו בכבדות גדול, וביגיעה גדולה מאד וכו'.

וזהו בחינת: "כי תראה חמור שנאך רבץ תחת משאו" - שכבד עליו ה'משאוי' של ממונו ופרנסתו, ויש לו יסורים וכבדות גדול, וזה נמשך רק מ'משאוי הכבד של עונות', כנ"ל.

וזהו בחינת: "שנאך" - כי "אין שונא אלא זה שעבר עברה" (פסחים קיג).

והזהירה התורה: לבלי לחדל מעזב לו, רק צריכין לעזב מלב מה שעשה, ולעזר לו. כמו שתרגם אונקלוס: "משבק תשבוק מה דבלבך עלוהי, ותפרק עמיה".

ולכאורה תמוה: מאחר ש'שונא' האמור בתורה, הוא מחמת "שראוהו עובר עברה" - איך שיהי לומר: "משבק תשבוק מה דבלבך עלוהי" וכו'!

אך באמת: מבאר בדברי רבנו ז"ל (ח"א רפב): "שצריך לדון את כל אדם לכף זכות, וצריך למצא זכות אפלו ברשע גמור! כי איך אפשר שלא עשה איזה מעט טוב מימיו? ועל ידי זה שמוצא בו איזה נקדה טובה, מכניסו באמת לכף זכות, ויכול להחזירו בתשובה" וכו'.

וזהו ענין הנ"ל: שאף על פי שהוא "שונאך", "שראית אותו עובר עברה" - אף על פי כן אל תמנע מלעזר לו!

רק אדרבה! "משבק תשבוק מה דבלבך עלוהי" - כי אתה צריך למצא לו זכות, ולרחם עליו, ולמחל לו! - כי על ידי שמוצא בו זכות, מכניסו באמת לכף זכות, ומחזירו בתשובה.

נמצא: שיש בך ביד כל אחד מישראל, למחל עונות חברו - כי יכול להכניסו לכף זכות, על ידי שמוצא בו איזה זכות.

ועל כן כשאחד רואה, שחברו יש לו יסורים בדרך, שחמורו רובץ תחת משאו, וכבדת המשאוי' הזו הוא מחמת 'כבדת המשאוי של עון', כנ"ל - הוא מחיב לרחם עליו ולמחל לו, דהינו: למצא לו זכות, ולהכניסו לכף זכות, כנ"ל, שזהו עקר הרחמנות, ולעזר לו לפרק ה'משאוי'.

ועל ידי זה שעוזב השנאה ומרחם עליו, ומכניס בו רחמנות,

מחמת שמבקש ומוציא בו איזה זכות - על- ידיה מכניסו באמת לכף-זכות, ומפרק מעליו ה'משאוי הכבד של עונות'.

ועל-ידי-זה בעצמו, מפרק מעליו ה'משאוי' ממש - פי עקר כבדות המשאוי, הוא מחמת ה'משאוי של עון, כנ"ל.

כי באמת: עקר מצוה זו של פריקה וטעינה, הוא בשביל אהבה ורחמנות וכו' (תנחומא משפטים א) - פי עקר המצוה, כדי לפרק ה'משאוי של עון, שזהו נעשה על-ידי ה'אהבה' וה'רחמנות', כנ"ל.

"מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז)
- עניני דבורי שקר -

זז.

(ח"א ט, ג)

על-ידי 'שקר' - מסלק הקדוש-ברוך- הוא וכו', פי "דבר שקרים לא יבון לנגד עיניו" (תהלים קא, ז). אבל על-ידי 'אמת' - הקדוש-ברוך-הוא שוכן עמו, כמו שכתוב (תהלים קמה, יח): "קרוב ה' לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת".

סח.

(ח"א כא, ב)

אי-אפשר להגיע לבחינת 'שפע אלקי' (רוח-הקדש, בחינת 'מקיפין'), אלא שיקדש את פיו וחסמו ועיניו ואזניו, והן הן מאירין לו 'שפע אלקי'. הינו: 'שישמר את עצמו מלהוציא שקר מפיו' וכו'.

טט.

(ח"א כג, ה-בסוף)

וזה פרוש שאמרו 'סבי דבי אתונא' (בכורות ח:): "אמר לנו מלי דכדיבא"

- זה בחינת 'שקר', בחינת 'עבודה-זרה', כמו שאמרו חז"ל, (סנהדרין צב): "כל המחליף בדבורו, פאלו עובד עבודת-פוכבים" וכו'.

ואמר להם: "הוי לן פדניתא וילדה" - 'פדניתא' זו 'פרדה' - זה בחינת 'עבו"ם' דשריא ב'פרודא', כמובא בזהר (משפטים צה): "שארי בהנרא וסיים בפרודא".

"וילדה" - זה בחינת 'רוח' המכנה בשם 'לדה'.

ואמרו לו: "וכדניתא מי ילדה" - פי "עבו"ם אל אחר, אסתרס ולא עבד פריין" (זהר שם קג).

והשיב להם: "הי ניהו מלי דכדיבא" - הינו: ה'שקר' - שנדמה להם שמרויחין, ובאמת אינם מרויחין.

וזהו בחינת (שבת קד): "קשטא קאי" - פי אמרו רז"ל (פסחים קיט - על דברים יא, ז): "ואת כל היקום אשר ברגליהם", "זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו".

ועל-כן עקר ה'מעמד פרנסה, הינו "ממונו של אדם, שמעמידו על רגליו" - הוא על-ידי 'אמת', שהוא בחינת 'שבירת תאות-ממון'.

וזה בחינת: "קשטא קאי" - הינו: על- ידי 'אמת' - יש לו 'ממון', שהוא בחינת 'עמידה', 'שמעמידו על רגליו', כנ"ל.

אבל (שבת שם): "שקרא לא קאי" - פי 'שקר' הוא עבודה-זרה, 'תאות'

מִמּוֹן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל: "הַמְחַלֵּף בְּדַבְרוֹ,
כְּאִלוּ עוֹבֵד עֲבוּדֵה-זָרָה".

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׁקֵר, שֶׁהוּא עֲבוּדֵה-
זָרָה, תִּתְּאוֹת-מִמּוֹן - אֵין לוֹ שׁוֹם
קִיּוֹם וּמַעֲמֵד, הֵינּוּ: שֶׁאֵין לוֹ מִמּוֹן הַנִּקְרָא
'יְקוּם' וְכוּ' בַּנ"ל.

וְזֶהוּ: שֶׁקֵּרָא לֹא קֵאִי" כַּנ"ל - כִּי
"עֲבוּדֵה-זָרָה אֵל אַחֵר אֶסְתָּרֶם, וְלֹא
עֶבֶד פִּרְיָן".

ע.

(ח"א מז)

מִי שֶׁהוּא מְשַׁקֵּעַ בְּתִּאוֹת-אֲכִילָה, סִימָן
שֶׁהוּא 'שְׁקֵרָן'!

וְכֵן אֶפְלוּ אִישׁ צָדִיק שֶׁכָּבֵד יָצָא מֵהַתְּאוּה,
וְנָפַל מִמְדַּרְגָּתוֹ וְנָפַל לְתִּאוֹת-אֲכִילָה -
סִימָן שֶׁיֵּצֵא 'שְׁקֵר' מִפִּיו! - כִּי הַמְשַׁקֵּעַ
בְּאֲכִילָה, הוּא רְחוּק מֵאֲמֵת! (עֵינֵי הַטַּעַם
בַּפְּנִים).

עא.

(ח"א מז)

הָאוֹחֵז בְּמִדַּת-אֲמֵת, אֲזִי פִּרְנָסְתוֹ בְּרוּחַ!
כִּי ה'הִשְׁפָּעָה' מִמִּדַּת אֲמֵת!

וְזֶה רָמַז (שַׁבַּת קד.): "קִשְׁטָא קֵאִי" - כִּי
רַז"ל דָּרְשׁוּ (פְּסָחִים קיט) עַל פָּסוּק (דְּבָרִים
יא, ו): "וְאֵת כָּל הַיְקוּם" וְכוּ', "זֶה מְמוֹנֵנוּ שֶׁל
אָדָם שֶׁמַּעֲמִידוֹ" וְכוּ'.

וְזֶהוּ: "קִשְׁטָא" - הָאוֹחֵז בְּמִדַּת-אֲמֵת -
אֲזִי "קֵאִי" - זֶה מְמוֹנֵנוּ שֶׁמַּעֲמִידוֹ
עַל רַגְלָיו, וּפִרְנָסְתוֹ בְּרוּחַ. אֵךְ "שְׁקֵרָא לֹא
קֵאִי" - כִּי הוּא בְּהִסְתָּרֵת-פְּנִים שֶׁהוּא
בַּחֲנִינוּת אֲמֵת.

עב.

(ח"א מח)

הַדְּבֻרִים שֶׁאֵינָם דְּבֻרִים-קְדוּשִׁים - אֲזִי
גֹרֶם שְׁנֵתְעוֹרֵר 'סִפְת נּוֹצְרִים',
'סִפְת עֲבוּ"ם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמד, ח"יא):
"אֲשֶׁר פִּיהֶם דָּבָר שָׂוָא, וַיִּמְיָנֶם יָמִין שְׁקֵר"
- שֶׁהוּא 'הַבּוֹק דְּסִטְרָא-אַחֲרָא'.

וְאֲזִי גּוֹבְרִים אֲמוֹת-הָעוֹלָם, וְגוֹבֵר 'יָמִין
שְׁקֵר', וְנַעֲשֶׂה מִרַב"י - 'רִי"ב'.

עג.

(ח"א נא)

ה'שְׁקֵר' מְזִיק לְעֵינַיִם בְּגַשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת, בְּבַחֲנִיַת (יִשְׁעִיָה ג, טז):
"וּמְשַׁקְרוֹת עֵינַיִם" - כִּי כְּשֶׁהֵעֵינַיִם כְּהוֹת,
הֵם מְשַׁקְרִין, כְּגוֹן: עַל דְּבָר גְּדוֹל מֵרֵאָה
שֶׁהוּא קָטָן, וְעַל אֶחָד שֶׁהוּא שְׁנַיִם, הִפְּךָ מִן
הָאֲמֵת וְכוּ'.

כִּי "הֵעֵינַיִם נַעֲשׂוּ כְּהוֹת מִן הַדְּמַעוֹת" (שַׁבַּת
קנא), וְדְמַעוֹת הֵן מִפּוֹתְרֵי הַמְּרָה-
שְׁחוּרָה, וְהַמְּרָה-שְׁחוּרָה שׁוֹאֵבֶת
מֵעֲכִירַת-הַדְּמִים, וְעֲכִירַת-הַדְּמִים הוּא
עַל-יְדֵי ה'שְׁקֵר', כִּי אֵי-אֶפְשָׁר לְדַבֵּר שְׁקֵר,
עַד שֶׁיַּעֲבֹר אֶת דְּמִיו. וְאֲמֵת אֵי-אֶפְשָׁר
לְדַבֵּר, כִּי-אִם כְּשֶׁמְזַכֵּן מִקֵּדָם אֶת הַדְּמִים
וְכוּ'.

וְהַתְּהוּוֹת הַשְׁקֵר, שֶׁהוּא הַדְּע', שֶׁהוּא
הַטְּמָאָה, הוּא: מַחֲמַת הַרְחוּק
מֵאֶחָד, כִּי הַדְּע' הוּא נְגִידוּת. לְמַשָּׁל: כָּל
מָה שֶׁהוּא נְגִיד רְצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם הוּא 'דְּע'.

וּבְאֶחָד, אֵין שִׁיבָה נְגִידוּת - אֶלָּא כְּלוּ
טוֹב. וְעַל-כֵּן "לְעֵתִיד-לָבוֹא,
יִהְיֶה אֵז כְּלוּ אֶחָד" (פְּסָחִים נ. עַל-פִּי זְכַרְיָה יד, ט),
"כְּלוּ טוֹב". כִּי אֲמֵת הוּא אֶחָד.

לְמַשָּׁל: על 'בְּלִי-כֶסֶף' כְּשֹׂאוֹמְרִים עָלָיו
 "שֶׁהוּא 'בְּלִי-כֶסֶף'" - הוּא הָאֱמֶת.
 אָבֵל כְּשֹׂאוֹמְרִין עָלָיו "שֶׁהוּא 'בְּלִי-זֶהָב'" -
 הוּא 'שֶׁקֶר'.

נִמְצָא: שֶׁהָאֱמֶת הוּא 'אֶחָד'. אָבֵל ה'שֶׁקֶר'
 הוּא 'הַרְבֵּה' - כִּי אֶפְשָׁר לֹאמַר
 שֶׁהוּא 'בְּלִי-זֶהָב', וְכִלִּי-נִחֲשֶׁת, וְשָׂאֵר שִׁמוֹת.

וּבְשִׁבִיל-זֶה: לְעֵתִיד-לָבוֹא יִתְבַטֵּל הַדָּע'
 וְהַהֲתַנְגְּדוֹת, וְיִתְבַטֵּל
 הַדְּמָעוֹת וְכוּ', וְיִתְבַטֵּל ה'טִמְאָה' - כִּי אִז
 יִהְיֶה "כֹּל אֶחָד" וְכוּ' וְכוּ'. נִמְצָא: שֶׁשֶׁקֶר
 אֲחִיזַת ה'שֶׁקֶר', שֶׁהִיא ה'טִמְאָה' וְכוּ', הוּא
 מַחֲמַת הַרְחוֹק מֵאֶחָד, מִבְּחִינַת 'אֲחֵר-
 הַבְּרִיאָה' וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי 'אֱמֶת' - הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ
 עָלָיו וְכוּ'. וְעַל-יְדֵי ה'שֶׁקֶר'
 שֶׁהוּא הַדָּע' - מִסִּיר מִמֶּנּוּ הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קא ז): "דְּבַר
 שֶׁקֶרִים לֹא יִפּוֹן לִנְגַד עֵינַי". וְעַל-יְדֵי
 ה'הֲשָׁגָה' - "כֹּל אֶחָד", כְּמוֹ שֶׁהִיא 'קִדְּם-
 הַבְּרִיאָה'.

וּבְשִׁבִיל-זֶה: ה'שֶׁקֶר' מְזִיק לְעֵינַיִם
 כְּנֹל - כִּי עַל-יְדֵי ה'שֶׁקֶר',
 מִסַּלֵּק הַשְּׁגָחַת עֵינַי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וּפּוֹגֵם
 בְּעֵינַיִם, בְּבִחִינַת ה'הֲשָׁגָה' כְּנֹל - כִּי ה'שֶׁקֶר'
 נִמְשָׁךְ מֵרְחוֹק מֵאֶחָד, שֶׁמִּשָּׁם עָקַר 'אֲחִיזַת
 הַטִּמְאָה', שֶׁהוּא הַדָּע', שֶׁהוּא ה'שֶׁקֶר' וְכוּ'
 (עֵינֵי בְּפִנִּים).

עז

(ח"א פו)

כְּשֹׂאֲדָם מֵתַחִיל בְּשִׁבְתָּ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי
 הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ - צְרִיךְ עוֹד 'סַעַד'
 לְתַמְכוֹ. וְהַסַּעַד הַזֶּה, הוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת'.

וּבְחִינַת 'אֱמֶת' הַזֶּה, הוּא בְּחִינַת דְּגָל
 שְׁלִישִׁי, כְּדֹאִיתָא בְּגִמְרָא (שִׁבְתָּ
 קד): "קִשְׁטָא קִיא".

וְשִׁבְתָּ הוּא בְּחִינַת 'אֱמֶת', כְּדֹאִיתָא
 (ירושלמי דְּמַאי פ"ד ה"א): "אֶפְלוּ עִם
 הָאָרֶץ יֵרָא לְשֶׁקֶר בְּשִׁבְתָּ". וְכִשְׁמֹדֵבֶק
 עֲצָמוֹ בְּמִדָּה זו - הוּא 'סַעַד' לְתַמְכוֹ, וּבְחִינַת
 דְּגָל שְׁלִישִׁי.

עה

(ח"א קיז)

"אֵין אֲלֵיהוּ בָּא, אֶלָּא לְרַחֵק הַמְּקַרְבִּין
 בְּזִרְעָה, וּלְקַרְבַּי הַמְּרַחֲקִין בְּזִרְעָה"
 (עֲדוּת פ"ח מ"ז), הֵינּוּ: לְרַחֵק הַשֶּׁקֶר וּלְקַרְבַּי
 הָאֱמֶת. כִּי אָמְרוּ רַז"ל (שִׁבְתָּ קד): "שֶׁקֶר
 מְקַרְבִּין מֵלֵה, וְאֱמֶת מְרַחֲקִין מֵלֵה", וְהֵבִין.

עו

(ח"א קנב)

זֶה יְדוּעַ: שֶׁמִּדַּת-הַנְּצַחוֹן אֵינָה סוֹבֶלֶת
 הָאֱמֶת - כִּי אִם יֵרָאֵה לְעֵינַיִם דְּבַר-
 אֱמֶת, יִדְחָה אוֹתוֹ מִחֲמַת הַנְּצַחוֹן.

אֵךְ לֹא כְּמִדַּת בְּשָׂרִי-וְדָם, מִדַּת הַקְּדוּשָׁה-
 בְּרוּךְ-הוּא - כִּי הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא אִם
 בְּהַנְּצַחוֹן הוּא 'אֱמֶת', וְאֵינּוּ מְשַׁקֵּר חֶסֶם-
 וְשָׁלוֹם. וְזֶהוּ (שְׁמוּאֵל-א טו, כט): "וְגַם נִצַּח
 יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקֵר".

עז

(ח"א רנא)

'אֱמֶת' הוּא 'אֶחָד'! - כִּי 'אֶחָד' הוּא רַק
 'אֶחָד' וְכוּ', וְכֵן ה'אֱמֶת' הוּא רַק
 'אֶחָד'. כִּי כְּשֹׂאוֹמְרִים ה'אֱמֶת' עַל אֵיזָה דְּבַר
 - אֵי-אֶפְשָׁר לֹאמַר כִּי אִם 'אֶחָד', דְּהֵינּוּ:
 ה'אֱמֶת' כְּמוֹ שֶׁהוּא. אָבֵל 'שֶׁקֶר', אֶפְשָׁר
 לֹאמַר דְּבָרִים רַבִּים עַל דְּבַר אֶחָד.

ע.ח.

(ח"ב,ב,ד)

"קושטא קאי" (שבת קד.), "ואפלו שקר",
 אין לו קיום רק על-ידי 'אמת'
 (רש"י במדבר יג, כז), נמצא: שעקר קיום
 ושלמות הדבור, הוא על-ידי ה'אמת'.

ע.ט.

(תני-מוהר"ן תקנ)

אמר: בשחזורין ה'שקר' שתי פעמים,
 נעשה 'אמת'! - כלומר: שנעשה
 אצלו ב'אמת'! על-ידי שחזר הדברים של
 'שקר' שתי פעמים.

גם אמר: שיש אחד ששוכב על מטתו,
 ובודה מלבו 'דבר-שקר' על חברו -
 שחברו דבר עליו, או עשה לו שלא בהגן
 להכעיסו, וכיוצא בזה, ומתחיל להתרגז על-
 זה, ובוער בעסו על חברו. ונתמלא רגז עליו
 הנם על לא דבר - כי הוא בעצמו חשב ובדה
 זאת על חברו, ובאמת חברו נקי מזה לגמרי.

פ.

(ספר-המדות, ענין "מדבר שקר תרחק")

[א] מי שרוצה לדבק את-עצמו בהשם-
 יתברך, עד שילך במחשבתו מהיכל אל
 היכל ויראה את ההיכלות בעיני השכל -
 ישמר את-עצמו מלומר שקר אפלו בטעות
 (אמת ח"א א).

[ב] מ'רוח פיו' של ה'שקרן' נעשה ה'יצר-
 הרע', וכשיבא משיח, אז לא יהיה 'שקר',
 ובשביל-זה לא יהיה 'יצר-הרע' בעולם (אמת
 ח"א ה; אמונה ח"א נד).

[ג] מי שהוא איש אמת' - אזי הוא מכיר
 באחר, אם אחר 'דובר שקר' אם לאו (אמת
 ח"א ט; אמונה ח"א נה).

[ד] ה'שקרן' - שונא 'ענינות' (אמת ח"א טז).

[ה] איש ואשה שרגילין לומר 'שקר' -
 הבנים שלהם יהיו 'מתנגדים'; גם יהיו
 'פוגמים בב'רית' (אמת ח"א כו).

[ו] מי שאין לו 'בטחון', הוא 'דובר שקרים';
 ועל-ידי 'שקרים', אין יכול לבטח ב'אמת'
 (אמת ח"א כט; בטחון ח"א ה).

[ז] מי שאינו אומר 'שקר' - הקדוש-ברוך-
 הוא מושיע לו בעת צרתו; גם 'בנים' יהיו לו
 (אמת ח"א לב).

[ח] מי ששומר את-עצמו מ'שקר', הוא
 מנצח תמיד (אמת ח"א לט).

[ט] מי שדובר 'כזבים', הוא אויב (אמת ח"א
 מב).

[י] מי ששומר את-עצמו ודובר תמיד
 'אמת' - כאלו "עשה שמים וארץ ואת הים
 ואת כל אשר בהם" (שמות כ, י; תהלים קמו, ו) (אמת
 ח"א מט).

[יא] כשאין 'אהבה' בין בני-אדם, על-ידי-
 זה הם 'הולכי רכיל'; ועל-ידי 'רכילות',
 באים ל'ליצנות'; ועל-ידי 'ליצנות', הם
 'דוברים שקר' (אהבה ח"א א).

[יב] כל שהוא מפני 'דרכי שלום', אין בו
 משום [שמות כג, ז]: "מדבר שקר תרחק"
 (שלום ג).

[יש עוד הרבה עניני 'אמת ושקר' ב'ספר-המדות', רבו
 מספר כי אין מספר, והבאנו רק מה שכתוב מפרש 'דבר
 שקר', וכדומה].

"כִּי לֹא אֶצְדִּיק רְשָׁע" (שמות כג, ז)

"וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר, כִּי גֵרִים
הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שמות כג, ט)

פ.א.

(ח"א נה, ג)

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַמֵּד זְכוּת עַל
הַרְשָׁע, בְּשִׁבִיל
לְהַצִּיל אֶת הַצְּדִיק מִרַעֲעֵינִי שֶׁל הַרְשָׁע.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (ברכות ז): "וְלֹא עוֹד אֵלָּא
שְׁזוּכָה בְּדִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים י, ה):
מָרוֹם מִשְׁפָּטֶיךָ מִנְּגִדוֹ". וְזֹאת הַזְכִּיחַ שְׁזוּכָה
בְּדִין, שֶׁמְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת - עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹל
הַצְּדִיק מִרַעֲעֵינִי שֶׁל הַרְשָׁע.

וּבְשֵׁנֵת-גְּלוּהַ "יַד הַשָּׁם" - אֲזִי נַעֲשֶׂה 'צִל',
שֶׁבוּ נִתְכַּסֶּה הַצְּדִיק מֵ'אֶרֶס'
שֶׁל הַרַעֲעֵינִי שֶׁל הַרְשָׁעִים, שְׁאִין הָ'אֶרֶס'
שֶׁלָּהֶם יָכוֹל לְהַצִּיק.

וְהַצְּדִיקִים, עַל-יְדֵי הַ'צִּל' - נִתְחַזַּק
'מְאוּרְעֵינֵיהֶם', כְּדָרְךְ
'חִלּוּשֵׁי-הָרְאוֹת' שְׁאִינָם יְכוּלִים לְרְאוֹת הַיֵּטֵב
כְּשֶׁאוֹר חֶזֶק וְגָדוֹל - שֶׁצָּרִיכִים לְ'צִל'.

וְעַל-יְדֵי הַ'צִּל' - נִתְחַזַּק 'מְאוּרְעֵינֵינוּ' שֶׁל
הַצְּדִיק כַּנֵּ"ל, וְיָכוֹל לְרְאוֹת
לְמַרְחוֹק, וְרוֹאֶה וּמְשִׁיג 'צְדָקְתוֹ' שֶׁל הַשָּׁם-
יִתְבָּרַךְ.

וְיָכוֹל לִידַע וּלְהַבִּין כִּי "ה' הַצְּדִיק" (שמות
ט, כז) - אִף-עַל-פִּי שֶׁהַרְשָׁע זוֹכֵה
בְּדִין, וְאִין זֶה מְמַדַּת הַצְּדָק.

וְרוֹאֶה: שֶׁהַצְּדָק שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מַצְּדִיק אֶת הַרְשָׁע בְּמִשְׁפָּט, זֶהוּ
'צְדָקְתוֹ' שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא' - "כִּי לֹא
אֶצְדִּיק רְשָׁע" (שמות כג, ז).

פ.ב.

(ח"ב ח, יא)

כְּשֶׁמוֹצִיאִין מֵהַסְטֵרָא-אַחֲרָא מַה שְּׁבֹלַע
- אֲזִי מוֹצִיאִין גַּם 'עֲצָמוֹת
חַיִּיתוֹ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גֵּרִים'.

וְזֶה בְּחִינַת 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' - כִּי אֲזִי: הַתְּפִלָּה
בְּבְחִינַת 'דִּין וּמִשְׁפָּט', בְּבְחִינַת 'מִטָּה
עִז'. וְעַל-יְדֵי-זֶה מוֹצִיאִין כָּל הַחַיּוֹת שֶׁל
הַסְטֵרָא-אַחֲרָא, שֶׁיִּנְק מִ'דַּעַת' וּמִ'תְּפִלוֹת-
יִשְׂרָאֵל'.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּשֻׁרָי', בְּחִינַת (שמות כג, ט):
"וְאַתֶּם יִדְעֶתֶם אֶת נַפְשׁ הַגֵּר כִּי
גֵרִים הֵייתֶם" וְכוּ', סוֹפֵר-תְּבוּת: 'תְּשֻׁרָי'.

"וְשִׁחַד לֹא תִקַּח, כִּי הַשִּׁחַד יַעֲוֹר פְּקָחִים,
וַיִּסְלַף דְּבָרֵי צְדִיקִים" (שמות כג, ח)

פ.ג.

(ח"א ב, ה)

עֶקֶר הַ'מַּחְשְׁבוֹת-זָרוֹת', הֵם עַל-יְדֵי
'קְלָקוּל-הַמִּשְׁפָּט' - כִּי 'מִשְׁפָּט' הוּא
בְּחִינַת 'עֵינַיִן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית יד, ז):
"וַיָּבֵאוּ אֵל עֵין מִשְׁפָּט", זֶה בְּחִינַת (דברים לג,
כח): "עֵין יַעֲקֹב".

וְעַל-יְדֵי 'קְלָקוּל-מִשְׁפָּט', בָּא קְלָקוּל
לְ'עֵינַיִן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים טז,
יט): "כִּי הַשִּׁחַד יַעֲוֹר עֵינַי הַכַּמִּים" - זֶה
בְּחִינַת 'מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת' שֶׁבְּתְּפִלָּה, שֶׁהֵם
'עֵנַיִן דְּמַכְסִּין עַל עֵינַיִן' (זוֹהַר פְּנִיחַס רַנְבִּי), כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (איכה ג, מד): "סִפְתָּה בַּעֲנֵן לָךְ" [מַעֲבוֹר
תְּפִלָּה] וְכוּ'.

פד.

(ספורי מעשיות, מעשה ו ממלך ענו)

וּלְקַח הַחֶכֶם עִמּוֹ מָמוֹן רַב, וְהִלֵּךְ לְשֵׁם, וְרָאָה שְׁעוֹשִׁים כַּמָּה מִיַּי לְיִצְּנֹת וְצָחֹק.

וְהִבִּין בַּה' קִאֲטָאוּעִס' (עניני צחוק):
 "שֶׁהַמְּדִינָה בְּלֹא מְלָאָה שְׁקָרִים מִתְחַלֶּה וְעַד סוּף!"

כִּי רָאָה שְׁעוֹשִׁין 'צָחֹק' אִיךְ מְאֲנִים וּמְטַעִים בְּנִי-אָדָם בְּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן, וְאִיךְ הוּא בָּא לְדוֹן בַּהֲמֵאֲנִי-טְרַאט [ערפאה נמוכה] וְשֵׁם בְּלוֹ 'שְׁקָר', וּמְקַבְּלִין 'שִׁחַד'. וְהוֹלֵךְ לְהַסְאָנֵד [ערפאה גבוהה יותר] הַגְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ 'שְׁקָר', וְהָיוּ עוֹשִׁים בְּדֶרֶךְ 'צָחֹק', 'אֲנִשְׁטֵעֵלן' [פעין הצגה] מִכָּל הַדְּבָרִים הַלְלוֹ.

וְהִבִּין הַחֶכֶם בְּאוֹתוֹ הַצָּחֹק: "שֶׁהַמְּדִינָה בְּלֹא מְלָאָה שְׁקָרִים וְרַמְאוֹת, וְאִין בָּהּ שׁוֹם אֲמֵת!"

וְהִלֵּךְ וְנִשְׂאֵ-וֹנְתָן בַּהֲמְדִינָה, וְהִנִּיחַ עֲצָמוֹ לְהוֹנוֹת אוֹתוֹ בַּהֲמִשְׂאֵ-וּמִתָּן, וְהִלֵּךְ לְדוֹן לִפְנֵי הָעֶרְכָּאוֹת, וְהֵם בְּלֵם מְלֵאִים שְׁקָר וְשִׁחָדִים, וּבִיּוֹם זֶה נָתַן לָהֶם 'שִׁחַד', לְמַחֵר לֹא הִכִּירוּהוּ.

וְהִלֵּךְ לְעֶרְכָּאוֹת גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְגַם שֵׁם בְּלוֹ שְׁקָר. עַד שֶׁבָּא לִפְנֵי הַסְּאֲנֵאט [ערפאה עליונה יותר], וְגַם הֵם מְלֵאִים 'שְׁקָר וְשִׁחָדִים'. עַד שֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ בְּעֲצָמוֹ.

וּכְשֶׁבָּא אֶל הַמֶּלֶךְ, עָנָה וְאָמַר: "עַל מִי אַתָּה מְלֵךְ? שֶׁהַמְּדִינָה מְלָאָה 'שְׁקָרִים' בְּלֹא, מִתְחַלֶּה וְעַד סוּף, וְאִין בָּהּ שׁוֹם אֲמֵת"?! - וְהִתְחִיל לְסַפֵּר כָּל ה'שְׁקָרִים' שֶׁל הַמְּדִינָה וְכוּ'.

פה.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס - הבעטלער החרש ביום השני)

וְרִאִיתִי שְׁשָׁנִי בְּנֵי-אָדָם מְרִיבִים זֶה עִם זֶה מִחֲמַת אֵיזָה מִשְׂאֵ-וּמִתָּן. וְהִלְכוּ אֶל הַבֵּית-דִּין לְדִין וְכוּ'.

אַחֲרֵיכֵן חָזְרוּ וְנִתְקוּטְטוּ וְכוּ', וְאָמְרוּ: "שְׂאִינֵם רוֹצִים זֶה הַבֵּית-דִּין, רַק בֵּית-דִּין אַחֵר" וְכוּ'. אַחֲרֵיכֵן חָזְרוּ וְנִתְקוּטְטוּ וְכוּ'. וְכֵן הָיוּ מְרִיבִים וּמִתְקוּטְטִים שָׁם, וּבְחָרוּ לָהֶם כַּמָּה בְּתֵי-דִינִים.

עַד שֶׁכָּל הָעִיר הִיָּתָה מְלָאָה מִבְּתֵי-דִינִים. וְהִסְתַּכְּלָתִי: שֶׁזֶה מִחֲמַת שְׂאִין שֵׁם אֲמֵת. וְעַתָּה זֶה מִטָּה דִּין וְנוֹשֵׂא פָּנִים לְזֶה, וְאַחֲרֵיכֵן חָבְרוּ נוֹשֵׂא פָּנִים לוֹ - כִּי הֵם מְקַבְּלִים שִׁחַד, וְאִין בָּהֶם אֲמֵת וְכוּ'.

וְכֵן הֵם הִכְנִיסוּ שִׁחַד בַּמְּדִינָה. וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִחְשְׁכוּ ה'עֵינִים', וְנִתְקַלְקַל ה'מְרָאָה', "כִּי הַשִּׁחַד יַעֲוֶר עֵינֵי הַכַּמִּים" (דברים טז, יט). וְכוּ'.

עַל-כֵּן תִּרְאוּ לְתַקֵּן הַמְּדִינָה מ'שְׁלֹשׁ-עֶבְרוֹת' אֵלוֹ וְכוּ', וְאִז, לֹא דִי שִׁיתַתְקֵן ה'טַעַם' וְה'מְרָאָה' וְה'רִיחַ', כִּי אִם גַּם ה'גִּנְנִי שֶׁנֶּאֱבַד' יוּכַל לְהַמְצֵא וְכוּ'.

פו.

(ספר המדות, עניני 'שחד')

[א] עִיר שֵׁישׁ בָּהּ 'גִּנְבִים' - בִּידוּעַ שֶׁחָרַב אוֹהֵב 'שִׁחַד' (גנבה וגזלה יב).

[ב] מִי שֶׁמְנִיחַ 'צָרְכֵי צְבוּר', וְעוֹסֵק ב'צָרְכֵי עֲצָמוֹ' - כָּאֵלוֹ לֹקַח 'שִׁחַד' (התנשאות ח"ב י).

[ג] עַל-יַדֵּי 'שְׁתִּית יַיִן' - לְסוּף שֶׁמְקַבֵּל 'שִׁחַד' (שכרות ב).

[ד] עיר שיש בה 'קבלת שחד' - תילות באין עליה (שחד א).

[ה] על-ידי 'שחד' - גדלתו מסתלקת (שחד ב).

[ו] על-ידי שחד - בא שרפה (שחד ג).

"ושם אלהים אחרים לא תזכירו" (שמות כג, יג)

פז.

(חיי-מוהר"ן ריב)

על ה'מפרסמים של שקר' שיש להם שם ופרסום בעולם, נאמר (שמות כג, יג): "ושם אלהים אחרים לא תזכירו".

ויש 'צדיקים-אמתיים' שנתעלים שמו, דהיננו: שאין להם שם ופרסום פראוי להם, שזה בחינת (שמות ג, טו): "זה שמי לעולם". [לעולם פתיב, לשון העלמה - פסחים ג. וברש"י].

"שלש רגלים תחג לי בשנה" (שמות כג, יד)

כל עניני 'שלש-רגלים' - נמצאים ב'המפתח למועדי-השנה', עניני 'כלליות שלש-רגלים'

"שבעת ימים תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב, כי בו יצאת ממצרים, ולא יראו פני ריקם" (שמות כג, טו)

פח.

(ח"ב עד)

על-פן צרוף של 'פורים', מרמז ב'פסח', בפסוק (שמות כג, טו): "שבעת ימים

תאכל מצות כאשר צויתך למועד חדש האביב, כי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני ריקם".

"מ'מצרים ולא יראו פני ריקם" - ראשי-תבות: 'פורי"ם'.

כי 'פורים' הוא דרך ל'פסח', שיהיו יכולים להיות נזהרין מהמץ.

כי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח, ועל-פן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים. ועכשו... (ורבנו ז"ל לא סים את דבריו).

[לקוטי-הלכות, ברפת-הריח ד, כה: כי עכשו התחלה של הגאולה ותקון כל העולמות, הוא מפורים! כמו שמובן מרמזי דבנינו הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה על פסוק: "מ'מצרים ולא יראו פני ריקם" וכו', ועכשו" וכו'. ופסק באמצע ולא סים דבריו.

ומתוך דבריו הבנתי: "שעכשו התחלה מ'פורים', שהוא 'מחית-עמלק', שהיא עקר הגאולה של משיח" וכו'!].

"וחג האסף בצאת השנה, באספקא את מעטיך מן השדה" (שמות כג, טז)

פט.

(ח"ב א, ה)

ב'סבות' נתתן 'תאות-אכילה', כי 'סבות' נקרא 'חג האסוף' (שמות כג, טז; לד, כב), "שאוסף כל מיני מאכל" (רש"י שם).

וזוהו בחינת 'תקון תאות-אכילה', כי "אינו דומה מי שיש לו פת בסלו, למי שאין לו" וכו' (יזמא עד:).

צ.

(ח"ב ה, יד)

'ספה', זה בחינת 'תקון-המלאך' - כי **'סופ"ה'** בגימטריא **'מלאך'**, בחינת "חלום על-ידי מלאך" (ברכות נה:), שנעשה על-ידי תקון המחין והתפלין, בחינת 'תקון-הברית'.

ועל-כן 'ספות' הוא זמן שמחתנו, בחינת 'שמחה של תפלין' - לתן חזוק לה'מלאך', כדי שלא יזיקו ה'מאכלים' לקלקל את ה'חלום', שלא לבא לידי 'טמאת-קרי' חסו-ושלום על-ידי ה'מאכלים'.

כי **'ספות'**, הוא **"הג האסיה"** (שמות כג, טז; לד, כב), **"שאוסה כל מיני מאכל"** (רש"י שם). **ועל-כן** אז צריכין 'שמחה' לחזק את ה'מלאך', שזהו 'תקון-המאכלים' - **ועל-כן** אז הוא זמן שמחתנו' (עי' בפנים).

"שלוש פעמים בשנה, יראה כל זכורך אל פני האדן ה'" (שמות כג, יז)

צא.

(ח"א ל, ה)

עקר ה'חיות' הוא מ'אזר-הפנים', בחינות (משלי טז, טז): **"באזר פני מלך חיים"**. **ועל-כן** צריכין להעלות ה'מלכות', בחינות 'חכמה-תתאה', אל 'אזר-הפנים' המאיר ב'שלוש-רגלים'.

כי עקר 'אזר-הפנים' הוא 'שמחה' וכו', ועקר ה'שמחה' הוא מן ה'מצוות' וכו', ועקר ה'שמחה' הוא ב'לב' וכו', וה'לב של כל השנה' הם ה'שלוש-רגלים' וכו'.

בשביל-זה נצטוינו (דברים טז, טז): **"שלוש פעמים בשנה יראה כל**

זכורך את פני ה' אלקיך" - **בשביל לקבל 'אזר-הפנים'.**

וזה (תהלים פה, יד): **"צדק לפניו יהלך"**, **"צדק מלכותא קדישא"** (פתח אליהו), כשמוליכין אותה אל 'אזר-הפנים'. העקר על ידי בחינות (תהלים שם): **"וישם לדרך פעמיו"** - הינו: **"שלוש פעמים בשנה"** וכו' - שעל-ידיהם מקבלין מ'אזר-הפנים' בנ"ל.

צב.

(ח"ב ד, ו-ז ט"ו)

'התגלות-הרצון', הוא על-ידי 'מים-טובים', כי כל אחד מה'מים-טובים' מכריז וקורא ומגלה את ה'רצון', שהכל מתנהג רק על-פי 'רצונו' בלבד, בבחינת (ויקרא כג): **"מקרא קדש"** - שהיום-טוב קדש קורא ומכריז את הרצון.

כי בכל יום-טוב עשה השם-יתברך עמנו אותות נוראות הפך הטבע, שעל-ידי-זה נתגלה שהכל ברצונו, ואין שום 'חיוב-הטבע' כלל.

וכל-אחד לפי מה שמרגיש ושומע את 'קול הקריאה של יום-טוב' שמכריז וקורא את ה'רצון', כמזכר יש לו 'שמחת יום-טוב'.

כי כשנתגלה ה'רצון' שהכל ברצונו יתברך - אזי יודעים: שכל השעבודים והגלות, וכל ההכפדות של העפוי"ם שהם מכבידים עלינו, על כלם ינקם בהם הוא יתברך ויגאלנו מידם.

אבל כשסוברים שהכל על-פי 'חיוב-הטבע' - אין שיה נקמה בהם, מאחר שהכל מתנהג רק על-פי 'סדר-הטבע'.

וְזֶה בְּחִינַת (תהלים נח, יא): "יִשְׂמַח צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם, פְּעָמָיו יִרְחֹץ בַּדָּם הַרְשָׁע".
 "פְּעָמָיו" דִּיקָא. הִינוּ: עַל-יַדֵּי "שְׁלֹשׁ
 'פְּעָמִים' בַּשָּׁנָה" (דברים טז, טז), עַל-יַדֵּי-זֶה:
 "יִשְׂמַח צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם" וכו'.

אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה
 הַנֶּ"ל שֶׁל יוֹם-טוֹב, בִּי יֵשׁ חֵיוֹת-
 רְעוּת' דוֹרְסִים וְטוֹרְפִים, חֲכָמֵי-הַטֶּבַע,
 שְׁמֵרָאִין בְּחֻמְתָּם הַמְטַעִית שֶׁהֵבֵל עַל-פִּי
 הַטֶּבַע, וְכֹאֲלוֹ אֵין שׁוֹם רְצוֹן חֶסֶד-וְשָׁלוֹם,
 וְאֶפְלוֹ הָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת' מְשִׁימִים הַכֹּל בְּתוֹךְ
 'דְּרָדֵי-הַטֶּבַע'.

וּכְשֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים - אַזִּי קוֹל שְׁאֲנָתָם'
 עוֹלָה וּמִתְגַּבֵּר עַל קוֹל הַקְּרִיָּאָה
 שֶׁל יוֹם-טוֹב, שְׁקוֹרָא אֶת הַרְצוֹן, וְאַזִּי
 נִשְׁבֵּת שְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם וְכו'.

וְהַכְּנַעְתָּם שֶׁל אֲלוֹ הַחֵיוֹת-רְעוּת' חֲכָמֵי-
 הַטֶּבַע' - הוּא עַל-יַדֵּי 'חֲכָם
 גָּדוֹל שֶׁבְּקִדְשָׁה', שֶׁיְכוֹל לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת'
 בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, בְּחִינַת 'מִצַּח-הַרְצוֹן'.

אך כנגד זה יש בחינת 'מצח-הנחש',
 'שֵׁרֵשׁ חֲכָמַת-הַטֶּבַע, וַיִּנְיֶקְתוּ מִזְקָנֵי-
 הַדּוֹר שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת. וְצִדְקָה' מוֹעִיל
 לָזֶה.

וְעַל-כֵּן בְּשֵׁרֵשׁ 'עֵקֵב' לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
 בְּעֵשׂוֹ, אָמַר (בראשית לג, י):
 "וְלִקְחֶתָּ מִנְּחֹתַי מִיָּדַי, בִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ
 כְּרֹאֵת פְּנֵי אֱלֹקִים וַתִּרְצַנֵּנִי" - בִּי גַם מֵה
 שְׁנוֹתַי לְעַפּוֹ"ם, הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'צִדְקָה'
 (בבא-בתרא ט).

וְעַל-יַדֵּי 'צִדְקָה' נַעֲשֶׂה רְצוֹן. וְזֶהוּ:
 "וְלִקְחֶתָּ מִנְּחֹתַי מִיָּדַי" - הִינוּ
 'צִדְקָה', בְּחִינַת (מלאכי ג, ג): "מְגִיֵּשֵׁי מִנְּחָה
 בְּצִדְקָה".

"כִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ כְּרֹאֵת פְּנֵי
 אֱלֹקִים" - הִינוּ: כְּמוֹ רֹאֵת פְּנֵי
 אֱלֹקִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת (דברים טז, טז): "שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה'",
 דִּהִינוּ 'יָמִים-טוֹבִים', שְׁעַל-יָדָם נִתְגַּלָּה
 הַרְצוֹן' - וְעַקֵּר 'הַתְּגַלּוֹת-הַרְצוֹן' עַל-יַדֵּי
 'יָמִים-טוֹבִים', הוּא עַל-יַדֵּי הַצִּדְקָה' - כְּמוֹ-
 כֵּן יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלּוֹ רְצוֹן' עַל-יַדֵּי הַצִּדְקָה'.
 וְזֶהוּ: "וַתִּרְצַנֵּנִי" - בִּי מֵאַחַר שֶׁהִמְנַחָה'
 וְהַצִּדְקָה' שֶׁנִּתְּנָה לְעֵשׂוֹ הִיא בְּחִינַת
 'צִדְקָה מִמָּשׁ'. נִמְצָא: שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְגַּלָּה
 הַרְצוֹן-הָעֵלְיוֹן, שֶׁנִּתְגַּלָּה עַל-יַדֵּי 'צִדְקָה' -
 וּמִשָּׁם מִשְׁתַּלְּשֵׁל הַרְצוֹן לְמַטָּה, וְנַעֲשֶׂה
 'רְצוֹן' גַּם בְּעֵשׂוֹ.

"כִּי שָׁמִי בְּקִרְבוֹ" (שְׁמוֹת כג, כא)

זֶה מִטְטְרוֹן שֶׁשָּׁמוֹ בְּשֵׁם רַבּוֹ. מִטְטְרוֹן'
 בְּגִימְטְרִיא 'שֵׁד"י'. (רש"י סנהדרין לח:)

צג.

(ח"א יא, ה)

'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת. א)
 יֵשׁ מִי שֶׁזּוֹגָג בְּשִׁשֶׁת
 יָמֵי הַחֹל, וְאַחַד-עַל-פִּי-כֵן הוּא שׁוֹמֵר אֶת
 בְּרִיתוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה, שֶׁאֵינוֹ יוֹצֵא מִדִּינֵי
 הַתּוֹרָה. ב) וַיֵּשׁ מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית,
 שֶׁזּוֹגָג מִשְׁבֵּת לְשִׁבְתָּהּ. וְהוּא בְּחִינַת: 'יְחוּדָא
 עֲלָאָה', וְ'יְחוּדָא תַתָּאָה'.

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁדֵי שֶׁל שַׁבַּת' - "שְׁאֹמֵר
 לְעוֹלָמוֹ דֵּי" (תניגה יב), שֶׁצִּמְצַם אֶת-
 עֲצָמוֹ מִכָּל הַמְּלָאכּוֹת, וְזֶה בְּחִינַת 'יְחוּדָא-
 עֲלָאָה'.

וַיֵּשׁ בְּחִינַת 'שְׁדֵי שֶׁל חַל' - שֶׁגַּם בְּחַל יֵשׁ
 צִמְצוּמִים מִמְּלָאכָה לַחֲבֵרְתָּהּ. וְזֶה

"וְעַבַדְתֶּם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, וּבִרְךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסְרֹתִי מִחֶלְקְךָ מִקְרַבְךָ" (שמות כג, כה)

צו.

(ח"ב א, ח"ט י"א)

ה'תפלה' היא גבוה מאד, ובני-אדם מזלזלין בה. וכשעומדים להתפלל, הפצים לפטר התפלה מעליהם, כמאמר רז"ל (ברכות ו: על תהלים יב, ט): "כרם זלת לבני אדם - אלו דברים העומדין ברומו של עולם, ובני-אדם מזלזלין בהם" וכו'.

וכשנגאלת ונפדיית ה'תפלה' - אזי נופל כל ה'דאקטירי', פי אין צריכין לרפואות.

פי כל ה'רפואות' הם על-ידי 'עשבים', ו"כל עשב ועשב - מקבל כח מוכב ומזל המיוחד לו" (בראשית רבה י, ז), וכל מוכב ומזל - מקבל כח ממוכבים שלמעלה ממנו. והעליון - מהעליון ממנו, עד השמים-העליונים - עד שכלם מקבלים מ'שרש הכל', שהוא "דבר ה'" (תהלים לג, ו).

ועל-כן פשוטין ל'תפלה', אין צריכין ל'רפואת העשבים' - כי ה'תפלה' היא בחינת "דבר ה'", שהוא 'שרש הכל'.

וזה בחינת (תהלים קז, כ): "ישלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם".

"ישלח דברו וירפאם" - הינו: שמקבלין כל ה'רפואות' רק על-ידי "דבר ה'", דהינו 'תפלה'.

אזי: "וימלט משחיתותם" - הינו: 'עשבים' - בבחינת (פאה פ"ב מ"א; מנחות פ"י מ"ח): "הקוצר לשהת" - פי אין צריכין ל'רפואת-העשבים', כנ"ל.

בחינת 'מט"ט', "ששלטנותה ששת ימי החל" (זהר פנחס רמג: תקוני-זהר ב: לד. סא.), "בחינת ששה סדרי משנה" (זהר משפטים קטו. צו כט:): - "ששמו פשם רבו" (סנהדרין לח:), כמו שפתוב (שמות כג, כא): "פי שמי בקרבו".

וזה בחינת 'יהודא-תתאה' - הינו: שהקדוש-ברוך-הוא מלביש עצמו במט"ט ב'ששת ימי החל', ומנהיג העולם על-ידו.

צד.

(ח"א לא, ה)

יש שני בחינות 'ברית': 'אברהם', ו'אליעזר'.

'אברהם' - הוא 'ברית-עלאה'.

ו'אליעזר' - הוא 'ברית-תתאה'. בבחינות (שמות כג, כא): "פי שמי בקרבו", "שמו פשם רבו" (רש"י שם; סנהדרין לח:), שהוא 'חנוך' 'מט"ט' (זהר בראשית כז. בלק קפט: תקוני-זהר קיט: זהר-חדש הות). בחינות (בראשית יד, יד): "וירק את הניכיו", בחינות (משלי כב, ו): "חנוך לנער" וכו'.

"ושבר תשבר מצבתיהם" (שמות כג, כד)

צה.

(ח"ב ה, יא)

'שברים' (של 'תקיעת-שופר'), זה בחינת 'בטול אמונות-פזביות', בבחינת (שמות כג, כד): "שבר תשבר מצבתיהם" (תקוני-זהר לו.), הינו: בחינת 'בטול אמונות-פזביות', ו'תקון האמונה הקדושה', בחינת (תהלים קמה, טו): "עיני כל אליה ישברו".

וְזָהוּ בְּחִינַת (שמות כג, כה): "וְעַבַּדְתֶּם אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, וּבִרְדָּךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסִּירְתִי מִחֶלְקְךָ מִקְרָבְךָ".

"וְעַבַּדְתֶּם אֶת ה'" - "עבודה זו תפלה" (בבא-קמא צב:).

אָזִי: "וּבִרְדָּךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסִּירְתִי מִחֶלְקְךָ מִקְרָבְךָ" - הינו: שִׁיחָה לך רפואה על-ידי לֶחֶם וּמִים, על-ידי שִׁיתְּבָרְכוּ מִן שֶׁרֶשׁ הַכֹּל, דְּהֵינּוּ: "דָּבָר ה'", בְּחִינַת 'תפלה' - וְיִהְיֶה לְלֶחֶם וּמִים כַּח לְרִפְאוֹת כְּמוֹ עֲשָׂבִים'.

כִּי 'התחלקות הכחות', שְׁזָה הָעֵשֶׁב יֵשׁ לוֹ כַּח לְרִפְאוֹת חוֹלְאֵת פְּלוֹנִי, וְזָה חוֹלְאֵת פְּלוֹנִי, וְכִיּוֹצֵא בָּזֶה - כָּל חֲלוּקֵי כַחוֹתָם הוּא רַק לְמַטָּה.

אָבֵל לְמַעַלָּה בְּשֶׁרֶשׁ הַכֹּל, דְּהֵינּוּ "דָּבָר ה'" - הַכֹּל אֶחָד - וְאִין חֲלוּקֵי בֵּין לֶחֶם וּמִים, וּבֵין עֲשָׂבִים'.

וּכְשֶׁאֲוֹחֲזִין בְּה' שֶׁרֶשׁ, דְּהֵינּוּ "דָּבָר ה'", בְּחִינַת 'תפלה' - יְכוּלִין לְהַמְשִׁיךְ כַחוֹת הַרְפּוּאָה לְתוֹךְ לֶחֶם וּמִים, וְיִהְיֶה לוֹ רְפּוּאָה עַל-יְדֵי לֶחֶם וּמִים, בְּחִינַת: "וּבִרְדָּךְ אֶת לַחֲמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסִּירְתִי מִחֶלְקְךָ מִקְרָבְךָ", כַּנ"ל.

אֵךְ יֵשׁ שְׁלֹשׁ עֲבוֹדוֹת דְּסִטְרָא-אֲחָרָא, שְׁמַפְסִידִין עֲבוֹדוֹת הַתְּפִלָּה' - וְהֵם שְׁלֹשׁ מֵדוֹת:

(א) שְׁלֵא לְבַזוֹת שׁוֹם אָדָם, בְּחִינַת 'שְׁפִיכוֹת-דְּמִים'.

(ב) עֲבוּדָה-זָרָה. וְאִפִּילוֹ 'קִלְקוּל הָאֱמוּנָה' שְׂאִין הָאֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת עֲבוּדָה-זָרָה'.

(ג) 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית' - הֵינּוּ: מִי שְׂאִין שׁוֹמֵר הַבְּרִית כְּרֵאוּי, בְּחִינַת 'גְּלוּי-עֲרִיזוֹת'.

וְצָרִיךְ לְצֵאת מִשְׁלֹשׁ עֲבוֹדוֹת, שְׁלֹשׁ מֵדוֹת אֵלוֹ - וְאִזּוֹכִין לְעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה' - וְאִזּוֹכִין לְהַתְּרַפְּאוֹת בְּכֹל דְּבָר שְׁבַעוֹלָם, אִפִּילוֹ בְּלֶחֶם וּמִים, כַּנ"ל.

וְזָה פְּרוּשׁ (פְּסָחִים כה): "בְּכֹל מִתְּרַפְּאִין" - בְּכֹל דְּבָר שְׁבַעוֹלָם יְכוּלִין לְהַתְּרַפְּאוֹת. "חֲוִץ מֵעֲבוּדָה-זָרָה וְגְלוּי-עֲרִיזוֹת וְשְׁפִיכוֹת-דְּמִים" - דְּהֵינּוּ: 'שְׁלֹשׁ מֵדוֹת' הַנ"ל.

הֵינּוּ: כְּשִׁיוֹצֵא מִשְׁלֹשׁ מֵדוֹת אֵלוֹ - אִזִּי: "בְּכֹל מִתְּרַפְּאִין" - אִפִּילוֹ בְּלֶחֶם וּמִים, כַּנ"ל.

וְדַע: שִׁישׁ חֲלוּקֵי בֵּין ה' חוֹלְאֵת:

כִּי יֵשׁ 'חוֹלְאֵת' - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צוּמַח', כְּמוֹ שְׁזוֹרְעִין גְּרַעִין בְּאֶרֶץ וְהוּא נִרְקָב, וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ שְׁמַנּוֹנִית וְנִעֲשִׂין גִּידִין וְכוּ', עַד שְׁצוּמַח הַפְּרִי.

כְּמוֹ-כֵּן יֵשׁ 'חוֹלְאֵת' - שְׁגָדֵל בְּאָדָם כְּפֹה שָׁנִים.

וְיֵשׁ 'חוֹלְאֵת' - שֶׁהוּא בְּאָדָם בְּתוֹלְדָה מֵאָבִיו וְאִמּוֹ, וְאִינוֹ נִתְּגַלָּה אֶלָּא לְעַת זְקֻנּוֹתוֹ, וּבְשַׁעַת צְמִיחָתוֹ, הוּא נִסְתָּר וְנִעְלָם מֵעֵין כָּל חַי, וְאִין שׁוֹם אָדָם יוֹדַע מִמֶּנּוּ, רַק שִׁישׁ 'מְחוּשִׁים' שְׁנוֹלְדִים בְּאָדָם אִז, בְּעַת גְּדוּל הַחוֹלְאֵת, שֶׁהֵם סִימָנִים עַל ה' חוֹלְאֵת.

וְכֵן בְּרְפּוּאוֹת-הָעֲשָׂבִים יֵשׁ גַּם-כֵּן חֲלוּקִים: שִׁישׁ 'חוֹלְאֵת' - שִׁיּוּכֵל לְהַתְּרַפְּאוֹת עַל-יְדֵי 'עֵשֶׁב אֶחָד'.

וְיֵשׁ 'חוֹלְאֵת' גְּדוּל מְזָה - שְׁצָרִיכִין לְרְפּוּאוֹתוֹ לְהַרְפִּיב 'כְּפֹה עֲשָׂבִים' לְרְפּוּאָה.

ויש - שצריכין רפואות ממרחקים.

ויש 'חולאת' - שאין מועיל לו שום רפואה - פי ב'ח החולאת' גדול מ'ב'ח העשבים'. ובתחלת צמיחת החולאת, קדם שנצמח ונתגלה - היו יכולין לרפאות אותו בקל, רק שאז היה נעלם ונסתר מעיני כל, ואין יודע ממנו רק השם יתברך לבד.

אבל כשאוחזין בבחינת "דבר ה'", בחינת 'תפלה', כנ"ל - שאזי מקבלין הרפואה מכל הדברים שבעולם אפלו מלחם ומים, בבחינת: "בכל מתרפאין" - אזי יכולין להתרפאות אפילו בעת צמיחת החולאת, בעת שהוא נסתר מעין האדם, מאחר שאין צריך לרפואות כלל, רק רפואתו עלידי לחם ומים, כנ"ל.

על-כן גם אז בעת שעדין לא נתגלה ה'חולאת' - יוכל גם-כן להתרפאות עלידי לחם ומים שאוכל אז.

וגם כשנולד ונצמח המחלה, כגון כשאין זוכה להתרפאות מקדם - אזי גם-כן יוכל להתרפאות עלידי בחינת "דבר ה'", גם מ'מחלה גמורה', בבחינת: "וברך את לחמך וכו', והסירותי מחלה מקרבך" - הינו: 'מחלה גמורה'.

פי עלידי "דבר ה'" - יוכל להתרפאות לעולם, בכל דבר שבעולם, כנ"ל.

וזה שאמר חזקיה: "זה טוב בעיניך עשיתי" (מלכים ב, ג; ישעיה לח, ג), 'שפמך גאלה לתפלה, וגנז ספר הרפואות'.

והכל אחד - פי עלידי 'שפמך גאלה לתפלה', הינו: שגאל את התפלה מן הגלות - עלידייזה 'גנז ספר הרפואות' - פי כשנגאלת התפלה, אז

נופלים כל הרפואות, כנ"ל - פי נתרפאין עלידי "דבר ה'", כנ"ל.

ואזי: כל הדאקטורים מתבישין ברפואות שלהם - פי אזי אין כח לשום רפואה, פי כל העשבים חוזרים כחם לתוך התפלה, שהוא בחינת "דבר ה'", שהוא 'שרשם העליון'.

צז.

(ספר-המדות, אמונה ח"ב ה; רפואה ח"ב א)

דע: שיש לכל עשב ועשב, כח מיוחד לרפאות איזה חולאת מיוחדת.

וכל-זה אינו אלא למי שלא שמר אמונתו ובריתו, ולא שמר את-עצמו מלעבר על (אבות פ"ד מ"ג): "אל תהי בז לכל אדם".

אבל: (א) מי שיש לו 'אמונה' בשלמות. (ב) והוא גם-כן 'שומר הברית'. (ג) ומקיים: "אל תהי בז לכל אדם!" - אין רפואתו תולה בחלקי עשבים המיוחדים לחולאתו, אלא נתרפא בכל מאכל ומשקה, בבחינת (שמות כג, כה): "וברך את לחמך וכו'. ואין צריך להמתין עד שיתרמו עשבים המיוחדים לרפואתו.

"ויאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע"
(שמות כד, ז)
- ענייני "נעשה ונשמע" -

צח.

(ח"א כב, ט"י-יא; ח"א לג, ג;
ח"א לח, ז; ח"א סה, ד; ח"א קכ)

נמצאים ב'פרשת יתרו' - בפסוק (שמות כד, ז): "כל אשר דבר ה' נעשה".

"ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר"
(שמות כד, י)

"וכעצם השמים לטהר" (שמות כד, י)

צ.ט.

(ח"א ו, ה"ז)

על-ידי ה'דמימה' וה'שתיקה', נעשה בחינת 'חיריק', כמובא בתקונים (ז. - על שמות כד, י): "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר", "דא חיריק".

וזה בחינת (ישעיה סו, א): "והארץ הדם רגלי" - 'הדם' זה בחינת 'דמימה'.

וזה פרוש (תהלים מז, ד): "ידבר עמים תחתינו, ולאמים תחת רגלינו" - זה בחינת 'חיריק', נקודה התחתונה של אלה, שהוא בחינת: "ותחת רגליו", בחינת: "והארץ הדם רגלי".

ק.

(ח"א קא)

"יצב גבלת עמים למספר בני ישראל" (דברים לב, ח). "למספר", הוא לשון 'ספיר ונהיר', בחינת (שמות כד, י): "לבנת הספיר".

הינו: אחר 'אנפין-נהירין', שהם בחינת "מספר בני ישראל" - דהינו: על-ידי "שקבל עליו על-תורה" (אבות פ"ג מ"ה), שהיא בחינת 'אנפין-נהירין' - אחריהם: "יצב גבולות עמים", שהם בחינת 'אנפין-השוכין' - הינו: ש"מעבירין מננו על מלכות ועל דרך ארץ" (אבות שם).

קא.

(פתיח רבנו ז"ל, השיך לתורה נא, הנדפס בסוף הספר)

עקר ה'רע', הוא מחמת הרחוק מ'אחד' - כי ה'רע' הוא 'נגדיות', הוא 'נגד' רצונו של אדם; ו'נגדיות' אין שיך ב'אחד' - אלא ב'שנים', שאחד מתנגד לשני. אבל ב'אחד', אין שיך 'נגדיות'. נמצא: ש'אחד' הוא 'טוב'.

וכשהוציא את 'ישראל' מבח אל הפעל - אזי יצאו מבחינת 'אחד', כי נתפסים ב'מנין', כי שיך לומר שם 'שנים', והם נחשבים במספר בפני-עצמם.

ומפעלה הזאת שהוציא אל הפעל - נעשה ה'בחירה'. כי ה'בחירה' שיך ב'שני דברים', ועכשו שהם 'שנים', 'אב' ו'בן' - שיך 'בחירה'.

וזה בחינת 'טהור' - כי ה'טהרה', היא בין ה'קדשה' ובין ה'טמאה', ויכולין לעלות על-ידי ה'טהרה', מ'טמאה' ל'קדשה' - על-ידי שהוא בוחר ב'טוב'. וגם חסו-ושלום להפך - להפך.

וזה בחינת (שמות כד, י): "כעצם השמים לטהר" - כי ה'טהרה' היא בחינת שנעשה 'מספר' בפני-עצמו, שהוציא אותנו מבח אל הפעל. (עין בפנים; ובתורה ח"א נ"א השיך לזה).

"וְאַתְּנָהּ לָךְ אֶת לַחַת הָאֶבֶן" (שמות כד, יב)

קב.

(ח"א סא, ו)

על-ידי ה'ספרים' שנתחדשים על-ידי המחלקת' (עין בפנים) - נשלם התורה.

ואזי התורה בבחינת (שמות כד, יב): "לחת האבן" - שמקבלת הארה מבחינת אבן שתיה, ומשפעת בכל החכמות, ונמתקים כל הדינים.

כי כל דבר שבעולם - יש לו צמצום אחר בכמות ואיכות. וכל הצמצומים שבעולם - פלם נרשמים ב'אבן שתיה', 'שומנו השתת העולם' (יומא נד:), וכלם מקבלים מפנו, ושם המתקת כל הדינים, כי הוא בחינת 'חכמה-עלאה', בחינת 'קדשי-קדשים'.

שאר עניני הלוחות' - נמצאים בפרשת 'פי תשא'

"ומראה כבוד ה' כאש אכלת" (שמות כד, יז)

קג.

(ח"א נט, א)

מי שמשתדל תמיד לקרב בני-אדם לעבודת השם-יתברך, צריך לשמור עצמו שלא יתאחזו בו הקלפות והרע של אלו בני-אדם וכו'.

כי זה האיש, המשתדל לקרב ולעשות נפשות - הוא בונה בחינת: 'היכל-הקדש'.

'קדש' - זה בחינת (ישעיה ד, ג): "והנותר בירושלם קדוש יאמר לו". הינו: זה שבני-אדם נשארים דבוקים ב'יראה-שלמה' על-ידו, אף-על-פי שיש כמה וכמה שנפלו מקדשתם, אף-על-פי-כן מאלו שנשארו ב'יראה-שלם, על-ידי-זה: "קדוש יאמר לו".

ו'היכל' - זה בחינת: ה'כבוד' שנתפכד השם-יתברך וכו'. שעל-ידי שמקרבים עצמן לעבודת השם-יתברך אלו הרחוקים - זהו 'כבודו' יתברך שמו. ו'הכבוד' זהו בחינת 'היכל', בבחינת (תהלים כט, ט): "ובהיכלו בלו אמר כבוד".

ו'היכל-הקדש' הזה - מושך עצמו תמיד לשרשו, הינו ללב ש'עושהו, פי שם שרשו. כי מחמת הדברים שיצאו מעמק לבו של האיש הכשר, נכנסו בלבם וחזרו להשם-יתברך.

ו'היכל-הקדש' הזה - שורה ומלביש ה'רוח החיוני' שבלב האיש הכשר וכו'.

ומחמת ש'היכל' הנ"ל, נעשה מהנפשות אשר היו רחוקים עד הנה, ויש קלפות רבות השוכנים סביבם, ואפשר עכשו כשמלביש ה'היכל' את ה'לב' כנ"ל - אפשר שיתאחזו הסיושלום ה'חיצונים', ב'יצר מחשבות לבו" (בראשית ג, ה) של הכשר הזה.

והעצה על-זה: שיזמין מלאכי לבו, שהוא בחינת 'התלהבות הלב'! ש'התלהבות' הוא בחינת 'מלאכים', בבחינת (שמות ג, ב): "וירא אליו מלאך ה' בלבת אש" - ו'אש' הזה הוא שורה אותם!

”וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל הָהָר” (שמות כד, טו)
 – ענין ‘משה עלה למרום’ –

קה.

(שיר-נעים של רבנו ז"ל, בתחלת הספר)

”משה עלה למרום”, וענן לבושו. נמצא
 המחיב דבר עמו בכל פעם, ופרש
 מן האשה.

קו.

(ח"א רפ)

”ושבית שבי” (דברים כא, י) – זה בחינות
 ה'תורה', כמו שכתוב
 (תהלים סח, יט): ”עלית למרום שבית שבי”.

קז.

(ח"ב א, ב)

”בשעה שעלה משה למרום, אמרו
 מלאכי-השרת: מה לילוד אשה
 בינינו, אמר להם: לקבל תורה בא. אמרו:
 'אשר תנה הודך על השמים' (תהלים ח, ב)
 וכו'. אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה:
 החזר להם תשובה. אמר: אני מתירא שלא
 ישרפוני בהבל פיהם. אמר לו: אחז בכסא
 כבודי וכו'” (שבת פח:).

הינו: שנתן לו השם-יתברך עצה: לאחז
 ולהתקשר ב'שרשי-הנשמות', שהם
 בחינת 'פסא-הכבוד' – שעל-ידיה יהיה
 נצול מן קנאת המלאכים'.

קח.

(ח"ב ז, ח)

”בשעה משה למרום, מצאו
 להקדוש-ברוך-הוא שהיה
 קושר בתרים לאותיות. אמר לו: רבנו-
 של-עולם מי מעב על ידך. אמר לו:

ואז: גם 'היכל-הקדש' מקבל 'כח האש',
 ושורה את הקלפות גם מלהתאחז בו
 – בבחינת (שם כד, יז): ”וכבוד ה' פאש
 אכלת”.

ואש המלאך' הזה – נעשה מבחינת
 'משפט' שאדם שופט
 את-עצמו וכו'.

קד.

(ח"א סז, ח)

'רעמים' נעשין, על-ידי מה שנותנין
 'כבוד' ל'זקן' ששכח תלמודו,
 כמו שאמרו רז"ל (ברכות ח:): ”הזהרו בזקן
 ששכח תלמודו”.

כי ה'רעמים' נעשין: על-ידי שיוצאין
 'אדים' ו'קיטורים' חמים, ובאים בתוך
 ה'ענן', ונתלהבים שם, ועל-ידיה נקרע
 ה'ענן', ומזה נשמע 'קול הרעם'.

כמו-כן בשנותנין 'כבוד' ל'זקן' ששכח
 תלמודו, וה'שכחה' הוא בחינת
 'ענין דמכסין על עינין' (זהר פנחס רנב.),
 וכשנותנין לו 'כבוד', וה'כבוד' הוא בחינת
 'אש', בבחינת (שמות כד, יז): ”וכבוד ה' פאש
 אכלת”, והוא בא בתוך ה'ענן', בבחינת (שם
 טז, י): ”וכבוד ה' נראה בענן”, הינו: בתוך
 בחינת ה'ענין דמכסין על עינין”.

ואזי נקרע ה'ענן', ומזה נעשין בחינת
 'רעמים', בבחינת (תהלים כט, ג): ”אל
 הכבוד הרעים” – שעל-ידי ה'כבוד' נעשין
 'רעמים' (עין בפנים).

עֲתִיד אֶחָד לְעָמֵד וְעֵקִיבָא בְּן יוֹסֵף שְׁמוֹ, שִׁיחָהּ דּוֹרֵשׁ עַל כָּל קוּץ וְקוּץ תְּלִי תְּלִין שְׁל הַלְכוֹת. אָמַר לוֹ: רְבוּנוּ-שְׁלֵ-עוֹלָם רְאוּי שְׁתַּנְתָּן תּוֹרָה עַל-יָדוֹ. אָמַר לוֹ: שְׁתַּק בְּךָ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה" (מנחות כט:).

וְלִכְאוּרָה קָשָׁה: מָה אָמַר לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ 'שְׁתַּק' וְכוּ', הֲלֹא כָּבֵד אָמַר הַקָּשִׁיא? וּמָה זֶה שְׁתִּיקָה, מֵאַחַר שֶׁכָּבֵד הַקָּשָׁה מָה שֶׁהַקָּשָׁה!?

אֲךָ תִּכְבֵּד בְּשֵׁאמֹר מִשָּׁה הַקָּשִׁיא, נִפְל בְּשִׁכְלוֹ תְרוּץ עַל הַקָּשִׁיא. אֲךָ אִם הָיָה אוֹמֵר אֶת הַתְרוּץ, הָיָה נִכְנָס בּוֹ מִקִּיף אַחֵר, וְהָיָה בָּא עַל קָשִׁיא יוֹתֵר חֲזָקָה וּרְחֻבָּה מִבִּתְחִלָּה.

עַל-כֵּן אָמַר לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ "שְׁתַּק" עַל ה'תְרוּץ' - הֵינּוּ: שִׁישְׁתַּק וְלֹא יִגְלֶה אֶת ה'תְרוּץ' - בְּדִי שְׁלֹא יָבוֹא עַל 'קָשִׁיא' יוֹתֵר חֲזָקָה מִבִּתְחִלָּה.

וְזָהוּ: "שְׁתַּק, כֵּן עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה" - הֵינּוּ: שֶׁתִּכְבֵּד בְּשִׁמְגֻלִין ה'שִׁכְל הַפְּנִימִי, אֲזִי עוֹלָה בְּמַחֲשָׁבָה 'שִׁכְל אַחֵר חֲדָשׁ' - כִּי נִכְנָס 'מִקִּיף אַחֵר' לַפְּנִים - וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְשִׁתַּק, בְּדִי שְׁלֹא יָבוֹא ל'מִקִּיפִים' שְׁאִין צְרִיכִין לְהַשִּׁיגֵם.

'מִשָּׁה' הָיָה לְמַעְלָה מִן ה'מַחֲשָׁבָה' - לְכַף הָיָה יוֹדֵעַ אֶת ה'תְרוּץ', כִּי הַשִּׁיג בְּחִינַת 'בְּתֵרִי אוֹתִיּוֹת'.

קט.

(ח"ב פב)

כָּל דְּבַר שֶׁנִּמְשָׁךְ מִמְּקוֹם גְּבוּהָ נִקְרָא 'שְׁבִי', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים סח, יט): "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי".

קי.

(שיחות הר"ן פו)

מָה שְׁנוֹתֵנִין לְהַחֲתִין 'מַעוֹת' שְׁקוֹרִין 'דְּרָשָׁה-גְּעֵשׂאנָק' [דוּרוּךְ-דְּרָשָׁה], לְרַמֵּז: "עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִיתָ שְׁבִי" (תהלים סח, יט), בְּשְׁבִיל-זֶה: "לְקַחְתָּ מִתְּנוּת" (שם).

קיא.

(ספורי מעשיות, מעשה יב מ'בעל-תפלה')

וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם [עַל ה'יָד' שֶׁל ה'מִלְכָּד' ה'דְּרָךְ' מַעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ 'דְּרָךְ וְנִתִּיב' שְׁעַל-יָדוֹ יְכוּלִין לְעֲלוֹת מֵאָרֶץ לְשָׁמַיִם (כִּי אִי-אֶפְשֵׁר לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם, מִחֲמַת שְׁאִין יוֹדְעִין הַדְּרָךְ, וְשֵׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדְּרָךְ לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם)].

וְהָיָה נִרְשָׁם שֵׁם כָּל הַדְּרָכִים שִׁישׁ מַעוֹלָם לְעוֹלָם.

כִּי 'אֲלִיָּהוּ' עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ פְּלוּגִי, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ.

ו'מִשָּׁה רְבוּנוּ' עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ גַּם-כֵּן.

וְכֵן 'חֲנּוּד' עָלָה לְשָׁמַיִם בְּדְרָךְ אַחֵר, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם גַּם אוֹתוֹ הַדְּרָךְ וְכוּ'.

"וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעָנָן" (שמות כד, יח)

קיב.

(ח"א נח, א"ב)

'מִשָּׁה' הָיָה נִשְׁמָתוֹ כְּלוּל מ'שְׁלֹשָׁה אַבוֹת' (תקוני-זהר קיב. הַשְּׁמִטוֹת-הַזֶּהֶר ח"א רסז:), וְהָיָה לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ אֵלָיו ה'שְׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת': (א) 'בְּאֵר' (ב) 'וְעֵנָן' (ג) ו'מֵן'. כִּי "כָּלֵם [כָּל הַשְּׁלֹשָׁה הַשְּׁפָעוֹת] חֲזְרוּ בְּזִכּוֹת מִשָּׁה" (תענית ט).

קיד.

(ח"א ח, ב-בסוף)

עקר 'רוח-החיים' הוא בתורה, כמו שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים", הוא ה'תורה'. והצדיקים דבקים בתורה, ועל-פן עקר ה'רוח-החיים' הוא אצלם וכו'.

וזה בחינת (בבא-בבא ע"ד): "וזקיף רמחא" - 'רומח' הוא בחינת 'רוח מ"ם', בחינת (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - הינו: 'התורה שנתנה לארבעים יום', ששם ה'רוח-החיים' - בלומר: שה'צדיק' היה לו בחינת ה'רוח' שמקבל מה'תורה'.

קטו.

(ח"א יג, א-ב-ג-ה-ו)

עקר 'קבלת-התורה', על-ידי ה'שכל', שהוא 'משה-משיח' וכו'.

ומי שיש לו בחינת 'משה-משיח' - יוכל לקבל 'תורה', ויכול להמשיך 'הארת התורה' ללמד שאר בני-אדם.

פי 'התגלות-התורה' בא מ'יחודא דקדשא-בריך-הוא ושכינתה'. ו'יחודם' על-ידי 'העלאת נפשות ישראל', בבחינת 'מייך-נוקבין'. וה'חכם' יכול לקח ה'נפשות' ולהעלותם בבחינת 'מייך-נוקבין', בבחינת (משלי יא, ל): "ולקח נפשות חכם". ועל-ידי ה'יחוד' הזה נולד ה'תורה'.

וכשעולה ה'חכם' עם ה'נפשות', בבחינת (שם כא, כב): "עיר גברים עלה חכם" - ונפש' זה בחינת 'רצון', שכל אלו הבאים ל'חכם-הדור', כל אחד יש לו איזהו רצון.

"באר מים חיים" (בראשית כו, יט) - זה בחינת 'אברהם', מימי החסד. ו'אברהם התחיל להפך בארות' (שם כא, כה; כו, ט"ו).

ענן' - זה בחינת 'יצחק', בחינת (דברים ה, יא): "השף ענן וערפל", בחינת (בראשית כז, א): "ותכהין עיניו מראת".

מן' - זה בחינת 'יעקב', בחינת (תהלים עח, עא): "לרעות ביעקב עמו".

ו'משה' שהיה כלול מ'אבות', נאמר בו (שמות ב, טז): "וישב משה על ה'באר", וכתוב בה (שם כד, יח): "ויבא משה בתוך הענן"; וכתוב בה (שם טז, טז): "ויאמר משה אלהם, 'הוא' הלחם". 'הוא' דיקא, קאי על 'משה' בעצמו - שבזכותו אכלו ה'מן'.

ויהי משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה" (שמות כד, יח) - ענין 'ארבעים יום של התורה'

קיג.

(ח"א ג)

התקון שיוכל לשמע נגינה' מפל אדם, הוא על-ידי שילמד בלילה 'תורה' שבעל-פה, הינו: 'גמרא' שהיא בחינת 'לילה'.

כדאיתא במדרש (מדרש תהלים יט): "כשהיה משה בהר 'ארבעים יום וארבעים לילה' (שמות כד, יח) - כשהיה לומד 'תורה-שבכתב' היה יודע שהוא יום, וכשילמד 'תורה' שבעל-פה' היה יודע שהוא 'לילה'".

וְהַצְדִּיק לֹקַח כָּל הַרְצוֹנוֹת וְעוֹלָה עִמָּהֶם
 - עַל־יְדֵי־זֶה (שם): **וַיֵּרֶד עִז**
מִבְּטָחָהּ.

בְּבַחֲיִנַת (יחזקאל א, יד): **"וְהַחֲיִית רְצוֹא**
וְשׁוֹב". "רְצוֹא" - בְּעֵלְיֹת־
 הַנֶּפֶשׁוֹת, "וְשׁוֹב" - בְּחֲזֵר־הַנֶּפֶשׁוֹת, עִם
 הַתְּגִלוֹת־הַתּוֹרָה.

וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּנָא דְּמִרְכַּבְתָּא עֲלָאָה'
 ו'מִרְכַּבְתָּא תַּתְּאָה' - שְׁעַלְיְדֵי ה'חֶכֶם'
 שְׁלֹקַח ה'נֶפֶשׁוֹת' וְעוֹלָה עִמָּהֶם - נִתְּתַקְּנוּ
 'שְׁנֵי הַמִּרְכַּבּוֹת'. כִּי יֵשׁ 'אַרְבַּע חֵיִוֹת בְּבַחֲיִנַת
 נֶפֶשׁ' וְכוּ', וַיֵּשׁ 'אַרְבַּע חֵיִוֹת בַּתּוֹרָה' וְכוּ'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בבא-בתרא עג:): **"אֲשַׁתְּעוּ לִי**
נְחוּתֵי יַמָּא, בֵּין גַּלְא לְגַלְא
תְּלַת מְאָה פְּרָסִי, וְרוּמְיָא דְּגַלְא תְּלַת מְאָה
פְּרָסִי. זְמַנָּא תְּדָא הוּי אֲזַלִּינן בְּאַרְחָא, וְדַלִּינן
גַּלְא, עַד דְּחֲזִינן בִּי מַרְבַּעְתָּא דְּכּוּכְבָּא זּוּטָא,
דְּהוּי כְּמַבְזַר אַרְבַּעִין גְּרִינָא בְּזָרָא דְּחַרְדְּלָא."

[ספרו לי 'יורדי-הים': בין גל לגל יש שלש-מאות פרסה, וגובה הגל שלש-מאות פרסה. פעם אחת היינו מהלכים בדרך הים, והגביה אותנו הגל לרקיע, עד שראינו מקום שכִּיבְתוּ (מושב) של כוכב קטן שבקטנים. שהיה בגדל שטח, של זריעת ארבעים פור חרדל].

"נְחוּתֵי יַמָּא" - הֵינּוּ 'מְמַשִּׁיכֵי יַמָּא'
 דְּאֹרִיתָא' לְזֶה הָעוֹלָם וְכוּ'.
 וְהַ'גַּלִּים' הֵם הַנֶּפֶשׁוֹת' וְכוּ'.

"וְדַלִּינן גַּלְא" - הֵינּוּ: שְׁדַלִּינן הַנֶּפֶשׁוֹת
 לְמַעַלָּה, בְּבַחֲיִנַת: **"עִיר**
גְּבוּרִים עָלָה חֶכֶם."

"עַד דְּחֲזִינן בִּי מַרְבַּעְתָּא דְּכּוּכְבָּא זּוּטָא" -
 הֵינּוּ: שְׁגַרְמָנוּ 'זּוּטָא עֲלָאָה'.

"מַרְבַּעְתָּא" - זֶה בְּחִינַת 'זּוּטָא', כְּמוֹ
 שְׁכַתוּב (תהלים קלט, ג): **"אֲרָחֵי**

וְרַבְעִי". 'שְׁכִינְתָא' נִקְרָאת בְּשַׁעַת 'זּוּטָא':
"כּוּכְבָּא זּוּטָא, כְּמוּכָא בְּזַהַר (בְּלֶק קצא):
"אֲתַעֲבִידַת נִקְדָּה זְעִירָא מְגוּ רְחִימְתָּא, כְּדִין
אַתְּחַבְּרָא בְּבַעְלָה".

"וְהוּהוּ כְּמַבְזַר אַרְבַּעִין גְּרִינָא בְּזָרָא
דְּחַרְדְּלָא" - כְּמוּכָא בְּזַהַר (פְּנִיחָס
 רמט:): **"הֵאֵי חֵיָה כִּד אֲתַעֲבְרָא, אֲסַתְתַּמַּת**
וְלֹא יִכִּילַת לְאֹלְדָא, עַד דְּאֲתִיָּא נְחָשׁ וְנִשְׁדָּד
בְּעִרְיָתָא, כְּדִין אֲתַפְתַּחַת וְנִפְקַ מִנָּה דְּמָא,
וְהִיא שְׁתִּית לְדְמָא - וְאַחַר־כֵּן אֹלְדִיתָא."

[אותה חיה - בשעה שמתעברת, נסתמת, ואינה יכולה לילד. עד שמגיע 'נחש', ונושך לה באותו-מקום פעמים - ואז נפתחת ויוצא ממנה דם, והיא שונה הדם - ונפתחת ויוולדת. (עירושם בזהר)].

וְזֶה בְּחִינַת **"בְּזָרָא דְּחַרְדְּלָא"** - הֵינּוּ בְּחִינַת
 'טַפַּת דָּם בְּחַרְדְּל' דְּנִפְקַ מִנָּה, מִחַמַּת
 הַנְּשִׁיכָה בְּבֵית־הַזֶּרַע. **"בְּזָרָא"** - פִּרְשׁ רַש"י:
"בֵּית זֶרַע".

"וְאַחַר־כֵּן אֹלְדִיתָא" - וְהַ'תּוֹלְדָה' הַזֹּאת
 הִיא הַ'תּוֹרָה' כִּנ"ל, וְהַתּוֹרָה
 הַזֹּאת הִיא הוֹלְכַת דְּרֹךְ 'אַרְבַּעִים יוֹם', הֵינּוּ
 בְּחִינַת: **"שְׁאֵר חֵיִוֹתָא, שְׁהֵם 'אַרְבַּעִים',**
עֲשָׂרָה לְכָל סֵטֶר", כְּמוּכָא שָׁם (בְּזַהַר הַנ"ל).

וְזֶה בְּחִינַת: **"אַרְבַּעִין גְּרִינָא",** בְּחִינַת
"אַרְבַּעִין חֵיִוֹתָא", שְׁהֵם 'אַרְבַּעִים
 יוֹם שֶׁל הַתּוֹרָה'.

קטז.

(ח"א לו, ב)

גַּם אוֹתִיּוֹת 'בְּלַע'ם' מְרַמְזִין: שְׁהוּא
 בְּקַלְפָּה כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה.

כִּי ב' - הִיא הַתְּחֵלַת הַתּוֹרָה. וְל' - הִיא
 'סוּף הַתּוֹרָה'. וְע' - כְּנֶגֶד 'שְׁבַע־סָפָנִים'.
 וּמ' - כְּנֶגֶד 'אַרְבַּעִים יוֹם שְׁנַתְּנָה תּוֹרָה'.

הַפְּטוֹת פְּרֻשַׁת מִשְׁפָּטִים

– בְּשֵׁאינו חל שַׁבַּת שְׁקָלִים –

”הֲנַנִּי קוֹרָא לְכֶם דְּרוֹר נָאִם ה' אֶל הַחֶרֶב”
(יִרְמְיָה לז, יז)

”אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֻקוֹת
שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי” (יִרְמְיָה לג, כה)

א.

(לקוטי-הלכות, הפקד ונכסי-הגר ג, א)

מִי שֵׁאינו מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עַל תּוֹרַה וּמִצְוֹת – הוּא בְּחִינַת מְפָקֵר. וּבִאֲמַת הוּא הַפְּקֵר – כִּי נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ שְׁמִירָתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַכֵּל יִכּוֹלִין לְשַׁלֵּט בּוֹ.

וְכִמּוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּכֻלְיֵי-יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁחָטְאוּ בְיָמֵי בֵּית רֵאשִׁיז, שֶׁנִּבְּאוּ לָהֶם הַנְּבִיאִים שִׁיחִיָּה כִּמּוֹ הַפְּקֵר, וְיִשְׁלְטוּ בָהֶם הָעֶבְרִים, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב בְּיִרְמְיָה (לז, יז): ”הֲנַנִּי קוֹרָא לְכֶם דְּרוֹר נָאִם ה' אֶל הַחֶרֶב” וְכוּ', וּפִרְשׁ רַש"י שָׁם: ”הֲנַנִּי קוֹרָא לְכֶם דְּרוֹר מֵאֵתִי, שֵׁאיני אֲדוֹן לְכֶם, וְתִהְיֶה הַפְּקֵר אֶל הַחֶרֶב” וְכוּ'. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּכַמָּה פְּסוּקִים.

וְזֶהוּ בְּחִינַת חֶרֶב הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ – כִּי מִחֻמַּת עוֹנוֹתֵיהֶם, הַפְּקֵר הַשָּׁם-יִתְבַּרֵךְ אֶת הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, עַד שֶׁשְׁלְטוּ בּוֹ יְדֵי זָרִים.

כִּי קִדְּם קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, וְכֵן כְּשֶׁעוֹזְבִין אֶת הַתּוֹרָה וְאֵין מְקַיְמִין אוֹתָהּ חֲסִי-וְשָׁלוֹם – אֲזִי הָעוֹלָם חֲסִי-וְשָׁלוֹם בְּבְחִינַת הַפְּקֵר. כִּי עַקֵר קִיּוּם-הָעוֹלָם, הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה.

ב.

(ח"א לא, ג-ד)

וְדַע: שֵׁאֵין קִיּוּם אֱמוּנָה, אֶלָּא עַל-יְדֵי בְּחִינּוֹת בְּרִית, בְּבְחִינּוֹת (תְּהִלִּים פט, כט): ”וּבְרִיתִי נֶאֱמַנְתָּ לִּי”.

וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּרִית בְּשַׁבַּת, כִּמּוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת לא, יז): ”בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל” וְכוּ'.

וְזֶה (יִרְמְיָה לג, כה): ”אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי” – כִּי ”חֻקוֹת שָׁמַיִם וָאָרֶץ”, הֵינּוּ: ה'צְלָצְלִים, תְּלוּוִים בְּבְרִית.

וְדַע: שֶׁהַיְסוּדִים שֵׁישׁ לְאָדָם בְּדַרְכֵים – הֵיא בְּסִפַּת צְלָצְלֵי-הַרְקִיעַ. כִּי ”אֵין לָךְ דְּבַר מִלְמֻטָּה, שֵׁאֵין לִּי כּוֹכַב מִלְמַעְלָה” (בְּרֵאשִׁית-דְּבָרָה י, ז). יֵשׁ כּוֹכָבִים שֶׁהֵם מְגַדְלִים מִיָּנִי עֲשָׂבִים, בְּאִיזָהוּ מְקוֹמוֹת שֶׁהֵם מְאִירִים; וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחַיְבִים שִׁיחָא דְּרֵךְ בְּנֵי-אָדָם בְּמְקוֹמוֹת שֶׁהֵם מְאִירִים; וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחַיְבִים שִׁיחִיָּה מְדַבֵּר; וְיֵשׁ שֶׁהֵם מְחַיְבִים שִׁיחָא יְשׁוּב.

וְלִפִּי ה'הַתְּנוּצָצוֹת הַכּוֹכָבִים' עַל הַמְּקוֹם, כֵּן הַמְּקוֹם מִתְּנַהֵג.

וְהַכֵּל תְּלוּי בְּבְרִית, בְּבְחִינּוֹת: ”אִם לֹא בְרִיתִי” וְכוּ'.

ג.

(לקוטי הלכות, מילה ג, ב)

זֶה פְּלִיאָה גְּדוּלָה, מְדוּעַ לֹא נָתַן הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ אֶת הַתּוֹרָה, מִיַּד תַּכְּף בְּעַת
 'בְּרִיאַת־הָעוֹלָם', בַּשָּׁעָה הָרִאשׁוֹנָה, כִּי הָלֹא
 בְּאִמַּת אֵין שׁוּם חַיּוֹת לְעוֹלָם בְּלֹא הַתּוֹרָה,
 וְעַקֵּר 'קִיּוּם־הָעוֹלָם' הוּא רַק עַל־יַדִּי
 הַתּוֹרָה וְכוּ', וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִרְמְיָה לֵג, כה): "אִם
 לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֲקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ
 לֹא שָׁמַתִּי"!

אֲךְ בְּאִמַּת: הַכֹּל הָיָה לְטוֹבָתָנוּ. כִּי אִם הָיָה
 נוֹתֵן אֶת הַתּוֹרָה, מִיַּד בְּעַת 'בְּרִיאַת־
 הָעוֹלָם', וְלֹא הָיָה שׁוּם קִיּוּם לְעוֹלָם בְּלֹא
 הַתּוֹרָה, וְאַחֲרֵי־כֵן תַּכְּף בַּשָּׁהֲאָדָם הָיָה עוֹבֵר
 חֲסוֹן־שְׁלוֹם עַל 'דְּבַר־תּוֹרָה' - לֹא הָיָה יָכֹל
 לְהִתְקַיֵּם אֲפֹלוּ שָׁעָה אַחַת, וְכֹל הָעוֹלָם לֹא
 הָיָה יָכֹל לְהִתְקַיֵּם בְּכֹל, וְהָיָה נִחְרַב הָעוֹלָם
 חֲסוֹן־שְׁלוֹם וְכוּ'.

בְּשִׁבְלֵי־זֶה הוּא טוֹבָה גְּדוּלָה, מֵהַ שְׁהָיָה
 הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם 'עֲשׂוּרִים־
 וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת' בְּלֹא הַתּוֹרָה, וְהָיָה מְקַיֵּם

הָעוֹלָם בְּ'חֶסֶד־חַנּוּם' לְבַד, שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'הַתּוֹרָה־הַנֶּעְלָמָה'.

וּבְזֶה הָרְאָה לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: שְׂאֵף־עַל־פִּי
 שְׁעַקֵּר 'בְּרִיאַת־הָעוֹלָם', הָיָה רַק
 בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה וְכוּ' - אֵף־עַל־פִּי־כֵן הוּא
 בְּרַחֲמָיו יָכוֹל לְקַיֵּם הָעוֹלָם 'עֲשׂוּרִים־וְשִׁשָּׁה
 דוֹרוֹת', בְּלֹא הַתּוֹרָה.

וְעַל־כֵּן גַּם עֲכָשׁוּ שְׁנֵתָנָה 'תּוֹרָה' - אֵף־
 עַל־פִּי־כֵן, בְּעַת שְׁבִטְלִין מִן
 הַתּוֹרָה, אוֹ אֲפֹלוּ בַּשָּׁאָחַד עוֹבֵר חֲסוֹן־שְׁלוֹם
 עַל 'דְּבַר־תּוֹרָה', אֵף־עַל־פִּי־כֵן אֵין הַשֵּׁם־
 יִתְבָּרַךְ מִחְרִיב הָעוֹלָם, רַק מְקַיֵּם הָעוֹלָם
 בְּחֶסֶדּוֹ, בְּהַ'חֶסֶד־חַנּוּם' שֶׁהָיָה מְקַיֵּם הָעוֹלָם
 'קִדְּם קַבְּלַת־הַתּוֹרָה'.

וְזֶה בְּחִינַת "תְּשׁוּבָה שֶׁקִּדְּמָה לְעוֹלָם"
 (פְּסָחִים נד.) - כִּי 'תְּשׁוּבָה' הִיא 'לְמַעַלָּה־
 מִהַתּוֹרָה', בְּחִינַת 'חֶסֶד־חַנּוּם' הַנִּלְכָּל, בְּחִינַת
 'הַתּוֹרָה־הַנֶּעְלָמָה' הַנִּלְכָּל שֶׁהָיָה מְקַיֵּם הָעוֹלָם
 'קִדְּם מִתַּן־תּוֹרָה'.

לקוטי תפלות

פרשת משפטים

מפתח התפלות

[ו] "ורפא ירפא" - שנוצפה ל'בטחון' בשלמות, שהשם יתברך יכול לרפאות אותנו בלי שום עסקי רפואות (ח"א סב).

[ז] "ורפא ירפא" - שנוצפה שלא נצטרך לעסק עם דאקטורים ורופאים, כי אין לנו שום סמיכה עליהם, כפי-אם עליך לבד בורא רפואות (ח"א קז).

[ח] "ורפא ירפא" - שנוצפה להנצל מפל מיני חלאים ומכאובים, ותשלח רפואה שלמה לכל חולי ישראל (ח"א קלו).

[ט] "ורפא ירפא"; "ועבדתם את ה' אלקיכם, וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך" - שנוצפה לגאל התפלה מן הגלות; ועל-ידי-נצפה להכניע ולבטל כל הרפואות של הרופאים, ויתגלה האמת: שכל הרופאים הם רק על-ידי "דבר ה'" לבד; ונצפה להמשיך כל הרפואות על-ידי "דבר השם" של התפלה לבד, ללחם ולמים, ולתוך כל המאכלים ומשקאות שנאכל ונשתה; ונצפה לרפואה קדם למכה (ח"א בא).

[י] "ורפא ירפא"; "ועבדתם את ה' אלקיכם, וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך" - שנוצפה להנצל מהרופאים ודאקטורים הרוצחי-נפשות; ונצפה לתן ממון על פדיון, ועל-ידי-נצפה לרפואה שלמה (ח"א בג).

[א] "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - שנוצפה ל'משפט דקדשה' - לישוב דעתנו בכל יום, ולשפט עצמנו על כל הענינים והמעשים שאנו עושים, אם ראוי לעשות ככה, ולבלות ימינו במעשים פאלה; ועל-ידי-נצפה ל'יראת-השם' בשלמות, ולהנצל מ'יראות-נפולות', שלא נירא ונפחד משום דבר, רק את ה' אלקינו (ח"א טו).

[ב] "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - שנוצפה לעסק במשא-ומתן באמונה; ושתהיה מחשבתנו דבוקה בהתורה, בשעת המשא-ומתן - ועל-ידי-נצפה להנצל, שלא נצטרך לבא ל'דין-תורה' (ח"א קמח).

[ג] "רק שבתו יתן, ורפא ירפא" - שנוצפה על-ידי 'קדשת שבת קדש', ל'רפואת-הנפש' ו'רפואת-הגוף' (ח"א נח).

[ד] "ורפא ירפא" - שנוצפה שתפלותינו, יהיו רק בשביל נשמתנו, אפלו התפלות של רפאנו ו'ברך עלינו', תהיה פונתנו, בשביל רפואת נשמתנו ופרנסתה; ונצפה להאמין, שאתה "טוב לכל", לכל הדברים הנצרכים (תפלות-ותחנונים, השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א יד).

[ה] "ורפא ירפא" - שנוצפה להקים האמונה הנפולה, ונצפה לתקן 'אמונת-חכמים' בשלמות באמת; ועל-ידי-נצפה לרפואה שלמה (ח"א נז).

[ית] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְשַׁלֵּם מִהֶרָה כָּל הַהֲלוֹאוֹת וְהַחֻבוֹת, וְלִהְנַצֵּל מֵעֲבֹשׁוֹ מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת (ח"א סו).

[יט] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְפָרְנֶסָה בְּרוּחַ, וְלִהְנַצֵּל מֵעֲבֹשׁוֹ מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת; וְלִסְלַק וְלְשַׁלֵּם כָּל הַחֻבוֹת שְׂאֵנוּ תִיבִים מִפְּבֵר, וְגַם לְשַׁלֵּם כָּל הַגְּזֻלוֹת (ח"א סח-סט).

[כ] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְפָרְנֶסָה בְּהִרְחָבָה גְּדוּלָה, וְלִהְנַצֵּל מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת לְעוֹלָם, וְלִסְלַק וְלְשַׁלֵּם כָּל הַחֻבוֹת שְׂאֵנוּ תִיבִים מִפְּבֵר (ח"ב ה).

[כא] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְפָרְנֶסָה וְלִכְלֵ צְרִכֵינוּ, בְּכַבּוּד וּבִנְחֹת וּבְהִרְחָבָה, וְלִהְנַצֵּל מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת, וְלִסְלַק וְלְשַׁלֵּם מִהֶרָה כָּל הַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת שְׂאֵנוּ תִיבִים מִפְּבֵר (ח"ב יז).

[כב] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְפָרְנֶסָה בְּהִרְחָבָה גְּדוּלָה, וְלִהְנַצֵּל מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת, וְלִסְלַק וְלְשַׁלֵּם כָּל הַחֻבוֹת שְׂאֵנוּ תִיבִים מִפְּבֵר (ח"ב נג).

[כג] "וְאֲנִשִּׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּ לִי, וּבִשׂוֹר בְּשׂוּדָה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִכָּל מִינֵי מֵאֲכָלוֹת-אֲסוּרוֹת, שֶׁלֹּא יִפְגְּסוּ לְתוֹךְ פִּינוּ, וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ (ח"א יז).

[כד] "וְאֲנִשִּׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּ לִי, וּבִשׂוֹר בְּשׂוּדָה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִמֵּאֲכָלוֹת-אֲסוּרוֹת; וְשֶׁלֹּא נִכְשָׁל לְעוֹלָם בְּנִבְלוֹת וּטְרֵפוֹת; וְשְׂנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִשׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים; וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ שְׁפַע טוֹבָה וּבִרְכָה (ח"א לז).

[כה] "מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחַק" - שְׂנֹזֶפֶה לְמַדַּת הָאֱמֻת, וְלְדַבֵּר דְּבָרֵי אֱמֻת' תְּמִיד; וְשֶׁלֹּא יֵצֵא שׁוֹם דְּבַר שֶׁקֶר' מִפִּינוּ, אֲפֹלּוּ בְטָעוֹת (ח"א מז).

[כו] "מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחַק" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִן הַשֶּׁקֶר, שֶׁלֹּא יֵצֵא שׁוֹם דְּבַר שֶׁקֶר' מִפִּינוּ לְעוֹלָם, אֲפֹלּוּ בְטָעוֹת (ח"א נא).

[כז] "מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחַק" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִדְּבַר שֶׁקֶר, אֲפֹלּוּ בְטָעוֹת; רַק לְדַבֵּר דְּבָרֵי אֱמֻת' תְּמִיד (ח"ב ב).

[יא] "וְרַפָּא יִרְפֵּא" - שְׂנֹזֶפֶה בְּזִכּוֹת ה'צְדָקָה, לְרַפּוֹאָה שְׁלֵמָה, וְלִהְיוֹצִיא הַקְּלָקוּלִים וְהַלְחוֹת וְהַדָּמִים הַעֲבוּרִים מִתּוֹךְ מַכּוֹת חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל (ח"ב ד).

[יב] "וְרַפָּא יִרְפֵּא" - שְׂנֹזֶפֶה לְאִמּוּנָה-שְׁלֵמָה בְּאֱמֻת, וְלִהְנַצֵּל מִפְּגַם-הָאִמּוּנָה; וְנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִמַּכּוֹת הַמַּפְלְאוֹת, הַבָּאִים עַל פְּגַם-הָאִמּוּנָה, שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם שׁוֹם רְפוּאוֹת, וְלֹא תִפְלֶה וּזְכוֹת-אֲבוֹת; וְתִבְטַל וְתִסִּיר כָּל הַמַּכּוֹת הַמַּפְלְאוֹת וְחָלִים רְעִים וְנֶאֱמָנִים; וְנֹזֶפֶה שֶׁכָּל אֶחָד יֹאכַל וְיִשְׁתֶּה מִמָּה שֶׁהוּא צָרִיךְ לְרַפּוֹאָתוֹ, וְיִהְיֶה מְלַבֵּשׁ בָּהֶם כָּל הַרְפוּאוֹת (ח"ב ה).

[יג] "וְרַפָּא יִרְפֵּא" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, וְלִהְמַשִּׁיךְ הַרְפוּאָה עַל-יְדֵי-זֶה; וְשְׂנֹזֶפֶה לְהַשְׁמֵר וְלִהְנַצֵּל מִכָּל מִינֵי חֲלָאִים, שְׂבָאִים עַל-יְדֵי מְרָה-שְׁחוּרָה וְעֲצָבוּת (ח"ב נא).

[יד] "וְרַפָּא יִרְפֵּא" - שְׂנֹזֶפֶה לְרַחֵק עֲצָמֵנוּ מִרוּפָאִים וְדַאקְטוּרִים, וְלִסְמֹךְ רַק עַל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ; וְלִהְרַבּוֹת בְּאֱמִירַת תְּהִלָּים, וְלִבְטַח עַל אֱמִירַת הַתְּהִלָּים, שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי-זֶה (ח"ב מט).

[טו] "וְכִי יִנְצוּ אֲנָשִׁים, וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה, וְיִצְאוּ יְלָדֶיהָ, וְלֹא יִהְיֶה אֶסוֹן, עֲנוּשׁ יַעֲנֹשׁ וְגו'. וְאִם אֶסוֹן יִהְיֶה וְנִתְתָּה נַפְשׁ תַּחַת נַפְשׁ" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִנְצִיל מִמַּחְלָקוֹת; וְשֶׁלֹּא יִגְרַם ה'מַחְלָקוֹת, לְפָרְסֵם מִפָּרְסָמִים קֹדֶם זְמַנָּם; וְשְׂנֹזֶפֶה שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִגְלֶה בְּעוֹלָם, ה'דֶּרֶךְ-הַקֹּדֶשׁ' שְׁלוֹ; וְשֶׁלֹּא יִתְפָּרְסֵם שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם זְמַנוּ, עַד שֶׁיִּגִיעַ הַזְּמַן הָרְאוּי, לְגִלוֹת ה'דֶּרֶךְ-הַקֹּדֶשׁ' שְׁלוֹ בְּעוֹלָם; וְלֹא יָמוּת שׁוֹם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל קֹדֶם זְמַנוּ; וְשֶׁלֹּא יִגְרַם ה'מַחְלָקוֹת, לְהַפִּיל נַפְלִים חֲלִילָה, וְלֹא יִגִיעַ שׁוֹם הַזֶּקֶק, לֹא לְדֶרֶךְ-הַקֹּדֶשׁ' בְּעֲצָמוֹ, וְלֹא לְהֶאֱנָשִׁים הַנִּכְנָסִים בּוֹ לְגִלוֹתוֹ (ח"ב יט).

[טז] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּחֻלְקָנוּ, וְלִהְנַצֵּל מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת, וּמְלַרְדֵּף אַחֲרֵי מוֹתְרוֹת (ח"א כג).

[יז] "אם כִּסֵּף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי" - שְׂנֹזֶפֶה לְפָרְנֶסָה, וְלִהְנַצֵּל מַחֻבוֹת וְהֲלוֹאוֹת (ח"א נו).

☪ [א] לקוטי תפלות ח"א טו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א טו,
'מי שרוצה לטעם טעם אור-הגנוז')

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם"
(שמות כא, א)

שנזכה ל'משפט דקדשה' - לישוב דעתנו בכל יום, ולשפט עצמנו על כל הענינים והמעשים שאנו עושים - אם ראוי לעשות ככה, ולבלות ימינו במעשים כאלה; ועל-ידי-זו נזכה ל'יראת-השם' בשלמות, ולהנצל מ'יראות-נפולות', שלא נירא ונפחד משום דבר, רק את ה' אלקינו

אנא יהוה, זפני ברחמיך הרבים וחסדיך העצומים, לבל אאבד את עולמי חסוּשְׁלוֹם, ולא איגע לריק ולא אילד לבהלה.

ואזכה להסתכל על-עצמי תמיד, ולישב דעתי היטב היטב, מה אני עושה בעולם-הזה, עולם העובר כהרף-עין.

ולחשב דרכי, ולשפט בעצמי את כל המעשים אשר אני עושה בכל ית ובכל יום ובכל שעה, להשפט בעצמי עליהם בכל-עת, אם אני עושה כהוגן, אם לאו חסוּשְׁלוֹם.

למען אזכה על-ידי-זה לרחם על-עצמי, ולשוב ממעשי הרעים וממחשבותי המגנות, להיות סור מרע באמת, הן במחשבה, הן בדבור, הן במעשה. ולעשות רק הטוב בעיניך תמיד.

ענני יהוה ענני, עזרני עזרני, חנני חנני, הושיעני הושיעני, תן לי חנינה ולא אבד, זכני ועזרני לשוב אליך

באמת בתשובה שלמה, ועשה את אשר בחקיך אלך ואת משפטיך אשמר.

וזכני למשפט דקדשה באמת, שאזכה לישוב דעתי בכל יום תמיד, ואשפט את-עצמי היטב, ואדון בעצמי את כל העסקים והענינים והמעשים אשר אני עושה, אם כף ראוי לי לעשות, לבלות ימים במעשים כאלה חסוּשְׁלוֹם.

ואזכה לאחז את דעתי היטב זמן מסים, בישוב-הדעת הזה, ובמשפט הזה. ולא אניח את דעתי ומחשבותי לברח מזה מהרה, רק אזכה לכנס בישוב-הדעת הזה, ובמשפט הזה היטב היטב.

עד שאזכה, שיתחזק ישוב-דעתי באמת, בתקף גדול, ובהתגברות חזקה. באפן שאזכה לסור ולשוב מעתה תכף-ומיד, מכל המעשים-הרעים ומכל המחשבות-הרעות, ולאחז רק במעשים-טובים תמיד.

ועל-ידי-זה תזכני ברחמיך ליראה שלמה, "ליראה את השם הנכבד והנורא הזה, את יהוה אלהינו". ותהיה יראתי ברה ונקיה בלי שום פסלת, ויהיה לי רק יראת יהוה לבד.

ותגדל חסדך עמי, ותמתיק ותבטל מעלי, ומעל זרעי, ומעל כל עמך בית-ישראל, כל-מיני דינים שבעולם. ואל תדינני כמעשי, ואל תשפטני כמפעלי. "אל תבוא במשפט עמי, כי לא יצדק לפניך כל חי".

בַּאֲמַת, וְאִירָא מִמֶּךָ תָּמִיד, וְאֶזְכָּה לִירְאָה
עֲלָאָה, יִרְאֵת הַרוּמָמוֹת.

❁ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קמח ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפ,
'מי שצריך לדון בדין-תורה')

"וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תִּשִּׂים לִפְנֵיהֶם"
(שמות כא, א)

שְׂנוּזָפָה לַעֲסַק בְּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן בְּאִמוּנָה; וְשִׁתְּהִיָּה
מִחֲשַׁבְתָּנוּ דְּבוּקָה בְּהַתּוֹרָה, בְּשַׁעַת הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן -
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַנְצִיל, שְׁלֵא נִצְטָרְךָ לְבֹא לְדִין-תּוֹרָה'

וּבְנֵנו בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לַעֲסַק בְּמִשְׁאֵ-
וּמִתָּן בְּאִמוּנָה. וְתִהְיֶה פְּנִימִיּוֹת
מִחֲשַׁבְתָּנוּ, דְּבוּקָה וְקִשּׁוּרָה בְּהַתּוֹרָה, גַּם
בְּשַׁעַת עֲשִׂית הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה, שְׁתַּצִּילֵנוּ וְתִשְׁמְרֵנוּ,
שְׁלֵא נִצְטָרְךָ לְעוֹלָם, לְבֹא
לְזִילוּתָא דְּבֵי דִינָא', שְׁלֵא נִצְטָרְךָ לְבֹא
לְפָנֵי דִינִים, לְדוֹן לִפְנֵיהֶם בְּדִין-תּוֹרָה.

רַק יִהְיֶה כָּל מִשְׁאֵינוּ וּמִתְנִינוּ בְּאִמוּנָה,
וְכָל מִי שְׁנַעֲסַק עִמָּהֶם בְּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן,
יִשְׂאוּ וְיִתְּנוּ עִמָּנוּ בְּאִמוּנָה בְּאֲמַת.

וְנִדְעַ וְנִבִּין וְנִאֲמִין, שְׁבְכָל הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן,
מְלַבֵּשׁ תּוֹרָה. וְיִהְיֶה הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן
מְקַשֵּׁר תָּמִיד אֶל הַתּוֹרָה, בְּאִפְּן שְׁלֵא
נִצְטָרְךָ לְתַקֵּן הַמִּשְׁאֵ-וּמִתָּן עַל-יְדֵי הַדִּין-
תּוֹרָה לְפָנֵי הַדִּינִים.

רַק תִּגְזֹר בְּחִסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים וְהַרְבִּים,
לְבַטֵּל מֵעָלַי כָּל הַמִּשְׁפָּטִים וְכָל
הַדִּינִים שְׁבַעוּלָם, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם
פְּתַחוּן-פֶּה לְעוֹרֵר דִּין וּמִשְׁפָּט חֵס-
וְשָׁלוֹם.

רַק תִּזְכְּנִי, שְׁאֲנִי בְּעַצְמִי אֲשַׁפֵּט עַצְמִי
הֵיטֵב בְּכָל-עֵת, לְעוֹרֵר עַצְמִי
לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאֲמַת תָּמִיד, עַד שְׁאֶזְכָּה
לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאֲמַת לְאֲמַתּוֹ.

וְתַצִּילֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, מִכָּל מִינֵי
יִרְאוֹת חֲצוּנִיּוֹת, מִיִּרְאוֹת
נְפוּלוֹת, שְׁלֵא אִירָא וְאֶפְחַד מִשׁוּם שׁוּר
וְאִדוּן, וְלֹא מִשׁוּם מִין חָיָה רְעָה וְלִסְטִים,
וְלֹא מִשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם.

כִּי-אִם מִמֶּךָ לְבַד אִירָא וְאֶפְחַד, וְתִהְיֶה
יִרְאָתְךָ עַל-פְּנֵי תָּמִיד לְבִלְתִּי
אֶחָטָא. וְאֶזְכָּה לְהַעֲלוֹת הִירְאָה לְשִׁרְשָׁה
לְדַעַת הַקְּדוּשׁ.

וְאֶזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַעֲצוּמִים, לְהַשְׁלִים
דַּעַתִּי בְּשִׁלְמוֹת בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה,
לְמַעַן אֲדַע מִמִּי אֶתִּירָא, לִירְאָה אֶת שְׁמֶךָ
הַגְּדוֹל לְבַד.

וְיִמְשַׁךְ הִירְאָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל אַבְרִי,
בְּרַמ"ח אַבְרִי וּבִשְׁס"ה גִּידֵי.
וְאֶזְכָּה לְהִיּוֹת מְלֵא אֵימָה וּפְחַד וְיִרְאָה
גְּדוּלָה בְּאֲמַת, מִשְׁמֶךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוּשׁ,
בְּכָל-עֵת וּבְכָל שַׁעַת תָּמִיד.

אֲנִי יְהוָה, מְלֵא רַחֲמִים. חֲמַל עָלַי
וְחַנְּנִי מֵאֲתָךְ דַּעַת שְׁלֵמָה, שְׁאֶזְכָּה
לְדַעַת שְׁלֵם דְּקִדְשָׁה, לְמַעַן אֲדַע אֶת שְׁמֶךָ

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"א נח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נח, 'תלת נפקין מחד')

"רק שבתו יתן, ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

שנזכה על-ידי 'קדשת שבת קדש'

- ל'רפואת-הנפש' ו'רפואת-הגוף'

ותעזרנו ותושיענו, לקבל שבת קדש
בשמחה גדולה, ביראה
ואהבה ובקדשה וטהרה גדולה, ולענג
את השבת בכל מיני ענג.

ועל-ידי 'קדשת שבת', יהיה נמשך
'רפואת-הנפש' ו'רפואת-הגוף',
לנו ולכל ישראל.

ותרפאנו מכל מכאובינו ומכל
תחלואינו, ותעלה רפואה-
שלמה לכל מפותינו (ובפרט להחולה פלוני
בן פלוני וכו').

אל נא רפא נא לנו, כי אתה ידעת את
מכאובינו בגוף ונפש. רפאנו יהוה
ונרפא, הושיענו ונושעה, כי תהלתנו
אתה.

ותמשיך עלינו על-ידי 'קדשת שבת',
'הארת התשובה-עלאה',
ונזכה מהרה לשוב בתשובה שלמה
לפניך באמת, ותזכנו ל'תשובה-מאהבה'
כרצונך הטוב.

ותמשיך חן וחסד והוד והדר
ותפארת, על כל פשרי הדור
האמתיים, ותתן להם חן וחסד ורחמים
בעיניך, ובעיני כל רואם, ותרפאם מכל
תחלואיהם ומכל מכאוביהם.

ונזכה לחיים אמתיים, חיים דקדשה,
ולרפואה שלמה בגוף ונפש,
ולתשובה שלמה מאהבה, הנמשך
מ'קדשת שבת-קדש'.

☪ [ד] תפלות-ותחנונים ☪

השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א יד

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

שנזכה שתפלותתינו, יהיו רק בשביל נשמתנו, אפלו
התפלות של 'רפאנו' ו'ברך עלינו', תהיה פונתינו,
בשביל רפואת נשמתינו ופרנסתה; ונזכה להאמין,
שאתה "טוב לכל", לכל הדברים הנצרכים

רבנו של עולם, זפני שלא ארצה
להשתדל בשום עסק מעסקי
עולם-הזה, רק בשביל נשמתי. וכן כל
תפלותי, יהיו רק בשביל שלמות תקון
נשמתי.

ואפלו אלו התפלות שיסדו לנו
חכמינו הראשונים זכרונם-
לברכה, ומפרש בהם לצרכי הגוף, כגון:
'ברכת רפאנו', ו'ברך עלינו', שבתפלת
שמונה-עשרה - גם באלו התפלות לא
תהיה פונתי, אלא בשביל רפואת נשמתי
ופרנסתה ושלמותה.

ואאמין ואדע באמת: כי כאשר יתקן
ברוחניות, ממילא יתקן גם
בגשמיות, ואזכה ממילא לקבל על-ידי-
זה, גם כל ההשפעות וטובות וברכות
הנצרכים לי גם בגשמיות.

וּזְבַנִי לְהֶאֱמִין בְּךָ, בְּאֵמֶת וּבְאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה, שְׁאֵתָה "טוֹב לְכָל",
הֵינּוּ: לְכָל הַדְּבָרִים הַנִּצְרָכִים לְהָאָדָם, הֵן
'רְפוּאָה' או 'פְּרִנְסָה', וְכָל פְּיוּצָא בְּזֵה,
מִכָּל אֲשֶׁר יַחְסֹר לוֹ לְהָאָדָם, אֵתָה "טוֹב
לְכָל", לְמִלְאוֹת לוֹ כָּל מִשְׁאֲלוֹתָיו
וּמְחֻסּוֹרָיו, כְּאֲשֶׁר יִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ עֲלֵיהֶם
בְּאֵמֶת בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים.

וְנִזְכָּה, שְׂיִהְיֶה כָּל הַשְּׁתַדְּלוּתֵנוּ רַק אַחַר
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְעַל כָּל אֲשֶׁר
יִצְטָרֵךְ לָנוּ, נִתְפַּלֵּל רַק לְפָנֶיךָ תִּתְבָּרֵךְ
בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וְלֹא נִרְדֵּף אַחַר
תַּחֲבוּלוֹת רַבּוֹת.

כִּי מָה לָנוּ לְהַשְׁתַּדֵּל אַחֲרֵיהֶם, אֲשֶׁר
עַל-פִּירֹב אִי-אֶפְשָׁר וְקָשָׁה מְאֹד
לְהַשִּׁיגָם, כְּגוֹן: הַסַּמִּים הַצָּרִיכִים
לְרְפוּאָה, וְכֵן בְּעִנִּין פְּרִנְסָה וְכִיּוּצָא.

הֲלֹא טוֹב לָנוּ, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן עַל
הַכֹּל, רַק לְפָנֶיךָ תִּתְבָּרֵךְ. אֲשֶׁר
אֵתָה בְּנִמְצָא תְּמִיד, וְקָרוֹב אֵלֵינוּ מְאֹד,
כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "כִּי מִי גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לוֹ
אֱלֹהִים קְרִבִּים אֵלָיו, כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ בְּכָל
קְרָאנוּ אֵלָיו".

וְאֵתָה יָכוֹל לְמַלְאוֹת כָּל מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ,
בְּסִפָּה קִלָּה וְקָרוֹבָה מְאֹד, כִּי
מִמֶּךָ יִתְבָּרֵךְ "לֹא יִפְּלֵא כָּל דְּבָר".

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה כָּל הַשְּׁתַדְּלוּתֵנוּ, רַק
לְהַרְבּוֹת בְּתַפְּלָה וּבְתַחֲנוּנִים
תְּמִיד.

וְנִזְכָּה לְהִתְפַּלֵּל בְּכוּנָה גְדוּלָה תְּמִיד,
עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ

שְׁלוֹם-הַכֶּלֶל, שְׁלוֹם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
וַיִּתְקַרְבוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת לְשִׁלְמוֹתֶיךָ. וְכֵן
יִהְיֶה נִמְשָׁךְ שְׁלוֹם בֵּין כָּל הַבְּרוּאִים, שְׁכָל
הַבְּרוּאִים יִרְחֲמוּ זֶה עַל זֶה וַיִּהְיֶה שְׁלוֹם
בֵּינֵיהֶם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא, תִּמְשִׁיךְ חֶסֶדֶיךָ
וּרְחֻמֶיךָ עַל כָּל הַבְּרוּאִים,
כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם-לְבָרְכָה:
"כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֵמִין עָלָיו
מִן הַשָּׁמַיִם". וַיִּקְיָם מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "טוֹב
יְהוּה לְכָל, וּרְחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו".

☪ [ה] לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת ח"א נז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נז,
'שאלו את רבי יוסי בן קסמא'
"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

שְׁנִזְכָּה לְהַקִּים הָאֱמוּנָה הַנְּפוּלָה, וְנִזְכָּה לְתַקֵּן
'אֱמוּנַת-חַכְמִים' בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת - וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכָּה לְרְפוּאָה שְׁלֵמָה'

וְעִזְרָנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, שְׁנִזְכָּה לְהַקִּים אֶת
הָאֱמוּנָה הַנְּפוּלָה, וְנִזְכָּה לְתַקֵּן
אֱמוּנַת-חַכְמִים בְּשִׁלְמוֹת בְּאֵמֶת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּחֲזִיר וְתַתֵּן כַּח הַיָּדַיִם
לְהַמְלָאכִים הַקְּדוּשִׁים,
לְקַבֵּל וּלְהַשְׁפִּיעַ, לְכָל הָעֹשְׂבִים וּלְכָל
הַדְּבָרִים שְׁבָעוּלָם.

וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מְכוּתֵינוּ,
בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּרְוַחַנִּיּוֹת, רְפָאנוּ יְהוּה וְנִרְפָא, הוֹשִׁיעֵנוּ
וְנִשְׁעָה כִּי תִהְלֹתֵנוּ אֵתָה.

וּתְעַלֶּה מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה, לְכֹל
תַּחֲלוּאֵינוּ, וּלְכֹל מַכְאוּבֵינוּ,
וּלְכֹל מַכּוֹתֵינוּ, (וּבְפָרֵט וְכוּ').

כִּי אֵל מְלֹךְ רוּפֵא נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אַתָּה,
וְאֵין לָנוּ שׁוּם סְמִיכָה, עַל שׁוּם
רְפוּאָה שֶׁל הַרוּפְאִים וְהַדֹּאקְטוֹרִים, כִּי
אִם עָלֶיךָ לְבַד, בּוֹרֵא רְפוּאוֹת. רְפְאֵינוּ
יְהוָה וְנִרְפֵא, הוֹשִׁיעֵנו וְנִשְׁעָה, כִּי
תִּהְיֶה לָנוּ אַתָּה.

☪ [ח] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א קלו ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א ריב, 'דַּע שֵׁשׁ שָׁמ')
"וְרַפֵּא יִרְפֵּא" (שְׁמוֹת כ"א, יט)

שְׁנֵזֶפֶה לְהַנְצִיל מִכָּל מִינֵי חֲלָאִים וּמַכְאוּבִים -
וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכֹל חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל

בְּעַל הַרְחָמִים, בְּעַל הַיְשׁוּעוֹת, בּוֹרֵא
רְפוּאוֹת, נוֹרֵא תְהִלּוֹת, אֲדוֹן
הַנְּפִלְאוֹת. זָכֵר לְעַבְדֶּיךָ, אֲבוֹתֵינוּ
וְרַבּוֹתֵינוּ הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהָיוּ בְּכֹל
דוֹר וָדוֹר, מִיָּמֵי אַבְרָהָם אֲבִינוּ עַד הַנֵּה.

לְמַעַנְךָ, וּלְמַעַן רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, רַחֵם
עָלֵינוּ, וְשִׁמְרֵנוּ וְהַצִּילֵנוּ,
אוֹתָנוּ וְכֹל עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל, מִכָּל מִינֵי
חֲלָאִים וּמַכְאוּבִים וּמַחּוּשִׁים, שֶׁלֹּא יִבּוֹאוּ
עַל שׁוּם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

וְתִשְׁלַח מְהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן
הַשָּׁמַיִם, לְכֹל אוֹתָם אֲשֶׁר כָּבַר
הַפִּתְיָת אוֹתָם בְּאִיזָה חֲלִי אוֹ מַכְאוּב.

רַחֵם עָלֵיהֶם וְרַפֵּאֵם מְהֵרָה רְפוּאָה
שְׁלֵמָה, רְפוּאֵת הַנְּפֵשׁ וְרְפוּאֵת

☪ [ו] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א סב ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א סב, 'זַיִסָּב אֶלְקִים')

"וְרַפֵּא יִרְפֵּא" (שְׁמוֹת כ"א, יט)

שְׁנֵזֶפֶה לְבִטְחוֹן בְּשִׁלְמוֹת - שְׁהִשִּׁיבֵנוּ לְתַבְרֶךָ
יְכוּל לְרַפְּאוֹת אוֹתָנוּ בְּלִי שׁוּם עֶסְקֵי רְפוּאוֹת

וְנִהְיֶה חֲזָקִים בְּמִדַּת הַבִּטְחוֹן בְּשִׁלְמוֹת
תָּמִיד, וְלֹא נִתְּלֶה שׁוּם דְּבַר
בְּשׁוּם סִפֵּה וּבְשׁוּם אֲמִצְעֵי כָּלֵל, רַק נִדְעַ
וְנִאֻמִּין שֶׁהַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתְךָ לְבַד.

הֵן פְּרִנְסָה, וּבָנִים, וְרְפוּאָה, וְכֹל שְׁאָר
הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם, בְּכֹלֵם לֹא
נִשְׁתַּמֵּשׁ וְלֹא נִתְּלֶה בְּשׁוּם סִפֵּה כָּלֵל.

וְנִדְעַ וְנִאֻמִּין וְנִבְטַח בְּאֵמַת שְׁאֵתָה יְכוּל
לְשַׁלַּח לָנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, בְּלִי
שׁוּם עֶסְקֵי רְפוּאוֹת וְסַמִּים, כִּי אַתָּה הוּא
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, עֵלֶת כָּל הָעֲלוֹת, וְסַבַּת כָּל
הַסְּבוֹת.

☪ [ז] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א קז ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א רעז, 'צְדִיק פְּתָמָר יִפְרַח')

"וְרַפֵּא יִרְפֵּא" (שְׁמוֹת כ"א, יט)

שְׁנֵזֶפֶה שְׁלֵא נִצְטָרֶךָ לְעַסֵּק עִם דְּאִקְטוֹרִים
וְרוּפְאִים - כִּי אֵין לָנוּ שׁוּם סְמִיכָה עָלֵיהֶם, בִּי־אִם
עָלֶיךָ לְבַד בּוֹרֵא רְפוּאוֹת

רַחֵם עָלֵינוּ, שְׁלֵא נִצְטָרֶךָ לְעַסֵּק חֶסֶת-
וְשָׁלוֹם, עִם שׁוּם דְּאִקְטוֹרִים
וְרוּפְאִים שֶׁבְּעוֹלָם.

רַק תְּבָרֶךְ אֶת כָּל יְכוּל הָאָרֶץ, וְתִשְׁפִיעַ
בָּהֶם כַּח, לְרַפְּאוֹת כָּל תַּחֲלוּאֵי
וּמַכְאוּבֵי עַמְּךָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל.

הגוף, אל נא רפא נא להם למען שמך
(ובפרט לחולה פב"פ), כי אל מלך רופא
נאמן ורחמן אתה. אל חי וקים, מחיה
חיים, תן לנו חיים ונחיה ולא נמות,
גאלנו ממות פדנו משחת.

☪ [ט] לקוטי תפלות ח"ב א ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

"ועבדתם את ה' אלקיכם, וברך את לחמך ואת
מימך, והסירותי מחלה מקרבך" (שמות כג, כה)

שנזכה לגאל התפלה מן הגלות - ועל-ידי-זה נזכה
להכניע ולבטל כל הרפואות של הרופאים - ויתגלה
האמת, שכל הרופאים הם רק על-ידי "דבר ה'" לבד -
ונזכה להמשיך כל הרפואות על-ידי "דבר השם" של
התפלה לבד, ללחם ולמים, ולתוף כל המאכלים
ומשקאות שנאכל ונשתנה - ונזכה לרפואה קדם למפה

ובכן תרחם עלינו מלא רחמים, ותחוס
ותחמל על ימינו ושנותינו, ותטיב
לנו מטובך האמתי, ותזכנו לתפלה
בשלמות.

ונזכה להתפלל כל תפלותינו לפניך,
בכל לב ונפש. ולא נזלזל חס-
ושלום בדברים העומדים ברומו של
עולם, שהיא התפלה.

ולא נעשה תפלתנו קבע, אלא רחמים
ותחנונים. ולא תדמה עלינו
תפלתנו, כמשאוי חס-ושלום. רק נזכה
ברחמיה הרבים, להתאמץ ולהתחזק
ולהתגבר, בכל כח ועוז ותעצומות, בכל
מיני כחות, להתפלל תפלה-שלמה
לפניך, בכונות-הלב באמת פראוי.

כי אתה יודע אבינו שבשמים, כמה
וכמה קשה וכבד עלינו, לפתח פינו
בתפלתנו, ותפלתנו פגומה מאד. חוסה
עלינו כרב רחמיה, וזכנו לגאל ולפדות
את התפלה, מן הגלות הגדולה והמרה,
שנפלה אצלנו עכשיו בעונותינו הרבים.

"ארני שפתי תפתח, ופי יגיד תהלתך.
תכין לבי תקשיב אזנה". עזרנו
מלא רחמים, יושב תהלות ישראל,
שתהיה תפלתנו שגורה בפינו תמיד.
ויקים מקרא שכתוב: "בורא ניב שפתיים,
שלום שלום לרחוק ולקרוב, אמר יהוה
ורפאתיו".

ונזכה בכח תפלותינו, להכניע,
ולהשפיל, ולשבר, ולבטל, כל
הרפואות הטבעיים של הרופאים.
ויתגלה האמת בעולם, שאין שום רופא
בעולם יודע כלל לרפאות שום חולאת.

רק כל הרפואות כזן, הן רק על-ידי
דבר יהוה לבד, על-ידי תפלות
ובקשות ותחנונים של הצדיקים בעלי-
התפלה המתפללים על ישראל ומרצין
ומפיסין אותך, וממשיכין רפואות
בעולם.

כי כל העשבים והסמים של הרפואות,
וכל הפוכבים ומזלות הממנים
עליהם, כלם מקבלים כחם מהמלאכים
אשר עליהם. ואלו המלאכים, מקבלים
כחם מהמלאכים הגבוהים עליהם.

ובכל מקבלים ולוין זה מזה, וזה
מזה, עד למעלה למעלה, עד
שכלם מקבלים כח מהמלוה הגדול,

שהוא ה'בעל-תפלה' שזוכה לדבר יהוה,
שהוא שרש כל הבריאה כלה מראש ועד
סוף, כמו שכתוב: "בדבר יהוה שמים
נעשו, וברוח פיו כל צבאם".

על-כן אי-אפשר להמשיך שום רפואה
בעולם, כ-אם על-ידי תפלה
ותחנונים לבד. ותזכנו לדעת זאת, באמת
גמורה, ובאמונה-שלמה. וברחמיך
הרבים נזכה, להמשיך ולקבל כל
הרפואות, לנו ולכל עמך ישראל, על-ידי
דבר יהוה של התפלה לבד.

ותעזרנו ותושיענו, שנזכה להמשיך
כל הכחות של כל הרפואות,
לתוך כל הדברים שבעולם, ללחם
ולמים, ולכל דבר מאכל ומשקה שתזמין
לתוך פינו לאכל ולשתות, יהיה מה
שיהיה, ימשך לתוכם פח וסגלת
הרפואות של כל העשבים והסמים.

עד שיהיה לנו רפואה-שלמה, בכל-עת
שנצטרך, על-ידי לחם ומים לבד.
ויקים בנו מקרא שכתוב: "וברך את
לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה
מקרבך".

ותרפאנו ברחמיך רפואה-שלמה,
בגוף ונפש, לכל רמ"ח
אברינו ושם"ה גידינו, כי אתה לבד ידעת
את כל מכאובינו, ואת מחלותינו הגליות
לנו והנסתרות מאתנו.

אנא יהוה, רפאנו יהוה ונרפא,
הושיענו ונושעה כי תהלתינו
אתה, והעלה רפואה שלמה, לכל
תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מכותינו.

ונזכה על-ידי תפלותינו, שכל
העשבים וכל שיח השדה, כלם
באחד יחזרו וישובו כל כחותם לתוך
דבורי התפלה שלנו, שהוא דבר השם -
יתברך, שהוא שרשם העליון.

ויבללו כל הכחות של כל הרפואות,
של כל העשבים והסמים
שבעולם בתוך תפלותינו.

ותהיה תפלתנו בשלמות גדולה,
כלולה מכל טוב, מכל הכחות
של כל העשבים וכל שיח השדה
למיניהם.

ותזכנו להעלותם כלם לפניך לריח
ניחוח, להחזירם ולהשיבם
לשרשם העליון, על-ידי תפלתנו שתהיה
כלולה מכלם.

ועל-ידי-זה נזכה להמשיך הכחות של
כל הרפואות שבעולם,
לתוך לחם ומים, ולתוך כל הדברים אשר
נאכל ונשתה.

עד שיהיה לנו רפואה שלמה לכל
תחלואינו ולכל מכאובינו, על-ידי
כל הדברים שבעולם, בלי שום רופאים
ודאקטורים כלל.

רק אתה בעצמך ובכבודך, תרפאנו
רפואה שלמה, כמו שכתוב: "כי
אני יהוה רופאך".

ונזכה לקבל מאתך רפואה שלמה בעת
צמיחת המחלה, בעת שהחולאת
סתום וטמון בקרבנו, ואין יודעים ממנו
כלל, כי אתה לבד יודע כל התעלומות
שבקרבנו.

רחם עלינו ברחמיך הרבים, ותקדים
 רפואה למכה, ותרפאנו קדם
 צמיחת המחלה, בעת שמתחיל איזה
 מחוש להתגדל ולצמח ממנו מה שיצמח
 חלילה, אתה ברחמיך לבד תרפאנו מכל
 זה.

כי אין אנו יודעים שום עצה ותחבולה,
 ושום רפואה לשום מחלה ומכה
 וכאב. הן בעת שנסתרה המחלה, הן בעת
 שכבר נתגלה חלילה.

בכלם אין לנו שום תקוה, על שום
 רפואה שבעולם בדרך הטבע.
 כי אנו יודעים ומאמינים באמונה שלמה,
 שאין מועילים כלל שום רפואות של כל
 הדאקטורים, הן רופאי אליל כלם תהו
 "המה מהבל יחד, לא יועילו ולא יצילו
 כי תהו המה.

כי-אם עליך לבד אנו נשענים,
 ולרפואותיך אנו מקוים
 ומיחלים, כי אתה רופא נאמן, רופא
 אמת, רופא חנם, בחסד וברחמים.

ותעזור ותושיע ותגן עלינו, ותרחיקנו
 מרופאים ודאקטורים תמיד,
 ותכניע ותפיל ותשפיל כל הדאקטורים,
 עם כל הרפואות שלהם.

כי אתה ידעת, אשר הם מזיקים העולם
 מאד מאד, והורגים נפשות רבות
 בכל יום ובכל שעה בשוגג ובמזיד.

הצילני מהם אבינו שבשמים, שמרנו
 מהם, אותנו ואת זרענו ואת

זרע זרענו ואת כל זרע עמך בית ישראל
 מעתה ועד עולם.

זכנו לקבל כל הרפואות שבעולם על-
 ידי תפלה לבד, ותתגלה האמת
 בעולם, שאין שום רפואות בעולם כי אם
 על-ידי תפלה לבד.

ונזכה לקיים מקרא שכתוב: "ויאמר
 אם שמוע תשמע לקול יהוה
 אלהיך, והישר בעיניו תעשה, והאזנת
 למצותיו, ושמרת כל חקיו. כל המחלה
 אשר שמתו במצרים, לא אשים עליך, כי
 אני יהוה רפאך.

❁ [י] לקוטי-תפלות ח"ב ג ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ג, פ'דיון-נפש')

"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

"ועבדתם את ה' אלקיכם, וברך את לחמך ואת
 מימך, והסירותי מחלה מקרבך" (שמות כג, כה)
 שנזכה להנצל מהרופאים ודאקטורים הרוצחי-
 נפשות - ונזכה לתן ממון על פדיון, ועל-ידי-זה
 נזכה לרפואה שלמה

רופא חולי עמו ישראל, רופא אמת,
 רופא נאמן ורחמן, רחם עלינו
 ועל כל עמך בית ישראל, ושמרנו
 מרופאים ודאקטורים.

וברחמיך הרבים תקדים תמיד רפואה
 למכה, ותשמרנו ותצילנו
 שלא נבא לידי שום מחלה ומחוש וכאב
 כלל.

ואפלו בעת אשר תשלח לנו חס-
 ושלום, איזה חולאת או מחוש,

על-פי גזרת דיניך הקדושים והאמתיים, אנא רחום ברחמיך הרבים, שמרנו והצילנו, שלא נטעה חסוֹשְלוֹם, למסר עצמנו חלילה, ליד הרופאים והדאקטורים, כי הן "רופאי אליל כלם", "המה מהבל יחד".

כי אתה יודע האמת: שאין שום רופא יודע לרפאת החולאת והמחוש כראוי באמת לאמתו, אפלו הרופאים הממחים הבקיאים ומפלגים בחכמתם מאד.

כי אין שום רופא ממחה וחקם, שיוכל לידע ולכוון הסם המיוחד לרפאת אותו החולה, כפי גזרת דיניך שגזרת: "שלא יתרפא החולה, פיאם על-ידי איש פלוני, וסם פלוני, ביום פלוני".

אשר על-כן, אי-אפשר בשום-אופן שיתרפא החולה, פיאם על-ידי סבות אלו דיקא שנגזרו על רפואתו. ומי הוא החכם שידע כל-זה.

מכל-שכן שרב הרופאים והדאקטורים, הם נבערים מדעת חכמת הרפואות, ואינם בקיאים היטב בחכמת-הרפואה.

כי היא חכמה עמוקה, ויש בה חלוקים ושנויים רבים לאין שעור ותכלית, אשר על-פי-רב אי-אפשר לכוון האמת לאמתו.

ובתנועה קלה הם מזיקים הרבה, ומפסידים ומקלקלים, יותר ממה שמתקנים לפעמים, והם הורגים

ורוצחים נפשות בידיים, וכמה וכמה נפשות שקעו על-ידם.

כי רבים אשר מתו על-ידי הרופאים והדאקטורים, מאשר מתו מיתת עצמן, כאשר נגלה לפניך אדון כל.

ובאשר הרופאים האמתיים מודים על-זה בעצמן: "שאי-אפשר לידע חכמה זאת על בוריה". והודו ולא בושו: "שטוב יותר למנוע מרפואות".

רבנו של עולם, מלא רחמים, בורא רפואות, אדון הנפלאות. אתה יודע, שכבר נשתקע העולם הרבה בטעות זה לעסק ברפואות, מימים ושנים הרבה, עד אשר קשה להוציאם ממבוכה זאת.

ובפרט מחמת גדל הצער והמכאוב של כל סובלי חולאים רחמנא-ליצלן, הם מוסרים עצמן ליד הרופאים, לבקש תעלה ותרופה למכותם.

אבל רבם ככלם תוחלתם נכזבה, והרופא לא יגהה מהם מזור, כי אם ברחמיך וחסדיך העצומים, כאשר רחמיך גוברים עליהם, להגהות מזורם ולחבש חלים.

על-כן באתי לפניך מלא רחמים, רופא אמת. רחם עלינו, ותן בלבנו בינה, להבין ולהשפיל, בכל-עת אשר נצטרך לאיזה רפואה, לנו או לבני-ביתנו חסוֹשְלוֹם - לבל נלך ונדרש אחר הרופאים, רק נדרש ונבקש את פני יהוה תמיד.

ותחוק את לבבנו, להאמין ולבטח בך, ובצדיקיך ויראיך האמתיים. ותעזר לנו ותושיענו, שנזכה לתן ממון על פדיון נפשנו תמיד.

ותזמין לנו בכל-עת, אנשים פשרים ויראים באמת, אשר יהיה לאל ידם לעשות 'פדיון-נפש', מהכסף אשר נתן להם, באפן שימתיקו הדין, מעלינו ומעל זרענו ובני-ביתנו, על-ידי ה'פדיון-נפש' שיעשו עבורנו.

ואתה תמלא רחמים עלינו, ותרפאנו רפואה-שלמה, רפואת-הנפש ורפואת-הגוף. רפאנו יהוה ונרפא, הושיענו ונושעה, פי תהלתנו אתה. והעלה רפואה שלמה לכל מפותינו, ולכל מכאובינו, ולכל תחלואינו, (ובפרט להחולה פלוני בן פלוני), פי אל רופא נאמן ורחמן אתה.

כי אין לנו שום סמיכה, על שום רפואה, של שום רופא שבעולם, פי אם עליך לבד אנו נשענים.

אל נא רפא נא לנו, ברחמיך הרבים, ובחסדיך הגדולים, פי אתה לבד יודע, גדל הצער והמכאוב, של כל הסובלי חולאים ומכאובות.

מלא רחמים, רחם עליהם, ואל תסתור פניך מהם, ותראה ותשגיח בעננים ומכאובם, ותמלא רחמים עליהם, להחלימם, ולרפאתם, להחזיקם, ולהחיותם, חיש קל מהרה.

ויקיים מקרא שכתוב: "והסיר יהוה ממך, כל חלי, וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שנאיך".

ונאמר: "ועבדתם את יהוה אלהיכם, וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך".

ונאמר: "ויאמר, אם שמוע תשמע לקול יהוה אלהיך, והישר בעיניו תעשה, והאזנת למצותיו, ושמרת כל חקיו. כל המחלה אשר שמתי במצרים, לא אשים עליך, כי אני יהוה רפאך". אמן כן יהי רצון.

❁ [יא] לקוטי-תפלות ח"ב ד ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד,

ואת הערבים צויתי לכלכלך)

"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

שנזכה בזכות ה'צדקה' לרפואה שלמה - ולהוציא הקלוקלים והלחות והדמים העכורים מתוך מפות חולי ישראל

וברחמיך הרבים תמשיך רפואה שלמה, לכל תחלואינו, ולכל מכאובינו, ולכל מפותינו. ותרפא כל מפות עמך ישראל, בכל תקוני רפואותיהם, בגשמיות וברוחניות.

ובזכות וכח הצדקה, תרחם על כל חולי עמך ישראל, אשר שלחת עליהם מפותיך בעונותינו-הרבים.

ותעזר להם, שיהיו נפתחין פי כל המפות, ותמשיך ותוציא כל

הקלקולים, וכל הלחות רעות, וכל הדמים העכורים והמקלקלים, מתוך כל מפות עמך ישראל.

באפן שנוזפה כלנו אנחנו וכל עמך בית ישראל, לרפואה שלמה מן השמים לכל מכותינו.

כי אין אנו סומכים על שום רפואה וסבה בדרך הטבע כלל, כי אם עליך לבד אנו נשענים, ולרפואותיך אנו מקוים ומיחלים, כי אתה "רופא לשבורי לב ומחפש לעצבותם".

רפא נא את כל מכותינו בכל הבחינות, בגשמיות ורוחניות, כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה.

☪ [יב] לקוטי תפלות ח"ב ה ☪

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

שנוזפה לאמונה שלמה באמת, ולהנצל מ'פגם-האמונה'; ונזפה להנצל מ'מפות המפלאות', הבאים על 'פגם-האמונה', שאין מועיל להם שום רפואות, ולא תפלה וזכות-אבות - ותבטל ותסיר כל המפות המפלאות וחלים רעים ונאמנים - ונזפה שכל אחד יאכל וישתה מה שהוא צריך לרפואתו; ויהיה מלבש בהם כל הרפואות

שמע יהוה קולי אקרא ורחמי וענני".
ועזרנו והושיענו וזכנו, לאמונה שלמה באמת. הצילנו נא אבינו שבשמים, מפגם-אמונה.

שמרנו ברחמיך הרבים, והצילנו, ממפות המפלאות, הבאים חס-

ושלום על פגם-האמונה, שאין מועיל להם שום דבר, לא רפואות, ולא תפלה, ולא זכות-אבות. ואפלו כל הקולות של אה ואבוי וגניחות ואנחות, גם-כן אין מועיל להם.

כי הכל נפגם ונתקלקל, על-ידי פגם האמונה הקדושה, אשר היא יסוד כל התורה כלה, ויסוד כל העולמות כלם, עם כל אשר בהם, שהכל תלויים ועומדים ומתקיימים, רק על האמונה הקדושה.

ונזפה להמשיך רפואה שלמה, לכל חולי עמך בית-ישראל (ובפרט לפלוני בן פלוני), אל נא רפא נא לו, רפואת-הנפש ורפואת-הגוף.

והעלה ארוכה ומרפא, לכל תחלואינו, ולכל מכאובינו, ולכל מכותינו. ותבטל ותסיר, כל המפות המפלאות, וחלים רעים ונאמנים, מעלינו, ומעל כל עמך בית-ישראל, לעולם.

ותשלח רפואה שלמה מן השמים, לכל אותן הנפשות מעמך בית-ישראל, אשר כבר הפלאת את מפותם, ובאו עליהם המפות המפלאות, שאין מועיל להם שום רפואה בעולם, ולא תפלה וזכות-אבות, ולא שום קול צעקה ואנחה, אשר כל-זה נמשך מפגם-האמונה.

אנא יהוה, רחם עליהם ועלינו למענה, למענה לבד עשה ולא לנו. כי

❁ [יג] לקוטי-תפלות ח"ב כא ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב כד,
'מצנה גדולה להיות בשמחה תמיד')
"ורפא ירפא" (שימות כא, יט)

שנזכה להיות בשמחה תמיד, ולהמשיך הרפואה
על-ידי-זה - ושינזכה להשמר ולהנצל מכל מיני
חלאים, שבאים על-ידי מרה-שחורה ועצבות

אתה לבד יודע, גדל הרחמנות אשר
עליהם ועלינו, ועשה כגדל נפלאותיך
הנוראות, ותשלח להם רפואה שלמה מן
השמים, ותסיר מחלה מקרבנו, כי אל
מלך רופא נאמן ורחמן אתה, כי אין
כחנו אלא בפה לבד.

רופא חולים, רופא חנם, רפאנו יהוה
ונרפא, הושיענו ונושעה, כי
תהלתנו אתה. ותתן המטר בעתו, לחיים
ולברכה ולשבע, ותגדל ברחמיך צמחים
ועשבים, שיהיה להם כח לרפאת תחלואי
עמך בית ישראל.

ותשפיע ברחמיך, ותמשיך הסדר
הנכון והאמת של כל הזרעים
והצמחים שבעולם, כפי סדר הזמן
והמקום הראוי להם, ולא נתלש שום פרי
ועשב שלא בזמנו, ותסבב ברחמיך סבות
לטובה, באפן שיזכה כל אחד לאכל
ולשתות מה שהוא צריך לרפואתו באמת,
ויקבלו לפי תמם, כל מה שצריכים
לרפואתם באמת.

ותתן לנו ולכל ישראל, את אכלם
בעתו במועדו ובזמנו, באפן
שיהיה מלבש בהם כח כל הרפואות
שאנו צריכין כל אחד ואחד בגשמיות
וברוחניות, בגוף ונפש.

כי אין רופא בעולם שידע לכוון כל-
זאת, כי אם אתה לבד, כי אתה עלת
כל העלות, וסבת כל הסבות, ויודע כל
התעלומות. ויקים מקרא שכתוב: "אז
יבקע פשח אורך, וארכתך מהרה תצמח".

ואזכה להיות בשמחה תמיד. ועל-ידי-
זה יהיה נמשך עלי רוח-חיים
דקדשה, לתוך כל העשרה מיני דפיקין
שבקרבך.

ועל-ידי-זה תשמרני ותצילני, מכל
מיני חלאים ומכאובים
ומחושים בגשמיות ורוחניות, אשר כלם
באים על-ידי מרה שחורה ועצבות חס-
ושלום.

ותרפאני אותי ואת כל עמך ישראל,
ותחלימני ותחיניני על-ידי
שמחה וחדוה שתמשיך עלי תמיד, אשר
משם כל הרפואות של כל מיני חלאים
שבעולם, כי שמחה היא עקר חיות האדם.

רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה
כי תהלתנו אתה, והעלה ארוכה
ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכאובינו
ולכל מפותינו, רפואת הנפש ורפואת
הגוף.

☪ [יד] לקוטי תפלות ח"ב מט ☪

(על-פי שיחות-הר"ן צח, 'תהלים מסגל לרפואה')

"ורפא ירפא" (שמות כא, יט)

שנזכה לרחק עצמנו מרופאים ודאקטורים, ולסמך רק על השם-יתברך - ולהרבות ב'אמירת תהלים', ולבטח על 'אמירת התהלים', שיהיה לנו רפואה שלמה על-ידי-זה

ועזרנו והושיענו, שנזכה לרחק את עצמנו מרופאים ודאקטורים בתכלית הרחוק. ותשמרנו ותצילנו מכל מיני חולאים ומכאובים ומחוששים.

ואם ברחמיה נצטרך לפעמים לאיזה רפואה, תרחם עלינו, ותחזק את לבבנו, שלא יעלה על דעתנו להשתמש עם שום רופא ודאקטור. רק לסמך עליך לבד, ולהרבות באמירת תהלים בשביל החולה.

ולהיות נכון ובטוח ונשען על אמירת תהלים, שעל-ידי-זה תשלח רפואה שלמה, לכל הצריכים רפואה.

וישובו כל חולי עמך בית-ישראל לאיתנם, ותרפאם ותחלימם ותחיים בחיים טובים וארפים באמת.

☪ [טו] לקוטי תפלות ח"ב יט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב כ, 'כי ינצו אנשים')

"וכי ינצו אנשים, ונגפו אשה הרה, ויצאו ילדיה, ולא יהיה אסון, ענוש יענוש וגו'. ואם אסון יהיה ונתתה נפש תחת נפש" (שמות כא, כב-כג)

שנזכה להנצל מ'מחלקת'; ושלא יגרם ה'מחלקת', לפרסם מפרסמים קדם זמנם - ושנזכה שכל אחד ואחד יגלה בעולם, ה'דרך-הקדש' שלו - ושלא יתפרסם שום אחד מישראל קדם זמנו, עד שיגיע הזמן הראוי, לגלות ה'דרך-הקדש' שלו בעולם - ולא ימות שום אחד מישראל קדם זמנו - ושלא יגרם ה'מחלקת', להפיל נפלים חלילה, ולא יגיע שום הזק, לא ל'דרך-הקדש' בעצמו, ולא להאנשים הנכנסים בו לגלותו

רבנו של עולם, רחם עלינו ועל כל ישראל, ושמרנו והצילנו מן הריב ומחלקת, כי אתה יודע כמה שנאוי המחלקת וגדול השלום.

ותרחם עלינו ותשמרנו, שלא יגרם המחלקת שבעולם, לפרסם חס-ושלום מפרסמים קדם זמנם. כי אתה הודעתנו ברחמיה, גדל הפגם וההפסד המגיע מזה חס-ושלום.

רחם עלינו למען שמך, וזכנו אותנו ואת כל עמך בית ישראל, ועזרנו והושיענו בכל-עת, שכל אחד ואחד ילך בדרך הישר, בדרך האמת, בדרך הקדש, כפי אשר הורנו ולמדנו אבותינו ורבותינו הקדושים.

עד אשר כל אחד ואחד יזכה, לגלות ולהאיר בעולם, את הדרך הקדש האמת שהוא הולך בו, לגלות בכל פעם עצות ודרכים חדשים, קדושים וטהורים

אמתיים, איך לזכות להתקרב להשם
יתברך באמת.

ותגן עלינו, ותשמרנו תמיד, שלא
יתפרסם שום אחד מישראל קדם
זמנו. רק כל אחד ואחד יזכה, לילך
ולכנס בדרך הקדש באמת. ויליך ולדרך
בו ימים ושנים, באמת ובלב שלם,
בתוספת קדשה וטהרה, וחיית חדש,
והתעוררות חדש ונפלא, בכל-עת.

ונזכה להתמהמה ולשהות שם בדרך
הקדש האמתי, זמן הראוי
באמת, ולהתחמם שם בהתלהבות
דקדשה פראוי. עד שיגיע הזמן והעת
הראוי באמת, לגלות ולהודיע ולפרסם
הדרך הקדש בעולם. ולא יתפרסם שום
אחד מישראל קדם זמנו.

ותשמרנו ותצילנו, מכל מיני הזיקות
וצער ויסורין הבאים על-
ידי-זה חסוֹשְׁלוֹם. ותמשיך עלינו חיים
טובים וארוכים, ולא ימות שום אחד
מישראל קדם זמנו.

רק כל אחד ואחד יזכה, להאריך ימים
ושנים טובים, בתורה ותפלה
ומעשים טובים, עד שיזכה לגלות הדרך
הקדוש בעולם, כפי חלקו שיש לו
בהתורה-הקדושה, כפי שרש נשמתו.

באפן שיתגלו דרכי הקדשה בעולם,
ויתגלו ויאירו בעולם, כל
העצות העמוקות, וכל הדרכים החדשים
והנפלאים, שהמשיכו הצדיקים בעולם,
מיום מתן-תורה עד היום הזה, כלם
יאירו על פני תבל.

ותגן עלינו תמיד, שלא יגרם המחלקת
חסוֹשְׁלוֹם, להפיל נפלים חלילה.
ולא יגיע שום הזק ופגם, לא לדרך-
הקדש' בעצמו שצריכין הצדיקים
והכשרים לגלות בעולם בכל עת, ולא
להאנשים הנכנסים בו לגלותו. ולא תפיל
אשה פרי בטנה (בפרט וכו'), ו"לא יעדי
עביד שולטן מדבית יהודה".

⊗ [טז] לקוטי-תפלות ח"א כג ⊗

(על-פי לקוטי-מוֹתְרָן ח"א כג, 'צוית צדק')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שנזכה להיות שמח בחלקנו - ולהנצל מחובות
והלואות, ומלרדף אחרי מותרות

ותזמין לי פרנסתי קדם שאצטרך לה,
בסבה קלה, בלי שום יגיעה
ועצבות כלל. ואזכה לשפע עשירות
דקדשה, להיות שמח בחלקי תמיד.

ואל תצריכני, לא לידי מתנת בשר-
ודם, ולא לידי הלואתם. ותצילני
ברחמך שלא אהיה בעל-חוב כלל
לעולם, ולא אצטרך ללות מאחרים כלל,
ולא ארדף אחר מותרות חסוֹשְׁלוֹם,
ללות מאחרים חסוֹשְׁלוֹם, בשביל
להנהיג משא-ומתן גדול.

רק תרחם עלי, ותשפיע עלי ברחמך,
ותזמין לי פרנסתי בסבה קלה, בלי
שום הלואה מאחרים כלל. ותשלח ברכה
והצלחה והרוחה, בכל מעשי ידי.

רַחֵם עָלַי לְמַעַן שְׁמַךְ, וּמִלֵּא מִשְׁאֲלוֹתַי
 לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְתֵן לִי פְרִנָּסְתִּי
 מֵאֲתָךְ, בְּרוּחַ וְלֹא בְצַמְצוּם, בְּהִתֵּר וְלֹא
 בְּאִסּוּר, בְּנִחַת וְלֹא בְצַעַר, בְּאִפֶּן שְׁאֲזֹכָה
 לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאֵמֶת.

❁ [יט] לקוטי תפלות ח"א סח-סט ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א סח-סט,
 'חומר אסור פעם וגזלה')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שְׂנִיזָבָה לְפְרִנָּסָה בְּרוּחַ - וְלִהְנַצֵּל מֵעֲכָשׁוּ מַחֻבּוֹת
 וְהַלְוֹאוֹת - וְלִסְלַק וְלִשְׁלֵם כָּל הַחֻבּוֹת שְׂאֵנִי
 חִיבִים מִכֶּבֶר, וְגַם לִשְׁלֵם כָּל הַגְּזֻלוֹת

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חָמַל עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי,
 וְתֵן לִי פְרִנָּסָה בְּרוּחַ, מִתַּחַת יָדְךָ
 הִרְחַבָה וְהַמְלֵאָהּ. וְאַל תִּצְרִיכֵנִי, לֹא לַיָּדִי
 מִתַּנַּת בְּשׁוֹרְוֹדִים, וְלֹא לַיָּדִי הַלְוֹאָתֶם.

וְעֲזָרְנִי לְסַלֵּק כָּל הַחֻבּוֹת שְׂאֵנִי חֵיב
 מִכֶּבֶר, וּמַעֲתָה תִּצְיִלְנִי שְׁלֹא אָבֵא
 לַיָּדִי שׁוֹם חוֹב וְהַלְוֹאָה כָּלֵל.

וְתִהְיֶה בְּעֲזָרִי, שְׁאֲזֹכָה מְהֵרָה לְתַקֵּן
 פָּגַם כָּל הַגְּזֻלוֹת שְׂבִידִי, מֵעוֹדִי
 עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְאֲזֹכָה לְהָשִׁיב אֶת כָּל
 הַגְּזֻלוֹת אֲשֶׁר גְּזַלְתִּי, אוֹ אֶת הָעֶשֶׂק אֲשֶׁר
 עָשִׂיתִי, בֵּין בְּשׁוּגְג, בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין
 בְּאִנְס, בֵּין בְּרִצּוֹן.

וְכָל מִינֵי סְכֻסוּכִים בְּעֶסְקֵי מָמוֹן,
 שֶׁנִּשְׁאָר בְּיָדֵי אִיזָה מָמוֹן שֶׁל חֲבֵרִי,
 עַל-יָדֵי אִיזָה טְעוֹת וְהַעֲלָמָה, מֵאִיזָה
 מִשְׁאֲוִמְתָן וְחוֹב וְכַדוּמָה, הֵן מֵה שְׂאֵנִי
 זוֹכֵר עֲדִין, הֵן מֵה שֶׁנִּשְׁכַּח מִמֶּנִּי, הַכֹּל

❁ [יז] לקוטי תפלות ח"א נו ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'זביום הבכורים')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שְׂנִיזָבָה לְפְרִנָּסָה - וְלִהְנַצֵּל מַחֻבּוֹת וְהַלְוֹאוֹת

מִלֵּא רַחֲמִים, אָמַר לְצָרוֹתַי דִּי, חָמַל
 עָלַי בְּחִמְלָתְךָ הַגְּדוֹלָה, זַכְנִי נָא
 לְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ מְהֵרָה, וְתֵן לִי
 פְרִנָּסְתִּי מֵאֲתָךְ קֹדֶם שְׁאֲצַטְרֶךְ, וְהַצִּילְנִי
 מַחֻבּוֹת וְהַלְוֹאוֹת.

❁ [יח] לקוטי תפלות ח"א סו ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א סו, 'זיהי נא פי שנים')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שְׂנִיזָבָה לִשְׁלֵם מְהֵרָה כָּל הַהַלְוֹאוֹת וְהַחֻבּוֹת -
 וְלִהְנַצֵּל מֵעֲכָשׁוּ מַחֻבּוֹת וְהַלְוֹאוֹת

וְאַל תִּצְרִיכֵנִי, לֹא לַיָּדִי מִתַּנַּת בְּשׁוֹר-
 וֹדִים, וְלֹא לַיָּדִי הַלְוֹאָתֶם. וְתִרְחַם
 עַל עֵינַי וְאֶבְיוֹן כְּמוֹנִי, הִרְחֹק מִפְּרִנָּסָה
 כְּמוֹנִי, וְתַעְזָרְנִי מְהֵרָה חוֹשָׁה, לְסַלֵּק
 וְלִשְׁלֵם כָּל הַהַלְוֹאוֹת וְהַחֻבּוֹת שְׂאֵנִי חֵיב
 עַד הַנֶּה.

אָבִי רַחוּם צְדִיק, רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל, "נוֹתֵן
 לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ".
 פֶּתַח יָדְךָ לְעֵנִי וְאֶבְיוֹן וְדַל כְּמוֹנִי, וְתִמְלֵא
 לִי כָּל מַחְסוֹרֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

וְתַעְזָרְנִי מְהֵרָה, לְסַלֵּק כָּל הַחֻבּוֹת
 שְׂאֵנִי חֵיב מִכֶּבֶר, כִּי "הִשְׁתַּרְגּוּ
 עָלַי עַל צְוֹאֲרֵי הַכְּשִׁילוֹ כַחֲי", וְאִינִי יוֹדֵעַ
 מֵה לַעֲשׂוֹת. וְתִצְיִלְנִי מַעֲתָה מַחֻבּוֹת
 וְהַלְוֹאוֹת.

אֲזָכָה לְסֵלֶךְ וְלִשְׁלָם לְבַעֲלֵיהֶם חַיֵּשׁ קָל מִהָרָה.

וְתִשְׁפִיעַ לִי בְרַחֲמֶיךָ מִמּוֹן הַרְבֵּה, בְּאִפְן שְׂאֻזָּכָה לְצֵאת יָדֵי חוֹבְתִי, לְסֵלֶךְ לְכָל מִי שֶׁנִּגְעַתִּי בְּמִמוֹנֵי וְחִפְצָיו, שׁוֹם צַד נְגִיעָה בְּעוֹלָם.

וְאִם חִסְוִשְׁלוֹם יֵשׁ בְּיָדֵי אֵיזָה גְזֻלָּה וְחוֹב, שְׂאִינִי יוֹדֵעַ בְּעֵצְמִי לְמִי גְזֻלְתִּי, תַּעֲזֹרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂאֻזָּכָה לַעֲשׂוֹת מֵהֶם צְרִכֵי רַבִּים, כַּאֲשֶׁר צְוִיתָנוּ עַל-יָדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים. בְּאִפְן שְׂאֻזָּכָה מִהָרָה בְּחַיֵּי, לְתַקֵּן וְלְהַחֲזִיר כָּל הַגְּזוּלוֹת וְהַחוֹבוֹת שֶׁבְּיָדֵי.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ חֲמַר אֶסוּר גְּזֻלָּה, "שֶׁנֶּחֱשַׁב כְּאִלוֹ גּוֹזֵל נַפְשׁוֹ וְנִפְשׁ בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, וְכֹאֲלוֹ בָּא עַל אִשֶׁת-אִישׁ".

מִלֵּא רַחֲמִים, חוֹס וְחַמֵּל עַל נַפְשֵׁי, וְעֲזֹרְנִי לְתַקֵּן פָּגַם כָּל הַגְּזוּלוֹת וְהַחוֹבוֹת שֶׁבְּיָדֵי.

וְאֵל תִּצְרִיכֵנוּ, לֹא לְיָדֵי מִתְנַת בְּשָׂר-וְדָם, וְלֹא לְיָדֵי הַלְוָאָתָם, וְתִצְלִלְנוּ מִחוֹבוֹת וְהַלְוָאוֹת לְעוֹלָם. וְתִזְכְּנוּ מִהָרָה, לְסֵלֶךְ וְלִשְׁלָם כָּל הַהַלְוָאוֹת וְהַחוֹבוֹת, שְׂאֵנוּ חַיִּבִים מִכֶּבֶר.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, כִּי קָשָׁה וְכָבֵד עָלֵינוּ מְאֹד, לִשְׂאֵ עָלֵינוּ עוֹל הַחוֹבוֹת, אֲשֶׁר הִשְׁתַּרְגּוּ עָלֵנוּ עַל צְוֹאֲרֵינוּ, הַכְּשִׁילוּ כַּחֲסֵינוּ, וְהֵם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ הַרְבֵּה, מִמְּעַט הָעֲבוּדָה שְׂאֵנוּ חִפְצִים לְהַתְחִיל לְעַבֵּד אוֹתָךְ בְּאַמֶּת.

☪ [כא] לקוטי-תפלות ח"ב יז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב טז, 'הקשוי')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שְׂנֻזָּכָה לְפָרְנֶסָה וְלִכְלֵל צְרִכֵינוּ, בְּכָבוֹד וּבְנִחַת וּבְהִרְחָבָה - וְלִהְנַצֵּל מִחוֹבוֹת וְהַלְוָאוֹת - וְלִסְלֹק וְלִשְׁלָם מִהָרָה כָּל הַחוֹבוֹת וְהַלְוָאוֹת שְׂאֵנוּ חַיִּבִים מִכֶּבֶר

אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְתִסַּבֵּב סְבוֹת לְטוֹבָה, בְּאִפְן שֶׁתִּגִּיעַ לָנוּ הַפָּרְנֶסָה קֹדֶם שֶׁנִּצְטַרְךָ לָהּ, וְתִזְמִין כָּל צְרִכֵינוּ, בְּכָבוֹד וּבְנִחַת וּבְהִתַּר, וּבְקִדְשָׁה גְדוֹלָה, וּבְהִרְחָבָה וּנְחַת גְּדוֹל.

וְתִצְלִלְנוּ מִחוֹבוֹת וְהַלְוָאוֹת, וְתַעֲזֹרְנוּ לְסֵלֶךְ מִהָרָה, כָּל הַחוֹבוֹת וְהַלְוָאוֹת שְׂאֵנוּ מְחַיִּבִים מִכֶּבֶר. וְתִשְׁמְרֵנוּ מֵעַתָּה, מִלְּבַא לְיָדֵי חוֹב עוֹד לְעוֹלָם.

כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁהַחוֹבוֹת וְהַהַלְוָאוֹת מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ מְאֹד, מִמְּעַט

☪ [כב] לקוטי-תפלות ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקעו אמונה')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שְׂנֻזָּכָה לְפָרְנֶסָה בְּהִרְחָבָה גְּדוֹלָה - וְלִהְנַצֵּל מִחוֹבוֹת וְהַלְוָאוֹת לְעוֹלָם - וְלִסְלֹק וְלִשְׁלָם כָּל הַחוֹבוֹת שְׂאֵנוּ חַיִּבִים מִכֶּבֶר

עֲזֹרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים. וְתֵן לָנוּ פָּרְנֶסוֹתֵינוּ מֵאַתָּךְ, קֹדֶם שֶׁנִּצְטַרְךָ לָהֶם בְּהִרְחָבָה גְּדוֹלָה, בְּהִתַּר וְלֹא בְּאֶסוּר, בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבוּזִי, בְּנִחַת וְלֹא בְּצַעַר.

עבודתיך שאנו מכינים עצמינו בכל-עת, להתחיל בעבודתך באמת.

רחם עלי ועלינו אבינו אב הרחמן, הזן את העולם כלו בטובו בחן ובחסד וברחמים, ותן לי, ולכל חברתנו, ולכל ישראל, פרנסה בכבוד, קדם שנצטרך לה. באפן שלא נצטרך להטריד דעתנו בהפרנסה כלל.

ואל תצריכנו, לא לידי מתנת בשר-ודם, ולא לידי הלואתם, כי אם לידי המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד.

והצילנו מעתה מחובות והלואות, ולא נצטרך ללוות שום הלואה מאחרים. רחם עלינו מלא רחמים זן ומפרנס לכל, ואל תצריכנו לידי מתנת בשר-ודם, ולא לידי הלואתם.

☪ [כג] לקוטי-תפלות ח"א יז ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, זיהי הם מריקים שקיהם)

"ואנשי קדש תהיון לי, ובשר בשדה

טרפה לא תאכלו" (שמות כב, ל)

שנזכה להנצל מפל מיני מאכלות-אסורות - שלא יבנסו לתוך פינו, ולא יטמאו את נפשותינו

ותהיה בעזרנו, ותשמרנו ברחמיך הגדולים, ותצילנו מפל מיני 'מאכלות-אסורות', הן מ'אסורין דאורייתא', הן מ'אסורין דרבנן'.

ותשמר אותנו תמיד, שלא יארע לנו שום מכשול לעולם חס-ושלום, ולא יבא לתוך פינו, שום מאכל האסור לנו.

כי אתה ידעת רבוננו דעלמא כללא, שאי-אפשר לבשר-ודם, להזהר ולהשמר בעצמו מפל מיני 'מאכלות-אסורות' ומתערובותיהם, אשר פרטיהם ודקדוקיהם רבים מאד ועצמו מספר. ואתה יודע גדל הפגם העצום הפוגם בנפש ישראל על-ידי 'מאכלות-אסורות' חס-ושלום.

על-כן רחם עלינו למענה, ועזרנו והושיענו, ושמר את נפשנו, שנזכה להיות נצולים ופרושים ומבדלים לגמרי, מפל מיני 'מאכלות-אסורות'.

☪ [כב] לקוטי-תפלות ח"ב נג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ס, 'כשיש מלחמות')

"אם כסף תלוה את עמי" (שמות כב, כד)

שנזכה לפרנסה בהרחבה גדולה - ולהנצל מחובות והלואות - ולסלק ולשלם כל החובות שאנו חיבים מפבר

רבוננו של עולם, רחם עלינו, וברכנו בכל מעשי ידינו, ותן לנו פרנסתינו מאתך, בהרחבה גדולה, בקדשה ובטהרה. ותתן לנו כל מחסורינו, וכל הצטרכותינו, קדם שנצטרך להם.

ותצילנו ותשמרנו תמיד מחובות והלואות, כי הם מטרידים ומבלבלים את דעתנו מאד. רחם עלי ועלינו מעתה, ועזרנו והושיענו בישועתך הנוראה, לסלק כל החובות שאנו חיבים מפבר.

☪ [כד] לקוטי-תפלות ח"א לו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לו, 'דרשו ה' ועזו')

"ואנטי קדש תהיון לי, ובטור בשדה

טרפה לא תאכלו" (שמות כב, ל)

שנזכה להנצל ממאכלות-אסורות - ושלל נפשל לעולם בנבלות וטרפות - ושנזכה להנצל מ'שוחטים שאינם הגונים' - ועל-ידי-זה יהיה נמשך עלינו שפע טובה וברכה

ותשמרנו ותצילנו ברחמיך הרבים, מ'מאכלות-אסורות', ולא יבא לתוך פינו שום דבר האסור לנו, ולא נפשל לעולם בנבלות וטרפות, אפלו בשוגג ובאנס.

ותציל אותנו ברחמיך, מ'שוחטים שאינם-הגונים', ותפריש אותנו ותבדיל אותנו, מכל מיני נבלות וטרפות דאורייתא ודרבנן.

ותזמין לנו ברחמיך תמיד, שוחטים הגונים וכשרים, ותהיה עמם תמיד, ותשמר אותם ואותנו, שלא יפשו עמך ישראל על-ידם לעולם בנבלות וטרפות חס-ושלום.

ונזכה, שיהיה נמשך על-ידי-זה עלינו, שפע טובה וברכה ורחמים וחיים ושלו, ונזכה לפרנסה טובה בכבוד, בלי שום יגיעה וטרחה וטרדא כלל.

רבנו של עולם, רחם עלינו למען שמך, ולמען שכינת עזך, ולמען אבותינו אברהם יצחק ויעקב, ולמען כל הצדיקים-אמתים. ועזרנו, והושיענו, והצילנו, ומלטנו, משוחטים רעים, משוחטים שאינם-הגונים.

מ'נבלות', ו'טרפות', מ'שקצים', ומ'רמשים', מ'בשר-בחלב', ומ'יין-נסף', מ'חלב-ודם', מ'גיד-הנשה', ו'אבר מן החי', ומ'פת של עכו"ם', ומ'בשולי עכו"ם', ומ'שאר כל מיני 'מאכלות-אסורות', מהם ומתעורבותיהם, ו'ממשהו חמץ בפסח.

מכלם תשמרנו ותצילנו ברחמיך העצומים, שלא יכנסו לתוך פינו, ולא יטמאו את נפשותינו.

ונהיה אנחנו וצאצאינו, נקיים וטהורים ומבדלים מהם לגמרי, ותקדשנו בקדשתך העליונה. ותקים בנו מקרא שכתוב: "והייתם לי קדושים, כי קדוש אני".

חום וחס עלינו, ופדנו והצילנו ומלטנו, מכל מיני טומאות, ומכל הדברים המשקצין את הנפש, וקדשנו בכל מיני קדשות.

ונזכה על-ידי אכילתנו בקדשה, להכניע ולבטל כסילות דעתנו, וכעור מעשינו, ותעזרנו שיהיה נשלם דעתנו על-ידי אכילתנו, בקדשה ובטהרה כרצונך הטוב.

וְשָׁמְרָנוּ תָּמִיד, שְׁלֹא יָבֵא לְתוֹךְ פִּינוּ,
 שׁוּם מִכְשׁוֹל נִבְלָה וּטְרָפָה, כִּי
 אַתָּה "כֹּל תּוֹכֵל, וְלֹא יִבְצֹר מִמֶּךָ מְזֻמָּה",
 וּבִידֶךָ הַכֹּל, וְאַתָּה יָכוֹל לְשָׁמֵר אוֹתָנוּ גַם
 עֲכָשִׁיו בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, מִנִּבְלוֹת וּטְרָפוֹת,
 וּמְשׁוֹחֲטִים שְׂאִינִם-הַגּוֹנִים.

חֹם וְחַמַּל עָלֵינוּ, לְמַעַנְךָ וְלֹא לְמַעַנְנוּ,
 וְקִדְשָׁנוּ בְּקִדְשֶׁתְךָ, וְהַבְדִּילָנוּ מִן
 'מֵאֲכָלוֹת-אֲסוּרוֹת', כְּמוֹ שְׁכָתוּב: "וְאַבְדִּיל
 אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי".

וְנִזְכָּה לְקִיָּם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "וְאֲנִשִּׁי
 קָדַשׁ תִּהְיוּן לִי, וּבִשָּׂר בִּשְׂדֵה
 טְרָפָה לֹא תֹאכְלוּ, לְפֶלֶב תִּשְׁלַכוּן אֹתוֹ".
 וְכָתִיב: "וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, כִּי
 קְדוֹשׁ אֲנִי". וַיְקִיָּם מִקְרָא שְׁכָתוּב: "טָרֶף
 נָתַן לִירְאָיו, יִזְכֹּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ".

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי, שְׁלֹא אֶהְיֶה נִכְשָׁל
 בְּשׁוּם דְּבַר שְׂקָר, אֲפִלוּ
 בְּטָעוֹת. וְאַזְכֶּה לְהִרְחִיק עֲצָמִי מִדְּבָרֵי
 שְׂקָר, בְּתַכְלִית הִרְחוּק, כְּמוֹ שְׁכָתוּב:
 "מִדְּבַר שְׂקָר תִּרְחָק".

וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהִיּוֹת אִישׁ
 אֱמֶת בְּכֹל הָעֲנִינִים, לְהִתְנַהֵג
 בְּדֶרֶךְ-הָאֱמֶת, וּלְדַבֵּר אֱמֶת בְּלִבְכִי, וְלֹא
 אֲטָה וְלֹא אֲסוּר מ'מִּרְכֹּז נִקְדַּת-הָאֱמֶת',
 יְמִין וּשְׂמָאל.

☪ [כו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א נא ☪
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נא, 'אמר רבי עקיבא')
 "מִדְּבַר שְׂקָר תִּרְחָק" (שְׁמוֹת כג, ז)
 שְׁנִזְכָּה לְהַנְצִיל מִן ה'שְׂקָר', שְׁלֹא יֵצֵא שׁוּם
 'דְּבַר שְׂקָר' מִפִּינוּ לְעוֹלָם, אֲפִלוּ בְּטָעוֹת

יְהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת, עֲזָרְנִי בְּרַחֲמֶיךָ
 הַרְבִּים, וְהִצִּילָנִי מִן הַשְׂקָר, וְהִיָּה
 עִמִּי תָּמִיד, וְשָׁמְרֵנִי שְׁלֹא יֵצֵא שׁוּם דְּבַר
 שְׂקָר מִפִּי לְעוֹלָם, בֵּין בְּשׁוּגַג, בֵּין בְּמִזִּיד,
 בֵּין בְּאִנְס, בֵּין בְּרִצּוֹן.

וְתִעֲזָרְנִי, שְׁלֹא אֶהְיֶה נִכְשָׁל בְּשׁוּם דְּבַר
 שְׂקָר, אֲפִלוּ בְּטָעוֹת. זְכַנִּי
 לְאֱמֶת בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים. "יְהוָה הִצִּילָה
 נַפְשִׁי מִשְׁפַּת שְׂקָר, מִלְּשׁוֹן רְמִיָּה. דֶּרֶךְ
 שְׂקָר הָסַר מִמֶּנִּי, וְתוֹרַתְךָ חֲנִנִי. לֹא יֵשֵׁב
 בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֶׂה רְמִיָּה, דוֹבֵר שְׂקָרִים לֹא
 יִכּוֹן לְנַגֵּד עֵינָי".

חֲנִנִי וְעֲנִנִי, וּפְדָה נַפְשִׁי הָאֲמִלְלָה, מִן
 הָרַע, וּמִן הַטְּמָאָה, וּמִן הַשְׂקָר.

☪ [כה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מז ☪
 (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מז, 'ואכלתם אכול ושבוע')
 "מִדְּבַר שְׂקָר תִּרְחָק" (שְׁמוֹת כג, ז)
 שְׁנִזְכָּה ל'מִדַּת הָאֱמֶת', וּלְדַבֵּר 'דְּבָרֵי אֱמֶת' תָּמִיד -
 וְשְׁלֹא יֵצֵא שׁוּם 'דְּבַר שְׂקָר' מִפִּינוּ, אֲפִלוּ בְּטָעוֹת

וּבִבְנֵי תַעֲזָרְנִי וְתִזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
 שְׂאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּמִדַּתוֹ שֶׁל
 יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלְיוֹ-הַשְּׁלוֹם, שְׁמִדַּתוֹ אֱמֶת.

וְאַזְכָּה לְדַבֵּר דְּבָרֵי אֱמֶת תָּמִיד, וְלֹא
 יֵצֵא שׁוּם דְּבַר שְׂקָר מִפִּי לְעוֹלָם,
 בֵּין בְּשׁוּגַג, בֵּין בְּמִזִּיד, בֵּין בְּאִנְס, בֵּין
 בְּרִצּוֹן.

ותן לי במתנת-חנם, אמת וחסד. ותשפיע עלי מאתך, קדשה וטהרה, אמת וטוב.

החזירני בתשובה-שלמה לפניך באמת, וזכני מעתה, לצאת מהרה

מרע לטוב, מטמאה לטהרה, משקר לאמת, ואזכה לעצם האמת לאמתו.

יחיד ומיוחד, קרבנו אליך באמת, ותדחה ותעביר ותבטל, השקר והרע והטמאה מן העולם. ותקים מהרה מקרא שפתוב: "ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ".

ותגלה האמת בעולם, חיש קל מהרה, ותקים בימינו: "שפת אמת תכון לעד, ועד ארגיעה לשון שקר. הדריכני באמתך, ולמדני כי אתה אלהי ישעי, אותך קויתי כל היום".

"תתן אמת ליעקב, חסד לאברהם, אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם. השיבנו יהוה אליך ונשובה, חדש ימינו בקדם". אמן ואמן.

☪ [כז] לקוטי-תפלות ח"ב ב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנכה')

"מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז)

שנזפה להנצל מ'דבר שקר', אפלו בטעות - רק לדבר 'דברי אמת' תמיד

ותשמרנו ותצילנו, שלא יצא שום דבר שקר מפינו כלל, אפלו בטעות. רק כל דבורינו, יהיו דבורי אמת, תמיד לעולם ועד.

כָּלְלִיּוֹת אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת

על־כֵּן הם 'שְׁנַיִם-עָשָׂר רֵאשֵׁי-חֲדָשִׁים', שהם "כִּפְרָה לְכָל תּוֹלְדָתָם" (מוסף ראש־חֲדָשׁ), שהם בְּחִינַת 'תְּקוּן-הַבְּרִית' - כִּנְגֻד 'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבֻטֵי יִה', ש'מְלָכוֹת-דְּקָדְשָׁה' עומדת עליהם, בְּחִינַת 'תְּקוּן-הַבְּרִית'.

ו'מְלָכוֹת הַרְשָׁעָה, שֶׁהוּא 'פְּגַם-הַבְּרִית', שֶׁהוּא 'מְלָכוֹת-עֲמֹלָק', שֶׁהוּא 'זְהֵמַת-הַנְּחָשׁ' - הֵיא כִּנְגֻד 'מְלָכוֹת-דְּקָדְשָׁה', וְכַרְוֵךְ תָּמִיד אַחַר 'מְלָכוֹת-דְּקָדְשָׁה' לְנֶכַח מִשָּׁם. וְעַקֵּר יִנְיָקָתָם מִבְּחִינַת 'רִגְלִין' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן 'עֲמֹלָק' כַּרְוֵךְ תָּמִיד אַחַר 'שְׁבֻט דָּן' וְכוּ' - כִּי הוּא 'דָּגֹל רְבִיעִי', הָאֲחֵרוֹן שֶׁבְּכָל הַדָּגָלִים, כִּי הוּא "מְאֻסָּף לְכָל הַמַּחֲנֵת" (בַּמִּדְבָּר י, כה), וְהוּא בְּחִינַת 'רִגְלִין', וְעַל-כֵּן כַּרְוֵךְ שָׁם אַחֲרָיו 'מְלָכוֹת-עֲמֹלָק'.

וְעַל-כֵּן גַּם בְּבְחִינַת הַשָּׁנָה - עַקֵּר הַתְּגַבְרוּתָם ב'תְּקוּפָה הָאֲחֵרוֹנָה', שֶׁהִיא 'תְּקוּפַת טַבַּת', שֶׁהִם 'שְׁלֹשָׁה חֲדָשִׁים הָאֲחֵרוֹנִים' מִן הַשָּׁנָה - 'טַבַּת, שְׁבֻט, אָדָר'.

כִּי 'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה' שָׁל 'שְׁלֹשָׁה דָּגָלִים' שֶׁנַּחֲלָקוּ 'שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבֻטֵי יִה'.

נִמְצָא: שֶׁעַקֵּר הַתְּגַבְרוּתָם ב'תְּקוּפַת טַבַּת'. וְזֶה בְּחִינַת (אֶסְתֵּר ב, טז): "וַתִּלְקַח אֶסְתֵּר אֶל הַמֶּלֶךְ, בַּחֲדָשׁ הָעֵשִׂירִי, הוּא חֲדָשׁ טַבַּת" - כִּי 'אֶסְתֵּר' הִיא בְּחִינַת 'מְלָכוֹת-דְּקָדְשָׁה', כִּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן י).

וְעַקֵּר הַתְּגַבְרוּתָם - בַּחֲדָשׁ הָאֲחֵרוֹן וְהַסּוּף שָׁל כָּל הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'חֲדָשׁ אָדָר',

א.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְפִילַת-אֲפִים ד, ח)

'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - 'פְּרָשַׁת שְׁקָלִים', ו'פְּרָשַׁת זְכוּר', ו'פְּרָשַׁת פְּרָה', ו'פְּרָשַׁת הַחֲדָשׁ', שְׁקוּרִין בְּאָדָר סְמוּךְ לְפִוּרִים מְלַפְנֵיו וּמְלֹאֲחֵרָיו - כְּלִזָּה הוּא הַכְּנָה לְגֵאֲלַת וַיִּשְׁוֹעַת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּזְכָּה בְּנִיסָן, "שָׁבוּ נְגֵאֲלוֹ, וְבוּ עֵתִידִין לְהֵגֵאֵל" (רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה יא). וְכוּ'.

ב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּפִלַּת-הַמְּנַחָה ז, לא)

קִדְּם פְּסַח קוּרִין ה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - שְׁכַלְם בְּשִׁבִיל לְהַמְשִׁיךְ קִדְּשַׁת פְּסַח וְשְׁבוּעוֹת, שֶׁהִיא יִצִּיאַת-מִצְרַיִם וּמִתַּךְ-תּוֹרָה, שֶׁהִיא בְּשִׁבִיל לְגִלוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְתַבְרֵךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, בְּבְחִינַת תְּקוּן, כְּדֵי שִׁיתְגַּלֶּה מְלָכוֹתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם לְעוֹלָם וְעַד, שֶׁהַעַקֵּר עַל-יְדֵי 'תְּקוּן הַצְּמֻצוּמִים', בְּחִינַת 'אַתְעָרוּתָא-דְּלַתְתָּא' - שְׁכַלִּזָּה הוּא עֲנִין 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' וְכוּ'.

ג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, עֲנִין אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, א)

עַקֵּר שְׁלֵמוֹת וּמְלוּי הַחֲדָשִׁים וְתַקוּנָן - תְּלוּי ב'תְּקוּן-הַבְּרִית', כִּי עַקֵּר 'פְּגַם-הַלְבָּנָה', הוּא עַל-יְדֵי 'פְּגַם-הַבְּרִית', כִּמּוּבָא (זֶהר וַיֵּצֵא קנ).

וְעַל-כֵּן "יֵשׁ י"ב רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים בְּשָׁנָה, כִּנְגֻד י"ב שְׁבֻטֵי יִה" (טוֹר אַרְחֻחִיִּים, סִימָן תיז; עֵין שְׁעָרֵי-אֹרֶה, שַׁעַר ה). כִּי 'רֵאשֵׁי-חֲדָשׁ' - הוּא 'תְּקוּן-הַיְרֵחַ', מְלָכוֹת-דְּקָדְשָׁה' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן אִזְּ הַתְּגַבֵּר הַמֶּן, שֶׁהוּא מַלְכוּת־
הָרִשְׁעָה, מַלְכוּת־עַמְלֵק.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין אִזְּ בְּחֹדֶשׁ אָדָר, אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'תְּקוּן
מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹ
שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ (סִימָן ל).

כִּי עֵקֶר עֲמִידָתָהּ - עַל 'אַרְבַּעַה דְּגָלִים,
'אַרְבַּע תְּקוּפוֹת, כַּנ"ל. כִּי אֵלּוּ ה'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת - הֵם בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַבְּרִית, שֶׁעַל־
יְדִיָּזָה נִתְּתַקֵּן בְּחִינַת ה'מַלְכוּת, כַּנ"ל, וְכוּ'.

וְזֶה "שְׁקוּרִין הָאַרְבַּעַה פְּרָשִׁיּוֹת
בְּמַפְטִיר" (שְׁלַח־עֲרוּךְ אֲרַח־חַיִּים, סִימָן
תַּקְפָּה) - כִּי 'מַפְטִיר' הוּא בְּחִינַת 'מַלְכוּת, כִּי
'מַפְטִיר' הוּא הַשְּׁבִיעִי וְהָאַחֲרוֹן שֶׁל כָּל
הַקּוֹרָאִים - שֶׁזֶּה בְּחִינַת 'מַלְכוּת, וְכָל
ה'אַרְבַּעַה פְּרָשִׁיּוֹת, בָּאִין לְתַקֵּן וּלְהַשְׁלִים
בְּחִינַת 'מַלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּל"ת' כַּנ"ל;
וְלְהַכְנִיעַ 'מַלְכוּת הַמֶּן־עַמְלֵק, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
'מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה, וְכָלוּל גַּם־כֵּן מִכָּל ה'אַרְבַּע
מַלְכוּיֹת' (כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִימָן ל' הַנ"ל).

וְכֵן מִחֲמַת־זֶה "קוֹרִין אַרְבַּעַה קְרוּאִים
בְּרֵאשִׁי־חֹדֶשׁ" (מְגִלָּה פ"ד מ"ב) - כִּי אִזְּ
הוּא 'תְּקוּן־הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דָּל"ת,
כַּנ"ל.

ד.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, פּוּרִים ו, ט)

אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת - כָּלֵם הַכְּנָה לְפִסְחָהּ וְכוּ'.

ה.

(לְקוּטִי־הַלְכוּת, שְׁחִיטָה ד, יג)

וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוּרִין
בְּאָדָר' סְמוּךְ לְפּוּרִים וּלְפִסַּח. כִּי
'פּוּרִים' וּפִסַּח, הֵם כָּלֵל כָּל הַגְּאֻלוֹת. כִּי

'פִּסַּח' הוּא 'זִכָּר לִיצִיאַת־מִצְרַיִם' שֶׁכּוֹלֵל כָּל
הַגְּלִיּוֹת, כִּי "כָּל הַגְּלִיּוֹת מְכַנִּים בְּשֵׁם
מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד). וְגַם שֶׁל פּוּרִים,
גְּדוּל עוֹד יוֹתֵר, כִּי הוּא 'מַפְלַת הַמֶּן־עַמְלֵק,
שֶׁהוּא (בַּמְדָּבָר כד, ט): "רֵאשִׁית גּוֹיִם" וְכוּ',
כִּי־דוּעַ (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, פ"ו),

וְעֵקֶר 'הַכְּנַעַת מִצְרַיִם וְעַמְלֵק, שֶׁהֵם כָּלֵל
הַסְטֵרָא־אַחֲרָא, הוּא לְהַכְנִיעַ
וּלְבַטֵּל 'זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ הַנֶּאֱחָז בְּהַגּוֹף' בְּחִינַת
'בְּהַמָּה, שֶׁמִּשָּׁם 'אַחֲזִית הַסְטֵרָא־אַחֲרָא
וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עַמְלֵק' וּמִצְרַיִם'.

וְעַל־כֵּן הֵם 'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת' שֶׁכּוֹלֵלִים
בְּעַמְלֵק, שֶׁהוּא "רֵאשִׁית גּוֹיִם"
(בַּמְדָּבָר כד, ט), כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבֵּנוּ ז"ל, בְּמַקּוֹם
אַחֵר (בְּסִימָן ל), כִּי אֲחִיזְתֶּם מִהָרַע שֶׁל הַגּוֹף,
חִינּוּ: מִהָרַע שֶׁל הָאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת'.

וְעַל־כֵּן קוֹרִין קֶדֶם פִּסַּח וּפּוּרִים ה'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת' - כִּדִּי לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל
ה'אַרְבַּע מַלְכוּיֹת, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל הָרַע
שֶׁבְּאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת שֶׁבַּגּוֹף, שֶׁהֵם בְּחִינַת
'מִיתָה' וְחֶשֶׁךְ, 'בְּהַמָּה, 'גּוֹף, 'שְׂכַחָה;
וְלְהַגְבִּיר הַנְּפֶשׁ, בְּחִינַת 'אָדָם, בְּחִינַת 'אוֹר,
בְּחִינַת 'חַיִּים' וְכוּ' - עַל־יְדֵי 'קִדְשַׁת הַתַּעֲנִית'
וְכוּ'.

וְזֶה שְׂמוּבָא בְּזַהַר־הַקְּדוֹשׁ (תְּקוּנֵי־זֶהַר נז):
"שְׁפּוּרִים הוּא בְּחִינַת יוֹם־כְּפּוּרִים" -
כִּי הַיּוֹם שֶׁל פּוּרִים לְהַכְנִיעַ 'עַמְלֵק, שֶׁהוּא
'זְהַמַּת וְתַאוֹת הַגּוֹף, הוּא עַל־יְדֵי הַתַּעֲנִית,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יוֹם צוּם הַכְּפּוּרִים, כִּי 'קִדְשַׁת
כָּל הַתַּעֲנִיתִים, מְקַבְּלִין מִהַתַּעֲנִית שֶׁל יוֹם־
הַכְּפּוּרִים. כִּי עֵקֶר 'הַכְּנַעַת הָאַרְבַּעַה יְסוּדוֹת
שֶׁבַּגּוֹף, לְהַעֲלוֹתָם מִבְּהַמָּה לְאָדָם, הוּא
עַל־יְדֵי תַעֲנִית, כַּנ"ל.

ו.

(לקוטי־הלכות, גלוח ג, ה)

זֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שְׁקוּרִין קִדְּם פֶּסַח, שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְשִׁלְשֵׁי־רְגָלִים', שָׂאז הַתְּחַלַּת הַתְּגַלּוּת אֶלְקוּתוֹ יִתְּבַרֵךְ, שְׁנַתְּגַלֶּה לְיִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' וְקָרִיעַת יַם־סוּף וְכוּ'.

כִּי 'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם פְּנֵגֵד בְּחִינַת הַמְּלָכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּלָ"ת, שְׁצַרִּיכִין לְחַתְּכָה מַגְלוֹת שֶׁל הַ'אַרְבַּע מְלָכוֹת' (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א ל), שְׁפָלָם נִקְרָאִים "גְּלוּת מִצְרַיִם", כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סִימָן ד) בְּשֵׁם הַמְּדַרְּשׁ (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד): "שֶׁכָּל הַגְּלוּתִּים נִקְרָאִים גְּלוּת־מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

וְאַחֲרֵי־כֵן עוֹלָה לְאוֹר־הַפְּנִיּוֹת, בְּשִׁלְשֵׁי־רְגָלִים - זֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּעַת בְּנֵי' הַמְּבֹאֲרִים בַּמֶּאֱמָר הַנִּזְכָּר (ח"א ל), שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמְּלָכוּת, שֶׁהִיא בְּחִינַת ד', כְּמוֹ שֶׁמְבֹאֵר שָׁם.

ז.

(לקוטי־הלכות, בכור בהמה טהורה ד, ויבנט)

עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הִיא הַ'יְרָאָה'. וְזֶה עֵקֶר 'מִתְּנִי־תוֹרָה', שְׁנַתְּנָה בְּקִלְתָּ וּבְרָקִים וְקָל שֶׁפֶר חָזַק מְאֹד וַיִּחַרַד כָּל הָעָם וְכוּ' (שְׁמוֹת יט, טז), שֶׁנֶּפֶל אִז עָלִיהֶם אִימָה וַיְרָאָה עֲצוּמָה, וְכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם כ, טז): "וַיַּעֲבֹר תִּהְיֶה יְרָאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ".

אֲדָּ אֲחִי־עַל־פִּי־כֵן הַתְּגָרָה בָּהֶם הַבַּעַל־דְּבָר אַחֲרֵי־כֵן, עַד שֶׁהַחֲטִיִּאִם בַּעֲגָל, שָׂרְצוּ לְמִשְׁךְ עָלִיהֶם 'יְרָאָה רָעָה' מְאֹד וְכוּ'.

וְהַתְּקוּן הִי: בְּאַרְבַּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים - מֵאֵלּוּל עַד יוֹם־הַכַּפּוּרִים,

שֶׁהֵם 'יָמֵי יְרָאָה', כִּי נִקְרָאִים 'יָמִים־הַנּוֹרָאִים'. וְעֵקֶר הַתְּקוּן בְּרֹאש־הַשָּׁנָה וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַתָּה אָנוּ מְמַשִּׁיכִין עָלֵינוּ הָאֲרָה מִ'יְרָאָה־עֲלֵאָה' זֹאת בְּרֹאש־הַשָּׁנָה - עַל־יְדֵי 'כַּח הַצַּדִּיקִים' שֶׁאָנוּ נוֹסְעִין אֲלֵיהֶם וְכוּ' וְכוּ'.

וְאָנוּ מְקַדִּימִין עֵתָה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'יְרָאָה עֲלֵאָה דְעֲלֵאָה' וְכוּ' הַזֹּאת - בְּ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' וּ'פּוּרִים' שֶׁמְקַדִּימִין אוֹתָם קִדְּם 'פֶּסַח'.

כִּי 'פּוּרִים' וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם הַכְּנָה לְפֶסַח, שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁעֵקֶרוֹ הִיָּה בְּשִׁבִיל לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאֲךָ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם, תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וְכוּ'.

וְ'יְרָאָה' זֹאת, נִמְשַׁכֶּת בְּ'שֶׁכַל עֲלִיּוֹן' כְּזֶה, מִמְּקוֹם קְדוּשׁ וְעֲלִיּוֹן וְנוֹרָא וְנִשְׁגָב כְּזֶה, עַד שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְקַלְקְלָה חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, בְּשׁוּם אַפֵּן בְּעוֹלָם. וְזֶהוּ "נִפְלְאוֹת הַהָאֲרָה הָעֲצוּמָה שֶׁמְאִירָה בְּפּוּרִים, מֵהַ שְׁאִי־כֵן בְּשׁוּם זְמַן" (פְּרִיעֲצִי־חַיִּים, פּוּרִים פ"ה) - שֶׁהִיא מְאִירָה בְּכָל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם, בְּכָל דְּרָגָא.

וְזֶהוּ 'הַכְּנָה לְפֶסַח', שֶׁהוּא 'רֹאשׁ לְרְגָלִים', שֶׁהֵם 'יָמֵי יְרָאָה' (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א קלח), הֵינּוּ [הַכְּנָה] לְקַבֵּל־תְּהִיִּתוֹרָה, שֶׁזֶהוּ עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - כִּי "הַדָּר קַבְלוּהָ בְּיָמֵי אַחֲשֻׁרוֹשׁ" (שִׁבְת פח.), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (אֶסְתֵּר ט, כז): "קִיְמוּ וְקַבְלוּ" וְכוּ'.

וְזֶה גְדֹל עֲצָם הַשְּׁמִחָה שֶׁל פּוּרִים, בְּחִינַת (תְּהִלִּים ב, יא): "וְגִילוּ בְּרַעְדָּה", כִּי כָּל מֵה שֶׁ'יְרָאָה' גְּדוֹלָה יוֹתֵר, וְנִמְשַׁכֶּת מִדַּעַת עֲלִיּוֹן יוֹתֵר - הַשְּׁמִחָה גְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. (עֵין בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת).

וְעַל-כֵּן הֵם 'ד' פְּרָשִׁיּוֹת' - כַּנֶּגֶד בְּחִינַת ה'יִרְאָה' שְׁנִקְרָאת 'ד' - בְּחִינַת 'מַלְכוּת'.

וְזֶה בְּחִינַת "ד' פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תְּפִלִּין" - בְּחִינַת 'יִרְאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים כח, י): 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וְיִרְאוּ מִפָּנָיךָ' ["אלו תפילין שבראש". בְּרַכּוֹת ו. נז. מְגִלָּה טז: סוּטָה יז. מְנַחוֹת לה: חֲלִין פט.].

וְזֶה שְׂאִיתָא בְּזַהַר-הַקְּדוֹשׁ (תְּקוּנַיִזְהַר נז:): "שְׁפוּרִים הוּא בְּבְחִינַת יוֹם-כַּפּוּרִים" - כִּי בְּחִינַת 'פוּרִים', שְׁמִמְשִׁיכִין 'יִרְאָה-עֲלָא' מְאֹד הַנֶּ"ל - שֶׁהִתְחִיל מֹשֶׁה לְהַמְשִׁיךְ בְּאַרְבָּעִים יָמִים הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁנִּשְׁלְמוּ בְיוֹם-כַּפּוּרִים וְכוּ'.

וְיִרְאָה נִפְלְאָה זֹאת שֶׁל 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה וְיוֹם-הַכַּפּוּרִים' - אָנוּ מֵתְחִילִין לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ 'קֶדֶם פֶּסַח', שֶׁהוּא 'רֵאשׁ לְרִגְלִים' - הִתְחַלַּת קַבְּלַת-הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת, שֶׁהִיא בְּיִרְאָה וְאִמָּה גְדוּלָּה. וְעַכְשָׁיו אָנוּ מִקְדִּימִין לְהַמְשִׁיךְ 'יִרְאָה נִפְלְאָה' מְאֹד, בְּ'פוּרִים' וְאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שֶׁקֶדֶם 'פֶּסַח'.

אָבֵל זֹאת ה'יִרְאָה נִפְלְאָה שֶׁל פּוּרִים' - נִמְשַׁכַּת עָלֵינוּ בְּשֶׁכַל נִפְלְאָה מְאֹד, מֵהַצְּדִיקִים הַגְּבוּהִים מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁה'יִרְאָה' נִעְלַמַת מְאֹד, וְאֵין נִכָּר וְנִרְאָה, כִּי אִם עֵצֶם הַפְּלָגַת ה'שְׂמֵחָה שֶׁל ה'יִרְאָה'.

כִּי זֶה עֵקֶר 'שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן שֶׁל ה'יִרְאָה': כְּשֶׁנִּזְהָרִין שֶׁלֹּא לְבֹא עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה' וְהַפְּחַד, לְ'עֲצָבוֹת' חֲסִינְשָׁלוּם, שֶׁלֹּא יִפְלַע עַל-יַדֵּי זֶה יוֹתֵר חֲסִינְשָׁלוּם. רַק עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה' - יִתְחַזַּק ב'שְׂמֵחָה גְדוּלָּה' בְּהַשֵּׁם, לְהִיּוֹת בְּטוֹחַ בְּחֶסֶדִיו הַמְרַבִּים, שֶׁהַכֹּל יִתְתַּקֵּן וְיִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

נִמְצָא: שְׁבָאֵמַת, 'פוּרִים' וְ'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה' וְ'יוֹם-הַכַּפּוּרִים' - הֵם בְּחִינַת אַחַת וְכוּ'. רַק שֶׁעֵקֶר הַהִתְגַּלּוּת ב'פוּרִים', הִיא 'עֵצֶם הַשְׂמֵחָה', שֶׁזֶה עֵקֶר הַנֶּסֶם הַנִּפְלְאָה וְהַנּוֹרָא וְהַהֲאָרָה עֲצוּמָה שֶׁל 'פוּרִים', שְׂאִינָה נִמְצָאת בְּשׁוּם זְמַן, אֲפֹלוּ בְּשַׁבַּת יוֹם-טוֹב.

הֵינּוּ: מָה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי ה'יִרְאָה הַנִּפְלְאָה', 'שְׂמֵחָה רַבָּה וְעֲצוּמָה', עַד שֶׁכָּל אֶחָד בְּמִקּוּמוֹ יִשְׂמַח בְּהַשֵּׁם, וּבְרַחֲמָיו הַמְרַבִּים מְאֹד מְאֹד, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ מִחֻכְמָה וְשֶׁכַל עֲלִיוֹן מְאֹד מְאֹד, שְׂמֵאִיר בְּפוּרִים לְמַטָּה בְּבְחִינַת 'רִגְלִין', עַד 'תְּכֵלִית הָעֲשִׂיָּה', כִּידוּעַ.

ת.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, כח-ל - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר "ח"א ת, 'רֵאשִׁית מְנוֹרַת זֶהָב')

עֵקֶר 'גְּלוּת-מִצְרַיִם', וְכֵן "כָּל הַגְּלוּת שְׂמֵכְנִים בְּשֵׁם מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד) - הוּא עַל-יַדֵּי הַתְּגַבְּרוֹת 'רוּחֵ-חַיִּים שֶׁל הַסְּטָרָא-אַחֲרָא', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲשׂוֹ וְאַנְשִׁיו', שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'רַב־דְּקַלְפָּה'. שְׂמֵתִּגְבְּרִים כַּנֶּגֶד ה'רַב־דְּקַדְשָׁה', ה'רוּחֵ-חַיִּים דְּקַדְשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂמֵקַבְּלִים מֵה'תּוֹרָה', עַל-יַדֵּי ה'רַב־דְּקַדְשָׁה' וְכוּ'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְרֹאוֹת וּלְהַשְׁתַּדֵּל: לְצֵאת מֵהַגְּלוּת! - דְּהֵינּוּ: לְצֵאת מִכָּל הַתְּאוֹוֹת, וּמִכָּל הַמְּדוּת־רְעוֹת, שֶׁל כָּל ה'אַרְבָּעֵה-יְסוּדוֹת', שֶׁהֵם עֵקֶר הַגְּלוּת!

כִּי עֵקֶר כַּח וַיְנִיקַת הָעֵבוּרִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'עֲשׂוֹ וְכַת דִּילִיָּה' - הוּא מֵה'רַע שֶׁל הַאֲרָבָעֵה-יְסוּדוֹת', שֶׁהֵם כָּל ה'מְדוּת־רְעוֹת'.

וְצָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ: שְׂיִזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב לְ'צְדִיקִים-אַמְתִּיִּים', שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'רַב־

בְּרֹר הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת, כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם
(לקוטי מוה"ר ח"א ח).

וְזֶה בְּחִינַת כְּמָה מְצוּוֹת שֶׁהֵם בְּבַחֲנֵי
'אַרְבָּעָה' - כְּמוֹ 'אַרְבַּע מִיָּנִים
שֶׁבְּלוֹב'; וְ'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת בְּתַפְלִין'; וְ'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁקוֹרִין קֶדֶם פֶּסַח'; וְזֶה בְּחִינַת
'אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן בְּפֶסַח'; וְזֶה בְּחִינַת
'אַרְבָּעָה טוֹרֵי אֶבֶן שֶׁבַחֲשָׁן' (שְׁמוֹת לט, י); וְזֶה
בְּחִינַת "אַרְבָּעָה דְגָלִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת אַרְבָּעָה
מַחְנוֹת הַשְּׂכִינָה" (זֹהַר בְּמִדְבָר קִיח: בְּהַעֲלוֹתָהּ קַנְדוּ).
וְזֶה בְּחִינַת "אַרְבָּעָה רְאִשֵׁי שָׁנִים" (רֵאשִׁי הַשָּׁנָה
פ"א מ"א), וְכָל בְּחִינּוֹת 'אַרְבַּע' שֶׁחָשַׁב בְּפִיּוֹט
[מוסר] שֶׁל 'פְּרַשְׁת הַחֹדֶשׁ', וְעוֹד כִּיּוֹצֵא בְּהֵן.

הכל [כל ארבעה הנ"ל] - כְּנֶגֶד אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
הַיְיָ"ה - שֶׁהֵם בְּחִינַת הַ"אַרְבָּעָה
רְאִשִׁים" - בְּחִינַת 'שְׁרֵשׁ הָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת',
שֶׁמִּבְּרִין אוֹתָן עַל-יְדֵי 'מְצוּוֹת הַתּוֹרָה',
שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הַרוּח־חַיִּים,
שֶׁהוּא בְּחִינַת "רוּחַ צְפוּנִית הַמְּנַשְּׁבֶת בְּפִנּוֹר
שֶׁל דָּוִד" (בְּרִכּוֹת ג:).

ט.

(לקוטי הלכות, מִתְּנָה וּמִתְּנַת שְׂכִיב־מְרַע ג, ט)
ה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' שֶׁקוֹרִין סְמוּךְ לְפוֹרִים
לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו - הֵם בְּחִינַת
'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַשָּׁם', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'אַרְבַּע
פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל תַּפְלִין' (זֹהַר מְשַׁפְּטִים קיט:), שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה מְכַנִּיעִין שָׁם וְזֹכֵר עִמְלֶק יְמַח־שְׁמוֹ
וְכוּ'.

דְּקִדְשָׁה, שֶׁכָּבֵד זָכוּ לְבָרַר בְּשִׁלְמוֹת כָּל
ה'אַרְבָּעָה-יְסוּדוֹת, עַד שֶׁיְכוּלִים לֶלְחֵם עִם
הַסְטֵרָא-אַחֲרָא, דְּהֵינּוּ: לִירַד לְתוֹךְ כָּל
הַצְּנוּרוֹת הָרְעִים שֶׁלָּהֶם, וּלְשַׁבְּרֵם, וּלְהוֹצִיא
אֶת יִשְׂרָאֵל מִגְּלוּתָם, עַד שֶׁיִּזְכּוּ גַם כָּל
הַמְּקַרְבִּים אֲלֵיהֶם, לְבָרַר ה'אַרְבָּעָה-יְסוּדוֹת'
- לְצֵאת מִכָּל הַתְּאוּוֹת, וּמִכָּל הַמִּדּוֹת-רְעוּת.

וְעַקֵּר ה'בְּרֹר', עַל-יְדֵי 'תּוֹרָה', דְּהֵינּוּ: עַל-
יְדֵי 'לְמוּד פּוֹסְקִים'. וְאִי-אֶפְשָׁר
לְזַכּוֹת לְבָרַר 'פֶּסַח הַהֲלָכָה' בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם
עַל-יְדֵי 'תַּפְלָה' וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְבָרַר ה'טוֹב' מִה'רַע',
דְּהֵינּוּ: לְבָרַר כָּל ה'אַרְבָּעָה-
יְסוּדוֹת, לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל ה'רַע' שֶׁבָּהֶם,
וּלְהַעֲלוֹת כָּל ה'טוֹב' שֶׁבָּהֶם, עַד שֶׁיִּהְיוּ
נִכְלָלִין כָּל ה'אַרְבָּעָה-יְסוּדוֹת' בְּשֶׁרֶשֶׁן,
שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ב, י): "וְהָיָה לְאַרְבָּעָה
רְאִשִׁים" - שֶׁהֵם 'אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הַיְיָ"ה בְּרוּךְ
הוּא', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר שָׁם (בְּהַתּוֹרָה), עַיִן-שָׁם.

וְזֶה כָּל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם - כִּי
ה'אָדָם' נִתְּהוּה מ'אַרְבָּעָה-יְסוּדוֹת',
וְכָל הַמִּדּוֹת וְהַתְּאוּוֹת כָּלָם כְּלוּלִים
ב'אַרְבָּעָה-יְסוּדוֹת', כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחַר
(סִימָן ד), וְכַמּוּבָא בְּסִפְרֵים (מְשַׁנְת־חֲסִידִים, עֲשִׂיהַ
גּוֹפְנִית פ"א). וְכָל עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל הָאָדָם, לְבָרַר
ה'אַרְבָּעָה-יְסוּדוֹת, עַד שֶׁיִּהְיוּ בְּבַחֲנֵי
'אַרְבָּעָה רְאִשִׁים', כְּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת 'אַרְבַּע צִיצִית', בְּחִינַת (יִחְזַקְאֵל לו, ט)
"מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בְּאֵי הַרוּחַ", בְּחִינַת

פְּרֻשֵׁת שְׁקָלִים

- שַׁבַּת שְׁקָלִים אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל -

א.

(טי"ח-ט"י קד"ש ח"ב קנה)

בְּיָדוֹעַ (תי"מז"הר"ן קכו): הִיָּה נְהוּג לְהִתְקַבֵּץ אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁשָּׂה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה!

שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיוּ נוֹסְעִים אֵלָיו בְּזִמְנֵים קְבוּעִים, דְּהֵיָנוּ: לְרֹאשׁ-הַשָּׁנָה, וְשַׁבַּת-הַנֶּפֶחַ, וְשַׁבְּעוֹת.

וְשְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיָה רַבְּנוּ ז"ל נוֹסֵעַ אֶל אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ, דְּהֵיָנוּ: (א) בְּשַׁבַּת-שִׁירָה הָיָה נוֹסֵעַ לְמַעַדְוֹעַדִּיבְקַע' אוֹ לְטַשְׁעֵהֲרִין וְלְטַרְהוּוּיָצַע, (ב) וְכֵן בְּשַׁבַּת-נַחְמוֹ. (ג) וְעוֹד שַׁבַּת אַחַת בַּחוּרְתָּ, שֵׁישׁ-אוֹמְרִים שֶׁהִיָּתָה זֹאת 'שַׁבַּת פְּרֻשֵׁת-שְׁקָלִים' שֶׁהִיָּה נוֹסֵעַ אֶז לְטַעֲפְלִיק'.

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם, וְנָתַנּוּ אִישׁ כַּפֹּר נַפְשׁוֹ לָהּ בַּפְּקוּד אֲתָם" (שְׁמוֹת ל, יב)

ב.

(ח"א קיא)

ר' אַשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (שְׁמוֹת ל, יב) - רֹאשֵׁי-תְבוּת: רַב"י. וְלַהֲפֹךְ: ר' שְׁעִים בְּחֻשְׁףֵי יְדָמוֹ" (שְׁמוֹת ל-א ב, ט) - רֹאשֵׁי-תְבוּת: רַב"י. [רְמֵז: שְׁאוֹמְרִים תּוֹרָה בַּחֲשֻׁף (פְּתֻיָּד מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל)].

[ב'פְּרָפְרָאוֹת-לַחֲכָמָה: שְׁמַעְתִּי מֵאָבִי ז"ל (ר' צְבִי אֲרִיָּה ב"ר אֶהְרֹן ז"ל הֶרֶב מִבְּרִסְלָב): שְׁלֹדְעָתוֹ הַפְּרוּשׁ בְּזֶה: כִּי כְּשֶׁזֹּכִין לְרַב־יְהוֹנָן, אֵזִי הוּא מֵאִיר עֵינַי הַמְּקַרְבִּין אֵלָיו - עַל-דֶּרֶךְ (קַהֲלַת ב, יד): 'הֶחֱכַם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ' - כִּי הוּא בְּאֵמַת "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".

וְכִמוֹ שְׁאוֹר־הַעֵינַיִם רַק מִהֲרֹאשׁ וְהַפֹּחַ, כְּמוֹ-כֵן כְּשֶׁזֹּכִין לְרַב־יְהוֹנָן, שֶׁהוּא "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" בְּאֵמַת - אֵזִי הוּא מֵאִיר לְהַדוּר, וּפּוֹתַח עֵינֵיהֶם מִמֶּשׁ, וְכַמְבָּאָר גַּם-כֵּן בְּמִקּוֹם-אַחֵר בְּדַבְּרָיו ז"ל.

אָבֵל לְהַפֹּךְ חֲסִידֵי-שְׁלֹמֹם רַב־יְשׁוּעָה-הַגּוֹן' - לֹא דֵי שְׁאִינוּ מֵאִיר עֵינַיִם, אֲדַרְבָּה הוּא מִחֻשְׁףֵי עֵינֵיהֶם בִּיְהוּדָה, שֶׁזֶה בְּחִינַת: "בַּחֲשֻׁף יְדָמוֹ". וְעַיִן גַּם בְּסִפְרֵי-הַקְּנֵה: שְׁמַעְרִיד בְּגִנּוֹת הַרְבֵּי-שְׁאִינוֹ-הַגּוֹן' - וְשֵׁם נֶאֱמַר: "רֵעַ בְּעֵינַי יִי" (בְּרֹאשִׁית ל, ז), רֹאשֵׁי-תְבוּת: רַב"י. וְכַבֵּר צְוָחוֹ עַל-זֶה 'קַמְאֵי דְקַמְאֵי'.

וְנִרְאָה לְעֵנִיּוֹת-דְּעֵתִי: דְּרוּצָה-לֹמוֹר: עַל-דֶּרֶךְ שְׁכַתּוֹב בְּזֶהָר נִשָּׂא (קכב): "וְרִשְׁעִים בַּחֲשֻׁף יְדָמוֹ" - אֵינּוֹן 'עַרְב־רַב' וְכו', וְאֵתְהַדְרֵן רַעִין עַל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן 'רִישֵׁי עַמָּא' עַל־יְהוּ אֲתָמַר (אִיכָּה א, ה): 'הֵיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ'. וְכֵן בְּפְרֻשַׁת פְּנִיחָס (רצז): "כִּד 'עַרְב־רַב' אֵינּוֹן מְעַרְבִּין בְּיִשְׂרָאֵל מִה כְּתִיב: 'הֵיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ'. וְיִשְׂרָאֵל בְּתַר דְּמַתְעַבְרֵי מְנִיְהוּ אֵלָיו, מִה כְּתִיב (בְּמִדְבָר כו, ב): 'שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתַּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל'".

ג.

(ח"ב צד - על פי לקוטי-עצות מִהַדוּרָא-בְּתַרָּא, אֶלּוּל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה יוֹם-כַּפּוֹר סְבוּת ו)

עַל-יְדֵי שְׁפָל אֶחָד בָּא עִם מַחוּ וְדַעְתּוֹ, וּמִקְשָׁר דְּעָתוֹ וּמַחוּ שְׁבְרֹאשׁוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ, לְהַצְדִּיק, שֶׁהוּא "רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל, יב), בְּרֹאשֵׁי-הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת רֹאשׁ. נִמְצָא שֶׁנִּתְקַבְּצוּ 'שְׁלֹשָׁה רֹאשִׁים' יַחַד, וְנַעֲשֶׂה מִזֶּה דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים מְאֹד.

וְאֶצֶל שְׁקָלִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל, טו):
 "הָעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה".

כִּי "שְׁלִישׁ שֶׁבְּפָרְקֵמֵטְיָא" - הוּא כְּנֶגֶד
 הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֶצֶל סְדוּם וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ שֶׁבְּקָרְקַע" - הוּא כְּנֶגֶד
 הָעֲשִׂירוֹת שֶׁנִּזְכָּר אֶצֶל רַחֵל
 וְלֵאמֹר וְכוּ'.

וְ"שְׁלִישׁ בִּידוֹ" - הוּא כְּנֶגֶד הָעֲשִׂירוֹת
 שֶׁאֶצֶל שְׁקָלִים, שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם
 (שָׁם): "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם" - בְּחֵינֵת (אִיּוֹב
 יב, י): "אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְּשׂ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר
 אִישׁ".

לקוטי הלכות - פְּרִשְׁת שְׁקָלִים

ד.

(לקוטי הלכות, השפמת הפקר א, יב - על-פי
 לקוטי מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')
 פְּרִשְׁת שְׁקָלִים' - הוּא בְּחֵינֵת 'צְדָקָה',
 בְּחֵינֵת "חֶסֶד לְאַבְרָהָם"
 (מִיכָה ז, כ), שֶׁעֲשֵׂה צְדָקָה וְחֶסֶד עִם כָּל הָעוֹלָם
 - שְׁעַלְיָדֵיזָה יְכוּלִין לְמַצֵּא הַנְּקֻדוֹת-טוֹבוֹת'.
 [כִּי הָיָה "מִטָּה כְּלָפֵי חֶסֶד", וּמַצֵּא נְקֻדָּה-טוֹבָה בְּכָל-אֶחָד,
 וְעַל-יָדֵיזָה קָרֵב הַכָּל לְהַשִּׁיב-יְהַבְרֵךְ. אוֹת ד].

וְזֶה בְּחֵינֵת (יִשְׁעִיָּה מֵא, ב): "צְדָק יִקְרָאֵהוּ
 לְרִגְלוֹ" - שְׁעַלְיָדֵי 'צְדָקָה', יְכוּלִין
 לְקַרֵּא אֶת הַטּוֹב שֶׁנּוֹפֵל בְּמַדְרָגָה
 הַתַּחְתּוֹנָה, בְּבְחֵינֵת 'רִגְלוֹ'.

וְזֶה בְּחֵינֵת: 'שְׁקָלִים' שֶׁל נְדָבַת הַמִּשְׁכָּן'
 - כִּי הַמִּשְׁכָּן נִבְנָה מִבְּחֵינֵת הַטּוֹב'
 שֶׁנִּתְלַקֵּט וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן אַחַר פְּרִשְׁת שְׁקָלִים, שֶׁהוּא
 בְּחֵינֵת 'הַתְּעוֹרְרוֹת הַטּוֹב' כִּנּוּי -

ד.

(חיי מוהר"ן תעד)

"כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ל,
 יב) - זֶה בְּחֵינֵת 'מִשָּׂא'. "וְנִתְּנוּ אִישׁ
 כֶּפֶר" - זֶה בְּחֵינֵת 'מִתָּן'. הֵינּוּ: בְּחֵינֵת
 'מִשָּׂא-וּמִתָּן'.

"זֶה יִתְּנוּ כָּל הַעֹבֵר עַל הַפְּקָדִים, מִחֲצִית
 הַשְּׁקָל בַּשְּׁקָל הַקֹּדֶשׁ" (שְׁמוֹת ל, יג)

ה.

(ספר-המדות, צדקה ח"ב יט)

עַל-יָדֵי 'נְתִינַת שְׁקָלִים' - נִצּוּל מִיִּצְרָה-
 הָרַע.

"הָעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְגו', לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם"
 (שְׁמוֹת ל, טו)

ו.

(ח"א ס, ד)

"לְעוֹלָם יִשְׁלַשׁ אָדָם מְעוֹתָיו, שְׁלִישׁ
 בְּפָרְקֵמֵטְיָא, וְשְׁלִישׁ בְּקָרְקַע,
 וְשְׁלִישׁ בִּידוֹ" (בְּבֵא-מְצִיעָא מ.ב.).

וְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים אֵלוּ שֵׁישׁ בְּעֲשִׂירוֹת' -
 הֵם כְּנֶגֶד 'שִׁלְשָׁה פְּעָמִים
 עֲשִׂירוֹת' שֶׁנִּזְכָּר בַּתּוֹרָה. כִּי בְּכָל הַתּוֹרָה כְּלָה
 לֹא נִזְכָּר עֲשִׂירוֹת, כִּי-אִם 'שִׁלְשׁ פְּעָמִים' אֵלוּ.
 אֶצֶל 'סְדוּם', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית יד, כג):
 "וְלֹא תֹאמַר אֲנִי הָעֲשִׂירִי אֶת
 אַבְרָם".

וְאֶצֶל רַחֵל וְלֵאמֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם לֵא, טז):
 "כִּי כָּל הָעֹשֵׂר אֲשֶׁר הֵצִיל אֲלֵכֶיךָ"
 וְכוּ'.

קורין 'פרשת זכור' - פי על-ידי-יזה מכניעין
'עמלק'.

פי על-ידי-יזה שמוצאין ה'טוב' כנ"ל -
נכנע 'עמלק' שהוא תקף הסטרא-
אחרא, שמתגבר חס-ושלום להפיל
ה'חלושי-בח' שבישראל, כאלו אין להם
תקנה עוד חס-ושלום.

ת.

(לקוטי-הלכות, ציצית ז, ח-ט-י - על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

"פי תשא את ראש בני ישראל" וכו'
(שמות ל, יב). תמוזה: מאחר שה'מנין'
מספן שיוכל לשלוט הנגף על-ידי-יזה, למה
צוה למנותם ושיתנו שקלים כפר נפשם,
לא ימנה אותם בלל?!

אף עקר ה'מנין של ישראל' - הוא
בשביל: להרבות ולהגדיל בחינת
ה'תפלה' עד אין קץ וחקר, על-ידי תוספת
נפש על נפש שנתוספין על-ידי ה'מנין',
שעל-ידי-יזה מתרבין ה'בתים הקדושים' בכל
פעם בלי שעור.

על-כן הזהירם למנותם על-ידי
ה'שקלים' דיקא, ולא ימנה אותם
כד בפשוטו, שלא יהיה בהם 'נגף' ששולט
על-ידי ה'מנין', פי ישראל עם קדוש' הם
'למעלה-מהמנין', פי הם נכללין בלם ב'מקור
האחדות'.

ועל-כן יש חשש: שה'עובדי-פוכבים'
יתגברו חס-ושלום על-ידי ה'רבוי
שלהם', ויתגרו ב'מנין של ישראל', ויקטרגו
עליהם על-ידי-יזה, עד שתוכל לשלוט ה'נגף'
שהוא 'סטרא-דמותא' ששם אחיזתם.

על-כן צוה: שלא למנות את ישראל, פי
אם על-ידי ה'שקלים כפר

נפשם" (שמות ל, יב), שצוה שיתנו בשביל
'הקמת המשכן' שהוא 'בית התפלה'.

שכל ה'בתים המרבים' מאד הנבנין על-ידי
'תוספת נפשות ישראל', בלם כלולים
במשכן ובית-המקדש שכלול מכל 'בתי
התפלה'.

ונעשה על-ידי ה'מנין', תקון נפלא מאד,
עד שה'סטרא-אחרא' אינם יכולים
להתגרות ולקטרג ולהתגבר על ישראל
מחמת 'עצם רבויים' שהם מרבים הרבה
מ'מנין ישראל' בפשיטות.

פי עתה על-ידי ה'שקלים' שנתנו בשביל
המשכן שהוא 'בית-התפלה' - כל
הנפשות מתיחדין ונצטרפין יחד בבחינת
'רבוי הצרופים', שכל מה שנתוסף נפש,
נתרבין ה'צרופים' בלי שעור וכו'.

ואזי בודאי כל ה'שבעים עובדי-פוכבים',
מתבטלין בבטול גמור - כנגד רבוי
הבתים הנעשין על-ידי נפשות ישראל
שמצטרפין בצרופים הנ"ל, על-ידי
השקלים שנתנו בשביל תקון 'בתי
התפלה' כנ"ל.

ועל-כן אין להם שום כח לקטרג - פי כל
'רבויים של העובדי-פוכבים',
נחשבים כאין וכאפס, נגד עצם 'רבוי הבתים
של ישראל' הנ"ל וכו', שכל מה שמתרבין -
מתיחדין ומצטרפין בצרופים הרבה מאד
הנ"ל, ונכללין יותר ב'מקור האחדות', ששם
'מקור החיים', כמו שכתוב (תהלים לו, י), "פי
עמך מקור חיים".

ועל-ידי-יזה נצולין מ'סטרא-דמותא',
בבחינת (שמות שם) "ולא
יהיה בהם נגף בפקוד אותם" - פי אין
ה'רבוי של העובדי-פוכבים' יכול להתגבר

על 'מנין של ישראל' שהוא מעט נגדם - כי על-ידי רבוי הצרופים הנ"ל שנעשין על-ידי ה'שקלים' שנתנו בשביל 'בתי התפלה' וכו' הנ"ל, על-ידי-זה כל רבויים של העובדי כוכבים נתבטלין פאין וכאפס נגדם, וכנ"ל.

ועל-כן צריכין ליתן "מחצית השקל" דיקא (שם ל, יג), ולא 'שקל שלם' - להורות: שכל-אחד צריך לחברו להצטרף עמו בצרופים הנ"ל, כי 'בעצמו' הוא רק בחינת 'מחצית', ואין לו 'שלמות פי-אם על-ידי שצטרף לחברו, שעל-ידי-זה נעשין רבוי הצרופים הנ"ל וכו'.

גם "מחצית-השקל" הוא 'עשרה גרה', כי "עשרים גרה השקל" (שם), כי "אין קדשה פחותה מעשרה" (תקוני-זהר כה), וכל אחד מישראל כלול מ"עשר-קדשות שבארץ-ישראל" (כלים פ"א מ"ו), שהם בחינת: "אין עדה פחותה מעשרה" (ברכות כא: מגלה כג: סנהדרין ע"ד), שעל-כן: "אין אומרים דבר שבקדשה בפחות מעשרה" (שם), כי ה'קדשה' היא תמיד בבחינת 'עשרה', כידוע.

ועל-ידי-זה עקר בחינת קדשת הצרופים הקדושים הנ"ל - כי עקר התחלת הצרופים של 'בתי התפלה', צריך להתחיל לפחות מעשרה, כדי שיוכלו לומר דבר שבקדשה, כי "אכל בי עשרה שכינתא שריא" (סנהדרין לט).

ואחר-כך כשנתוסף עוד נפש אחת, וכל נפש כלול מעשר, אזי נכלל עשר בעשר ועשר בעשר, ועל-ידי-זה נעשין עצם רבוי הצרופים הנ"ל. כי כל פח הצרופה לצרף הנפשות שמתפללין בכונה לצרפם בצרופים הנ"ל - הוא על-ידי פח ה'עשר-

קדשות', שמשם נמשכין כל הצרופים הקדושים.

וזהו בחינת "מחצית השקל", שהוא 'עשרה גרה', וצריכין תמיד לצרפו לחברו הנ"ל, ונעשה בחינת: "עשרים גרה השקל", שהם בבחינת "עשרה עשרה הכף" (במדבר ז, פו), כמובא בספרי-קבלה (זהר פנחס רנח): "שהם עשרה קדשות מתתא לעילא, ועשרה מעילא לתתא" - שעל-ידי כל הקדשות האלו, מתיחדין ומצטרפין נפשות ישראל בצרופים הרבים הנ"ל.

וכל-זה נמשך בכח ה'בעל-פח הגדול' שמתפלל 'תפלה בבחינת דין', שהוא בבחינה אחת עם ה'תפלה של רבוי הנפשות' וכו' הנ"ל.

וזה מרמז בסוד בתבת 'גרה', שהוא בגימטריא 'יצחק', שהוא בגימטריא 'פינחס', כמובא (זהר פנחס רלז).

כי 'יצחק' הוא בחינת 'גבורות', שהוא בחינת ה'תפלה בבחינת דין', שעקרה נעשה ב'ראשי-השנה', שהוא בחינת "פחד יצחק" (בראשית לא, מב), כמו שכתוב שם בהתורה.

וזה בעצמו בחינת 'פנחס' - כי עקר ה'תפלה בבחינת דין' הוא בבחינת 'פנחס', בחינת 'ויעמד פינחס ויפלל' (תהלים קו, ל), כמו שכתוב שם בהתורה.

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (מגלה יג): "שעל-ידי השקלים, מפילין המן-עמלק, כי כבר קדמו שקליהם לשקליה" - כי עקר 'מפלת המן-עמלק', הוא על-ידי ה'תפלה בבחינת דין', שהוא בחינת ה'תפלה הנ"ל של רבוי נפשות', שהוא בחינת 'תקון השקלים'.

כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה: "שְׁעַל־יָדַי הַמִּטָּה עוֹז, בְּחֵינַת 'קָרִיעַת יַם־סוּף', שֶׁהִיא בְּחֵינַת הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַת דִּין, עַל־יָדַי־זֶה הָיָה מְלַחֶמֶת־עִמָּלֶק", עַיֵן־שָׁם.

כִּי כָּל הַתְּגַבְרוֹת 'עִמָּלֶק' הָיָה: לְגַרֵשׁ וּלְרַחֵק חֲסִי־שְׁלוֹם מִהַקְּבוּץ־הַקְּדוֹשׁ, אֶת הַנִּפְשׁוֹת הַחֲלוּשׁוֹת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הַכְּנַעְתּוֹ וּמִפְּלֹתוֹ הָיָה: עַל־יָדַי הַתְּפִלָּה בְּבַחֲיַנַת דִּין - שְׁעַל־יָדַי־זֶה מוֹצִיאֵינ הַנִּפְשׁוֹת מִהַסְטֵרָא־אֲחָרָא, וּמוֹסִיפִין אוֹתָם עַל הַקְּבוּץ־הַקְּדוֹשׁ וְכוּ' כִּנ"ל, שֶׁכִּלְזֶה הוּא בְּחֵינַת 'שְׁקָלִים' כִּנ"ל. וְעַל־כֵּן הָיָה מִפְּלֹתוֹ עַל־יָדַי 'הַשְּׁקָלִים', וְכִנ"ל.

ט.

(לקוטי־הַלְכוֹת, תַּפְּלִין ו, כד - על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"ב עב, 'חיים נִצְחָיִים')

זֶה בְּחֵינַת 'פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים' שֶׁקוֹרִין סָמוּךְ לְפוּרִים. וְעַל־יָדַי־זֶה הָיָה הַכְּנַעְתּוֹ 'הַמֶּן־עִמָּלֶק' יַמַּח־שָׁמוּ, כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מַגִּלָּה יג): "רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שֶׁקְּלִיָּהֶם לְשֶׁקֶלֶיךָ" וְכוּ'.

כִּי 'שְׁקָלִים' הֵם בְּחֵינַת 'צְדָקָה', שֶׁנִּצְטוּוּ בְּמַחֲרַת יוֹם־הַפְּעוּדִים, לִתֵּן לְצַרְךָ הַמִּשְׁכָּן שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲיִן, בְּחֵינַת (שְׁמוֹת לא, ג): "וְאִמְלֵא אֶת־רוּחַ אֱלֹקִים בְּחַכְמָה וְכוּ' וּבְכָל מְלֶאכֶה וְכוּ'", כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב שֵׁם בְּהַתּוֹרָה.

כִּי 'צְדָקָה' נְדַבַּת לֵב, הוּא בְּחֵינַת 'אור־הַפָּנִים', בְּבַחֲיַנַת (תְּהִלִּים יז, טז): "אֲנִי בְּצַדִּיק אֶחָזֶה פְּנִיךָ".

וְעַל־כֵּן בְּשֶׁבֶת פֶּרֶשֶׁת שְׁקָלִים מְבַקְשִׁין הַרְבֵּה עַל 'אור־הַפָּנִים' (מוֹסָף

לְפֶרֶשֶׁת שְׁקָלִים): "אור פְּנִיךָ עָלֵינוּ אֲדוֹן נִשְׂא וְכוּ'" - כִּי עַקֵּר הַשְּׁקָלִים, שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'צְדָקָה' לְבַנְיָן הַמִּשְׁכָּן - הוּא לְהַמְשִׁיךְ 'אור־הַפָּנִים', שְׁעַל־יָדַי־זֶה הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּחֲיִן, בְּחֵינַת 'בְּנִין הַמִּשְׁכָּן וְהַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

וְעַל־כֵּן עַקֵּר 'אור־הַפָּנִים' הָיָה מֵאִיר בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, אֲשֶׁר בְּשִׁבְל־זֶה נִצְטוּיֵנו לְעֹלוֹת לֶשֶׁם לְרַגֵּל, כְּדִי לְקַבֵּל 'אור־הַפָּנִים', כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים טז, טז): "שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'".

נִמְצָא: שְׁעַל־יָדַי 'שְׁקָלִים' - נִמְשָׁךְ בְּחֵינַת 'אור־הַפָּנִים', שֶׁהוּא בְּחֵינַת הַסְתַּכְּלוֹת פְּנֵי הַצְּדִיק, שְׁעַל־יָדַי־זֶה מְתַנּוּצָצִין הַמַּחֲיִן, שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'בְּנִין הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - עַד שֶׁזּוֹכִין לְבַחֲיַנַת 'תְּחִיַת־הַמֵּתִים' שֶׁהוּא 'עֲנוּה־אֲמִתִּיּוֹת' שֶׁהוּא עַקֵּר הַחַיִּים שֶׁל כָּל הָאֲבָרִים וְכוּ' כִּנ"ל.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים 'שְׁקָלִים' - כִּי יֵשׁ בָּזֶה 'מִשְׁקַל גְּדוּלִי' - כִּי צְרִיכִין לְהִיּוֹת עֲנִיוּ בְּתַכְלִית הָעֲנוּוָה, לְהִיּוֹת 'אִין' מִמֶּשׁ בְּלִי שׁוֹם טְעוֹת וּפְגִימָה כְּלָל. וְאִם־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה חֶזֶק וְאִמִּיץ מְאֹד, וְלִבְלִי לְהִנִּיחַ לְהַפִּיל עֲצָמוֹ בְּשׁוֹם דְּבַר וְכוּ'.

וְזֶה בְּחֵינַת (שְׁמוֹת ל, יג) "מַחְצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַה'" - כִּי הוּא בְּבַחֲיַנַת 'מַחְצִית הַשֶּׁקֶל', כִּי הוּא 'מִשְׁקַל גְּדוּלִי' - כִּמוֹ הַמִּשְׁקַל שֶׁעוֹמֵד בְּמַחְצִיתוֹ וּבְאִמְצָע, שֶׁאֵין יְכוּלִין לְהַכְרִיעַ לְכָאן וּלְכָאן.

וְעַל־כֵּן בְּאֲמַת נִתְקַשָּׁה מִשָּׁה עַל הַשְּׁקָלִים - עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא (שְׁמוֹת ל, יג): "זֶה יִתְּנוּ", כִּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י.

"והדל לא ימעט" - שלא יבא לידי מחיך־דקטנות'.

וזו שנאמר בשקלים (שם ל, יב): "ולא יהיה בהם נגף" - על־ידי ה'מנין', בחינת רבוי', שמשם אחיזת הנאות', שמשם עקר 'סטר־א־דמו־תא', הפך ה'חיים'־נצחיים'.

אבל על־ידי מצות שקלים, הוא בחינת 'ענוה אמתית' - על־ידי־זה יכולין למנות את ישראל, "ולא יהיה בהם נגף" - על־ידי ה'מנין' שהוא בחינת רבוי' - פי אדרבא: על־ידי רבוי המנין, זוכין ל'ענוה יתרה' יותר ויותר, בבחינת (מגלה לא): "במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו".

וזו בחינת מצות שקלים' - שהוא בעת שרוצין למנות את ישראל, שלא יתעורר על־ידי ה'מנין', בחינת ה'נגף' שהוא 'סטר־א־דמו־תא' שנאחז ב'רבוי' ו'נאות' - רק אדרבא: על־ידי ה'מנין', יזכו לנשיאת ראש', בחינת (שם): "כי תשא את ראש בני ישראל" - הינו: 'התנוצצות־המחין', שהוא בחינת 'ענוה אמתית', שהוא עקר ה'חיים', בחינת 'תחית־המתים'.

שכל־זה זוכין על־ידי ה'שקלים', שהם בחינת 'צדקה' - שעל־ידי־זה זוכין ל'אורי־הפנים', שהוא 'התנוצצות־המחין', שעל־ידי־זה זוכין ל'ענוה אמתית' בשלמות' וכו'.

י

(לקוטי־הלכות, ברפת־הרי"ח ד, כה)

בשביל־זה אנו מתחילין עכשו מקריאת פרשת שקלים' - פי עכשו ה'התחלה של הנאלה' ו'תקון כל העולמות' הוא מ'פורים', כמו שמוכן מרמזי דבוריו

פי היה קשה לו מאד: איך יכולין לזכות את כל ישראל לבא לזה, להיות ענוים באמת בתכלית, ואף־על־פי־כן יהיה כל אחד חזק ואמיץ מאד ב'עזות־דקדשה' כראוי וכנ"ל.

וזו בחינת מה שנצטוו בשקלים (שם ל, טו): "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" - דהינו בחינת הנ"ל: שיזהר כל אחד שלא יבא לידי 'נאות', הוא רבוי ונדלות', בחינת: "העשיר לא ירבה".

וכן להפך: שלא יבא לידי 'ענוה פסולה', שהוא בחינת 'מחיך־דקטנות' ממש, שזהו בחינת: "והדל לא ימעט" - פי מחמת גדל עניותו בא לידי 'ענוה־פסולה' שהוא נבזה ועצל' חס־ושלום, במקום שאין צריכין להקטין עצמו.

אבל על־ידי שהעשיר משפיע לו נדבת לבו ומחיה אותו - מגביה את העני', ומרים אותו מבחינת 'מחיך־דקטנות', שהיא 'ענוה־פסולה'.

וכן ה'עשיר', שמגדל עשירותו היה יכול לבא לידי 'נאות גמור' - אבל על־ידי שמחסר ממונו ונותן צדקה לעני - משפיל עצמו וממעט גסותו.

ועל־ידי־זה נתתקנין שניהם - בחינת ה'ענוה' וה'נדלות' - שיהיו שניהם נכללים בקדשה.

וזו בחינת מצות שקלים' שהוא 'צדקה' כנ"ל - שעקר המצוה, לזכות על־ידי־זה לבחינת: "העשיר לא ירבה, והדל לא ימעט".

ש"העשיר לא ירבה" - הינו: שלא יבא לידי 'נאות', בחינת רבוי'.

הקדושים של רבנו ז"ל, בעת שאמר התורה בלקוטי תנ"ך סימן ע"ד.

שאמר אז: "כי מתחלה היו כל ה'התחלות' מ'פסח', שהוא 'יציאת מצרים'. ועכשו וכו'". ופסק באמצע ולא סיים דבריו.

ומתוך דבריו הבנתי: שעכשו ה'התחלה' מ'פורים', שהוא 'מחית עמלק', שהיא עקר ה'גאלה של משיח'.

כי (במדבר כד, כ) "ראשית גוים עמלק" ו"מלחמה לה' בעמלק מדר דר" (שמות יז, טז) "עד דורו של משיח" (תנחומא פי תצא יא), וכו'.

נמצא: שעכשו ה'התחלה של הקדשה' שאנו צריכין להמשיך עלינו - הוא מ'פורים'. ו'התחלת הגנס והשמחה של פורים' - אנו מתחילין מ'פרשת שקלים', כי "באחד באדר משמיעין על השקלים" (שקלים פ"א מ"א מגלה יג).

כי עקר הגנס של פורים' - היה על-ידי ה'שקלים' שנותנין ישראל, כמו שאמרו רז"ל (שם) על פסוק (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים פפר פסף אשקל" - "שהמן ימח שמו, רצה לבטל הפח של השקלים חס-ושלום. ואמר הקדוש-ברוך-הוא: 'רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך' וכו'.

כי 'המן עמלק' - הוא עקר ז'המת-הנחש' שנמשך על-ידי חטא "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט"ז), כמו שאמרו רז"ל (חלין קלט:): "המן מן התורה מנין? שנאמר (שם ג, יא): 'המן העץ' וכו'.

ועקר 'ז'המת-הנחש' - הוא 'בלבול-המדמה', שמשם כל ה'עבודה-זרה'

וה'פירות', שהוא בחינת 'המן-עמלק', שהיה בופר גדול, ו"עשה עצמו עבודה-זרה" (מגלה יג). על-כן עקר הכנעתו, על-ידי 'שקלי ישראל', שהם בחינת 'ברור-המדמה'.

ועל-כן עכשו מתחילין מ'פרשת שקלים', שהוא ה'התחלה של פורים', שמשם מתחילין לכנס בפסח. כי על-ידי 'פורים', יכולין להיות נזהרין מ'חמץ בפסח' (כמו שמבאר שם בהתורה).

וז'ה שאמרו רז"ל (סנהדרין יב:): "ביום פורים מתחילין לשאל ולדרש בהלכות הפסח", כמבאר בשלחן-ערוך (ארח-חיים תכט, א): לענין "שואלין ודורשין בהלכות פסח שלשים יום קדם" וכו', ו'ומתחילין ביום הפורים בעצמו" (באר-היטב, ס"ק ב; הקי"עקב).

כי על-ידי 'פורים' נכנסין ל'פסח' כנ"ל. וכל עקר התכלית של 'פסח ויציאת-מצרים', הכל בשביל 'קבלת-התורה', כדי לזכות ל'רוח-נבואה' כדי לברר ה'מדמה', שעל-ידי-ז'ה עקר ה'אמונה', 'אמונת חדוש-העולם', שז'ה עקר הכל כנ"ל.

ועל-כן כשמגיעין ל'שבועות' שהוא 'קבלת-התורה', קורין 'פרשת במדבר', שמדבר מ'מספר בני ישראל' שהיה על-ידי ה'שקלים', שהוא בחינת 'ברור-המדמה'.

נמצא: שה'התחלה' וה'סוף' אחד, כי ה'התחלה' מ'פרשת שקלים', והכל בשביל לברר ה'מדמה', שעל-ידי-ז'ה עקר 'הכנעת המן עמלק' כנ"ל, שעל-ידי-ז'ה זוכין ל'קבלת-התורה' בשבועות' כנ"ל. ועל-כן גם כשמגיעין אל הגמר לקבל את התורה בשבועות, קורין 'פרשת במדבר'

כַּנֹּל. וְנִעוּץ סוּפוּ בְּתַחֲלָתוֹ וּתְחִלָּתוֹ בְּסוּפוֹ,
כִּי הֵכַל אֶחָד, וְכַנֹּל.

וְזֶה שִׁשְׁמַעְנוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל: "שְׁזִמְן נְתִינָת
הַצְּדָקָה שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא
בְּחֹדֶשׁ אֲדָר".

יא.

(לקוטי־הַלְכוּת, עֲנִינְךָ אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת אֶבֶג)

'מְלֻכוֹת־הַרְשָׁעָה', שֶׁהוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית',
שֶׁהוּא 'מְלֻכוֹת
עַמְלֵק', שֶׁהוּא 'זְהֵמַת־הַנְּחָשׁ' - הִיא כִּנְגֵד
'מְלֻכוֹת־דְּקֻדְשָׁה', וְכַרְוֵךְ תָּמִיד אַחַר
'מְלֻכוֹת־דְּקֻדְשָׁה' לְנֶכַח מִשָּׁם. וְעַקֵּר יְנִיקָתָם
מִבְּחִינַת 'רַגְלִינִי', בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי ה, ה): "רַגְלִיָּהּ
יָרְדוֹת מָוֶת" וְכוּ' - כִּי 'פְּגַם־הַבְּרִית' הוּא
'סְטְרָא־דְּמוֹתָא'.

וְה'אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת' - הֵם בְּחִינַת 'תְּקוּנַת־
הַבְּרִית', שֶׁעַל־יְדֵי־

זֶה נִתְתַּקֵּן בְּחִינַת ה'מְלֻכוֹת'. (עֵינֵי־שָׁם עוֹד
בְּפָנִים בְּעִנְיַן כְּלָלִיּוֹת הָאַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת).

'פְּרֻשַׁת שְׁקָלִים' - הוּא לְהַזְהִיר עַל
נְתִינַת הַשְּׁקָלִים, דְּהֵינּוּ
'צְדָקָה', שֶׁהִיא עַקֵּר 'תְּקוּנַת־הַבְּרִית', וְשִׁלְמוֹת
וּמְלוּי 'מְלֻכוֹת־דְּקֻדְשָׁה', בְּבְחִינַת (מִשְׁלֵי י, ב):
"צְדָקָה תַצִּיל מִמָּוֶת".

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, טו): "לְכַפֵּר עַל
נַפְשֵׁיכֶם", שֶׁפְּתוּב בַּשְּׁקָלִים, הֵינּוּ:
לְכַפֵּר וּלְתַקֵּן בְּחִינַת ה'מְלֻכוֹת', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'נֶפֶשׁ'.

וּבַפֶּרֶט ה'צְדָקָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים', שֶׁהִיא
בְּשִׁבִיל 'מַעֲשֵׂה הַמְשֻׁכָּן
וְהַקְרָבָנוֹת' - שֶׁכֻּלָּזֶה הוּא בְּבְחִינַת 'תְּקוּנַת־
הַבְּרִית' וְתַקּוּן ה'עֲגָל' שֶׁהוּא 'פְּגַם־הַבְּרִית',
(כַּמּוּזָבָא שָׁם בְּהַלְכוּת יוֹסֵף־הַכּוֹהֵנִים הֶלְכָה א: כַּמּוּזָבָא
רז"ל (סְנַחֲדְרִין טג): "לֹא עֲבָדוּ יִשְׂרָאֵל עֲבוּדֵי־זָרָה, אֲלֵא
כִּדִּי לְהַתִּיר לָהֶם עֲרִיּוֹת בְּפִרְהָסִיא").

כִּי אִזּוּ הוּא 'זִמְן נְתִינַת הַצְּדָקָה' - כִּדִּי
לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת ה'הַמְרֵעַמְלֵק', שֶׁהוּא
כַּרְוֵךְ אַחַר 'רַגְלֵי הַקְּדוּשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲדָר', שֶׁהוּא 'סוּף הַשָּׁנָה' (עֵינֵי בְּפָנִים). וְכֵן
אָמְרוּ רַז"ל (שְׁקָלִים פ"א מ"א): "בְּאַחַד בְּאֲדָר
מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִים" כַּנֹּל. וּבַפֶּרֶט
'צְדָקָה דְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', שֶׁעַל־יְדֵי נִכְלָלוֹן
בִּיּוֹתֵר ב'מְלֻכוֹת־דְּקֻדְשָׁה' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן רָצָה הָמֵן לְבַטֵּל צְדָקוֹת יִשְׂרָאֵל,
כַּמּוּזָבָא (אֶסְתֵּר ג, ט): "וְעִשְׂתָּ
אֲלֵפִים כַּכּוֹס אֲשֶׁקֵּל עַל גְּנֹזֵי הַמֶּלֶךְ" -
"כִּדִּי לְבַטֵּל כּוֹס הַשְּׁקָלִים", כַּמּוּזָבָא (מְגִלָּה יג).

כַּמֵּאָחַר שִׁדְעָה: שֶׁעַקֵּר הַכְּנַעְנִי, שֶׁהוּא 'אָבִי
אֲבוֹת הַטְּמֵאָה', 'פְּגַם־הַבְּרִית' - הוּא
ה'צְדָקָה', כַּנֹּל - עַל־כֵּן רָצָה לְבַטֵּל ה'צְדָקָה',
עַל־יְדֵי הַשְּׁפָעָתוֹ לְמִקּוּמוֹת־אַחֵרִים.

אֲבָל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הִפְרָ עֲצָתוֹ וְקִלְקַל
מִחֲשַׁבְתּוֹ, אֲדַרְבָּא: נִתֵּן כּוֹס ב'צְדָקָה
שֶׁל יִשְׂרָאֵל' - לְהַכְנִיעַ אוֹתוֹ, וּלְבַטֵּל כּוֹס שֶׁל
"עִשְׂתָּ אֲלֵפִים כַּכּוֹס", כַּמּוּזָבָא שֶׁאָמְרוּ
רַז"ל (מְגִלָּה יג): "כַּכּוֹס הַקְּדִימוֹ שֶׁקָּלִיָּהֶם
לְשִׁקְלֵיךְ".

וְכֻלָּזֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַכּוֹס שֶׁל 'מְרַדְּכִי',
שֶׁהוּא כִּנְגֵד הָמֵן שֶׁבְּקֻלְפָּה,
ו'מְרַדְּכִי' כִּנְגֵדוֹ מִמֶּשׁ בְּקֻדְשָׁה.

כִּי "מְרַדְּכִי, הוּא 'זִקְן שֶׁבְּקֻדְשָׁה', בְּחִינַת
'עֵתִיק יוֹמִינִי"', כַּמּוּזָבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
בְּמִקּוּם אַחַר (ח"א ט), וַיֵּשׁ לוֹ כּוֹס לְהַכְנִיעַ
וּלְשַׁבֵּר 'קֻלְפַת הַמְרֵעַמְלֵק' הַנִּלְוָל, וְלַזְכּוֹת
אֶת יִשְׂרָאֵל ל'תְּקוּנַת־הַבְּרִית', אָמֵן.

יב.

(לקוטי-הלכות, פורים ה, ב"ג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נה, 'אבא שאול')

ה'אמות' בכלל, הם בבחינת 'רע-עין' - שעניניהם רעה בישראל תמיד, כי הם עי"ן [שבעים] אמות, כי שרשם מבחינת 'רע עי"ן'. ו'עמלק' הוא 'פללות הרע-עין', כי הוא 'פללות העי"ן אמות'.

ו'המן' היה מ'זרע עמלק' שהוא 'פלליות הרע-עין' - ועל-כן התגבר ב'עין-רעה' מאד, על מרדכי ועל כל ישראל, עד שרצה להעבירם לגמרי חס-ושלום.

ועל-כן רצה לבטל 'פח השקלים' של ישראל, כמו שכתוב (אסתר ג, ט): "ועשרת אלפים כפר כסף אשקל", כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג): והשם-יתברך אמר: "רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך" (שם).

כי "השקלים' היו, כדי שלא תשלט בהם עין-הרע על המנין", כמו שפרש רש"י (שמות ל, יב), והוא רצה להתגבר ברע-עין, ועל-כן רצה לבטל 'פח השקלים' חס-ושלום.

כי ה'שקלים' זה בבחינת 'צדקה', ו'צדקה' זה בבחינת 'טוב-עין', בבחינת (משלי כב, ט): "טוב-עין הוא יברך, כי נתן מלחמו לדל".

כי עקר ה'צדקה' - הוא להיות 'טוב-עין', לתן להעני ב'עין-יפה' ב'עין-טוב', כמו שכתוב (דברים טו, ט): "פן יהיה דבר עם לבבך בליעל ורעה עינך באחיד האביון וכו', פתח תפתח את ידך לו" וכו'.

נמצא: ש'צדקה' היא בבחינת 'טוב-עין', הפך ה'רע-עין'. וזה בבחינת 'שקלים', שהם בבחינת 'צדקה'.

יג.

(לקוטי-הלכות, שחיטה ד, ו"ז - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לז, 'דרשו ה' ועזו')

עקר תקון ועליות ה'נפש' - הוא על-ידי 'תענית', כמבאר בהתורה הנ"ל (ח"א לז).

וזהו בבחינת 'שקלים', "שנצטוו בשביל לכפר על עון העגל" (רש"י שמות ל, טז; ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י), שכולל כל החטאים, כי "אז הזרה הזהמא" וכו' (זהר בראשית נב): - "ונצטוו אחר יום הפפורים לתן שקלים לכפרה" (רש"י שם), כמו שכתוב (שמות ל, טז): "לכפר על נפשתיכם".

זה בבחינת (ברכות ו): "אגרא דתעניתא צדקתא" - שעקר ה'תענית', היא ה'צדקה של ארץ-ישראל', שעל-ידי-זה מעלין ה'נפש' ומכניעין ה'גוף' וכו', כמבאר בהתורה הנ"ל.

ועל-כן "אחר יום-הפפורים, שהוא יום תענית הקדוש - נצטוו על השקלים" (רש"י שם), שהם 'נדבת לב', בבחינת 'צדקה', בבחינת "אגרא דתעניתא צדקתא".

והכל כדי לתקן 'חטא העגל' שכולל כל החטאים - כדי להכניע ה'חמור' וה'גוף', ולתקן ולהעלות את ה'נפש', בבחינת: "לכפר על נפשותיכם", "על נפשותיכם" דיקא.

כי ה'שקלים' - הם בבחינת 'צדקה של ארץ-ישראל', שהוא בבחינת "הכל פה

יד.

(לקוטי הלכות, חקות העכו"ם ב, הו"ז ח"ט - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א כה, 'אחוי לן מנא')

זֶה בַּחֲנִינַת שְׁקָלִים, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה הָיָה עֵקֶר הַנֶּסֶם שֶׁל פּוֹרִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (מגלה יג): "רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלִיהֶם לְשִׁקְלֵי־דָ".

וְעַל-כֵּן "בְּאֶחָד בְּאֶדְר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקָלִין" (שקלים פ"א מ"א מגלה יג) - כִּי עֵקֶר 'קִנְיַת הַמֶּן-עַמְלֵק' עַל יִשְׂרָאֵל הָיָה בְּשִׁבְלֵי־זֶה, עַל שִׁישְׂרָאֵל הֵם מְרַחֲקִין עֲצָמָן בְּכָל הַדְּבָרִים מִהַנְּהֻגוֹתֵיהֶם וּמְדַרְכֵיהֶם.

וְעַל-כֵּן אָמַר (אסתר ג, ח): "וְדַתִּיהֶם שׁוֹנוֹת מִכָּל עָם" - כִּי עַל-זֶה הַקְּפִיד וְנִתְקַנָּא בְּיוֹתֵר, עַל שֶׁהֵם מִתְּפַנְּנִין לְשׁוֹנוֹת עֲצָמָם בְּכָל הַדְּבָרִים, לְהַתְּרַחֵק מִמִּנְהֻגֵיהֶם תָּמִיד.

וְעַל-כֵּן אָמַר (שם ד, ט): "וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים וָגו' אֲשֶׁקֶל" - כִּי רָצָה לְבַטֵּל חֶסֶד וְשָׁלוֹם 'פַּח הַשְּׁקָלִים' שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'הַתְּגַלּוֹת הַגְּנוּנִין' הַכְּלוּלִין בְּ"כֶסֶף וָזָהָב".

וְעַל-כֵּן הַקָּדִים הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ רְפוּאָה לַמֶּכָּה, וְהַקָּדִים שְׁקָלֵינוּ לְשִׁקְלֵינוּ, וְצוּהָ עָלֵינוּ לָתֵת בְּאֶחָד בְּאֶדְר שְׁקָלִים, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'צְדָקָה', שְׁעַל-יְדֵי־זֶה נִתְגַּלֵּין הַגְּנוּנִין-עֲלֵינוּ שִׁישׁ בְּ"כֶסֶף וָזָהָב" כְּנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי־זֶה עֵקֶר הַכְּנָעַת הַמְּדָמָה וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'הַמֶּן-עַמְלֵק'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת (שמות ל, יג): "מִחֲצִית הַשְּׁקָל תְּרוּמָה לָהּ" - כִּי בַּחֲנִינַת הַמְּדָמָה, הוּא בַּחֲנִינַת "עֵץ הַדַּעַת" (בראשית ב, ט"ז), בַּחֲנִינַת 'נְגַה', שֶׁהוּא עֵקֶר הַמְּתַקְלָא

שְׁאִין בּוֹ חֵטָא שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבִּין (שבת קיט:) - שְׁעַקֵר 'הַתְּעַלּוֹת הַנֶּפֶשׁ' הוּא עַל-יְדֵי־זֶה, כְּנ"ל וְכו'.

עַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה' שֶׁל הַשְּׁקָלִים' בְּשִׁבְלֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בַּחֲנִינַת 'קִדְשַׁת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל', בַּחֲנִינַת הַבְּלִיָּה שֶׁל תִּינוּקוֹת' - זֹכִינִן לְהַכְּנִיעַ הַחֲמוּר' וְהַגּוֹף, וְלְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ כְּנ"ל, שֶׁהוּא 'תְּקוּן כָּל הַחֲטָאִים' כְּנ"ל - כִּי כָּל הַחֲטָאִים נִמְשָׁכִין מִזְּמַת-הַגּוֹף שְׁחֻזְרָה עַל-יְדֵי 'עוֹן הַעֲגָל', כִּיְדוּעַ (זהר בראשית נב:).

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַכְּנָעַת הַמֶּן-עַמְלֵק' הָיָה עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (מגלה יג): "רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלִיהֶם לְשִׁקְלֵי־דָ" - כִּי "עַמְלֵק - הוּא הַסְּטָרָא-אַחֲרָא" (זהר תצא רפא:), שְׁמַתְגַּבְּרַת מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֻדָּשׁ, וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר מִחֻדָּשׁ.

כְּכִי הַבְּרוּרִים שְׁצוּרֵיכִין לְבָרֵר בְּכָל יוֹם וּבְכָל דּוֹר מִחֻדָּשׁ - כְּמוֹ-כֵן "אֵת זֶה לְעַמַּת זֶה" (קהלת ג, יד) מִתְּגַבֵּר 'עַמְלֵק' בְּכָל יוֹם וּבְכָל דּוֹר מִחֻדָּשׁ.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַכְּנָעַת הַמֶּן-עַמְלֵק, הוּא עַל-יְדֵי 'תְּעַנִּית', שְׁעַל-כֵּן "גְּזָרָה אֶסְתֵּר תְּעַנִּיֹת" (אסתר ד, טז; ט, לא) - לִידַע וְלְהוֹדִיעַ: שְׁעַקֵר 'הַכְּנָעַת הַמֶּן-עַמְלֵק' שֶׁהוּא הַסְּטָרָא-אַחֲרָא' בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הוּא עַל-יְדֵי הַתְּעַנִּית'.

וְעַל-כֵּן הָיָה עֵקֶר הַכְּנָעַת הַמֶּן-עַמְלֵק, עַל-יְדֵי הַשְּׁקָלִים' - כִּי עֵקֶר הַתְּעַנִּית' הוּא הַצְּדָקָה', בַּחֲנִינַת "אַגְרָא דְתְּעַנִּיתָא צְדָקְתָא", וְכְנ"ל, שְׁזָהוּ בַּחֲנִינַת 'שְׁקָלִים' כְּנ"ל.

וה'נפיון', בחינת "מחצית", שהאדם עומד בו על ה'משקל' וה'נפיון', מחציתו מכריעו לכאן, ומחציתו לכאן, בדרך ה'משקל' - כי הוא מערב "טוב ורע" (שם). וזה: "מחצית השקל" - "מחצית השקל" דיקא.

וצריך כל אחד להכריע ה'משקל' לטוב, להגביה ה'מדמה' להשם-יתברך, בחינת "מחצית השקל תרומה לה".

וזה נעשה על-ידי נתינת "מחצית השקל" על 'קרבנות הצבור' ועל 'נדבת המשפן', שזה בחינת 'צדקה', שעל-ידי-זה נתגליון ה'גונין' בנ"ל - שעל-ידי-זה נכנע ה'מדמה' ואזי נופל ה'רע' שבו וה'טוב' נכלל ב'קדשה'.

ועל-כן היו לוקחין ה'שקלים' על 'קרבנות הצבור' ועל 'נדבת המשפן' - כי 'קרבנות' הם בחינת 'שבירת הדמיון', כמו שפרש רבנו ז"ל במאמר הנ"ל על פסוק (תהלים נא, יט): "זבחי אלקים רוח נשברה".

וזה בחינת 'נדבת המשפן', זה בחינת 'התגלות-הגונין', כי כל ה'גונין' על-אין' היו כלולין ב'משפן' - בחינת (שמות כה, ג): "כסף וזהב ותכלת וארגמן" וכו'.

וזה בחינת (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל" - "כי תשא" דיקא, בחינת 'נשיאת ראש'.

דהינו: בשעולין מדרגא לדרגא, ורוצין לנשא את ישראל שיעלו מדרגא לדרגא - אזי "ונתנו איש כפר נפשו" - הינו 'צדקה' - שעל-ידי-זה מכניעין ה'מניעות' שבכל דרגא, שהם באין על-ידי ה'מדמה', בנ"ל.

ואז "ולא יהיה בהם נגף" וכו' - שעל-ידי-זה שנתגליון ה'גונין' על-ידי ה'שקלים', מכניעין ה'מדמה' וה'קלפות' שהם 'סטרא-דמוזתא', וזוכין ל'שכל' דקדשה, שהוא בחינת 'חיים' וכו'.

ועל-כן היתה עקר ה'מצוה' של שקלים, בעת שהיו מונין את ישראל - כי ה'מנין' של ישראל הוא בחינת 'נשיאת ראש', בחינת 'עלית מדרגא לדרגא' הנאמר במאמר הנ"ל.

כי בשעולין מדרגא לדרגא, אזי כל אחד ואחד מרים את חברו, כי פנימיות התחתון עולה לעליון, וכן פנימיות העליון עולה למעלה יותר, וכן למעלה למעלה, כמבאר שם היטב, עין-שם. וכמו שאמר רבנו ז"ל אז בפרוש: שזה בחינת 'הרמה' (בלשון אשכנז: 'הייבן') מה שאחד מרים את חברו וכו'.

וכשמונין את ישראל, אזי בוללין ומרימין ומנשאין ומקשרין אחד לחברו, וחברו לחברו. כי זה עקר בחינת ה'מנין': לקשרם ולחברם זה בזה, שיעלה כל אחד למדרגת חברו, וחברו יעלה יותר, וכן למעלה מעלה, כדי שיכללו זה בזה, כדי שתשרה עליהם שכינה.

ועל-כן נקרא ה'מנין': 'נשיאת ראש', כמו שכתוב (שמות ל, יב): "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם" - כי על-ידי ה'מנין', מנשאין ראשם מדרגא לדרגא וכו', בנ"ל.

וזה בחינת (תענית כט): "משנכנס אדר מרבין בשמחה" - כי אז צריכין להכניע 'קלפת המן-עמלק' שהוא ה'מדמה' בנ"ל.

ועל-כן צריכין להרבות בשמחה - כי צריכין לשמח מאד במה שזכינו להיות מזרע ישראל, ולא עשני גוי; ועל-ידי זה מגלין ה'חן וההתפארות של ישראל, שהוא 'התגלות-הגונין', שהוא גדלת הבורא - שעל-ידי-זה מכניעין ה'מדמה', וזוכין לעלות לכל המדרגות שבקדשה, אמן ואמן.

וכמבאר שם בסוף התורה הנ"ל (אות ה): "שעל-ידי שמחה ששמח בו יתברך ובצדיקיו וכו'" - על-ידי-זה מכניעין ה'מדמה' שמתפשט בכל דרגא, ועולין למדרגה הגבה וכו". ע"ן-שם.

טו.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה ותייה טהורה ד, א ג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם)

כל ה'קרננות' שבבית-המקדש, הם בחינת 'צדקה', כי כלם באים בנדבת לב, שהוא בחינת 'צדקה', שהוא "רוח נדיבה" (תהלים נא, יד). וגם ה'בית-המקדש' בעצמו, כלו נבנה מ'נדרים-ונדבות' של ישראל.

ועל-כן על-ידי כל ה'קרננות' שבבית-המקדש, נמשך בחינת 'אזיר הנח והזד', שנמשך על-ידי ה'צדקה' וכו'.

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (מגלה יג) על פסוק (אסתר ג ט): "ועשרת אלפים כפר כסף" - שמפלת המן היה, על-ידי השקלים שנותנין ישראל, כמו שאמרו שם: "רשעי, כבר קדמו שקליהם לשקליך" - כי ה'שקלים' הם נדיבות לב, בחינת 'צדקה'.

וזה שרמז התנא בלשונו-הקדוש (שקלים פ"א מ"א): "באחד באדר משמיעין על

השקלים", "משמיעין" דיקא. כי על-ידי ה'שקלים' שהם בחינת 'צדקה' - על-ידי-זה משמיעין למרחקים, את 'דבורי האמונה הקדושה', שהם בחינת 'דבורי מרדכי', בבחינת "וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי" [המבאר שם בהתורה] - שעל-ידי-זה עקר 'מפלת המן-עמלק', שהוא 'זהמת-הנחש' שנאחז בה טוב.

כי על-ידי ה'שקלים', בחינת 'צדקה' - על-ידי-זה נעשה 'אזיר הנח והזד', עד שמשמיעין להטוב את מעלתו, שעל-ידי-זה יוצא מהם ושב בתשובה, שעל-ידי-זה נופל ונתבטל 'זהמת המן-עמלק' ומעבירין אותו מן העולם.

טז.

(לקוטי-הלכות, בכור בהמה טהורה ד, רכג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קפה, פד ישראל אשתלימו בעובדייהו)

אנו מקדימין עתה להמשיך עלינו 'ראה עלאה דעלאה' וכו' הזאת, בארבע פרשיות ופורים שמקדימין אותם קדם פסח.

כי 'פורים וארבע פרשיות' - הם 'הכנה לפסח', שהוא 'יציאת-מצרים', שעקרו היה בשביל 'לקבל את התורה' וכו'.

כי 'פרשת שקלים' - הם בשביל 'קרננות' ו'הקמת המשכן', שכל-זה בחינת 'ראה', כמו שכתוב (בראשית כח, יז): "מה נזרא המקום הזה"; וכל ה'קרננות', כדי לעלות מ'בהמה' ל'אדם', שהוא בחינת 'דעת', בחינת 'ראה'.

וזה בחינת "מאה אדנים" (שמות לח, כז) שנעשו מה'שקלים', שהם בחינת מאה ברכות", כמובא (ריקאנטי, פרשת תולדות;

פרוש ספרא דצניעותא ב' להאריז"ל, בחינת כלל התפלות והברכות שכלולים ב'מאה ברכות', שהם בחינת 'יראה', בחינת (משלי לא, ב): "יראת ה' היא תהלה".

וזה בחינת 'שקלים', שעל-ידם עקר הנס של פורים, כמו שאמרו רז"ל (מגלה יג): "רשע, כבר קדמו שקליהם לשקליך".

כי 'שקלים' בחינת 'צדקה', שבהם נאמר (שמות ל, טו): "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט".

בחינת "ורש לא שמע גערה" (משלי יג, ח), הנאמר על ה'שקלים', כמו שכתב רש"י שם (על מחצית השקל מדבר, שהטיל הכתוב על כל ישראל, והשנה בו דל ועשיר, שאין הרש שומע גערה וכלמה מן העשיר, לאמר לו: "חלקי גדול מחלקך בקרבנות צבור") - הינו: 'הפך היראות הנפולות' שהעשיר מתגאה על העני ומפחידו וגוער בו.

אבל על-ידי 'מצות שקלים' - מעלין ומתקנין בחינת העניות, בחינת ה'יראות הנפולות', בבחינת: "ורש לא שמע גערה".

כי 'שקלים' - הם לצורך המשכן וקרבנות צבור, שעל-ידם עקר עלית ה'יראה' לשרשה - כי ב'משכן' ו'בית המקדש' עקר ה'יראה', כנ"ל.

יז

(לקוטי הלכות, הלואה ג, חט - על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א כב, 'חותם בתוך חותם')

וזהו בחינת 'שקלים' - "שנתקשה משה בהם, עד שהראה לו הקדוש-ברוך הוא מטבע של אש ואמר לו (שמות ל, יג): 'זה יתנו' (במדבר רבה יב, יג).

ולכאורה הדבר תמוה: בשלמא 'קדוש-החדש' ו'מעשה מנורה' שיך להתקשות עליהם - כי יש בהם חכמות גדולות ועמקות, אבל 'שקלים' שצריכין כל אחד ואחד לתן "מחצית השקל" בכל שנה - מה קשוי הבנה שיך כאן?

אך באמת: 'נתינת שקלים' לכפר על בני ישראל, הוא בחינת תקון העזות דקדשה'.

כי עקר ה'עזות' הוא ב'ממוץ', בחינת (משלי יח, כג): "עשיר יענה עזות", בחינת (משלי י, טו): "הון עשיר קרית עזו". וישראל באו לידי 'חטא העגל', שהוא 'עזות' גדול מאד, העקר היה על-ידי 'רבוי הזהב' שהיה להם, כמו שכתוב (דברים א, א): "ודי זהב", וכמו שאמרו רז"ל (ברכות לב): "מרב זהב שהשפעת להם" וכו'.

ו'שקלים' שנותנין ל'מעשה המשכן' ול'קרבנות צבור', הם תקון חטא זה, כמו שאמרו רז"ל (ירושלמי שקלים פ"ב ה"ג; תנחומא תשא י; רש"י שמות ל, טז): "שעקר השקלים ונדבת המשכן, היה לכפר על עון העגל".

נמצא: ש'שקלים' הם 'תקון העזות' דקדשה'. ועל זה נתקשה משה מאד: כי לכאורה היו צריכין להתרחק מה'עזות' עד קצה האחרון, מאחר שעל-ידי ה'עזות' באו לידי חטא זה.

ובאמת: לא כן הדבר - כי אף-על-פי שצריכין להתרחק מה'עזות' מאד מאד, כי "עז פנים לגיהנם" (אבות פ"ה מ"ב), אף-על-פי-כן בהכרח צריכין 'עזות' דקדשה, ואי-אפשר להתקרב אל הקדשה כי אם על-ידי 'עזות דקדשה'.

וְעַל-בֶּן צְרִיכִין לְשָׁקֶל דְּרָכֵיו מְאֹד, שִׁיְהִיָּה לוֹ עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה דִּיקָא, וְאַף-עַל-פִּי-בֶן לֹא יִהְיֶה נִכְשָׁל חֲסִינְשְׁלוֹם בְּעֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, וְכַמְבָּאָר שָׁם בְּסוּף הַמְאָמֵר הַנַּ"ל (ח"א כב).

וְעַל-בֶּן נִתְקַשָּׁה מִשָּׂה רַבְנֵנוּ עַל-זֶה: אִיךָ לְהַשִּׁיג זֹאת וּלְהַכְנִים דְּרָךְ זֶה בְּיִשְׂרָאֵל.

כִּי 'שְׁקָלִים' שְׁנוֹתְנִין מִמְּמוֹנָם לְנֹדֶבֶת הַמְּשָׁפָן, וְהַמְּמוֹן - הוּא בְּחִינַת 'עֲזוֹת', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה בָּאוּ לְחֻטָּא הַנַּ"ל [חטא העגל] כַּנַּ"ל.

וְעַל-בֶּן הָיָה רְאוּי עֲכָשׁוּ, לְהִרְחִיק הַמְּמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲזוֹת' לְגַמְרִי, וְלִבְלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עוֹד עִמּוֹ כָּלֵל.

וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ צִוָּה לְהַפְּדוֹ, וְדִיקָא בְּדָבָר שֶׁקְלָקְלוּ בוֹ יִתְתַקְּנוּ, וְצִוָּה עֲלֵיהֶם: שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי הַמְּמוֹן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲזוֹת', יִתְקַנּוּ חֻטָּאִים.

כִּי עַל-יְדֵי הַצְּדָקָה שִׁיתְּנוּ מִמְּמוֹנָם לְנֹדֶבֶת הַמְּשָׁפָן, יִתְתַקֵּן כָּל מְמוֹנָם וְיִחְזַר אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְתַקֵּן הַ'עֲזוֹת' הַנִּמְשָׁךְ מִשָּׁם, וְיִזְכּוּ לְעֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה.

וְכֵן מְרַמֵּז שָׁם בַּמְאָמֵר הַנַּ"ל: שְׁצְדָקָה הוּא בְּחִינַת 'עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה' - כִּי אֵיחָא שָׁם: "שֶׁכֵּל הַקּוֹלוֹת הֵם בְּחִינַת 'עֲזוֹת'".

וְאָמַר רַבְנֵנוּ ז"ל אֲזַ בְּפִרוּשׁ: "שְׁגַם קוֹל קִשְׁקוּשׁ הַמְּטַבְּעוֹת שֶׁל מְעוֹת צְדָקָה, הוּא בְּחִינַת עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה", כַּמְבָּאָר בַּהֲשֻׁמְטוֹת שֶׁלֹּא נִדְפְּסוּ עַדִּין (חֲיִי-מוֹהֲר"ן יז).

וְעַל-בֶּן נִקְרָאִים 'שְׁקָלִים' - כִּי יֵשׁ בָּזָה מְשָׁקֶל גְּדוֹל, שְׁצָרִיכִין לְשָׁקֶל

דְּרָכֵיו מְאֹד בָּזָה, לִבְלִי לְהַפְּשֵׁל חֲסִינְשְׁלוֹם בְּעֲזוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, וְכֵן לְהַתְּגַבֵּר לְהַכְרִיעַ הַמְּשָׁקֶל אֶל הַקְּדוּשָׁה, לְהַעֲלוֹת כָּל הַ'עֲזוֹת' אֶל הַקְּדוּשָׁה - בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, יג): "מַחְצִית הַשָּׁקֶל תְּרוֹמָה לָהּ", וְכַנַּ"ל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא, זוֹכִין לְכַפֵּרָה וְלִסְלִיחָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו, בְּחִינַת: "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם", הַנֶּאֱמָר בְּ'שְׁקָלִים' (שָׁם פְּסוּק טו).

כִּי מִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּעֲוֹנוֹת חֲסִינְשְׁלוֹם, אִי-אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אַפָּן, וְלִזְכּוֹת לְכַפֵּרָה וְלִסְלִיחָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה' דִּיקָא.

כִּי עָלִיו מִתְגַּבְּרִים הַמוֹנְעִים וְהַמְּעַכְּבִים מְאֹד מְאֹד, וְבוֹ מִתְגַּרְרִים הָעֲזִי-פָּנִים וְהַלִּיצָנִים בְּיוֹתֵר, לְמַנְעוֹ מִדְּרֹךְ-הַחַיִּים בְּאַמְתָּ. וְגַם בְּדַעְתּוֹ יְכוּל לִפְלֵ מְאֹד מְאֹד, מִחֻמַּת גְּדוֹל פְּשָׁעָיו, וְגַם צָרִיךְ שִׁיעֵבֵר עָלָיו אֲלָפִים עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת.

וּמַחְמַת כָּל זֶה, וְיוֹתֵר מִזֶּה, אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ 'עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה', וְיִהְיֶה חֲסִינְשְׁלוֹם מְנוּל וְרַע-מְזֵל שְׁקוֹרִין 'שְׁלִימְזִלְנִיק', וְיִתְבַטֵּל לִפְנֵי כָּל הַמוֹנְעִים אוֹתוֹ, מִחֻמַּת שְׁנֵדָמָה לוֹ שֶׁהֵם טוֹבִים וְצַדִּיקִים מִמֶּנּוּ - בְּוַדָּאִי לֹא יוּכַל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אַפָּן וְכוּ' (עֵינן עוֹד בַּפְּנִים).

עַל-בֶּן מִי שֶׁרוּצָה לָשׁוּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, בְּפִרְט בְּדוֹרוֹת הַלְלוֹ - אִי-אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוּשָׁה בְּשׁוּם אַפָּן, וְלִזְכּוֹת לְמַחִילָה וְכַפֵּרָה, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'עֲזוֹת-דְּקַדְשָׁה', שְׁצָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר בְּעֲזוֹת גְּדוֹל מְאֹד, לְעַמֵּד נֶגֶד הַמוֹנְעִים מִדְּרִכֵּי-הַשֵּׁם.

וְזֶה בְּחִינַת: "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם", הַנֶּאֱמָר בְּ'שְׁקָלִים' שֶׁהֵם בְּחִינַת 'צְדָקָה' -

שְׁעַל־יְדֵי־זָהָה זֹכִיךְ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ,
וּלְעַמֵּד בְּנֶגֶד הַמוֹנְעִים.

הֵן שָׁהִם צְדִיקִים מִמְּנוּ, אוּ בִּינוּנִים, אוּ
רָשָׁעִים, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה - מֵאַחַר שֶׁהֵם
אֵינָם מְקַרְבִּים אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, רַק לְפִי
דְּבָרֵיהֶם יִמְנְעוּ אוֹתוֹ מִלְּהִתְקַרֵּב לְצְדִיקִים
וּכְשָׂרִים אֲמִתִּיִּם, הַרוֹצִים לְאַחֵז בְּיָדוֹ, לְקַרְבוֹ
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ - עַל־כֵּן צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ
'עֲזוֹת־דְּקָדְשָׁה' נִגְדָם.

וְכֵן צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ 'עֲזוֹת־דְּקָדְשָׁה' נִגְד
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ - לְבָלִי לְהִתְבַּיֵּשׁ לְחֹתֵר
חֲתִירָה לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו תָּמִיד, אֲהִי־עַל־פִּי
שְׁעָשָׂה מַה שְׁעָשָׂה, אֲהִי־עַל־פִּי שֶׁכָּבֵר הִתְחִיל
כְּמַה פְּעָמִים, וְרָצָה לְהִתְקַרֵּב לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ וְאַחֲרֵי־כֵן נָפַל, אֲהִי־עַל־פִּי שֶׁנָּפַל לְמַה
שֶׁנָּפַל, אֲפָלוּ אִם הָיָה כֵּן כְּמַה וְכְמַה פְּעָמִים
אֵין מִסְפָּר, אֲהִי־עַל־פִּי שֶׁהִבְטִיחַ כְּמַה פְּעָמִים
לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה עוֹד מַה שְׁעָשָׂה,
וְלֹא קִים דְּבָרוֹ, וְהָיָה גְרוּעַ מִבְּתַחֲלָה וְכוּ'.

אֲהִי־עַל־פִּי־כֵן, אַל יִסְתַּכַּל עַל־זָהָה כֻּלָּל,
וַיִּסְלַק הַבוֹשָׁה מֵעַל פָּנָיו,
וַיַּעַז פָּנָיו נִגְדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל־פְּעָמָם,
וַיִּשְׁתַּטַּח וַיִּבְקֶשׁ מִלְּפָנָיו בְּכָל עֵת תָּמִיד:
שִׁיקְרָבָהוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּשְׁיבָהוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו וְכוּ'.

וְאִם יִהְיֶה לוֹ עֲזוֹת כְּזֶה, וַיּוֹתֵר מִזֶּה, כִּי אִי־
אֲפָשֶׁר לְבָאֵר הַכֹּל בְּפְרוּשׁ - אִזּוֹה
בּוֹדֵאִי: שִׁימַחֵל לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ כָּל
עוֹזְנוֹתָיו, בְּחִינַת "לְכַפֵּר עַל נַפְשֵׁיכֶם",
שִׁזֹּכִיךְ עַל־יְדֵי 'שְׁקָלִים' שֶׁהֵם בְּחִינַת
'צְדָקָה', בְּחִינַת 'עֲזוֹת־דְּקָדְשָׁה' - שְׁעַל־יְדֵי־
זָה דִיקָא יִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, "וַיֵּשֶׁב אֵל ה'
וַיִּרְחַמְהוּ" (שְׁעִיָּה נה, ז), אֲמֵן וְאֲמֵן.

וְזָהוּ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מַגִּלָּה יג): עַל פְּסוּק (אֶסְתֵּר
ג ט): "וַעֲשֵׂרֶת אֲלָפִים כֶּסֶף כֶּסֶף
אֲשֶׁקוּל" וְכוּ' - "שֶׁאָמַר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא: רָשָׁע, כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשְׁקָלֵיךְ"
וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר הַתְּגַבְרוֹת הַמֶּן־עַמְלֵק, הוּא עַל־
יְדֵי 'עֲזוֹת' וְכוּ' - וְעַל־כֵּן אָמַר: "וַעֲשֵׂרֶת
אֲלָפִים כֶּסֶף כֶּסֶף אֲשֶׁקוּל" וְכוּ', כִּי עֵקֶר
הַתְּגַבְרוֹתָיו הָיָה עַל־יְדֵי־זָהָה, עַל־יְדֵי רַבִּי
מִמוֹן, שֶׁשֵּׁם כָּל הַ'עֲזוֹת' וְכַנ"ל - כִּי סָבַר
שֶׁכָּל הַ'עֲזוֹת' אֶצְלָם, מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ
'עֲשִׂירוֹת הַרְבֵּה', שֶׁשֵּׁם כָּל הַ'עֲזוֹת' כַּנ"ל.

וְסָבַר: "שֶׁאֵין לְיִשְׂרָאֵל חֲסִדֵּי־שְׁלוֹם, שׁוֹם
'עֲזוֹת' כֻּלָּל, וְעַל־כֵּן לֹא יוּכְלוּ חֲסִדֵּי־
וְשְׁלוֹם לְעַמֵּד בְּנֶגְדוֹ" - כִּי אִי־אֲפָשֶׁר לְעַמֵּד
בְּנֶגֶד הַ'עֲזִי־פָנִים' שֶׁבְּכָל דוֹר וְדוֹר, כִּי אִם
עַל־יְדֵי 'עֲזוֹת־דְּקָדְשָׁה'.

וְהֵם סוֹבְרִין: שֶׁכָּל הַ'עֲזוֹת' אֶצְלָם, וְאֵין
לְבַנֵּי יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׂרִים וְהַתְּמִימִים שׁוֹם
'עֲזוֹת' כֻּלָּל, מִחֲמַת שֶׁהֵם הוֹלְכִים בְּתַמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת, עַל־כֵּן סוֹבְרִים הַ'עֲזִי־פָנִים': שֶׁאֵין
לְהַכְּשָׂרִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹם 'עֲזוֹת', וְעַל־כֵּן
רוֹצִים חֲסִדֵּי־שְׁלוֹם לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם בְּעֲזוֹתָם
הַרְעָה, לְבַלְבֵּלָם מֵעִבּוּדָתָם חֲסִדֵּי־שְׁלוֹם.

וְעַל־כֵּן אָמַר הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ לְהַמֵּן, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'עֲזִי־פָנִים שְׁבִדוֹר': "רָשָׁע!
כְּבָר קָדְמוֹ שְׁקָלֵיהֶם לְשְׁקָלֵיךְ" - כִּי נְתִינַת
הַשְּׁקָלִים' שֶׁהוּא 'צְדָקָה', הוּא בְּחִינַת 'עֲזוֹת־
דְּקָדְשָׁה' כַּנ"ל.

הֵינּוּ: שֶׁכְּבָר הַקְּדִימוֹ וְנָתַנוּ יִשְׂרָאֵל
'שְׁקָלִים' - שְׁעַל־יְדֵי־זָהָה זָכוּ לְקַבֵּל
'עֲזוֹת־דְּקָדְשָׁה'.

היָנוּ: כִּי אֲדַרְבָּא, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבְּשָׂרִים, יֵשׁ לָהֶם 'עֲזוֹת גְּדוֹל בְּיֹתֵר', דְּהֵינּוּ 'עֲזוֹת־דְּקַדְשָׁה' - כִּי אִי־אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל ה'תּוֹרָה' וּלְכַנֵּס בְּה'קַדְשָׁה, כִּי אִם עַל־יְדֵי 'עֲזוֹת' וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי 'עֲזוֹתָן דְּקַדְשָׁה', בּוֹדֵאי יוֹכְלוּ לְעַמּוֹד בְּגֵגֵד 'הַמֶּן־הַרְשָׁע', וְכֵן בְּגֵגֵד כָּל ה'עֲזֵי־פָנִים' שֶׁבְכָל דּוֹר - הַלִּיצָנִים וְהַמְלַעֲיָגִים הַמוֹנְעִים מִדְּרַכֵּי־הַשֵּׁם.

וְעַל־כֵּן עַקֵּר סוּף מַפְלָתוֹ שֶׁל הַמֶּן הָיָה, כְּשֶׁאֶמְרָה אֲסַתֵּר בְּפָנָיו וּבְעֵינָיו לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ (אֲסַתֵּר ז, ו): "אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הַמֶּן הָרַע הַזֶּה" - שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת 'עֲזוֹת גְּדוֹל דְּקַדְשָׁה', שֶׁהַעֲזָה פָּנֶיהָ מֵאֵד בְּגֵגֵדוֹ.

כִּי עַקֵּר מַפְלָתוֹ הָיָה עַל־יְדֵי 'עֲזוֹת־דְּקַדְשָׁה' שֵׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת: "כָּבֵד הַקְּדִימוֹ שֶׁקְּלִיָּהֶם לְשֶׁקְּלִיָּד".

יח.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, מִתְּנָה וּמִתְּנַת שְׂכִיב־מֵרַע, טו - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב סז, 'בְּרֵאשִׁית, לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל')

'פְּרֻשַׁת שֶׁקְּלִים' - זֶה בְּחִינַת 'בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - כִּי "ה'שֶׁקְּלִים' הֵם בְּשִׁבִיל 'בְּנֵין הַמִּשְׁכָּן', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', אוֹ בְּשִׁבִיל 'קִרְבָּנוֹת צְבוּר' שֶׁהִיא בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ" (מְגִלָּה כט:).

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי גְדֻבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהֵם ה'שֶׁקְּלִים', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עוֹסְקִין ב'בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ' - עַל־יְדֵי־זֶה מִתְגַּבֵּר ה'רֵאשׁ בֵּית" (תְּקוּנֵי־זֶהר יח: כד), וְנִכְנַע ה'רֵאשׁ כָּל הוֹצוֹת" (אִיכָה ד, א), וְכַנֵּ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת ל, יב): "כִּי תִשָּׂא אֶת רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", "רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

דִּיקָא, בְּחִינַת ה'צְדִיק־הָאֱמֶת' שֶׁהוּא "רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", בְּחִינַת 'רֵאשׁ בֵּית' הַנֵּ"ל.

וּכְשֶׁרוֹצִין לְנִשְׂא וּלְהָרִים אֶת ה'רֵאשׁ־הָאֱמֶת' עַל ה'רֵאשׁ שֶׁל שְׁקֵר' - צְרִיכִין לְהֵן 'שֶׁקְּלִים' לְגֻדְבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

כִּי עַל־יְדֵי 'בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', מִתְגַּבֵּר ה'רֵאשׁ־בֵּית" - כִּי ה'צְדִיק־הָאֱמֶת' וּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, הֵם בְּחִינָה אַחַת, וּמֵאִירִין וּמְחַזְקִין זֶה אֶת זֶה.

וְעַל־יְדֵי ה'שֶׁקְּלִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בְּנֵין בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', בְּחִינַת 'הַתְּגַבְּרוֹת מֵאוּרֵי־אוֹר', 'רֵאשׁ־בֵּית' - עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנַע 'הַמֶּן־עַמְּלֵק', שֶׁהוּא הַהֶפֶד. וְעַל־כֵּן קוֹרִין אַחֲרֵי־כֵן 'פְּרֻשַׁת זְכוּר' וְכוּ'.

כִּי הָא בְּהָא תְּלִיא: כְּשֵׁישׁ 'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ', נִמְחָה זְכוּר עַמְּלֵק, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'רֵאשׁ־כָּל־הוֹצוֹת', שֶׁהוּא הַחֲרִיב אֶת ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ'.

וְעַל־כֵּן עַקֵּר מַפְלָת הַמֶּן, הִיא עַל־יְדֵי ה'שֶׁקְּלִים', כְּמוֹ שֶׁאֶמְרוּ רז"ל (מְגִלָּה יג:): "רָשָׁע, כְּבֹד קִדְמוֹ שֶׁקְּלִיָּהֶם לְשֶׁקְּלִיָּד".

יט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, נִחְלוֹת ד, טו - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א ב, 'אֲמַר אֶל הַכֹּהֲנִים')

עַל־כֵּן רָצָה 'הַמֶּן' וּמַחֲשִׁמוֹ, לְהַתְּגַבֵּר בְּגֵגֵד 'צְדָקוֹת יִשְׂרָאֵל' שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שֶׁקְּלִים', וְאֶמַר (אֲסַתֵּר ג, ט): "וְעִשְׂרַת אֲלָפִים כְּכֹסֶף, אֶשְׁקַל עַל־יְדֵי עִשֵׂי הַמְּלֶאכָה לְהַבִּיא אֶל גְּזֵי הַמֶּלֶךְ".

כִּי 'צְדָקָה' - בְּחִינַת 'תְּקוּן־הַמִּשְׁפָּט', שֶׁהוּא 'תְּקוּן־הַתְּפִלָּה' - כְּמוֹ שֶׁמְבָאֵר בְּהַתּוֹרָה

הנ"ל: "שעקר שלמות התפלה, הוא על-ידי צדקה" (עיר-שם).

והוא רצה להתגבר כנגד זה, כי עקר התגברותו הוא כנגד ה'אמונה הקדושה', שהוא 'עבודת התפלה' - כי עקר ה'אמונה' תלוי ב'תפלה' - שצריכין להאמין: שהשם-יתברך כל יכול, והוא מלא רחמים, ומתאווה לתפלתן של ישראל, ושומע תפלתם תמיד.

וזהו שאמרו רז"ל (מגלה יג): "שאמר לו הקדוש-ברוך-הוא: רשע, כפר קדמו שקליהם לשקליך, תמן תנינו, באחד באדר משמיעין על השקלים".

כי עקר ה'צדקה' הוא בבחינת 'שקלים' - כי מבאר שם בהתורה הנ"ל: ש'צדקה'

הוא בחינת 'משפט', שעל-ידי-זה יודעין איך ללחם עם החרב, שיהיה "קולע אל השערה ולא יחטא" (שופטים כ, טז), וכו', עיר-שם - שזהו בחינת 'שקלים'.

הינו: שה'צדקה' היא בבחינת 'שקלים' - מחמת שעל-ידי 'צדקה' זוכין לבחינת 'משפט', שזהו בחינת 'שקלים', בחינת 'משקל' - ש"יכלכל דבריו במשפט" (תהלים קיב, ה), דהינו: ב'משקל', שיהיה "קולע אל השערה ולא יחטא", כנ"ל.

ובענין 'שקלים', היה בלבי הרבה לבאר, אך לא אסתייע מלתא לכתבו בזמנו ונשבה.

חֵדֶשׁ אֲדָר

לְהַפְלִיל בְּשִׁכְלֵי-הַבּוֹלָל, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'כְּלָלִיּוֹת שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה אַבְנֵי יַעֲקֹב' בְּאֶבֶן
אֶחָת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵה שְׁבָטִים',
שֶׁהֵם 'שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵה חֳדָשֵׁי הַשָּׁנָה', שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'לְבָנָה' - כִּי "כָּל הַחֳדָשִׁים נִמְנָנִין
לְלְבָנָה" (סֵפֶה כֵּט).

שְׁכָלִים צְרִיכִין לְהַפְלִיל בְּאֶחָד בְּהַשְׁכָּלֵי-
הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲמָה',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא 'שִׁכְלֵי-הַבּוֹלָל',
כְּמוֹ שֶׁאָמַר אַדְמוֹר"ר ז"ל כְּפֹה פְּעָמִים (סִימָנִים
א. עד): 'שְׁיַעֲקֹב, בְּחִינַת 'שְׁמֵשׁ', בְּחִינַת 'שִׁכְלֵי'
- הֵינּוּ: בְּחִינַת 'שִׁכְלֵי-הָעֲלִיּוֹן' הַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'סוּד הָעֵבוֹר' שֶׁנִּזְכָּר שָׁם
בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, עֵינֵי-שָׁם - כִּי עָקַר
'סוּד הָעֵבוֹר', הוּא לְהַשְׁוֹת הַלְבָנָה עִם
הַחֲמָה. וְעַל-כֵּן "אֵין מַעֲבָרִין אֶלָּא אֲדָר"
(רַאשֵׁי-הַשָּׁנָה ז.), שֶׁהוּא 'סוּף הַחֳדָשִׁים', 'חֵדֶשׁ
הַשְּׁנַיִם-עֶשְׂרֵה' - שְׁאֵז צְרִיכִין לְהַפְלִיל לְלְבָנָה'
וְ'חֲמָה' יַחַד.

דְּהֵינּוּ: שְׁשֵׁנַיִם-עֶשְׂרֵה חֳדָשֵׁי הַלְבָנָה'
(שְׁלַח־עֲרוּף, אַרְחֵי-חַיִּים תִּז), שֶׁהֵם
בְּחִינַת 'שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵה שְׁבָטִים', 'שְׁתֵּי-עֶשְׂרֵה
אַבְנֵי יַעֲקֹב', שֶׁהֵם 'כְּלָלִיּוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל'
- יֵהִיוּ כָּלם כְּלוּלִים יַחַד בְּתוֹךְ 'אֶבֶן אֶחָד',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יַעֲקֹב', שֶׁהוּא 'שְׂרֵשׁ כָּל'
הַשְּׁנַיִם-עֶשְׂרֵה שְׁבָטִים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲמָה',
בְּחִינַת 'שִׁכְלֵי הַבּוֹלָל' הָעֲלִיּוֹן.

וְכַל־זֶה זֹכִיךְ עַל-יְדֵי 'אֲמוּנַת-חֲכָמִים',
עַל-יְדֵי שְׁמַאֲמִינִים בְּהַצְדִּיק-
הָאֱמֶת וְכו'.

א.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, דִּינָיִם ג, יט)

כָּתַב רַבְּנוּ ז"ל (הַשְּׁמָטוֹת לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, הַנְּדָפִס
בְּסוּף 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת', דְּפוּס רֵאשׁוֹן תַּקַּע"ה):
'שְׁאֲד"ר' - הוּא רֵאשֵׁי-תְבוּת (תְּהִלִּים קִיט, קס):
'ר' אֵשׁ ד' בְּרַךְ אֱמֶת". [וְהִיָּה בְּזֶה הַמְּשֻׁד, אֲדָר לֹא
זְכִינּוּ לְקַבְּלוֹ. (הַשְּׁמָטוֹת שם)].

ב.

(תִּי-מוֹהַר"ן תַּקְסָב; לְקוּטֵי-הַלְכוֹת,
עֲנִיָּן אַרְבַּע-פְּרָשִׁיּוֹת א, ב)

שְׁמַעְתִּי מִרַבְּנוּ ז"ל: "שְׁזִמֵּן נְתִינַת
הַצְדָּקָה שֶׁל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, הוּא
בְּאֲדָר".

כִּי אֵז הוּא 'זִמֵּן נְתִינַת הַצְדָּקָה' - כְּדִי
לְהַכְנִיעַ בְּחִינַת 'הַמֶּן-עַמְלֹק', שֶׁהוּא
כְּרוּף אַחַר רִגְלֵי הַקְדָּשָׁה, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲדָר', שֶׁהוּא 'סוּף הַשָּׁנָה'.

וְכֵן אָמְרוּ רַז"ל (שְׁקָלִים פ"א מ"א): "בְּאֶחָד
בְּאֲדָר מְשַׁמְיעִין עַל הַשְּׁקָלִים".

ג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, עֲנִיָּן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת)

עָקַר 'הַתְּנַבְרוֹת עַמְלֹק' - בְּחֵדֶשׁ הָאֶחָרוֹן
וְהַסּוּף שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא 'חֵדֶשׁ
אֲדָר' וְכו'.

ד.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, תְּשַׁע־בָּב וְשָׁר-תַּעֲנִיּוֹת ד, יח -
עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א סא, 'חֲדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן')

'אֲדָר' - הוּא הַחֵדֶשׁ הַשְּׁנַיִם-עֶשְׂרֵה מֵהַשָּׁנָה,
שֶׁהוּא סוּף הַשָּׁנָה, וְאֵז צְרִיכִין

וּכְלָם צְרִיכִים לְהַכְלִיל בְּשִׁרְשָׁם, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן', שֶׁהוּא
בְּחִינַת "כְּלִיּוֹת הַשָּׁנִים־עֶשֶׂר צְרוּפֵי הַיּוֹי"ה
שְׁבַשְׁנִים־עֶשֶׂר חֲדָשִׁים, וְשִׁתִּים עֲשָׂרָה
שְׁעוֹת הַיּוֹם וְהַלֵּילָה", בְּיָדוּעַ (שְׁעַר־הַיְחֻדִים
פ"י).

וּמִשָּׁם 'סוּד־הָעֵבוֹר', שֶׁמַּעֲבִירִין אֶת הַשָּׁנָה,
וְעוֹשִׂין הַשָּׁנָה בַּת 'שְׁלֹשָׁה־עֶשֶׂר
חֲדָשִׁים'.

שְׁעַל־יְדֵי־זָה מְגַלִּין ה'חן וְהַתְּפָאָרוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת
הַגּוֹנֵינִי, שֶׁהוּא 'גְּדֻלַּת הַבוֹרָא, שְׁעַל־יְדֵי־זָה
מְכַנְיַעִין ה'מְדַמָּה' - וְזוֹכִין לְעֹלֹת לְכָל
הַמְזַדְרָגוֹת שֶׁבִּקְדָשָׁה, אָמֵן וְאָמֵן.

ה.

(לקוטי־הַלְכוֹת, חֲקוֹת־הָעֵבוֹר"ם ב, ט - ע"ל -
פִּי לְקוֹטֵי־מוֹהַר"ן ח"א כה, 'אֲחֻוֵי לָן מְנָא')

"מִשְׁנַכְנַם אָדָר מְרַבִּין בְּשִׁמְחָה" (תַּעֲנִית
כ"ט) - פִּי אִזְ צְרִיכִין לְהַכְנִיעַ
'קְלַפַּת הַמָּן־עַמְלֵק' שֶׁהוּא ה'מְדַמָּה'.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַרְבוֹת בְּשִׁמְחָה - כִּי
צְרִיכִין לְשִׂמְחָה מְאֹד, בְּמָה שֶׁזְּכִינוּ
לְהִיּוֹת מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי.

וְעַל־יְדֵי־זָה מְגַלִּין ה'חן וְהַתְּפָאָרוֹת שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת
הַגּוֹנֵינִי, שֶׁהוּא 'גְּדֻלַּת הַבוֹרָא, שְׁעַל־יְדֵי־זָה
מְכַנְיַעִין ה'מְדַמָּה' - וְזוֹכִין לְעֹלֹת לְכָל
הַמְזַדְרָגוֹת שֶׁבִּקְדָשָׁה, אָמֵן וְאָמֵן.

וּכְמִבְּאֵר שָׁם בְּסוּף הַתּוֹרָה (ח"א כה, ה):
"שְׁעַל־יְדֵי שִׁמְחָה שֶׁשִּׂמְחָה בּוֹ
יִתְבָּרַךְ וּבְצַדִּיקֵינוּ וְכוּ', מְכַנְיַעִין ה'מְדַמָּה'
שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט בְּכָל דְרָגָא, וְעוֹלִין לְמְדַרְגָּה הַגְּבוּהָ
וְכוּ'".

ו.

(לקוטי־הַלְכוֹת, מִילָה ד, כ"א-כב)

"אִין מְעַבְרִין אֶלָּא אָדָר" (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה ז.),
שְׁבוּ פוֹרִים. ו'בְּשִׁנַּת הָעֵבוֹר, עוֹשִׂין
פוֹרִים־קָטָן, וּפוֹרִים־גְּדוֹל" (שְׁלַח־עֲרוּף, אֶרְח־
חִיִּים תִּרְצוֹז).

כִּי יֵשׁ "שָׁנִים־עֶשֶׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה, כְּנֶגֶד
שָׁנִים־עֶשֶׂר מְזֻלּוֹת" (סְפָר־יִצְיָרָה פ"ה), וְהֵם
"כְּנֶגֶד שָׁנִים־עֶשֶׂר שְׁבַטֵי יֵה" (תַּנְחֻמָּא וַיְחִי טו).

וְזָה בְּחִינַת (תַּנְחֻמָּא שָׁם): "שְׁתִּים־עֲשָׂרָה
שְׁעוֹת הַיּוֹם, וְשְׁתִּים־עֲשָׂרָה שְׁעוֹת
הַלֵּילָה" - שְׁכָל הַזְּמַן, עַל־יְדֵי אֵלוֹ ה'שָׁנִים־
עֶשֶׂר חֲדָשִׁים, וְשְׁתִּים־עֲשָׂרָה שְׁעוֹת הַיּוֹם
וְהַלֵּילָה'.

וְעַל־כֵּן "אִין מְעַבְרִין אֶלָּא אָדָר", שֶׁהוּא
'סוּף הַשָּׁנִים־עֶשֶׂר חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה'
- כִּי לְהַכְלִיל ה'שָׁנִים־עֶשֶׂר חֲדָשִׁים,
בְּבְחִינַת 'תְּקוּן הַשְּׁלֹשָׁה־עֲשָׂרָה, שֶׁהוּא
ה'כְּלִיּוֹת שֶׁל כָּל הַשָּׁנִים־עֶשֶׂר תְּקוּנֵי
דִּיקְנָא, שֶׁהֵיא בְּחִינַת 'לְמַעַלְה־מֵהַזְּמַן'.

וְעַל־כֵּן 'הַמָּן־עַמְלֵק' שְׁרָצָה לְהַתְּגַבֵּר עַל
יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַתְּגַבְּרוֹתָיו הֵיחָד,
שְׁרָצָה לְהַגְבִּיר 'הַבְּלִיַּה־זְמַן, שֶׁשָּׁם 'תְּקוּף
הַדִּין' הַנֶּאֱחָז בְּהַזְּמַן' - עַל־כֵּן רָצָה
"לְהַשְׁמִיד לְהַרְגוֹ וְלֹא־בָד" וְכוּ' (אֶסְתֵּר ג, יג, ד).

כִּי 'הַמָּן' הוּא בְּחִינַת 'סְטְרָא־דְמוֹתָא' חֶסֶד
וְשְׁלוֹם, וְעַל־כֵּן "הַפִּיל פּוֹר מִיּוֹם לַיּוֹם
וּמִחֲדָשׁ לְחֲדָשׁ" (שָׁם ג, ז) - כִּי תָלָה הַכָּל
בְּזְמַן, וְחָשַׁב בְּעַצְמוֹ חֲכָמָתוֹ הָרַעָה, הַיּוֹם
וְהַזְּמַן שֶׁיּוֹכֵל לְהַתְּגַבֵּר עַל יִשְׂרָאֵל חֶסֶד
וְשְׁלוֹם.

וְנִפְלֵ לֹוּ הַגּוֹרֵל בְּאֵדֶר, וְשִׁמַּח" (מגלה יג) -
מחמת שחשב: שאז הוא בחינת
'אריכת-הזמן', מאחר שהוא 'סוף חדשי
השנה', שהוא בחינת 'אחרית השנה', ששם
'אחיזת הזמן' ביותר - כי כל מה שהזמן
נתרחק מהתחלתו, מתגבר הטעות של
'אריכת-הזמן' ביותר.

וְעַל-כֵּן חָשַׁב: שָׂאז יתגבר על ישראל חס-
ושלום, שאינם רוצים לילך אחר
'הבלי-הזמן', ודתייהם שנות מכל עם" (שם)
ג, ח) - כי הם מאמינים בבחינת 'למעלה-
מהזמן', ועוסקים כל ימיהם לקשר ה'זמן'
לבחינת 'למעלה-מהזמן', שזהו בחינת
'סוד-העבור', שמעברין 'אדר' דיקא בנ"ל.

והוא רצה להתגבר עליזה, כי כפר בזה
ואמר: שב'אדר' יתגבר עליהם, על-
ידי 'חכמת הפשוף' שלו, שראה: שכפי
ה'מזלות' יש לו כח אז להתגבר עליהם חס-
ושלום.

ובאמת: היו ישראל אז בספנה עצומה
מאד מאד, פמובא בכל הספרים,
כי בודאי כפי ה'מזלות', שהוא בחינת 'תחת-
הזמן' - היה לו כח חס-ושלום להתגבר
עליהם.

אבל באמת: השם-יתברך חמל עליהם,
והאיר עליהם 'הארה נפלאה'
מבחינת 'למעלה-מהזמן', שהוא בחינת
'מרדכי', שהוא בחינת "שנים קדמוניות"
(מלאכי ג, ד), פמובא בסימן ס' - שהם בחינת
'למעלה-מהזמן'.

וְעַל-יְדֵי-יָזָה נִתְהַפֵּךְ הַפּוֹר "עַל רֵאשׁוּ"
(אסתר ט, כה) - כי הוא וזרעו
נכרתו באותו היום, כי הם 'תחת הזמן'.

אבל ישראל עלו לגדלה נוראה אז - כי זכו
לדורות, שיאיר עליהם אז 'הארה
נפלאה', מבחינת 'מרדכי', שהוא בחינת
'למעלה-מהזמן', בנ"ל.

ז.

(עלים-לתרופה, א תרומה תקצ"ג)

ועתה בני שמע בקולי לאשר אני מצוה
אותך, ותשמח עצמך בכל מה
דאפשר, בפרט כי 'מי אדר' נכנסין,
'שצריכין להרבות בשמחה" (תענית כט.).

ותתחיל מעתה לעשות 'אחשורוש
שפיל' [משחק; הצגה], ו'קבצן-
ועשר שפיל', ו'קויז-וחרף שפיל', ושאר
מיני 'שפיל וצחוק'.

וגם מוסר כתב זה, רבי נחמן [מטולטשין],
וכל אנשי-שלומנו - כלם חובה
מטלת עליהם להרגיל בשמחה, על-ידי כל
מיני 'מליד-שטותא'.

ובפרט ב'פורים בעצמו' תהיה "אך שמח"
(דברים טז, טו). **און טאקע פארט**
האפ, פארט און פארט און פארט [ובכל-זאת
רק שמחה, בכל זאת, ובכל-זאת, ובכל-זאת].

